

RÉGÉSZETI FÜZETEK

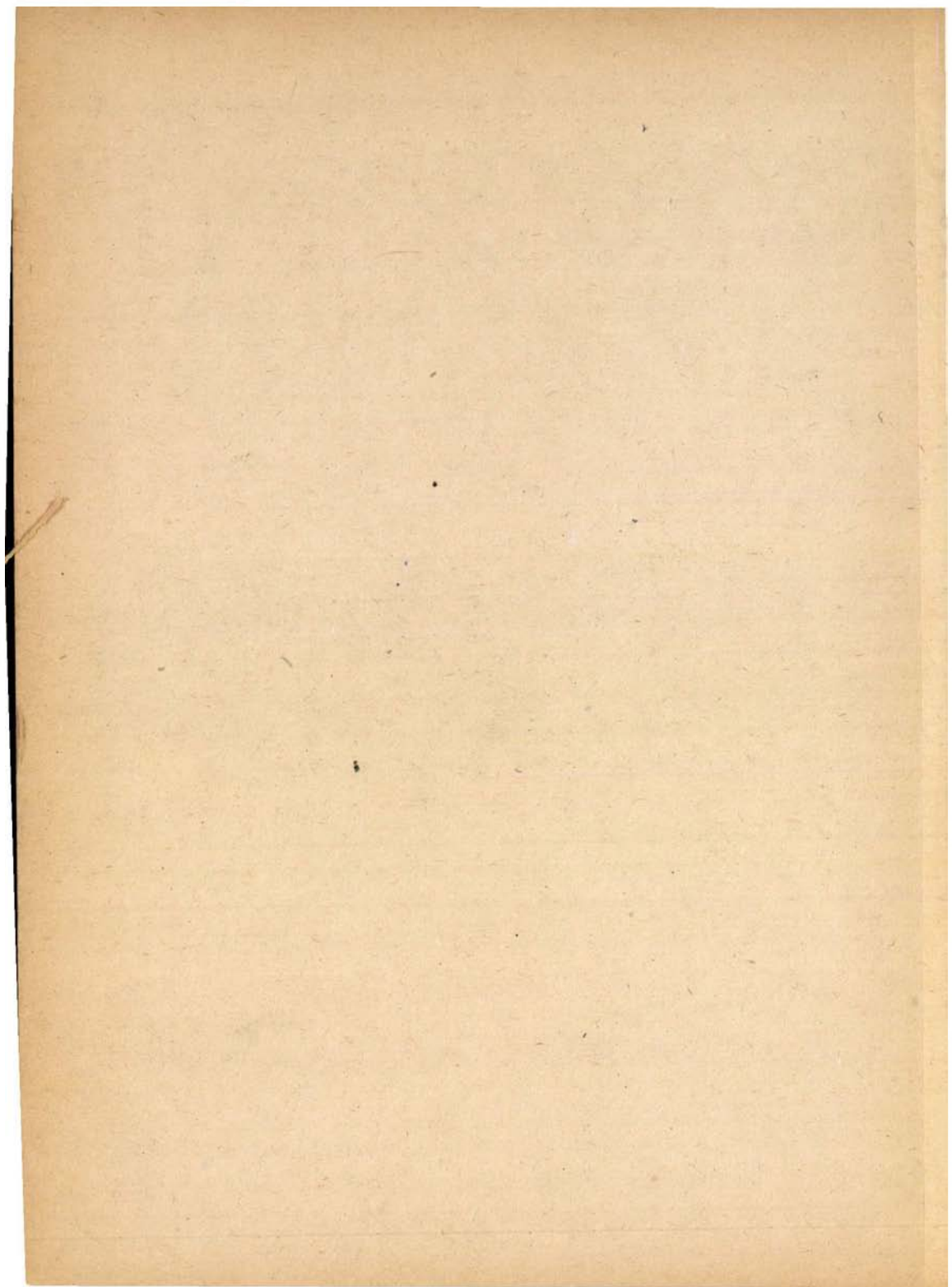
2.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
TÖRTÉNETI MÚZEUM

1957.

• KÉZIRAT GYANÁNT •

HUNYADI ILONA:

KELTÁK
A KÁRPÁTMEDENCÉBEN

LELETANYAG

A.58.1567

1999

Fk.: Fülep Ferenc

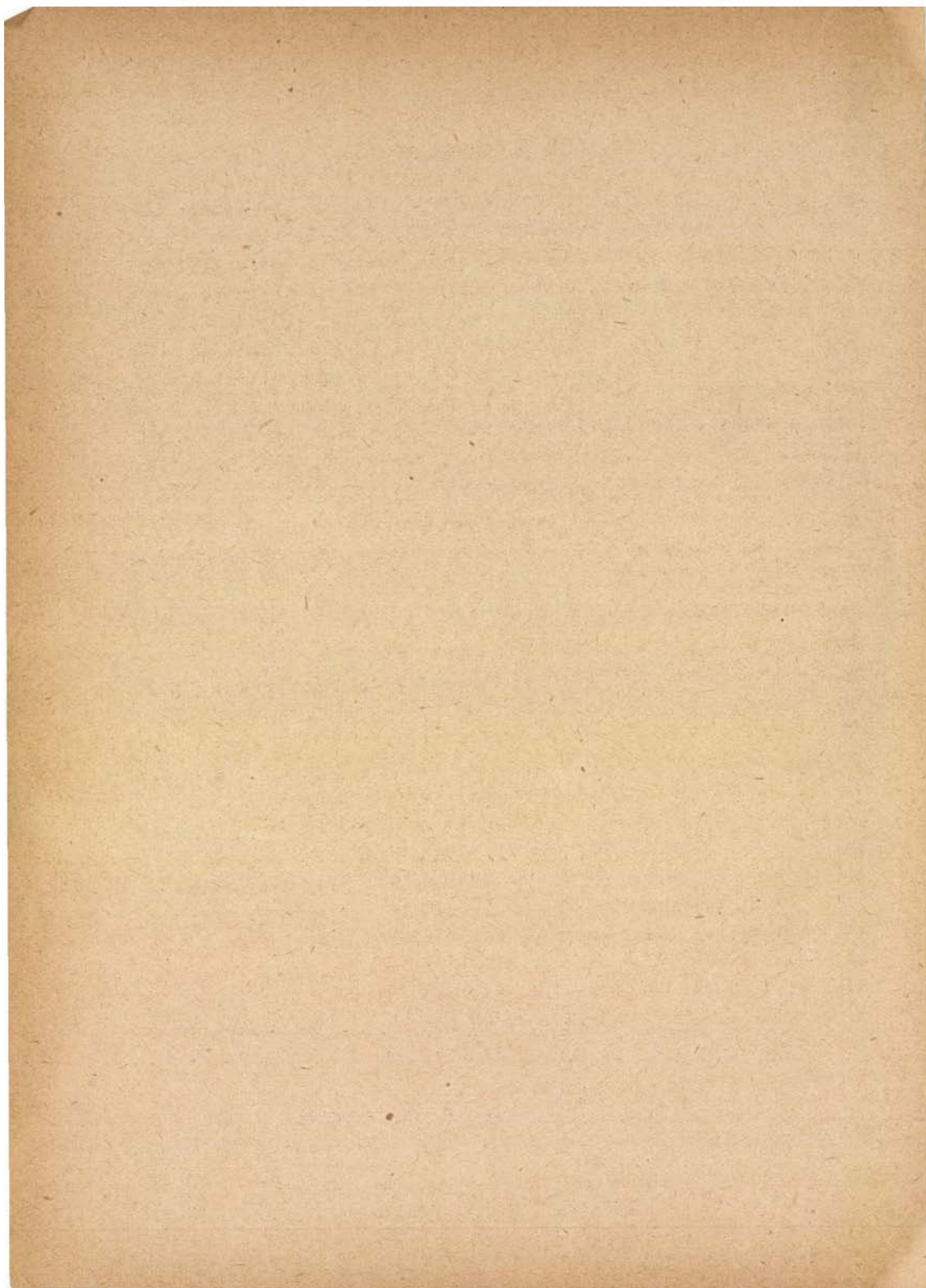
Készült a Magyar Nemzeti Múzeum-Történeti Múzeum
Rotaprint Üzemében

17 iv terjedelemben, 220 példányban

Fv.: Dr.Dajbukát Gergely

DUNÁNTUL

I. fejezet

1. Győr - Sopron m.

Árpás. Győri múzeumban. 1. Sötétszürke urna, m. 18.1, száj 11.6, átm. 17.4, talp 8 cm. Lt.sz.227 /LXXXI.t.4./. 2. Világosszürke, finomfelületű urna. M. 27.6, száj 13, átm. 24.4, talp 11.4 cm. Lt.sz.204 /LXXXVI.t.4./. 3. Sötétszürke, finoman iszapolt anyagú fazék. Talpán profilált omphalos. M.16, száj 23, átm. 26.5, talp 8 cm/LXIX.t.5/. Benne vastörmelékek és kis üvegdarab volt. Lt.sz. 266. 4. Középszürke, durva letört peremű kettős csonka-kúp alakú urna. M. 13, átm. 14.6, talp 7 cm. Lt. sz. 261. 5. Sötétszürke, jól iszapolt, vörös téglalapanyagú omphalosos tál. M. 7.4, száj 19.7, talp 4 cm. 2. forma Lt.sz. 267. Csontváz mellől, egy vaslándzsával került be.^{1/}

Bágyog. 1 méter mélyen kőlappal lezárva egy bögre. LXVIII.t.2. típus. Benne csontok. M. 15, száj 22, átm. 27, talp 9.4 cm. /Győr múz. Lt.sz. 277./

Balf. Sötétszürke urna. M. 25.5, száj 13, átm. 22, talp 8.8 cm /Sopron, múz. Lt.sz. 1/10. LXIV.t.8/.

Beled. Összetartozó leletek Lázár Jenő gyűjteményéből a M.N.M.-ban. Csontváz mellől került ki, mely a megtaláló felvilágosítása szerint kb. 2 1/2 m. mélyen feküdt. 1. feketére fényezett, finoman iszapolt tál. M.9, száj 24.2, átm. 24.7, talp 7 cm. /I.t. 3, 3a, 1.f/ 2. Feketére polirozott, belül világosabb tál. M. 10.6, száj 25.6, átm. 27.4, talp 7.4 cm. /I.t. 2. 2a és LVII. t. 3, 1.f/. 3. Fekete, fényesre simított tálka. M. 4, száj 13.3, talp 8 cm /I.t. 1, 1a, 1b/. 4. Nagy fekete urna nyaktöredéke. /I.t.5./ Az edények mind finoman simítottak, úgy hogy alig lehet észrevenni, hogy korongon készültek. 5. 10.5 cm átm. üreges bronzkarperec. Végei egymásba futnak. /I.t. 4. kép, fent; XXVII.t.1.típus./ 6. 9.4 cm átm. tömör huzal bronzkarperec. /I.t. 4. kép, az előbbi alatt./ 7. 62 cm hosszú, 5 cm széles roz-

^{1/} Említve a lelőhely, Mon. Győr, 258.1.

dás vaskard és vastörmelékek /I.t.4/. 8-10. 16, 17 és 14 cm hosszú vaslándzeák /I.t.4/. 11. 19 cm hosszú vasolló /I.t.4/. 12. 30 cm magas, sötétszürke "Linsenflasche".

Bősárhány. Sötétszürke omphalosos tál, 9.típus, teste valamivel magasabb, M. 5.3, száj 11, átm. 12.3, talp 5.6 cm /Pannonhalma Gyűjt./.

Csorna. A földszigeti dombról lapos babos bronzkarperec. Átm. 6.8 cm /M.N.M. Lt.sz. 27 /1856,2/.

Egyházásfalu. I. lelet. 1937-ben került be a soproni múzeumba: 1. két 3.5 és 3 cm hosszú LT 1.tip. rovátkolt kengyelű bronzfibula, felsőhúros, 3+3 csav. A felhajló láb közepén üres korong van, melyben vlsz. koráll berakás lehetett /XVIII.t.9./ 2. 2.5 cm h. rovátkolt kengyelű bronzfibula töredék. 3. 3 db 1.8 cm átm. lapos bronzkarika. 4. 2.4 cm átm. széles szálagból formált bronz "karikagyűrű" /XXXIII.t.2/. 5. 6.5x5 cm átm. rovátkolt bronzkarperec /XXVII.t.9/. 6. Két db 8.4 cm átm. rovátkolt és pecsétlős, végein plasztikus "trombitamustrával" diszitett bronzkarperec /XXVII.t.8/, és egy harmadik hasonlónak a töredéke. 7. 9.5 cm átm. sima bronzhuzal karperec, végei pecsétlősen profiláltak és a pecsétlők mellett bevéssett vonaldiszítés. A beszolgáltató szerint egy helyen találták.

II.lelet. 1941-ben került be a soproni múzeumba. 1. 6.5 cm h. 2+2 csav., felsőhúros LT 1.tip. bronzfibula. /I.t.10/. 2. Két darab 4.5 cm h. rovátkolt kengyelű hasonló fibula. /II.t.1, I.t.8/. 3. 15.8 cm átm. pecsétlős végű bronztorques. Az egyik oldalon a pecsétlő mögötti kidudorodás mögött két beponcolt kör /II.t.3/. 4. 6.7x6 cm átm. bronzkarperec, a végei mellett véséssel diszitett /I.t.6/. 5. Bronzkarperec /I.t.9/. 6. Bronzkarperec /II.t.2/. 7. 6.7x6 cm átm. rovátkolt bronzkarperec /I.t.7/. 8. 8x7.4 cm átm. rovátkolt bronzkarperec, a végződésével szemben egy-egy trébelt kóralakú aranylemez disziti.

Gönyű. 9 cm átm. sima bronzkarperec, végei pecsétlősek és kétszer profiláltak. XXVII.t.4.típus /Győr,múz.Lt.sz.44o/.

Győr. Világosszürke, simított felületű, omphalosos bögre, LXVII. t. 19. típus /Esztergom múz. Lt.sz. 1620/. 2. Sima bronzkarpe - rec, átm. 5.7 cm, végei kissé kiszélesednek és laposra vannak kalapálva /Győr, múz. Lt.sz. 500/.

Győr - Kálvária. A Kálváriadomb keleti és délkeleti oldalán, már a mult század hetvenes éveiben kerültek elő kelta régiségek. A győri múzeumba három összetartozó sir anyaga és több szórványlelet került be.

I. sir. 1/ 1886-ban 2 1/2 m mélyen kelet-nyugati irányban fekvő csontváz találtak. Nyakán 64.5 cm h. bronzlánc,^{2/} karjain 8 cm átm. gagát karperec és egy 8.8 cm átm. üvegkarperec. Belül lapos, külső oldala domború. Színe zöld, a külső oldalán sötét-kék üvegszálból fonatos diszitmény. /XXXII.t.1./^{3/} Lábszárain három-háromtagú hólyagos lábpercek. 1 tag átm. 5.5x8 cm. Vászondarab maradványai rozsdásodtak a felületére.^{4/} Pattintott tüzkő feküdt a sirban.^{5/} Két korongalakú, középen átfúrt, kék üveggyöngy.

II. sir. Csontváz mellől előkerült leletek. 1. Világos téglaszínű, omphalosos bögre. LXIX.t.lo.típus. M. 12.8, száj 18, átm. 23.5, talp 9 cm. Lt.sz. 278. A csontváz karjain két karperec. Az egyik 7x6.5 cm átm., rovátkolt, babos zárt bronzkarperec. A belső oldala sima, a babok közt köz. Lt.sz. 549. Üreges, babozott, háromszorosan gyöngyözött 9 cm átm. bronzkarperec XXVIII. t.3.típus. Lt.sz. 550.

1/ Lovas Elemér: Mon. Győr. 258.l.- Kelta leletek a győri kálváriai és újszállási temetőkből és Rábatamásiból.- Keltische Funde aus Győr und Rábatamási, Folia Archaeologica, I -II. 1939. 88-96.l.

2/ Lovas /Folia/ 88.l. 1.kép 2.

3/ Lovas /Folia/ 88.l. 1.kép 1.

4/ Lovas /Folia/ 88.l. 1.kép 3.

5/ Lovas /Folia/ 88.l. 1.kép 4.

III. sir. 9.2 cm átm. üreges, rovátkolt, háromszorosan gyön -
gyözött bronzkarperec. Lt.sz. 546. 6.6 cm átm. lignitkarperec,
félkörös átmetszetű. Lt.sz. 545.

Szórványos leletek: 1. Világosszürke bögre, LXIX.t.18. típus,
kissé élesebben profilált. M. 9, száj 8.8, átm. 11.6, talp 5.6
cm. Lt.sz. 276. 2. Fekete, egyfülű bögre, talpán kis omphalos.
M. 6.8, száj 8, talp 5.6 cm. Téglalapalakban elhelyezett pon-
tokkal díszítve. Lt. sz. 291. /LXXIV. t.6./ 3. Feketére poli-
rozott egyfülű bögre. Füle a perem felé magasodik, két kidu-
dorodás díszíti. A száj felé eső része letört. M. 7, száj 6.4,
átm. 7.8, talp 4.5 cm. Lt. sz. 290 / LXXIII. t. 6. / 4. Vilá-
gosszürke, karcsu nyaku edény. Végig erős korongolás nyoma lát-
szik. M. 11, száj 4, átm. 11, talp 5 cm. Lt.sz. 275 /LXI.t.5/.
5. Középszürke bögre. M. 9.6, száj 12.4, átm. 16.4, talp 6.6
cm. Lt.sz. 287. LXVII. t. 17. típus. 6. Világosszürke, behúzott
peremű tál. M. 8.6, száj 17, talp 7 cm. 9. típus, de talpa
nincs. Lt.sz. 286. 6.8 cm átm. üreges,rovátkolt bronzkarperec,
záródásánál bekarcolt fenyőágminta. Lt.sz. 432. 7. Babos bronz-
karperec töredéke. Belül sima, a babok egymástól kis távolság-
ra. Lt.sz. 437. 8. 7.5 cm átm. babos bronzkarperec. A babok
közt kis köz. Lt.sz. 433.

Győr-Szeszgyár. Szórványleletek a győri múzeumban: 1. Világos-
szürke bögre, m. 6.2, száj 8.6, átm. 10.4, talp 4.4 cm. Lt.sz.
24/1931 /LXIX.t.10/. 2. Középszürke tál, alsó részén hornyolá-
sok. M. 5.4, száj 10.3, talp 4.1 cm. 7. típus. Lt. sz. 6/1934.
/LVIII.t.1/. 3. Középszürke, vastagfalú nagy urna. M. 28, átm.
23, talp 10.1 cm. Lt.sz. 23/1931 /LXXXI.t. 9/.

Győr-Ujszállás. A Budai-út jobb, déli oldalán kerültek elő a
leletek, melyeket Fábry Ernő gyűjtött össze és ismertetett¹/ a
Győri Közlönyben. Méry Etel, a győri bencés gimnázium akkori
vezetője szintén jelen volt az ásatásoknál és kiegészítette

1/ Fábry Nándor, A /győri/ Kiskúthoz közel lévő ujszállásoknál
felásott temetkezési halomról. Győri Közlöny, 1871. 5-55.sz.

Fábry adatait.^{1/} A sírok egy 3.33 m magas és 90 méter területű halomból kerültek elő. A halom felső részében ujkori csontvázak feküdtek, alatta a homokrétegben kerültek elő a pusztai földbe temetett csontvázak. Legnagyobb részét arccal keletnek, vagy fejjel délnyugatnak feküdtek. A leletek a győri múzeumba kerültek.

I. sir. A legteljesebben megmaradt sírlelet. Leírását Fábry és Méry is közli. /Méry 8. sir./ A sír anyagát Lovas Elemér egyeztetette és publikálta.^{2/} 1.32 m mélyen, a halom nyugati oldalán női csontváz. Feje délnyugatnak, jobb vállára hajlik. Jobb vállánál nagy grafitmázás agyagkorsó, mely a kivételnél tönkrement. A csontváz nyakán 16 "félgolyóból álló nyakperec, melynek egyes tagjaira ruhafoszlányok tapadtak." Lovas Elemér megállapítása szerint két hólyagos karperec. Egy hólyag m. 2.8 cm. Lt.sz. 398-9.^{3/} A csontváz mellén jobb felől 10 cm h. bronzfibula. IT.2. tip. alsóhúros, 2-2 csav. A láb kapcsolódásánál háromtagura profilált gombbal van ellátva, minden tag rovátkolt, csavarodó szalaggal diszitett.^{4/} A láb a diszitett gomb előtt és után profilált. A mell balfelén vasfibula töredéke. H. 5.7 cm, teljesen összerozsdásodott, de ki lehet venni, hogy IT. 2. típus.^{5/} Csipőjénél 2.5 cm h. finom bronzlánc /Lt.sz. 451/, melyhez "delphin alakú kapocs" volt erősítve. Ez egy 5 cm h. törött bronzfibula. Kengyele mélyen rovátkolt, spirálisa és lába törött. Vlsz. XVIII. t. 5. típusú fibula lehetett. Lt.sz. 450.^{6/} Jobb kezefején 6.2 cm átm. tömör, egymásrafutóvégű bronzkarperec. Felületén bemélyített S és pálcadiszitések. Lt.sz. 408 /XXIX. t. 10/.^{7/} Bal kezén, 4 cm átm. gagát karperec.^{8/} "Jobb térde mellett vaskapocs." Ez

1/ Méry Etel, Arrabona temetői, Értésvény a Pannonhalmi Szt. Benedek Rend Győri Főgymnáziumáról az 1875/76 tanév végén, Győr. 1876. Az ujszállási temető 50-59.1.

2/ Lovas /Folia/ 88-96.1.

3/ Lovas /Folia/ II. t. 1, 2.

4/ Lovas /Folia/ III. t. 1-la.

5/ Lovas /Folia/ III. t. 5.

6/ Lovas /Folia/ III. t. 8. és 4.

7/ Lovas /Folia/ III. t. 7-7a.

8/ Lovas /Folia/ II. t. 3.

tulajdonképpen egy 5 cm h. LT 2. tip. felsőhúros vasfibula töredéke. Lt.sz. 474.^{1/} A győri múzeumban ugyanennek a sirnak az anyagába beosztva találunk néhány leletet, melyek Fábry és Méry publikációiban nem szerepelnek. 1. 3-3 csav., felsőhúros LT. 1. tip., széles kengyelű bronzfibula. H. 4 cm. Lt. sz. 469 /XX. t. 9/2/ 2.2 db 7.2 cm átm. kerek átmetszetű bronzkarperec, egy helyütt négy lapból alkotott tojásforma tag disziti. Lt.sz. 409a-b. /XXVII.t.3/3/ 3.6 cm átm. tömör bronzkarperec,pecsétlős végződésű.^{4/} XIX.t.2. típus. 4. 10 cm h. bronzlánc töredéke. Egy tag 6 mm átm. Lt. sz. 452.^{5/}

II. sir. /A múzeumi jegyzékben, mint 22. sir szerepel./ 1. 4.1 cm h. 3.2 cm sz. ovális alakú, egyik végén átfúrt csontdarab. 2. 2.6 cm h, 3-3 csav. LT.1.tip., felsőhúros, rovátkolt kengyelű bronzfibula. Lt.sz. 468. 3. 4.7 cm h. felsőhúros, töredékes vasfibula. Lt.sz. 472. 4. Korálszemek és kettős csonkakúp alakú zöldeskék üveggyöngyök. Egy lilaszínű.

III. sir. /Méry 1.sz. sir./ Méry a következőképpen írja le: 1. "Nagy csontváz, ivalakra hajlitott gerincoszloppal, balkezén zárt bronzkarperec, jobb vállánál 12 cm magas, 12 cm fenék és 20 cm nyílásátmérővel edény, benne 33 cm h. római olló." Az ollót és a karperecet nem sikerült azonosítani, az edény talán azonos a 269 Lt.sz. tállal. LVIII.t. 1. típus. M. 11.6, száj 22, talp 12.4 cm.

IV. sir. /Méry 2.sir./"Fekvése arccal keletnek, fejénél jobbra grafitmázás urna, melynek magassága 22 cm, öble átmérője is annyi, szájnyílása 14 cm, fenékátmérője 12 cm. A csontváz lábain ötvenbabos, körényvégű nyílt lábperec bronzból." Az edény Lt.sz. 228, színe fényesfekete. Talpgyűrű, mely igen kicsit homorodik befelé. Vállán körgyűrű. /LXIV.t.5./

-
- 1/ Lovas /Folia/ III.t.6.
 - 2/ Lovas /Folia/ III.t.3-3a.
 - 3/ Lovas /Folia/ II.t.4.
 - 4/ Lovas /Folia/ II.t.5.
 - 5/ Lovas /Folia/ III.t.9.

V. sir. /Méry, 3.sir./ "Csontváz 13 cm átm. nyakperecce, amely 15 mm-nyire kiszélesült hengerke forgatása által volt nyitható és zárható. Karjain tömör- és üreshengerű és zárt pereccekkal, a nyaknál aprószemű lánc." A torques talán azonos a XXV. t.2. sz. alatt bemutatott, 14 cm átm., 413 Lt.sz. darabbal.

VI. sir. /A múzeumi feljegyzésekben 12. sz. sir./ Csontváz mellől került elő egy sötétszürke urna. M. 22.5, száj 11, átm.21.6, talp 9.4 cm. Lt.sz. 232 /LXXXI.t.7/. Ugyancsak ide van sorozva egy 8 cm átm. sima huzal-bronzkarperec, végei kissé megvastagodnak. Lt.sz. 443.

VII. sir. /Múzeumi feljegyzésekben 7. sir./ 1. Sötétszürke urna. M. 15.6, száj 11, átm. 17, talp 7.4 cm. Lt.sz. 223 /LXXXI. t.5/ 2. Lemezről hajlitott, egymásbafutóvégű karperec. Átm.7.3 cm. XXVII.t.2.tipus. Lt.sz. 406. 3. Gagát karperec 6 cm átm.törédéke. Lt.sz. 459.

Nem azonosítható leletek a győri múzeumban.

1. Lt.2.tip. bronzfibula lábtörédéke Lt.sz.471. 2. 7.5 cm átm.pecsétlősvégű sima bronzhuzal karperec. Lt.sz. 407. /XXVII. t.4/ 2. 6.3 cm átm. sima, kis pecsétlős végződéssel ellátott bronzkarperec. Lt.sz. 416. 3. 6.4x5.8 cm átm. négyszögletes átmetszetű huzalból formált nyitott bronzkarperec. Lt.sz. 417. 4. 8.1 cm átm. kerek, huzalkarperec, végei ellaposodnak és egy szöggel vannak egymáshoz erősítve. Lt.sz. 415. 5. Sötétszürke tál, fenéke lyukas. Belsejében bepecsételt minta. M. 8.4, száj 22, talp 7.5 cm. Lt.sz. 253. 3.tipus. /LVII.t.7 és LIX.t.1/ 6. Sötétszürke tál, belsejében négy-négy koncentrikus körből álló bepecsételt diszítés. M. 7.4, száj 18.8, talp 7 cm. Talpa közepén omphalos, melyet egyszerű árkolás vesz körül. Lt.sz. 252. Csontváz mellől került elő. 3. típus. /LVII.t.6. és LIX.t.4./ 7. Sötétszürke urna, kis talpgyűrűn áll, mely kissé behomorodik. M. 20, száj 17.6, átm. 27.2, talp 11.2 cm. Lt.sz. 235. Pereme alatt egy körgyűrű, ez alatt négy mély hornyolás. /LXXXI.t.12./ Csontváz mellől került elő. 8. Fekete, kis talpgyűrűn álló gömbölyű

urna. Talpgyűrűje kissé behomorodik, ebből még egy omphalos ugrik vissza. Lt.sz. 238. /LXXXVI.t.3./ 9. Sötétszürke urna. Talpa közepén kis omphalos, ezt egy hornyolat fogja körbe. M.19.6, száj 13.5, átm. 18.6, talp 9 cm. Nehézkes, zömök forma LXXXI.t. 1.számhoz hasonlít, de nyaka szélesebb. Lt.sz. 234. lo. 5 cm.h. rovátkolt kengyelű, alsóhúros, 2-2 csav. bronzfibulatörredék. - /Pannonhalma, gyűjt./

A győri múzeumba a következő szórványos leletek kerültek be Egyházasfaluról: 1. 6.6 cm h. sűrűn rovátkolt kengyelű letört lábú bronzfibula. 3+3 csav., felsőhúros. Lt.sz. 544. 2. Sima, üreges bronzlemez karperec, végei egymásba futnak, átm. 7 cm. Lt.sz. 543. XVII.t.1.tip. 3. Üreges bronzlemez karika töredéke, átm. 9.6 cm. Lt.sz. 546. 4. 6.3 cm átm. rovátkolt, kissé szélesedő végű bronzkarperec. Lt.sz. 542. 5. Lapos bronzszalagból hullámvonallá formált karperec töredéke. Szélessége 5 cm /XXIX.t.5/. Lt.sz.541. 6. 66 cm hosszú, 4 cm sz. vaskard, markolata 3. típus. A tokon megvan a keresztvas. Lt.sz. 673. 7. 3.8 cm széles kardtok töredéke. Rajta 3.tip. kardfüggesztő. Lt.sz. 672.

Győrszemere.^{1/} A M.N.M. birtokába vétel útján jutott a következő, csontvázas sirből származó lelet: 1. Középszürke téglavörös alapú fazék. M. 25.8, száj 20, átm. 30, talp 13 cm. Lt.sz. 14/1935,1 /LXXIX.t.1/. 2. Antropoid markolatú tör. Pengéjéből töredék van meg. H. 18.5 cm, a markolat 11 cm. Lt.sz. 14/1935, 2. /XLVII.t.2/. 3. Összerozsdásodott kardkoptató vlsz. a törhöz tartozott. 1. v. 4. típus egy vaskarika forrott bele. Lt.sz.14/1935,4. 4. Vaskarika és vasszegek töredékei. Lt.sz. 14/1935, 5-6. 5. Penőkö Lt.sz. 14/1935,7. 6. Két cseréptöredék. Egyik szürke, másik okkersárga. Lt.sz. 14/1935,8.

A győri múzeumban 28.5 cm h. vaskésnek két töredéke, a nyél karikában végződik. LII.t.5.típus.

Hegykö. 1937-ben a soproni múzeumba a köv. tárgyak kerültek be:

1/ Tompa, Bericht. 112.1. 53.t.3.

1. Fekete felületű, vörös alapanyagú urna. M. 18, száj 14, átm. 19, talp 11.5 cm. Talpán kis körgyűrű, mely belül kissé visszaugrik és omphalost képez. /LXIV.t.6./ 2. 24 cm h. 6.5 cm sz. vaslándzsashegy /L.t.13/ 3.66 cm h. 5 cm széles rozsdás vaskard. Végén a csúsztatópánt kivehető, 5. tip. Vlsz. összetartozó sirlelet részei.

1901-ben került be ugyancsak a soproni múzeumba: 7 x 6 cm átm., sűrűn rovátkolt, apró pecsétlősvégű bronzkarperec.^{1/}

Kisárpás ld. Móríchida

Koroncő. Világosszürke urna. M. 30.8, száj 18.5, talp 13.4 cm. /M.N.M. Lt.sz. 199/1871,2, LXXXV.t.9./^{2/}

Likócspuszta. Sötétszürke, igen lapos omphalosos edény, LXXXI.t. 12. típus, de nyaka karcsúbb. Sötétszürke. M. 20, száj 15, átm. 25, talp 9 cm /Győr, múz. Lt.sz. L 432/.

Nagyécs. Sirlelet részeit képező 5 karperec a M.N.M.-ban. Márton, Dolg. 136.1. Említve a lelőhely Mon. Győr, 258.1. Ábrája Márton, Arch.Hung. VIII.t. 18-22.

Szórványleletek a győri múzeumban: 1. Tódombi szőlőhegyről világostéglavörös, széles fazék, pereme letört. M. 26, átm. 31. Száj 10.8 cm. Lt.sz. 237. 2. Középszürke gömbölyű urna, LXXXI.t. 2. típus. M. 20, száj 13.2, átm. 20, talp 10.5 cm. Lt. sz. 236. 3. 7.5 cm átm. babos bronzkarperec, XXVII.t.12. típus. Lt.sz.437.

Nagymóríchida-Kisárpás. Barnásszürke urna. M. 22.2, száj 12, átm. 20.6, talp 9.8 cm. /Veszprém, múz. Lt.sz. 113.p. LXXXIV.t.5./

Nagymóríchida-Öregárpás. Szórványleletek a veszprémi múzeumban: 1. Világos hamuszürke szitulaformájú urna. M. 14, száj 15.6, átm. 20.6, talp 10 cm. Lt.sz. 93 p. /LXIV.t.1./ 2. Középszürke, töröttperemű bögre. LXIX.t.13. típus, de lent kissé gömbölyűbb. M. 9.6, átm. 11.4, talp 6.3 cm. Lt. sz. 94 p. 3. Középszürke, jól

1/ Márton: Arch. Hung. 39.1.

2/ ÁÉ 1870, RF. III. 166-167. Mon-Győr 258.1.

iszapolt, simitott felületű bögre. M. 6.9, száj 11, átm. 13, talp 6.5 cm. Lt.sz. 97.p./LXVIII.t.17/ 4. Világosszürke, fi - nomra iszapolt bögre. M. 7, száj 8, átm. 10.4, talp 6.6 cm.Lt. sz. 98 p. /LXVII.t.12/ 5. Középszürke, csillámos felületű omphalosos tál. M. 4.9, száj 14.7, talp 37 cm, de csak egy kör - gyűrű disziti. 3.tipus. Lt.sz. 101 p. 6. Világosdrapp urna, omphalosos. M. 26.4, száj 13.2, átm. 24.4, talp 9.6 cm. Lt. sz. 102, p.LXXXVI.t.4.tipus, hasán két mély hornyolat. 7. Közép - szürke urna, nyakán besimitott zezzugos hullámvonal.M.23,száj 14.4, átm. 22.4, talp 10 cm. Lt.sz. 103 p. LIV.t.9. XCII.t. 1, 1a/.

Nyulfalu. 1. 4.8 cm h.bronzfibulatöredék. Győr,múz. Lt.sz.125/1927, 15. 2. 27 cm h.meghajlitott vasrúd. Győr,múz. Lt.sz.125/1927, 25. 3. 27 cm h. háromszorosán meghajlitott vaslándzsa, hosszú, keskeny típus. Győr, múz. Lt.sz. 677. 4. 47 cm h. keskeny, meghajlitott vaslándzsa. Győr, múz. Lt.sz. 678.

Öregárpás, ld. Nagymórichida.

Ordód-Babót. A temető a falu keleti házsorának kertjeiben fekszik, melyeket az északi irányban haladó árok szegélyez. 1878 óta kerülnek itt elő a leletek, rendszeres ásatásra azonban sajnos nem került sor. Két sir leírása maradt meg, melyet Bella publikált.¹/Völcsei Ábel és Heiner Gállert gazdák földjén több csontváz került elő. "Egyik mellett ott volt kardja, kése és lándzsája, a másik mellett agyagpohár, karperec és fibula; valamennyi lelet határozottan La Tene jellegű." Bella ismertette²/a lelőhelyet és bemutat néhány leletet; Márton³/ pedig ismerteti belőle a korai jellegű anyagot.A következő felsorolásban tipológiailag hozzuk a leletet, mert a meglévő adatokból semmi összefüggésre következtetni nem lehet, a lelőhely aránylag kis területen fekszik, így még az egy évben való bekerülés

- 1/ Bella Lajos, Titkári jelentés, Jelentés a sopronmegyei régészeti társulat 1893 évi működéséről, 1894. 9.1.
- 2/ Bella Lajos, Babóti leletek, AÉ. 1894. U.F.XIV.301-5. 1.
- 3/ Márton, Dolg. 137-140.1.

sem jelentős. A leletek legnagyobb része a soproni múzeumba került. A felsorolt darab után zárójelben a leltári számot és bekerülési évét adjuk, ha más múzeumban van, ugyanott tüntetjük fel.

Osli. 8 cm átm. bronzkarperec. Bronzszáלבól csavart tojásalakok díszítik. XXVIII.t.12.tipus. /Győr,múz.Lt.sz.438./

I. Ékszerek.

a/ Fibulák: 1.11 cm h., LT 1.tip., felsőhúros, 2+2 csav.bronz-fibula /50/9, 1904, XVIII.t.7/ 2. 4.5 cm h. letöréslábú bronz-fibula. Bella írja le részletesen. A kengyelén szögecselés, vész. korállal volt díszítve.^{1/}

b/ Torques. Karmantyús záródású torques töredéke, a karmantyún finom rovátkolt díszítés.^{2/}9/51/.

c/ Kar és lábperecek. 1. Két db 6x6.5 cm átm. rovátkolt, kiszélesedő végű bronzkarperec.^{3/} /44/9, 1881 / 2. 8.5 cm átm. rovátkolt, pecsétlős végű bronzkarperec 4 db /6/9, 1888 / 3.6.5x6 cm átm. rovátkolt, pecsétlős végű bronzkarperec /42/9, 1881.^{4/} 4. Rovátkolt, kissé kiszélesedő végű bronzkarperec, a végekkel szemben ugyancsak kiszélesedik. /I.t.7.tipus./ Átm. 7.5x8 cm /37/9, 1881 / 5. Lapos huzal, rovátkolt karperec, végei kissé megvastagodnak. Átm. 6x7 cm. /38/9, 1928 / 6. Két db rovátkolt bronzhuzal, pecsétlős végű karperec. Átm. 6 cm /38/9, 1928 / 7. Két db 8.5 cm átm. rovátkolt és volutás gombokkal díszített bronzkarperec. /52/9, 1888.^{5/} 8. 7.5x8 cm átm. zárt, babos bronzkarperec./41/9, 1879/ 9. Három babos bronzkarperec, a végeseő tagok kissé nagyobbak. Átm. 7x5.5 cm /36/9, 1881/ 10. 7.4 x 5.7 cm átm. babos bronzkarperec./41/9, 1879/^{6/} 11. 8x6 cm átm. szaggatottan babozott bronzkarperec, /36/9, 1879/ 12. Két db

1/ Bella, u.o. 305.l. 7 ábra, Márton, Dolg. XXXI.t.7.

2/ Márton, Dolg. XXIV.t.11.

3/ Márton, Dolg. 104.l.3 kép, lent

4/ Márton, Dolg. 102.l. 3 kép fent

5/ Bella, u.o. 305.l. 3a-3b, Márton, Dolg. XXXI.t.3a-3b.

6/ Bella, u.o. 2a-2b, Márton, Dolg. XXXI.t. 2a-2b.

ékrovásos mustrával diszitett bronzhuzal karperec nyitott. Átm. 6x6.2 cm. /M.N.M.Lt.sz. 83/1908, 9-10/ XXIX.t.11.tipua.13. 7.5 cm átm. sima huzal bronzkarperec, a két vége egymáshoz simul. /38/9, 1928/ 14. Két db sima bronzhuzal karperec, nyitott /37/9, 1881/ 15. Lapos bronzszalag karperec, végei tagoltak. Átm. 6x6.5 cm /XXIX.t.3/1/38/9, 1928/ 16. 52/9 sz. alatt /1881/ egy sima tagoltvégű bronzhuzal karperec.^{2/} Átm. 6.5x7.5 cm, és két rovátkolt üreges bronzpléh karperec, átm. 8.5x9.5 cm. 17. Hat darab üreges rovátkolt bronzkarperec, átm. 8x9 cm/7/9,1881/ 18. Három db lignit karperec, félkörös átmetszetűek. Átm. 8,8.5,9.5 cm. /40/9/ 19. Félkörös átmetszetű 7 cm átmérőjű lignit karperec. /Eisenstadt, Muz. S. Wolf, 63 /20. U.a. /Eisenstadt, muz. Samml.Wolf, 1636/ 21. 7.8 cm átm. hármás gyöngyözésű bronzkarperec. /XXVIII.t.10/ 22. Plasztikusan diszitett babos bronzkarperec. Átm. 7.5x6 cm. /37/9. 1881/3/ 23. 7.5x6 cm átm. hasonló karperec. /36/9, 1881/ 24. Plasztikus gyöngyözéssel diszitett, 5.5x6.6 cm átm. bronzkarperec. /M.N.M. 83/1908/,8/ 25. 7x6 cm átm. bronzhuzalból font tojásformájú tagokkal diszitett karperec /49/9, 1903, XXVIII.t.12/ 26. 6 cm átm. bronzkarperec/47/9, 1883, XXVIII.t.11/ 27. 11 tagu hólyagos lábperec./43/9, 1903, XXXI.t.1/ 28. 7 tagu hólyagos lábperec, átm. 10.5 cm /46/9,1883/ 29. Héttagu hólyagos lábperec töredékei. /M.N.M. 83/1908,11/30. Hattagu hólyagos lábperec átm. 8 cm. /Eisenstadt,muz.S.Wolf,61/ 31. Hólyagos lábperec töredéke. /Eisenstadt,Muz.S.Wolf,1634/.

d/ Egyéb bronztárgyak: 1. Profilált, piros emállal ellátott bronzszögfej. H. 5 cm. 2. Lapos bronzkarika, átm. 2.8 cm. 3. 5.5 cm átm. bronzkarika, kiugró nyúlvánnyal ellátva. 4-4. Két hajlitott bronzrudacska, kb. 6 és 8 cm hosszúak.

1/ Márton, Dolg. 101. 1. 2 ábra.

2/ Márton, Dolg. 105.1. 5.kép

3/ Bella, u.o. 4a-4b, Márton, Dolg. XXXI.t. 4a-4b.

II. KERÁMIA

A. Urnák

a/ Sötétszürke, csonkaperemű u.n. "Linsenflasche" M.22, átm.23, talp 13.4, nyak 4 cm. Talpán kis omphalos /3/8, 1879, LXI. t. 1/.^{1/}

b/ Urnák. 1. Sötétszürke fazék. M. 25, száj 26.6, átm. 33, talp 16 cm /22/23, 1883, LXXIX.t.2/. 2. Sötétszürke, m.27.5 cm, átm. 27, talp 13.5 cm /2/10, 1884, LXXXII.t.1/. 3. Sötétszürke, m. 26.6, átm. 26.6, talp 12.2 cm. Ugyanaz a típus. /4/9, 1883/ 4. Fényes fekete, téglalap alakú. M. 30, átm. 27.4, száj 14, talp 10.5 cm. U.o. /1883/ 5. Középszürke. M. 35, száj 10, átm. 28, talp 14 cm. /21/ LXXXII.t. 3.típus. 6. Középszürke. M.26.5, átm. 16.2, talp 12 cm. Szája letört. U.o. /3/ 10, 1884/ 7. Fekete, drapp alapanyagú, simított. M. 30.4, átm. 25, talp 12.2 cm /3/ 9, 1883/. 8. Fekete, simított felületű. M. 26, száj 16, átm.24.5, talp 10.2 cm. /11/8, 1883/LXXXI.t.4.típus, csak a nyakán háromszoros bordázás. Omphalosos. 9. Barnásfekete, u.o. M. 19.8, száj 12.6, talp 8.8 cm. /M.N.M. 83/908, 1/10. Sötétszürke-drapp alap színű, kicsit grafitozott. M. 18.8, száj 12.5, átm. 19.2, talp 8.5 cm. /9/9, 1882 LXXXI.t. 3./ 11. Sötétbarna, durva, nehéz urna. M. 21.6, száj 11.2, átm. 19.6, talp 10 cm. / Wien, Naturhist. Mus. Lt. sz. 34389/ LXXXI.t. 8. típus, egy bordával. 12. Sötétszürke, helyenként lángolt. M. 23.8, száj 13.5, átm. 23, talp 10.5 cm /1/9, 1883, LXXXI.t.6./^{2/} 13. Fekete, drappal lángolt, simított felületű. M. 22, száj 11, átm.20, talp 10.2 cm. Hasonló, de karcsúbb forma.^{3/} /5/9, 1883/ 14. Sárgászürke, fényes, simított felületű. M. 30, száj 13.5, átm. 26, talp 12 cm. Hasa felett félhold formájú benyomások, ezek alatt bekarcolt rovátkolás. /10/8, 1912, LXXXIII.t.6/^{4/}. 15. Fekete,

1/ Bella, u.o. 303.l. Márton, Dolg. 105.l.6.kép.

2/ Márton, Dolg. XXX.t.6.

3/ Márton, Dolg. XXX.t.4.

4/ Márton, Dolg. XXX.t.5.

simitott felületű. M. 27, száj 15, átm. 27, talp 12 cm. LXXXI. t.6.típus. /9/8, 1912/. 16. Hasonló forma, fényes drapp, m. 20,6, száj 15,4, átm. 22,8, talp 8 cm. /Eisenstadt, Mus. S. Wolf, 1771/. 17. Fekete, fényes felületű. M. 24, átm. 20, talp 11,6 cm. Szája letört. LXXXIV.t.4.típus. /Eisenstadt, Mus. S. Wolf, 1770/. 18. Középszürke. M. 34, száj 18, átm. 29, talp 12 cm. LXXXIV.t.9.típus./1888/ 19. Hamuszürke. M. 28, száj 13, átm.21, talp 11,5 cm. /20, 1883/ LXXX.t.8.tip. 20. Középszürke urna töredéke. M. 37,5, átm. 32, talp 15 cm. LXXXVI.t.3.típus, csak nyakrésze hosszabb és két körgyűrű tagolja. /18, 1888/ 21. Sötétszürke. M. 25,5, átm. 22, talp 13 cm. Pereme hiányzik. U.o. /4/10, 1884/ 22. Középszürke, M. 36,5, átm. 37,5, talp 17,2 cm. LXXXVI.t.2.típus. /Győr, múz. Lt.sz. 157/ 23. Sötétszürke, fényes felületű. M. 21, száj 12, átm. 19,4, talp 8 cm. LXXXIII.t. 4.típus, a hasa felett kétszer hornyolva. /Eisenstadt, Mus. S. Wolf, 30/. 24. Sötétszürke urna, LXXXVI.t.6.típus. Kis körgyűrűn áll, mely bent homorú. /Eisenstadt, Mus. S. Wolf 29/ 25. Középbarna, m. 28,5, száj 12, átm. 24,2, talp 10,2 cm /Wien, Naturhist. Mus. Lt.sz. 38380, LXXX.t.10/. 26. Világossárga, jól égetett, m. 20,5, száj 14,6, átm. 15,8, talp 12 cm. XCIII.t.2/. 27. Középszürke, fényes felületű. M. 15, száj 9,4, átm.15,6, talp 6 cm. Égett csontok vannak benne. /Eisenstadt., Mus. S.Wolf,31, XCIII.t.3/. 28. Nagy urna szájtöredéke /17/8, 1928/ 29. 36 cm magas szürke urna /Győr, Muz.Lt.sz. 157/.

B. "Szitulaformák"

1. Fekete, simított finom felületű. M. 24,4, száj 16,6, átm.26, talp 12 cm /4/8, 1878 /LXIII.t.3/¹/ 2. Sötétszürke, enyhén grafitos. M.24, száj 14,átm. 23,4, talp 12,6 cm./1/8,LXIV.t.7./²/ 3. Sötétszürke. M. kb. 24 cm /4/8, LXIII.t.2./³/ 4. Hamuszürke,

1/ Márton, Dolg. XXX.t.1.

2/ Márton, Dolg. XXX.t.3.

3/ Márton, Dolg. XXX.t.2.

durva felületű. M. 19, száj 19.8, átm. 22.5, talp 13 cm. /5/8, LXIII.t.5/

C. Bögrék.

1. Fekete, fényes, finom, profilált omphalossal ellátott. M. 11.6, száj 20, átm. 24, talp 9 cm /30/8, 1878, LXVII.t.1/. 2. Sötétszürke. M. 12.2, száj 17, átm. 21.5, talp 8.5 cm /29/8, 1886/ LXIX.t. 7.típus, de kihajló pereme van.^{1/} 3. Középdrapp, simított, fényes. M. 14, száj 19.5, átm. 24.5, talp 10 cm. /7/10, 1879/ LXVII.t. 18.típus. 4. Sötétszürke, m. 14.6, száj 13, átm. 22, talp 10 cm. /8/9, 1881./ LXXXI.t. 12.típus. 5. Sötétszürke, téglalapalakú omphalosos. M. 17, száj 18.5, átm. 26, talp 10 cm. /12/10, 1883./ LXVIII.t. 5. típus. 6. Középszürke, lángolt, omphalosos. M. 10, száj 13, átm. 17, talp 62 cm/Wien, Naturhist. Mus. Lt.sz. 28382/. LXVII.t.17.típus. 7. Fekete, vörös agyagalapú, omphalosos. M. 7.4, száj 12, átm. 13, talp 6.4 cm /6/10, 1881/. LXIX.t.10.típus. 8. Fekete, vörös, téglalapú omphalosos. M. 8.6, száj 10.5, átm. 13.6, talp 5.4 cm. /7/ 8, 1881/ LXIX.t.1.típus. 9. Középszürke, drappos, simított, omphalosos. M. 13.5, száj 17.7, átm. 23.2, talp 8 cm. /24/ 8, 1903/ LXVII.t.16.típus.^{2/} 10. Középbarna, simított, omphalosos. M. 6.5, száj 12, átm. 14, talp 4 cm /10/10, 1883/. LXIX.t.10.típus. 11. Szürke, alapanyaga téglaszerű. /?/M9, száj 10.5, átm. 12, talp 8 cm. /24/10, 1881, LXVIII.t.8.típus/12. Sötétszürke. M. 14.5, száj 12 cm, átm. 18, talp 9.5 cm. LXIX.t.16.típus, hasa felett erős borda. /13/9, 1883./ 13. Feketére fényezett, vörösgyag alapú. M. 17.6, száj 14.5, átm. 21.5, talp 9.4 cm. /12/9, 1883/ LXXX.t.6.típus. 14. Sötétszürke. M. 14.5 cm, száj 9.4, átm. 15, talp 7.5 cm. /17/8, 1883/ LXXXI.t.9.típus. 1. Világos hamuszürke. M. 12.2, száj 7.5, átm. 12.2, talp 6.6 cm. /15/10, 1903/ LXVIII.t. 18.típus. 16. Fekete, téglavörös alapanyagú. M. 12, száj 8, átm. 12, talp 5.5 cm /15/10, 1883/. U.o., csak a hasa mélyebben van.

1/ Márton, Dolg. XXX.t.8.

2/ Márton, XXX.t.11.

17. Téglabarna. M. 17.5, száj 11.5, átm. 16, talp 9 cm. /17/10, 1883, LXIX.t.15/ 18. Sötétszürke, téгла alapú^x/M. 9.5, száj 9, átm. 10, talp 5 cm /36/8, 1881/¹/ 19. Fekete, téгла alapú. Hasonló, de zömökebb forma. M. 10, száj 8, átm. 11.5, talp 6.5 cm /19/10, 1903/. 20. Világosdrapp. M. 11.6, száj 9, átm. 11.4, talp 5.8 cm. Hasonló, mint az előbbi. /Eisenstadt, muz. S.Wolf.1769/ 21. Élénk téglavörös. M. 15, száj 13, átm. 18, talp 9.5 cm./18/10, 1928/ Válla magasan fekszik. 22. Középszürke fésűs diszité-sű edény. M.6, száj 7.5, talp 5 cm. 1.tipus /38/8, 1928/ 23.Fekete téglavörös alapú, hasonló formájú, de nem fésűzött bögre.- M. 4.6 száj 9, talp 6 cm. /23/10, 1881./²/

D. Tálak.

1. Középszürke, jól égetett. M. 9.7, száj 25, talp 7.4 cm. Omphalosos. 3. típus. /Wien, Naturhist. Mus. Lt.sz. 28381/ 2. Fekete, téglalapú, grafitos. M. 7.5, száj 28, talp 12 cm. 6. típus. /6/8, 1883/. 3. Középdraapp, omphalosos. M 8.5, száj 21.5, talp 7.5 cm. /6/10, 1903/ 5. típus. 4. Fekete, omphalosos. M. 11.2, száj 23.4, talp 7 cm /13/8, 1883/. 2. típus. 5. Fekete, fényes felületű, omphalosos. M. 6.5, száj 15.4, talp 6.5 cm /5/10, 1883/ 8/2 típus. 6. Szürke, omphalosos. M. 9.5, száj 20, talp 7.2 cm 8/2 típus. /M.N.M. 83/1906,2/ U.o. 7. Sötétszürke. M. 6, száj 13.5 talp 5.5 cm. 8. Fekete, vörös téglalapú omphalosos. M. 7, száj 18, talp 6 cm /28/10, 1879/ 5. típus. 9. Hamuszürke, simított felületű tál. M. 10, száj 25.6, talp 9.5 cm. Talpa profilált. 5. típus. /8/8, 1903/3/ 10. Középszürke, rosszul iszapolt. M. 4.6, száj 13.7, talp 5 cm. /M.N.M. 83/1903,1/ 5. típus. 11. Fekete, omphalosos. M. 10.5, száj 23.2, talp 9 cm /13/8, 1881 / 2. típus. 12. Fekete, téglabarna alapanyagú. M.8, száj 18.5, talp 6.5 cm. Omphalosos. /14/10, 1883/ 5. típus. 13. Hamuszürke, omphalosos. M. 11, száj 23.5, talp 9 cm 8/2 típus. Benne üreges bronzpléh karperec töredékek. 14. Világosszürke, omphalosos. M. 6, száj 13, talp 5 cm. /6/10, 1928/. 3. típus. 15. Fekete. M. 5.8,

1/ Márton, Dolg. XXX.t.9.
2/ Márton, Dolg. XXX.t.12.
3/ Márton, Dolg. XXX.t.10.

x/ Ismétlődő kifejezés, jelentése valószínűleg a kerámia anyagára vonatkozik.

száj 13.4, talp 6 cm. /9/10, 1886/ 5.típus. 16. Drapposzürke, simított, omphalosos. M. 9, száj 22, talp 6 cm, 2.típus. /6/10, 1879/. 17. Sötétfekete. M. 10.5, száj 23, talp 6.5 cm. U.o/13/10, 1883/. 18. Sötétszürke, téglavörös alapú. M. 9, száj 21.5, talp 11 cm. 9.típus. /11/10, 1883/. 19. Fekete, igen finoman iszapolt és simított, profilált tál. M. 5.6, száj 15.5, talp 4 cm. /29/10, 5. típus/¹/ 20. Fekete, finom felületű. Pereme behúzott. /32/8, 1879/ 9.típusú. 21. Hamuszürke. M. 10, száj 26.5, talp 11 cm, 12.típus /24/10, 1881/.

E. Orsókarikák.

Az eisenstadti múzeum Wolf gyűjteményében. 1. 7.2 cm átm. lapos, szürke agyagkarika. LXII.t.11.tip./Lt.sz.64/ 2.5 cm átm. ovális átmetszetű szürke, közepén átfúrt agyagkarika. /Lt. sz. 65a/. 3. Kettős csonkakúp alakú átfúrt agyagkarika. Átm. 5.4 cm vörös agyag. LXII.t.14. típus. 4. Drapp agyag. Átm. 4 cm. Félkörös átmetszetű. /Lt.sz. 65b/ 5. Harangformájú átm. drapp agyag. Átm. 4 cm. /Lt.sz. 65b/

F. Fegyverek, eszközök.

1. Vaskard alsó töredéke. Éles hegyben fut össze. /17/10, 1878/. 2. 11.5 cm h. lándzsahegy, erősen rozsdás. /11/10, 1878/. 3. 50 cm h. 5 cm sz. vaslándzsa. L.t.1.típus. /16/10, 1878/. 4. 31 cm h. és 4 cm sz. vaslándzsa. L.t.1.típus /22/10, 1878/. 5. 37 cm h. vágókés. LII.t.1.típus. /7/10 / 25 cm h. vágókés. /6/10, LII.t.10/ 6. 16 cm h. vascsákány. /34/10, LIII.t.15/ 7. Vasolló töredéke, melyhez egy köszörűkő forrott hozzá. /1878/ 8. Vasolló félpengéje. 14 cm h. /1878/

Pázmándfalu. Szórványleletek a győri múzeumban, 1. 3.5 cm h. bordázott kengyelű fibulatöredék. Lt.sz. 73. 2. 8.5 cm átm. rovátkolt, profilált pecsétlős végű bronzkarperec. 3. 6 cm átm. sima huzal bronzkarperec, kis pecsétlővégekkel. Lt.sz. 75.

Petőháza. Publ. Márton. Dolg. 140-141 l., Bella Lajos, Petőháza leletekről. AÉ 1892, U.F. XII. 346.1.

1/ Márton, Dolg. XXX.t.7.

Rábatamási. A Rábatamásiiban 1876-ban előkerült leletek később kerültek csak be a győri múzeumba. A leleteket Lovas Elemér publikálta.^{1/} Középszürke, durva szemcsés felületű szitula formájú edény. M. 12.4, száj 10, átm. 14.2, talp 8.6 cm. Lt.sz. 270.^{2/} Sötétbarna, polirozott felületű. M. 16, száj 10, átm. 13.6, talp 8.5 cm. Lt.sz. 226 /LXIV.t.4/ Világostéglaszínű tál. M. 8, száj 19.6, talp 9 cm. Lt.sz. 222. 9. típus. Sötétszürke, omphalosos tál. M. 9, száj 24, talp 6 cm. 3. típus. Lt.sz. R 5 Lovas szerint csontvázás temetkezés mellől kerülhetett ki, mert még ma is benne van egy nyakcsigolya. Sárgástéglaszínű, jól iszapolt bögre. M. 7.2, száj 7.8, átm. 10.8, talp 5 cm. Lt. sz. 224.^{3/} Égetett csontok kerültek elő a 223 lt.sz. fazékban. Világosszürke, alján kis omphalos, m. 15.2, száj 21, átm. 26, talp 9 cm. /LXVII.t.8./^{4/} Vele együtt került elő egy 13 cm h. 2 + 2 csav. alsóhúros LT 2. tip. bronzfibula. Kengyele és rákapcsolódó lába rovátkolt szalagokkal és rozettákkal díszített.^{5/} Ugyancsak vele került elő egy 8.3 cm átm. kilenctagú hólyagos lábperec. Az összekötő tagok rovátkoltak.^{6/} Lt.sz. 347. Ugyancsak Rábatamásiiból került be a múzeumba 2 trébelt ezüstlemez is. Nagyon töredékesek, de látni a felvarrásra szolgáló lyukak sorozatát és a belső rész trébelésének indulását.^{7/} Egy vaskard és egy másiknak a töredéke. Az ép kard hossza 78.5 cm. Markolata gombban végződik, csúsztatópántja 5 típus. Lt.sz. 676./XIII t.8/. A töredék 55 cm h. Lt.sz. 675. Egy 45 cm hosszú, nehéz, hét részből álló kardkötő lánc, és egy másiknak 15.5 cm h. töredéke. Lt.sz. 537.^{8/} Vsz. Rábatamásiiból származik a LXIII. t. 5 sz. alatt bemutatott kardtöredék. Sz. 5.4 cm. A pannonhalmi Bencés Főapátság gyűjteményében található egy vaskardnak 58 cm h. és 4.4 cm széles töredéke. Lt.sz. 20.

1/ Lovas E: Kelta leletek a győri kálvária és ujszállási temetőkből és Rábatamásiiból. Folia Arch. I-II. Budapest, 1939. 88-96. l.

2/ Lovas, u.o. 89. l. 2. kép. 1.

3/ Lovas, u.o. 89. l. 2. kép. 5.

4/ Lovas, 89. l. 2. kép. 4.

5/ Lovas 91. l. I. t. 1. la.

6/ Lovas 91. l. I. t. 2.

7/ Lovas 89. l. 2. kép. 5.

8/ Lovas 91. l. I. t. 3.

Ráró. Sötétszürke, omphalosos fazék. M. 13.4, száj 17, átm. 22, talp 9.2 cm. LXIX.t. 5. típus, de simanyakú. / Győr. Múz.Lt.sz. 284.¹/

Ravazd. Mon. Győr. 258. 1. Mint keltakori lelőhelyet említi.

Sopron-Bécsidomb. Az ásatások és leletek teljes publikációját, valamint a további irodalmat ld. Márton, Dolg. 141 - 148.1. XXXIII-XLIV.t.

Sopron-Häusterberg. Középszürke tál, talpán kis omphalos. M.12, száj 25, talp 8.5 cm 7. típus. /Sopron, Múz.Lt.sz.8/10/.

Sopron-Kőhida. 84 cm h. 5 cm sz. vaskard. Bordája kissé lát-szik, markolata profilált, gombban végződik. Egyenes, hosszú típus. /Sopron. Múz. Lt.sz. 1/10/

Sopron-Marbersatz. /Sopron-Fertőparti szőlők./publ.Márton,Dolg. XLV.t.1-4 148.1. Sopron-Neusiedler Weinberge cím alatt. További irodalom u.ott.

Sopron-Burgstall. Középszürke finom felületű omphalosos tál.M. 8.5, száj 19.5, talp 5.7 cm /M.N.M.Lt.sz. 3/1929,2, LVII.t.16./
/A táblakötetben tévesen van Szob lelőhelyként megadva./ 8/2 tip.

Sopron-Régi Evangélikus Temető. 9.5 cm átm. bronzkarperec.Gyön-gyözve, közte hullámvonal tekereg. /Sopron, Múz.Lt.sz.45/9 XXX. t.1./

Sopron környéke. 1. Világos téglaszínű omphalosos bögre. M.12.5, száj 13.8, átm. 21.4, talp 11 cm. LXXXI.t.12 sz.-hoz hasonló, csak nyomottabb. /Eisenstadt, Mus. Lt.sz.291/ 2-3. Világossárga kettőscsonkakúp alakú orsógombok. Lt.sz. 1809 és 1633.

Sopron-Horpács. 1859-ben került be a soproni múzeumba egy sötét-szürke, téglavörös alapú egyfülű bögre. M. 11, száj 6.4, átm.9, talp 4 cm /LXXI.t.13/

Tápszentmiklós. A Halomszer-dűlőn a szántó föld forgatása alkal-

1/ Említve a lelőhely, Mon.Győr, 258.1.

mával kerültek elő a sírok. A leleteket a találó tartotta össze sironként és beszoigáltatta a győri múzeumnak.^{1/} A leírás nem beszél arról, hogy csontváz, vagy hamvasztásos sírokkal állunk-e szemben, de a körülmények alapján az előbbi a valószínű.

I. sir. /A múzeumi feljegyzésekben 3. számú sirként szerepel./ Férfi, állítólag lovassir. A köv. leletek tartoznak hozzá: 1. 71.7 cm h. 5 cm széles vaskard, lassan keskenyedik el. A kardhoz tartozó diszitetlen toktöredék. Lt.sz. 521. Lt.sz. 520. 2. 40.6 cm h. vaslánc. Négy, két huzalból csavart tagból áll, melyek csuklóban mozognak, végéről hiányzik a horog. Lt.sz. 523. 3. 46.5 cm h. vasdárdahegy. Lt. 6. típus. Lt.sz. 519. 4. A dárda mellett feküdt az előbbihez hasonló kéttagú vaslánc, h. 16 cm. Lt.sz. 522. 5. 9.5 cm átm. vaskarika, két egymás mellett fekvő kidudorodás disziti. Egy másik, kisebb vaskarika van ráhúzva. Lt.sz. 524. 6. 14.5 cm átm. bronzhuzal torques "tompá metszésű végekkel, a végekhez közeledő szártag körös, a vele ellentétes hátrész pedig hegyes, szögbe futó barázdákkal van diszítve; a többi közbeeső tag sima." Lt.sz. 518. 7. 9.2 cm átm. és 4.5 cm magas, trébelt vaslemezről alakított félgömbformájú pajzsveret. A szélén kiálló vaslemezke, ezen a szög helye látszik. A találó szerint több hasonló volt a sírban. Lt.sz. 525. /XLIX.t.10/. 8. Hasonló mintával trébelt vaslemez pajszdudor, h. 14.5, magassága 6 cm. Fogórészei letöredeztek. Lt.sz. 526. /XLIX.t.9/10. Szürke, grafitozott, fésűs diszítésű bögre. LXXV.t.5. típus. M. 9.6, száj 10.6, talp 6.6 cm. Lt.sz. 282.

A II-IV. sir: anyaga másként szerepel a publikációban és a múzeumi beosztásban; a következőkben a múzeumi beosztást követjük.

1/ Börzsönyi Arnold, Óskori emlékek a győri múzeumban, AÉ 1911 U.F. XXXI.k. 353-360 l. 10-13. ábra.

II. sir. 1. Világos drapposzürke, omphalosos fazék. M. 12.6, száj 17.2, átm. 21, talp 12.6 cm. LXIX.t. 5. típus, de diszi-tetlen. Lt.sz. 283. 2. 8.4 cm átm. trébelt, üreges, rovátkolt bronzkarperec. Lt.sz. 515.3. 6.5 cm átm. üreges, hajlitott vaslemez félkarperec, egyik végén lyuk, amely a másik taggal való összefűzésre szolgált. Lt.sz. 316. /A publikáció szerint ide a 4. sirban felsorolt bronzlánc tartozott, nem karkötők./

III. sir. / A múzeumi feljegyzésekben 1. sirnak van számozva./ Középszürke tál. 7.típus. M. 7.2, száj 11.4, talp 6 cm. Lt.sz. 281. 5.5 cm átm. félkörös átmetszetű gagát karperec. Lt.sz. 514.

IV. sir. Filigrán diszítésű 75 cm h. bronzlánc. Lt.sz. 517.

Tét. Mon. Győr, 258. l. mint kelta lelőhelyet említi.

Vas vm.

Boba. Középszürke, finom felületű, kissé világosabb alapanyagú bögre. LXVII.t. 1.típus, a szája kissé szűkebb. Talpán omphalosos. M. 9.5, száj 14, átm. 19, talp 7 cm. /Székesfehérvár, Múzeum, Lt.sz. 1143./

Kőszeg. A kőszegi határban 1 méter mélységben munkások egy nagyobb vasleletet találtak, melyet Darnay ismertet.^{1/} Kora vas-kori, kelta és középkori leletek keveredtek össze. Kelta jellegű a leletben néhány vasolló és kardkötő lánc. A lelet ma a kőszegi múzeumban D 2969-3016 sz. alatt található.

Potyuszta. Lipp^{2/} publikálta Potyusztáról a szombathelyi múzeumba került leleteket. "A vastárgyak közül először is felemlítjük a vasláncokat, melyekből négy és nyilván összetartozó darab van...1. 47 cm h. egyik végén maga a sodrony képez karikát, másik vége gombbal van ellátva. 2. Az 1 sz. alattinak hasonmása. 3-4. Egy kisebb és egy nagyobb 34 cm h. töredéke,

1/ Darnay Kálmán, A kőszegi vasleletről. AÉ 1904. U.F.XXIV. 343-350.l.

2/ Lipp Vilmos, Gót emlékek Vas megyében. A Vas megyei Régészeti Egylet évi jelentése, 1877. 55-61.l.

mindkettő szabályszerű nagyobb karikával ellátva...Lándzsacsúcsok: a/ A szuronylap, mely rövid liliomlevél alakú és amelynek legnagyobb szélessége 7 cm, nem hosszabb 20 cm-nél, mindkét oldalon a köpü folytatásaként a csúcsig kimagasló gerinc fut végig. b/ Nagyon rozsdameasztott. A gerinc ezen is mindkét oldalon a csúcsig tart. ... Két kard. Az egyik hüvelyében van. Az úgy belerozdásodott, hogy abból kihúzni sem lehet...hossza 70 cm, ebből a markolatnyúlványra 12 cm esik, a többi pedig a hüvelyre, melyben a penge végig leér, és amelynél a hüvely csak a szegélygerinccel hosszabb. Az eredeti markolatnak semmi nyoma... A kétélű penge, mely csak jóval középen túl kezd csúcs - csá élesedni, 5 cm széles. A tulajdonképeni szép ezen a kardon a hüvely. Előrése közepén, valamint szélein is domború gerinc fut végig, csúcsa tojásdad körídomot képez. Az egész előrész, még a gerincek is, meanderalakú bevett cifrázattal van borítva. A hüvely két lemezből van összekovácsolva. A csúcs felé látható két igen diszes, lapos gomb jelzi a felsőhöz illesztett finom lemez határát... A hüvely hátsó része egészen sima. A markolat alatt van közvetlenül azon kengyel, melyen keresztül a kardot tartó szijat fűzték. E kengyel szintén egészen sima és két tompacsúcú, szegekkel a hüvelyhez erősített pléh levélkéből áll, melynek szárai képezik a hosszúkás négyszögben felkonyuló kengyelt.¹/XLII.t.7. és XLV.t.3/. A másik ugyanígy kardnak pengéjéhez csak a tojásdad hüvely van hozzározsdásodva. Elválva tőle megvan e kard hüvelyének sima hátsórésze is a kengyellel, azon különbséggel, hogy ezen a kengyellemez bevett cifrázattal van ellátva."

Ugyancsak a szombathelyi múzeumba került Potypusztáról egy sötétszürke urna. M. 31, átm.26, száj 15, talp 11 cm LXXXIII. t. 6.típus.

Rohonc. /Rechnitz/ Háromtagú hólyagos lábperec. Összekötő tagok 1. típus, de az összekötő tagon még egy hosszanti rovátkozás is van. 1 tag. 8.5x6 cm /M.N.M.Lt.sz. 107/1898,1./

1/ Márton, Arch. Hung. 48.1.

Szombathely. 1. Barnás-szürke bögre, talpán kis omphalos. LXIX. t.l. tip. M. 12.6, száj 13, átm. 19.6 cm /Szombathely, Múz.433/.
2. Középszürke, érdes felületű urna. Talpán körgyűrű képez omphalost. M. 17, átm. 21, száj 12, talp 7.8 cm LXXX.t.9 tip., csak szája kissé szűkebb. /Szombathely, Múz./ 3. Szürke amphora. Szalagfüle két oldalt kidúdorodik és ferde hornyolatokkal van díszítve. Hasán koncentrikus körökből alakított diszítés. Magas talpa van, mely belülről üres, tehát omphalost képez. /Budapest, Fleissig gyűjt. Lt.sz. 794.¹/ LXV.t.5/. 4. Sötétfekete, fényes, finom felületű, fésűs diszű edény. M. 24.5, átm. 24.2, száj 13.8, talp 13 cm. Talpa háromszor hornyolva. /Celldömblk, Lázár gyűjt./ LXXV.t.10/ 5. Lt 2. tip. bronzfibula, felsőhúros, 2 + 1 csav. A visszahajló láb kétszer profilálva. H. 5 cm.²/ Lelőhelye Szombathely, Kanászdomb. 6. 8.8 cm h. hatalmas spirálisú vasfibula. Lába letört, 2+2 csav. felsőhúros. /Szombathely, Múz. Lt.sz.12/.

Velem-Szent-Vid. Az Irottkő szigethegység keleti gerincén fekszik a lelőhely. A hegyet meredek oldalai igen alkalmassá teszik az emberi településre. A neolittól kezdve minden korban lakott telep volt. A hozzátartozó sírmezőket még nem sikerült megtalálni. Miske Kálmán, Bella Lajos és Tompa Ferenc néhány kisebb ásatásán kívül nem volt rendszeres kutatásnak alávetve a telep; csak Miske néhány stratigrafiai észleletéből és a nagy -

1/ Márton, Arch. Hung. 110.1., XXIII.t.1a-1b.

2/ Kárpáti Kelemen, Sabariai régiségekről. AÉ, 1898, U.F.XVIII. 155.1. VII.kép.

számban előkerült szórványos leletekből nyerhetünk róla képet. Az alábbiakban Miske publikációi nyomán kíséreljük meg tárgyalni a LT kori telepét. A telep leletanyaga néhány, a Darnay gyűjteményben és a MNM-ban őrzött darabon kívül a szombathelyi múzeum birtokában van.

Miske megállapításai szerint a LT I rétegek közvetlenül csatlakoznak a kora vaskorra; steril réteget csak a Hallstatt és LT II v. LT III közt találunk. "...A stratigrafiai észleletek továbbá nem egy ízben azt a tényt konstatálták, hogy a LT kori lakóüregek, illetőleg jobban mondva putrilakások még a Hallstatti korban épültek, továbbá, hogy a tüzhelyek felépítménye ily putrikban hallstattkori cserepek töredékeit tartalmazza csupán." /Num.Közl. 1910, 101.1./ Miske ebből azt a következtetést vonja le, hogy az illir lakosság az első kelta invázió alatt továbbra is birtokában tartotta Velem-Szent-Videt. A kora LT leletanyag valóban kis számban szerepel itt, a Tompa által kiásott kerámián kívül néhány edénytöredék és fibula képviseli. /Ld. XVIII.t.10, bronz, alsóhúros, /münsingeni típus, 2-2 csav. h.5 cm, madárfejes típusnak hosszútestű változata, Márton. Arch. Hung. VI.t.3., h. 11 cm, vas, rugószerkezete törött./..."Azokban a kultúrrétegekben, melyekben már megkapjuk a LT-kor össze

- 1/ A szórványos leleteket Miske publikálta: Miske Kálmán, A Velem-Sz.Vidi őstelep, I.k. A harácsolts leletek leírása, Wien, 1907-; Die prähistorische Ansiedlung Velem Szt.Vid von K. Frh. v. Miske, I.B.Beschreibung der Raubbaufunde. Wien.1908. Régiségek Velem Szent Vidről. AE, 1898. U.F.XVIII.k.138-146.1. Velem-Szent-Vidi leletekről. AE, 1905, U.F.XXV.k. 250-251.1.- Velemszentvid kelta típusú pénzeinek leleTKörülmenyei. Num.Közl. 1910, IX.k. 100-104.1.- Funde aus Velem-St.Veit, MAG, 1903. XXXIII. k. 33-48.1.- Die La Tene III-Stufe in Velem St.Veit, Archiv für Anthropologie, Band, III. 1905. 181-190.1.- Mitteilungen über Velem- St.Veit., MAG, B. XXXV. 1905. 270-277.1.- Die ununterbrochene Besiedlung Velem St.Veits, Archiv für Anthropologie, Band II. 1904, 29-41.1.- Etliches über Velem St.Vid. PZ, XVII.k. 1926. 86-99.1.- Bergbau, Verhüttung und Metallbearbeitungswerkzeuge aus Velem St.Veit WPZ, XVI;B; 1929, 81-94.1.- Tompa, Bericht, 111.1.- Gohl Ödön, Velem-szentvidi kelta pénzek és bronz tesseraK, Num. Közl. 1906, V.k. 1-5.1.

nem téveszthető edényeit, tehát e kor legrégibb rétegeiben, csak rendkívül ritka számban találjuk a kora LT idő jellemző fibuláját. Jóval gyakoribbak ezekben a számszeri-*ja*s. fibula mindkét változatai, azok, melyeknek lába lófejű körvonalakat mutat..." /Miske, Harácsolt leletek, 60.1./ Ez a lófej-es változatú Certosa fibula a boszniai példányokkal rokon és a LT kezdetére datálható /ld...1./ A LT 2 rétegei is zavartalanul fekszenek rá a LT 1 rétegekre. Leletanyaga már jóval gazdagabb, bár még mindig nem éri el a LT 3 anyag gazdagságát. A LT 2 fibulák közt a hosszú kengyelű és lábú, simán visszakapcsolódó darabokat találjuk meg nagy számban, lábuk sokszor gyöngyözött. Szerepel a XXI.t.12. típus /vas, h. 11 cm/ és a XXI.t.18. típus is./Keszthely, Múz. D.5304, h. 5.5 cm bronz, 1-1 csav./ A XXI.t.16. típusú vitézkötés-es fibulát is megtaláljuk. Jellegzetes és igen sok példányban fordul elő a XXI.t.19 sz. alatti forma, anyaga kizárólag bronz. Egybeöntött technikája már a LT 3-ba sorozza. Ugyancsak a LT 2 és 3 átmenetét képezi a XXIII.t.1 sz. alatti, az ornavassoi formához tartzó bronzfibula is /h.7 cm/. A karperecek közt főleg az üreges trébelt forma és a XXVIII.t.8 és XXIX.t.8.sz. alatti típusok szerepelnek.

Megjelennek a LT 2 széles levelű lándzsahegyei is /L.t.11. és LI.t.1. típus/. Periódusba pontosan be nem osztható fűzfalevél alakú darabok az L.t. 2-5 formákhoz csatlakoznak. A kardok az 1. és 5. típusú kardkoptatókat mutatják, valószínűleg a LT 2 rétegből származnak /Ld...1/. Néhány kardlanc és lándzsavég egészíti ki a képet. A LT 2 kerámiáját a LXXXI.t. 11 sz. alatti forma képviseli. /Középszürke, m. 18, száj 9, átm. 18, talp 8.5 cm/. Ugyancsak ide tartozik a LVIII.t.1 tál, mely átmenetet ad a LT 3-ba.

Leggazdagabb anyagunk a LT 3 rétegből származik. Miske említi, hogy a LT 3 rétegek több helyen egy, a Hallstatti rétegekre következő steril rétegre fekszenek rá; tehát új településekkel állunk szemben. A tipikus LT 3 fibulatípusokat találjuk meg benne, a "kelta szárnyas fibulát" /XXIII.t.7, bronz, h. 4.5 cm/ és

a nauheimi tipust /XXIII.t.9, h. 6 cm bronz/. Nagyszámban fordulnak elő üvegkarkötő töredékek és háromszorosan gyöngyözött bronzkarikák /XXVII.t.24, bronz, átm. 6 cm/. A késő LT oppidumokra jellemző amulettcsüngőket a XXVII.t. 7-8 sz. alatt mutatjuk be /anyaguk bronz/. A LT 2 és 3-ra jellemző diszláncoknak ugyancsak több töredéke került elő, /XXVII.t.10/ és bronz diszgombfejek is. A fegyverek közül egy kerek pajzsátdór töredéke tartozik ide.

Rendkívül érdekes a LT 3 kerámiaja, mely a legszorosabb kapcsolatban áll Stradonitz anyagával. Jellemző formái a következők: XCIV.t.1./középszürke, m 19.5, száj 13, talp 8.8 cm;/XCIV.t.2/ középszürke, enyhén grafitos anyagú, a korongolás nyomai kint és bent egyformán látszanak, a fedő sugárszerű bemélyedésekkel gerezdelt. M. 19, száj 10, talp 7.5 cm;/XCIV.t.3/ finom csoportos fészüléssel diszitett sötétszürke edény töredéke. Formája az előbbihez hasonló. /XCIV.t.4/ Sötétebb középszürke, világos alapanyagú edénytalp, pereme letört M. 17.4 m, száj 16, talp 11.5 cm;/XCIII.t.1/ téglavörös, vastagfalú, m 21, száj 10, átm.22, talp 15 cm /XCIII.t.4/ sötétszürke, m. 23, átm. 23, talp 11 cm; /a LXVIII.t.15 számú gömbölyűtestű típus több példányban szerepel/ sötétszürke, grafit szemcsés, m 6, átm. 9, talp 5 cm. / A XCII. t. 4-6. tipust is megtaláljuk egy példányban. A fésűs edények közt a 2. és 4. forma fordul elő. A behúzott peremű késői tálakat az LVIII.t.15.sz. alatti példány mutatja be, 12. típus. /Világos téglaszínű, feketével lángolt, m 5.4, száj 10, talp 4.6 cm./ Koncentrikus körökkel diszitett késő LT edénytöredéket mutat be a XCIV.t.12.sz. alatti darab. A piros-fehér festésű kerámiát 2 töredék képviseli /XCV.t.5/. Ezeken kívül jellegzetes egy kétfülű edényke /LXVI.t.10, világosszürke, m 8, száj 7.6, átm. 11, talp 5 cm/.

A nagy számban előkerült vaseszközöket nem lehet pontosan az egyes korokba beosztani; különösen nem a vasöntőműhely felszerelését; ugyanis Velemen már a kora vaskorban is kétségtelenül működött vastelölgozó műhely, mintegy folytatásaképpen a bronz -

kori műhelynek. Mezőgazdasági és ipari szerszámok egyformán fontos szerepet játszanak; noha az előbbieket frissen készült ipari produktumoknak is tekinthetjük.

A vaskések közül az LII.t. 3-5, 10 típusokat találjuk meg, vas-sarlók /LIV.t.4, h.44 cm/, kaszák és kaszakarikák, ásó /LIV. t. 23, h. 9 cm/ képezik a mezőgazdasági szerszámokat.

A vasmegmunkáló műhely felszereléséhez harapófogók /LV.t. 3, h. 40 cm/ kis vaskalapácsok /LV.t. 6.típus/, fűrész /LIV.t.5, h.25 cm/ vasmerítőkanalak, /LV.t.4, h. 30 cm/ öntőmintatöredékek/LV. t.14/ tartoznak. A szalacsaki példányokkal /LV.5.1/ teljesen megegyező simitókanalak is jelentős szerepet játszanak. Bőrvágó eszközök /LIV.t.19,20/, szorítóvas /LIV.t.15, átm.10 cm/, vasvillák /LIV.t.17, h.15 cm/, vasnyárs /LIV.t. 11, h. 92 cm/, és különféle nyeles vasszerszámok /LIV.t.7, h. 40 cm/ egészítik ki a képet. Találunk a nyugati oppidumok példányaihoz teljesen hasonló szakállas vaskulcsot is.

Zalamegye.

Andráshida. Publ. Márton, Dolg. 129.1. Börzsönyi Arnold, Óskori emlékek a győri múzeumban, AÉ, 1911. U.F.XXXI.353-360.1.

Galambok. Fekvő női csontváz elkorhadt alsó kézsárcsontján volt három bronzkarperec és pedig a kézfejnél alól egy hólyagos karperec. 9 tagból áll, zsarnirosan záródik. Átm. 8.4 cm. Lt.sz. D 2053. Felette 2 db filigrán művi bronzkarperec. Lapos huzalból készült. Gerincén gyöngyözött borda fut és két végén kettős gömböcskében végződik. Átm. 6x5 cm. Lt.sz. D 2056-57. A karperecek közt egy négyszögű átmetszetű gagát karperec. Átm. 7.5 cm. Lt.sz. D 2058. A másik karon feküdt egy üreges, rovátkolt bronzkarperec töredéke. Lt.sz. D 2055. A nyakcsigolyára két sorosan finom bronzszemekből álló nyaklánc volt rátekerve. Lt.sz. D 2054.

A M.N.M.-ban két edény van Galambokról: 1. Drappos szürke urna, m. 25.2, átm. 23.4, száj 12.4, talp 11.6 cm. LXXX.t.5. típus,

csak a nyaka szűkebb. /Lt.sz. 27/1891/2. Sötétszürke. vörössel lángolt bögre, m. 15, átm. 23, száj 16.8, talp 9.8 cm. LXVIII. t. 16. típus. /Lt.sz. 33/1894/1/

Kissziget. Bronzövek 35 cm-es töredéke. Egy állatfejben végződő tagból /mint XXXVI.t.2, csak a középső diszitett gombból, két oldalt két kapcsolótag áll ki /áll, amelyhez karikák és kapcsolótagok által hozzáfűzött, ugyanolyan állatfejfel ellátott hasonló diszes tag csatlakozik. /M.N.M. Lt.sz. 3/1851,3/2/

Magyarszerdahely. A M.N.M.-ba 1936-ban ajándékképpen kerültek be a következő leletek: 1. Fényes drapp, polirozott felületű karsúnyakú urna. M. 30, átm. 26.8, száj 14.6, talp 11.4 cm. Lt. sz. 42/1936,1. /XIV.t.2-2/a./ 2. Ugyanolyan anyagú omphalosos tál. M. 5, száj 15.4, talp 5.2 cm. Lt.sz. 42/1936,2. 4. típus. /XIV.t.8-8a/ 3. Vaslánc 2 töredéke. Végén mindkettő karikát képez. Körpontos diszítés van rajtuk. H. 11.5 és 11.2 cm. Lt.sz. 42/1936,3. /XIV.t.4./ 4. Ugyanezen tárgy sodronyos töredéke. H. 9.8 cm. Ezen nincs kördiszítés. Lt.sz. 42/1936/4. 5. Valószínűleg ugyanehhez a lánchoz tartozó töredék. A csavarodó láncrész lassan vékonyodik és a végén kettős hurkot képez. H. 10.5 cm. Lt.sz. 42/1936,5 /XIX.t.3a/. 6. Tűzben összeforrított tárgyak a/ LT 1.tip. vasfibula. Nagy gomb volt a felálló lábbon, plasztikus trombitamustrával diszítve. Letört. H. 10.3 cm. b/ A fibula spirálisához rozsdásodva egy bronzkarkötő töredéke. v.ö.8. sz. c/ Hólyagos bronzkarperec töredéke. v.ö.9.sz. Lt.sz. 42/1936,6. /XIV.t.1/ 7-8. Két bronzkarperec. Lapos bronzhuzal, közepén borda emelkedik ki, kígyófejben végződik. A szemek helyén üreg van, valószínűleg email lehetett benne. Átm. 5.8 cm. Lt.sz.42/1936, 7-8. /XIV.t. 6-7/ 9. A vasfibulához rozsdásodott hólyagos karperec 2 tagja. Egy tag szélesebb átm. 2.8 cm. Lt.sz.42/1936,9/XIV.t.9./ 10. 3 db LT.2.tip. vasfibula. Töredékesek. H.kb.3.5

- 1/ A Nemzeti Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AÉ, 1894, U.F.XIV, 85.1.
2/ Dr.Tischler Otto: Zománcos ékszerek a vaskorból a Nemzeti Múzeumban. AÉ. 1890, U.F. X.k. 224.1. 4.ábra.

cm. Lt.sz. 42/1936,10. /XIV.t.4/ 11. Vaddisznógyar töredékei. Lt.sz. 42/1936,11.

A leletek két részletben kerültek be a múzeumba, 1-2 és 3- 11 csoportosításban. Valószínűleg egy összetartozó urnasír leleteivel van dolgunk, erre utal a tűzpatina.

A következő évben ugyanarról a lelőhelyről a következő leletek kerültek be a M.N.B.-ba: 1. Vaskardkötő lánc, lapos huzalból fonva, poncolt diszítésű. Lt.sz. 33/1937,1. 2. Háromszor meghajlitott, mai állapotában 18.8 cm h. vaslándzsa. Lt.sz. 33/1937,2 /XIV.t.5/. 3. Pajzsverethez tartozó összehajlitott vaslemezek. Az egyik vége törött, a másik ép. Az ép végen három szeglyuk, az egyik lapon kettő, a másikon egy gomb van, melyek az összehajlitás által a belső oldalra kerültek. Lgn.sz. 10. 2 cm. Lt.sz. 33/1937,3. 4. Félkörívben meghajlitott vasszalagból csövecskék. Lt.sz. 33/1937,4. 5. Vaskard, erősen összehajlitott, az összehajlitás következtében a tok az egyik oldalon elvált és ez a rész még össze van hajlitva. Szélessége tokkal együtt 4.5 cm. A markolatán 2 korong. Lt.sz. 33/1937,5. 6. Szürke tál töredékei. Száj 17 cm. M. 7.3 cm. Lt.sz. 33/1937,6. 7. Sötétbarnásszürke tál töredékei. A rekonstrukció szerint a 8. tipushoz tartozhatott. Száj 21 cm. Lt.sz. 33/1937,7. 8. Fekete, vörös alapanyagú urna töredékei. Lt.sz. 33/1937,8. 9. Különféle cseréptöredékek. Lt.sz. 33/1937,9.

Oltárc. A M.N.M.-ba került sírlelet részei: 1. Élesen kiemelkedő bordájú lándzsahegy, vége letört /Lt.sz. 35/1928,1/. 2. Vaskard töredékei /Lt.sz. 35/1928,2/. 3. Pajzsdudor maradványai. - Középvonalán kiemelkedik, mindkét oldalon kissé felhajlitva /Lt.sz. 35/1928,3/.^{1/}

Szepetk. Szokatlanul finom anyagú, nem grafitos, fésűs diszítésű bögre. 1. típus, csak a pereme keskenyebb. M. 6, száj 8, talp 5 cm. Lt.sz. 6/1932.

1/ Tompa, Bericht 112.1.

Tekenye. Egész világos szürke, szemcsés felületű urna, kettős csonkakúp alakú. Válla magasan van. A has feletti részen horizontálisan három hornyolás fut. Zömök forma. M. 22, átm. 22,7, száj 11,2, talp 11,2 cm. Lt.sz. D 6563.

Zalaszentgrót. Polgárváros. Darnay^{1/} publikálja egy sir anyagát. Nem mondja, hogy csontváz, vagy urnasir-e. A lelethez egy kettéhajtott kard tartozott. H. 74 cm, sz. 5,2 cm. Hegye háromszögben fut össze, késői típus. /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 2955/. Másik darabjaként egy széles levelű, rövid köpűjű lándzsahegyet mutat be. H. 32 cm. Nem találtam a Darnay gyűjteményben.^{2/}

Zalaszentmihály. 1. 63 cm h. és 4,1 cm sz. vaskardtöredék. Marcolat 3. tip. /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 7889/ 2. 30 cm h. vaslándzsa /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 7890/ 3. 36 cm h. vaslándzsa /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 7891/. 4. Égetett agyagcső. /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 7892/. A leltárkönyvben mint "kelta sírból származó leletek" szerepelnek.

Zala vm. Középszürke, omphalosos bögre. M. 7,5, száj 11, átm. 12,4, talp 5,8 cm LXIX.t.8.tip. /M.N.M. 91/1895,6/.

Veszprémmegye.

Aka. 4361 Lt.sz. alatt a veszprémi múzeumban a következő három tárgy van bevezetve: 1. Négyrétre összehajtott vaskard. A marcolata gombban végződik, a tokból csak a kard alsó harmadán maradt meg egy töredék, ezen a két jellegzetes rozettadisz. Mai állapotában legnagyobb hossza 32 cm, eredeti hossza kb. 85 cm lehetett. 2. 56 cm h. végig poncolt kardkötő vaslánc. Kitűnő állapotban maradt fent, az egyes tagok ma is mozgathatók. 3.

1/ Darnay Kálmán, Szent-Gróth Polgárvárosi régiségek. AÉ. 1904, U.F. XXIV. 177-178.l.

2/ A lelőhelyet említik még: Mihalik, i.m. 134.l., Pósta Béla, Zala-Szent-Gróthi ásatás. AÉ. 1895, U.F. XV.k. 326-331.l., Darnay Kálmán, Szt.-Gróth-Polgárvárosi ásatás. AÉ. 1896.U.F. XVI.k. 127-132.l. Darnay Kálmán, Süveg és vidéke az őskorban a Balatoni Múzeum Egyesület Első Evkönyve, Keszthely, 1903. 42.l.

31 cm. h., kétszer lángolt élű lándzsahegy. Mint kiegészítő leletet vezettek be Aka, Tamási dűlőről egy 11 cm h., egyik végén átfúrt, négyzetes átmetszetű kőszőrűkövet és egy vaskésnek a töredékét, melynek nyele a pengéhez van visszahajlítva. Összehajtott állapotban 11 cm h. /XV.t. 1-5./ Ugyancsak Akáról származik egy fekete, csillámos anyagú finoman simított felületű fazék. Talpa egész szélességében homorúan beugrik. /v.8. LXVII.t.1./ M. 13.1, átm. 27.6, talp 9.7, száj 23.1 cm. Lt.sz. 6613/.^{1/}

Alsópáhok. Keszthelyi múzeumban: 1. 7 cm átm. sima bronzhuzal karperec. Végei kissé kiszélesednek és pecsétlőt képeznek. /XXIX.t.2.tip./ Lt.sz. D 7587. 2. 6.8 cm átm. bronzhuzal karperec. Végei előtt egy-egy árkolás szakítja meg. Lt.sz. D 7589. 3. 6 x 4.5 cm átm. bronzkarperec, babozott, az egyes babokat kis közők választják el. Lt.sz. nincs.

Badacsony. Szőlőforgatás alkalmával kerültek elő a leletek, melyeket Darnay vett meg és publikált.^{2/} /Jelenleg a keszthelyi múzeumban/A sirok arccal kelet felé, egymástól 1 1/2-2 m távolságban feküdtek. "Voltak melléklet nélküli szegény sirok, vagy melyek egy-egy tálat, csuprot tartalmaztak. A sirokból nagyobb mennyiségű keramikus anyag is került elő, de a kellő elővigyázat híján csak töredékekben. ... Az agyag edények, minden díszítést nélkülözve, iszapolt agyagból, korongon készültek. ... Alakjuk teljesen hasonlít az apátípusztai kelta sir edényeihez."

Darnay az első női sir anyagaként a következő tárgyakat publikálja: 1. Nyakperec /torques/. Tömör, vékony bronzsodronyból készült, végei kúpalakúan kiszélesednek. A kúp közepén mélyedés, melyben megerősítést nyert a záró csatul szolgáló vékonyabb sodronydarabka. Átm. 13 cm /hasonló, mint XXV.t.5/. 2. Hét tagból álló lólyagos karperec. Zsanírosan záródik, a hete-

1/ Említi a lelőhelyet Tompa, Bericht 112.1.

2/ Darnay Kálmán, Sírleletekről a vaskorban. AÉ. 1909. U.P.XXIX. k. 163-165.1. Mihalik József: A sümegei Darnay múzeum, Múz. é. Kvt. Ért. 1912. 129.1.

dik tag kiemelhető. Belső átm. 5.8 cm. Lt.sz. D 2046^{1/}/ 3. "Csontkarperec, körszelet alakjában meghajlítva.^{2/} Darnay szerint ebben a sirban került elő, de valószínűleg utólag keveredett az anyagba. 4. "Volt a sirleletnek egy negyedik ékszere is, egy kora La Tène izlésű fibula,"... de ez elveszett.

A másik sir leleteként említ egy héttagú hólyagos karperecet. "A zárószerkezet sokkal egyszerűbb /mint az első sir darabjánál/ miután nélkülözi a kiemelhető zárótagot és csak egyszerű nyújtvánnyal nyer megerősítést a szomszédos gömbhöz. Belső átm. 9x7 cm." /Ezt a darabot nem találtam a múzeumban./ 2. Ugyanebben a sirban került elő egy eredetileg hét tagú hólyagos bronzkarperec 5 töredéke. Egy félgömb átm. 7x5.4 cm. Lt.sz. D 2049.

Szórványos leletek: 1. Hólyagos bokaperec három tagja. Vlsz. háromtagú volt eredetileg is. Egy tag átm. 5.4x7.4 cm. Kapcsolódás 4. tip. Lt.sz. D 2404. 2. Hólyagos bokaperec 3 db tagja. Eredetileg három vagy négytagú lehetett. Egy tag átm. 7.4x5.8 cm. Kapcsoló tag nincs meg. Lt.sz. D 2403. 3. Hattagú hólyagos lábperec, bent bronzpánt fogja össze a tagokat. Egy tag átm. 4x2.8 cm. Lt.sz. D 2048. 4. 4.6 cm átm. négyszögletes átmetszetű gágot karperec. Lt.sz. D. 2058. 5. Üreges bronzkarperec töredéke. Lt.sz. D 2055. 6. Csavart vaslánc töredékei, egyik végén rozsdás vaskarika. A karika átm. 6.5 cm. Lt.sz. 2405-10. 7. Vaslánc töredékek. Lt.sz. D 2045. 8. Agyag orsógomb. Csonkakúp alakú, sárgásvörös színű, iszapolatlan durva, szemcsés anyagból készült és peremén diszitésszerűen félhold alakú bemélyítések vannak. Átm. 6 cm. 9. Középszürke, durvafelületű bögre. M. 12, átm. 14, száj 9.8, talp 5.4 cm /LXIX.t.16.tipus/ Lt.sz. D 2052.

Badacsony-Lábdí. Szórványos leletek a keszthelyi múzeumban. 1. Eredetileg vlsz. négytagú hólyagos lábperec egy töredéke. Lt.sz. nincs. 2. 9 cm hosszú LT.2.tipusú bronzfibula. A visszahajlító lá-

1/ Darnay Kálmán, Sirleletekről a vaskorban. AÉ. 1909, U.F.XXIX. k. 163.1. 1. ábra.

2/ Darnay Kálmán, Sirleletekről a vaskorban. AÉ. 1909, U.F.XXIX. k. 163.1. 2. ábra.

bon mandulaalakú kiszélesedés, amin bekarcolt diszítés van. Al-sóhúros, 2+2 csav.Lt.sz. 3501. 3. Badacsony-Ládbi, Vigánti Ig-nác szőlője. Drapp, durva felületű nehézkes bögre, m. 13.5, átm. 13.5, száj 8, talp 5.7 cm. Lt.sz. C 252/LXIX.t.16/.

Bakonygyepes. Világos szürke, helyenként feketével és vörössel lángolt edény. Talpán keskeny szél után omphalos. M. 23, átm. 18.6, száj 9, talp 10 cm /Veszprém, Múz./ Lt.sz. 7979/b /LXI.t. 8/.

Csabrendek. Publ. Márton, Dolg. 139.1.^{1/} A Márton által publi-kált anyagon kívül a keszthelyi múzeum Darnay gyűjteményében még a következő csabrendeki leletek vannak: 1. Drappos, világosszür-ke urna. M. 22, átm. 20.5, száj 13, talp 9.8 cm LXXXII.t.6.ti-pus, nincs diszítve. Lt.sz.D2697. 2. LT 1.tip. bronzfibula, 3+3 csav. felsóhúros. A kengyele gyöngyözött és a gyöngyök koncent-rikus körökkel vannak diszítve. Visszahajló lábán ugyancsak plasztikusan diszített gomb van és a láb teljesen hozzásimul a kengyelhez. XIX.t.16.tipus. Lt.sz. D 5251. 3. LT 2 típusú bronz-fibula, h. 5.5 cm felsóhúros, 12 csav., a másik csavarment hi-ányzik. XXIII.t.2.tipus. Tütartója bekarcolással van diszítve. Lt.sz. D 5275. 4. 5.5 cm átm. kerek húzal bronzkarika. Hármas csoportokban elhelyezett gyöngyözéssel van diszítve.^{2/} Lt.sz.D. 2895. 5. Vékony pengéjű, csavart nyelű vaskés. A nyél vége ka-rikában hajlik be. H. 20 cm. Lt.sz. D 2741.^{3/}

1/ További irodalom: Darnay Kálmán, Sümeg és vidékének őskora. Arch. Közl. XXII.k. 1899. 25-50.l. Lipp Vilmos, Vaskori mál-disz. AÉ. 1886, U.F. VI. 282-284.l. Dorner Kálmán, Csabren-deki ásatás. AÉ. 1884, U.F. IV. 227-232.l. Darnay Kálmán, U-jabb adatok a csabrendeki urnatemetőhöz. AÉ. 1890, U.F. 167-168.l. Darnay Kálmán, Csabrendek újabb urnatemetőjéről. AÉ. 1891, U.F. XI. 172-173.l. Mihalik József i.m. 124-151.l. Dar-nay Kálmán, Sümeg és vidéke az őskorban, Balatoni Múzeum E-gyesület Első Évkönyve, Keszthely. 1903. 42.l.

2/ Dr. Szendrei János, Csabrendeki leletek. AÉ. 1890. U.F. X.k. 242.l. 15.ábra.

3/ Darnay Kálmán, Kelta lovassírról. AÉ. 1906, U.F. XXVI.k. 62. 1. 14.ábra.

Cserszegtomaj. Publ. Török Gyula, Kelta sír és illyr urnasírok Cserszegtomajon-- Ein Keltengrab und illyrische Urnengräber in Cserszegtomaj. Dolg. XVI. 1940. 66-78.1.

Felsőörs. Középszürke, durvafalu, de jól égetett urna. M. 21.5. szájl 10, átm. 17.5, talp 10 cm. Talpán 3.5 cm átm. omphalos /LXXX.t.12/ /Veszprém, Múz. Lt.sz. 26.c./

Fenekpuszta. l. 18 cm. h. és 4 cm. sz. vaslándzsa, köpűjén körgyűrű és ezen szög. Lt.sz. C 246. 2. Kb. 70 cm h. töredékes vaskard, tokja hiányzik. A markolat tövében megvan a tok keresztvasa. Lt.sz. C 247. 3.5 cm átm. hármás gyöngyözéssel diszitett bronzkarika XXXVII.t.20. típus. Lt.sz. 946. A leletek a keszthei múzeumban vannak.

Halimba. 719.Lt.sz. /Veszprém, Múz./ alatt nagy csomó mezőgazdasági és ipari vaseszköz és fegyver szerepel. 1. Vasszalagból hajlitott edényfűlfogó, visszahajlitott végeibe nagy karikából álló vaslánc van befűzve. A fogót alkotó szalag szélessége 2.7 cm, a fogó belső szélessége 9.5 cm /LIV.t.22/. 2. 30 cm h. hajlitott pengéjű vaskés /LII.t.9/. 3. 23 cm h. vassarló /LIV.t.3/. 4. U.a. 28 cm. 5. U.a. 31 cm. 6. 28 cm h. végig csavart vasrúd. 7. 36 cm egyik végén meghajlitott és laposra kalapált, a másikon köpűvel ellátott vasrúd. /LIV.t.9/. 8. 31 cm. hosszú vasszer - szám. Egyik vége hurkot alkot, és laposra kalapált, középen derékszögben meghajlitották. /LIV.t.8/. 9. 46 cm h. egyik végén többszörösen megcsavart vasrúd. A csavart vég visszahajlik és hurkot képez. /LIV.t.10/. 10. Vlsz. bognármunkához használatos vasszerszám, félkörívű homorú vaslaptól áll, két széléhez vasfogantyú csatlakozik. H. 20 cm, szélessége 12 cm /LIV.t.12/. 11-12. 2 db 11-11 cm h. tokos vasbalta /LIII.t.21/. 13. 27 cm h. vasolló /v.ö. LIII.t.24/. 14. Vaszabla. 27 cm h. egy karika átm. 7.6 cm /LIII.t.1/. Az összekötő tagok négyszer meg vannak csavarva. 15. U.a. H. 25 cm, egy karika átm. 7.5 cm. Az összekötő tagok középen egy kidudorodással tagolva vannak. /LIII.t.2/ 16. U.a. h. 25 cm, karika átm. 7 cm. Az összekötő tagok háromszor meg vannak csavarva. 17. U.a. h. 25 cm, karika átm. 7 és 6 cm.

az összekötő tagok közepén kidudorodnak. 18. 46 cm h. kardkötő vaslánc, egyik végén horog, másikon karika. Poncolás nyoma látszik rajta. /LI.t.10/ 19. 9 cm átm. vaskarika, rajta négyszer csavart nyolcasból álló vaslánc töredéke. 20. 32 cm h. töredékes vaslánczsa.

69/719 Lt.sz. alatt durva, sárgásszürke, vastagfalú edényke szerepel. M. 7.1, átm. 9.1, száj 6.5, talp 4.3 cm /LXVII.t.13/.

Jutas.¹ / Nagyobb részét a jutasi népvándorláskori temető ásása közben előjött leletek. Sironkénti összetartozásukat sajnos nem tudjuk. Egyes leletek együttes előkerülésére következtetni lehet abból, hogy egy szám alatt beletárolva találjuk őket. A következőkben az egy szám alatt szereplő leleteket együtt hozom.

658o. /Veszprém, Múz/ alatt szerepelnek. 1. Hosszú spirálos, felsőhúros, LT 2.tip. vasfibula. A visszahajló lábön egy gomb van, a láb vége rovátkolt és ráhajlik a kengyelre. H. 5.5 cm. 2. LT.2.tip. vasfibula, hosszú spirálos, lábön egy mélyen bevéselt "trombitamustrával" díszített gomb, a rovátkolt láb rákapcsolódik a kengyelre. H. 4.2 cm. 3. LT 2.tip. vasfibula töredéke, a lábön egy gomb. Alsóhúros, 1+1 csavarulatú, h. 5.5 cm. 4. U.a. felsőhúros, h. 6 cm. 5-7. Vasfibula kengyel és rugótöredékei. 8. LT 2.tip, vasfibula. Alsóhúros, 2+2 csav. vissza-hajló lába négyszeresen tagolt és egy gombbal kapcsolódik a kengyelre. H. 10.4 cm. 9. LT 2.tip. vasfibula, elgörbült, rugószerkezete erősen elrozsdásodott. Lábön egy gomb, a kengyelre kapcsolódó láb kis téglalapot képez. H. 15.5 cm. 10-11. 2 db LT 2.tip. vasfibula. Lábukon kis korong, vlsz. emailberakással volt díszítve. A láb gombtól a kapcsolódásig rovátkolással díszítve. Felsőhúros, 2+2 csav. H. 14.4 cm. 12-13. 2 db LT 2.tip. bronzfibula, alsóhúros, 2+2 csav. a láb háromszorosan gyöngyözve. H. 4.4 és 4.2 cm. 14. LT 2.tip. bronzfibula, alsóhúros, 2+2 csav. a lábön kúpalakú, erősen profilált gomb, a kengyelre kapcsoló-

1/ Említit a lelőhelyet: Tompa, Bericht, 112.1.

dó rész háromszor rovátkolt. H. 5.7 cm /XXI.t.3/. 15-16. 2 db. bronzfibula, alsóhúros 3+2 csav. Lábán filigrán művű kúpalakú gomb, h. 3.7 cm /XXI.t.9/. 17. Vasfibula, visszahajló lába le-tört. Felsőhúros 2+2 csav. H. 5.6 cm. A kengyel és láb közé egy üreges, hólyagosan rovátkolt karperec töredéke rozsdásodott. 18. Lapos bronzhuzal gyűrű, a huzal hosszában egyszer barázdálva. Két végén a huzal kettéválik és kétszeres spirálist képez. Átm. 1.6 cm /v.8.XXXIII.t.9/. 19. Lapos huzal, hosszában egyszer barázdált és filigrán rovátkolással diszitett bronzgyűrű. Végei egymás fölé futnak. Átm. 1.9 cm /XXXIII.t.7/. 20. Kerek átmetszetű vékony bronzhuzalból térdalakúra hajlitott gyűrű. Átm. 1 cm /v.8. XXXIII.t.5/. 21. Filigrán, lapos bronzhuzalból készült szemekből álló bronzlánc, h. kb. 30 cm. Négy darab töredék tartozik hozzá. 22. Vas pajzsdudor, h. 15 cm, magassága 6 cm /XLIX.t.4/. 23. Fűzfalevél alakú lándzsahegy, a köpűn egy körgyűrű van és két szög a körgyűrűn /v.8. L.t.11/, csak a köpű rövidebb. H. 29 cm. 24. Vas kardkötő lánc két töredéke. A lánc kétszeresen megcsavart nyolcasokból áll. Egy téglalapalakú tag tartja össze egy helyen. Ez a tag keresztalakúan rovátkolva van. /LI. t.12/. 25. Vlsz. ugyanezen övlánchoz tartozó, erősen rozsdás lánchrész. Mindkét végén karikában végződik. H. 7.7 cm. 26. 2.8 cm h.vas - lemez töredéke. Két hosszanti oldala egyszer árkolva van. 27. Vaskés, h. 15.6 cm. Markolata behajlik és lapos gombban végződik. /V.8.LII.t.15/ 28. 3.6 cm átm. vaskarika, vlsz. lószerezám-disz. /V.8.LIII.t.4./ 29. Meghajlitott vékony vascsővecske töredékek, 4 db 16.8, 6 és 4 cm hosszúak. 30. 17.8 cm h. négyszögű átm. köszörűkő /LIII.t.19/. 31. Világos szürke, rücskös felületű kis bögre. M.5, száj 4.4, átm. 5.6, talp 2.8 cm / v.8. LXVII.t.11/. 32. Sötétszürke, csillámos anyagú bögre, az oldalan benyomott diszítés ismétlődik négyszer. Fenekén omphalos.M. 7, száj 10.1, átm. 12.2, talp 5.2 cm /v.8. LXVII.t.7/. 33. Sötétszürke, csillámos felületű, ugyanúgy diszitett bögre. Omphalos van a talpán. M. 7.8, száj 13.2, átm. 14.2, talp 6.5 cm. 34. Világosszürke, csillámos, durva felületű, hasonló formájú és diszítésű omphalosos bögre, m. 7.5, száj 8.7, átm. 10.5, talp 7.4

cm /LVII.t.7/. 35. Fekete, vertikális fészüléssel diszitett bögre, enyhén grafitos. M. 12.7, száj 14.8, talp 8 cm /3.tipus /. 36. Középszürke, fésűs diszú bögre, enyhén grafitos. M. 5.5, száj 6.8, talp 3.4 cm /1.tipus, csak a szája nem hajlik be/. 37. Fekete, finomra polirozott felületű tál. Vörössel van lángolva. M. 8.8, száj 23.5, talp 8 cm 6.tipus. 38. Egészen feketére polirozott, finom anyagú, omphalosos tál. M. 9.8, száj 28.6, talp 8.4 cm /6.tipus, csak a hasa feljebb esik/. 39. Középszürke, csillámos felületű urna, m. 25, száj 14, átm. 24, talp 10.7 cm /v.8. LXXXVII.t.4/.

6704. /Veszprém, Múz./ Jutas, Seredombon murvatermelés közben talált és beszolgáltató tárgyak. 1. 8 cm átm. vaskarperec, kb. ötöd része hiányzik, rövidebb és hosszabb tagokkal babozott. /V. 8. XXIX.t.8./ 2. 150 cm h. lapos bronzhuzal tagokból álló finom művű bronzlánc.

6812. /Veszprém, Múz./ 1. LT.2.tip. vasfibula, alsóhúros, 2+2 csav. a húr kétszer van megtekerve a fej körül. A kengyel pontcolással, a kapcsoló tag és a lábön levő gomb 2-2 bemélyített, koncentrikus körrel diszitett. H. 11 cm. 2. Vasfibula, lába le-tört, LT.2.tipus, alsóhúros, 2+2 csav. 3. Vasfibula, 7 cm hosszú lábtöredék, vlsz. az előző fibulához tartozott. 4. Egy eredetileg vlsz. 4 v. 3 tagú hólyagos lábperccel töredéke, legnagyobb sz. 7.4 cm. 5. Hólyagos lábpercekek töredékei, 1 tag legnagyobb sz. 3.4 cm. A tagok belül masszával vannak kitöltve. a/ Négy összefüggő tag, egyik szélén a zsarnir befogadására szolgáló kis lyukkal. b-c-d/ Egy vlsz. másik lábperccel részletek képező, 2-2 egymással összefüggő tag. Belül bronzpánt fogja össze őket. 5. Kétszer csavart nyolcasokból álló vaslánc három töredéke. a/H. kb. 28 cm, erősen rozsdás és meggörbült. Az egyik végén karika. b/ Ugyanehhez tartozó kb. 10 cm-es töredék. c/ Ugyanehhez a lánchoz tartozó befejező kampó. H. 5 cm. 6. Másik vaslánc kb. 8 cm-es töredéke, fonott lánc, a végződése egy nyolcas által képezett dupla karika. 7. 12.6 cm h, meghajlított hátú vasképenge. 8. 15.6 cm h. négyzetes átmetszetű köszörűkő. 9. Közép-

szürke, finomra simított felületű bögre, m. 13, száj 16.6, talp 8, átm. 22 cm /v.ö. LXVII.t.1/. 10. Fekete, csillámos felületű bögre, törésében vörös alapanyagú. M. 7.2, átm. 8.9, száj 8, talp 4.5 cm./V.ö. LXVII.t.10/. 11. Sötétszürke urna. M. 34, átm. 34, száj 20, talp 15 cm /v.ö. LXXXIV.t.5/.

So21. /Veszprém, Múz./ 1. Világosszürke, simított felületű bögre. M. 12, száj 7.8, átm. 11, talp 6 cm /LXXXVI.t.8/. 2-3. 2 db LT.2.tip. bronzfibula, alsóhúros, 2+2 csav. /XXI.t.16./

1935-ben a jutasi, cseri murvabányából a veszprémi múzeumba kerültek: 1-3. Vasfibula töredékek. 4-8. Üreges rovátkolt bronzkarperec töredékei. Vlsz. ugyanakkor kerültek be: 9. 13.6 cm h. 2+1 csav. LT.2.tip. vasfibula. Alsóhúros, a visszakapcsolódó lábon 2 gomb. 10. 14.6 cm h. LT.2.tip. vasfibula. Alsóhúros. A lábon egy kis gomb.

A cseri murvabányában bányászás közben talált leletek: vlsz. öszszetartozó sir leletei. 1. Barnásszürke urna töredékei. Lt.sz. 1937/1a-g. 2. 90 cm h. vaskard. Lt.sz. 2/1937. 3. Inkrusztált diszú kardtok töredék. Lt.sz. 3/1937./XLV.t.5./ 4. Kétrészbetört, kb. 24 cm hosszú vaslándzsahegy. Lt.sz.4/1937/v.ö. L.t.5/5. Kb. 30 cm h. félkörívűvé hajlitott vaskardkötőlánc töredéke, gombos horogban végződik és sűrű poncolással van diszítve. Lt.sz. 5a-b/1937. 6. 10 cm átm. egymásra futó végű és vésett diszítésű vaskarperec. Lt.sz. 6/1937 /v.ö. XXIX.t.11/. 7. 5 cm átm. vaskarika, háromszorosán tagozott diszítéssel /LIII.t.4/. 8. Sertés állkapcsa. Lt.sz. 8/1937. 9. Vegyes vastöredékek. Lt.sz. 9/1937. 10. Égett emberi csontok. Lt.sz. 10/1937.

Mint számnélküli jutasi leletek szerepelnek a veszprémi múzeumban: 1. Kb. 86 cm h. kétrészbetört hajlitott vaskard. A tok épen megmaradt, a kardkoptató LT.2.tip. /4.tip./ A kardot befogó két pánt lent is szorosan csatlakozik a tokhoz. Kardfüggesztő 2. típus. A markolat végződése 3. típus. 2. 72 cm hosszú, kettéhajtott vaskard, markolata letört. A tok ép, kardfüggesztő 1. típus. A kardkoptató 4. típus.

Keszthely-Csóré-gödör.

A Csóré-gödör területén őskori és római leletek nagy számban kerültek elő. I. Kuzsinszky publikációjában^{1/} bemutat egy innen származó kelta sirleletet. A lelet a következő tárgyakból áll: 1.5 cm h. vasfibula. LT.1.tip. 4+4 csav., felsőhúros. Az u.n. madárfejű típus változata, a visszahajló lábán gomb van. A gomb után következő túska letört. XIX.t.lo.tip. Lt.sz. C 237. 2. Nyolc tagból álló hólyagos bronzkarperec. Két szembeeső tag, plasztikus trombitamustrával díszített. Belső átm. 5 cm. Lt.sz. C 235. 3. Üreges, rovátkolt bronzkarperec, átm. 8 cm. Lt.sz. C 236. Közelebbit a sirleletről nem tudunk, római edényekkel került be a keszthelyi múzeumba.

A Csák Árpád által gyűjtött anyagban másik három összetartozó sir anyaga van:

II. Négy darab, kerek átm. teljesen sima bronzhuzal karperec. Háromnak átm. 6.4 cm, a negyedik a végein kissé megvastagodik, átm. 5.8x6.1 cm. Lt.sz. C 214-17. Négy, az u.n. madárfejű típushoz tartozó LT.1.tip. bronzfibula, 4.2, 5, 5, és 4.5 cm hosszúságú. Lt.sz. C 218-221. C 223 szám alatt kékeszöld és fehér amphoragyöngyökből és kettős csontkakúp alakú kis üvegyöngyökből álló nyaklánc és egy apró bronzlánc szerepel. A bronzláncocska vasszemekben végződik. /XL.t.1./

III. Két bronzkarperec, az a típus, mint az előző sir negyedik karperecének, ahol a vég megvastagodik. Átm. 6.5 cm. Lt.sz. C 226-27. Két bronzfibula, u.o. mint az előző sirban, H és 4.5 cm Lt.sz. C 228-229. Öt kék és egy fehér kettős csontkakúp alakú kis üvegyöngy. Lt.sz. C 230-231.

IV. Felsőhúros, "madárfejű", gyöngyözött kengyelű bronzfibula. H. 4.6 cm XIX.t.9.tip. Lt.sz. C 223. 6 cm hosszú, kis vaspengetöredék. Kettős csontkakúp alakú, 3 cm átm. orsógomb. Lt.sz. C 224.

1/ Kuzsinszky Bálint, A Balaton környékének archaeológiája, Budapest, 1920. 94.l. 135.ábra.

Mint szórványos lelet került be a múzeumba: 1. Sötétebb szürke, omphalosos urna.^{1/} M. 24.5, száj 13, átm. 23, talp 10 cm LXXXI.t.11.tipus, csak a szája tölcéserszerűen kiszélesedik.Lt.sz. C 232. 2. Drapposszürke, omphalosos fazék, LXXXI.t. 14.tipus, m. 17.4, száj 15.3, átm. 22.8, talp 10 cm.Lt.sz. C 238.

Keszthely. 1. Keszthely-hegyen szórványos leletként került elő egy 17 cm h. és 3 cm sz. vaskés.^{2/} 2. Keszthelyen, a grófi kastély előtt egy 6 cm h. vasfibula, XIX.t.5.tipus.^{3/} Kuzsinszky szerint 6 m mélységben került elő. 3. Lapos bronzszalag karperec, közepén borda fut, lapos kigyófej formában végződik, a szemek helyén pont és rovátkolás. Átm. 6 cm, a szalag szélessége 1 1/2 cm /Sopron, Múz. Lt.sz.nincs/.

Kéttornyúlak.^{4/} 1. 27 cm m. középszürke urna. /LXXXIV.t.9/. 2. 18 cm m. szürke urna /LXI.t.6/. 3. 28 cm m. világosszürke fazék /LXXVII.t.6/. 4. 14 cm m. világosszürke bögre /v.ö.LXVII.t.15/ /Pápai Ref. Kollegium gyűjt./.

Kúp. 1. 11 cm m. középszürke, mélyen ülő hasú bögre /LXIX.t.4/. 2. 14 cm m. szürke, letört peremű bögre. Hasuló lehetett, mint LXVIII.t.11/ Pápai Ref. Kollegium gyűjt./.

Litér. Két összetartozó csontvázsr anyag és szórványos leletek a M.N.M.-ban. Publ. Márton, Dolg. 134.1.

Nagydém. Földmunkák alkalmával kerültek be a leletek a veszprémi múzeumba. Utólagos kiszállítás alkalmával sikerült a leletek összetartozását rekonstruálni. Vlsz. egy sir anyagához tartoztak a következő leletek: 1. Sötétbarna, fényezett felületű bögre, alján omphalos. M. 14.8, átm. 20.6, száj 16.6, talp 8 cm.Lt.sz. 12/1937 /XII.t.2,2a/. 2. Vörös, helyenként szürkefoltos bögre, m. 8.2, átm. 10, talp 5.4, száj 9 cm. Lt.sz. 13/1937 /XII.t. 3, 3a/. 3. Nagy, sötétszürke urna töredékei. A hasfeletti részen kúpalakban egymás fölé rakott koncentrikus körökből álló

1/ Kuzsinszky, u.o. 94.l., 133.ábra.

2/ Darnay Kálmán, Kelta lovassírról. AÉ.1906. U.F. XXVI.k. 66. 1. 13.ábra.

3/ Kuzsinszky, u.o. 96.l., 137.ábra.

4/ Márton, Arch. Hung. 26.

diszitmény. Lt.sz. 11/1937. 4. Barnásszürke tál töredéke. Lt.sz. 14/1937. 8/2.tipushoz tartozhatott. 5. Barnásszürke urna töredékei, koncentrikus kör diszitéssel. Lt.sz. 15/1937. 6. Durva vörös edény fenéktöredéke. Lt.sz. 16/1937. 7-8. 2 db lapos vaskarika, átm. 2.8 és 3.6 cm. Lt.sz. 18-19/1937. /XII.t.6-7./ 9. Vaspajzsfibulának 5.8 cm h. töredéke. Lt.sz. 20/1937 /XII.t.9/. 10. Üreges, rovátkolt bronzkarperec két töredéke. H. kb. 4.5 cm. Lt.sz. 17a-b/1937.

Valószínűleg egy másik sirhoz tartozott a 22/1937. Lt.sz. alatt szereplő világosdrapp, fényezett felületű edény. M. 17.6, átm. 18.6, száj 13, talp 9.4 cm. /XII.t.1-la./

Mint a harmadik sir leletei szerepelnek a következő tárgyak: 1. Kézzel formált, durva anyagú szürke bögre, m. 6, száj 10.7, talp 5.8 cm. Lt.sz. 34/1937 /XII.t.5/. 2. Kézzel formált, szürke tál, m. 4.5, száj 10.2, talp 7 cm. Lt.sz. 35/1937 /XII.t.4/. 3. Fekete, kézzel formált bögre töredékei. Lt.sz. 24/1937. 4. Vörös, durva szemcsésanyagú, kézzel formált bögre töredékei, m. kb. 11 cm lehetett. Lt.sz. 36a-b/1937. 5. Sárgásdrapp, fényesre simított urna peremtöredékei. Lt.sz. 23/1937. 6. LT.2.tip.bronzfibula, felsőhúros, 3+3 csavarozású. A lábnek a rájta levő gomb és a kapcsoló tag közötti része gyöngyözött. H. 5.6 cm. Lt.sz. 28/1937 /XII.t.15/. 7. LT 2. típusú bronzfibulának 3 cm hosszú láb és kengyeltöredéke, a láb négyszögletes lappal van a kengyelre kapcsolva. Lt.sz. 33/1937. 8. 75 cm hosszú vaskard, ketté van törve. A tokból töredékek maradtak meg. A kardtok előlapján inkusztrált diszítés van. Lt.sz. 25a-b/1937, 26d-e/1937. Kardkoptató l. típus. /XII.t.11-13./ 9. 40 cm hosszú vaslándzsahegy, köpüje eltört. Lt.sz. 27a-b/1937 /XII.t.10/. 10. Vaspajzsfogó. Vaspánt, amely mindkét oldalán palmettaszerű kiszélesedésben végződik. Ezeket a kiszélesedéseket egy-egy vasszeg erősítette a pajzshoz, amelyek 4.8 cm átm. korongban végződnek. A pajzsfogó egész hossza kb. 19 cm. Lt.sz. 29a-b/1937 /XII.t.19,20/. 11. Domborúra najlitott 5 cm h. és 3.8 cm sz. vaslemez, négy sarkán négy szeg lehetett. Ma már csak kettő van meg. Vlsz. a pajzs tartozéka le-

hetett. Lt.sz. 31/1937. /XII.t.17/ 12-18. a/ 9.5 cm h. lapos vaspálcika, amely négyszögletes, körülárkolt fejben végződik. b-g. Vaslemezből hengeralakúra hajlitott vaspálca töredékei, 4-12 cm hosszúak. Az egyik kissé megdőbült, a másikon rovátkolt díszítés. Vlsz. a pajzshoz tartoztak, a pajzs középső részét répezhatték. Lt.sz. 32/1937 /XII.t.18/. 19. 4.5 cm átm. üreges vaskarika. Lt.sz. 30/1937 /XII.t.16/.

Nagykamond. 1. Grafitos, fésűs díszítésű edény 12 cm magas oldaltöredéke. A fésülés simán, függőlegesen fut. Perem F típus. /Keszthely, Múz. D. 2527/ 2. Grafitos, fésűs díszű edény oldaltöredéke. Talpától pereméig teljes magassága 22.8 cm. Függőleges és helyenként ferdén keresztbe fésülve. Perem G típus. /Keszthely, Múz. D. 2683/.

Sikátor. Szórványos leletek a veszprémi múzeumban. 1. Bronzfibula, a "madárfejes" típus változata, felsőhúros, csavarodása 1+1, kengyelén bevésített díszítés. H. 4.5 cm. Lt.sz. 11/70, 2. /XIX.t.10./ 2. Bronzkarperccel kerek átmetszetű bronzhuzalból, pecsétlős végekkel. A pecsétlős végek előtt vésett díszítés. Átm. 9 cm. Lt.sz. 11/70. /XXVII.t. 5./ 3. Sikátor, Hosszú-páshomok. Bronzhuzal karperccel, mély rovátkolásokkal egyenletesen gyöngyözve. Átm. 6.8 cm. Lt.sz. 10/70, 4. /XXIX.t.7./

Somlyóvásárhely.^{1/} 1. 4.5 cm h. bronzfibula, LT 2. tip. felsőhúros, 4+4 csav. A kengyel széles. A rákapcsolódó lábon a kapcsoló tagon kívül még két gomb. Lt.sz. M.N.M. 47/1906, 10. 2. U.a. Felsőhúros, 2+2 csavarodású. Hosszan elnyújtott forma, a láb egy gombbal kapcsolódik a kengyelre; a lábnak tütartó feletti részén gomb. H. 12.5 cm. Lt.sz. M.N.M. 47/1906, 9. Mindkét darab vétel útján került a M. Nemzeti Múzeumba. Anyaga most a keszthelyi múzeum birtokában van.^{2/} Somlyó. Darnay publikálta a somlyó te-

- 1/ Rhé Gyula, A somlyóvásárhelyi halomsírok. Veszprémi Jelentés, 1928-29. 4. 3-10.
- 2/ Darnay Kálmán, Sümeg és vidékének őskora. A Badacsonyi Múzeum Egyesület Első Évkönyve, Keszthely, 1903. 42.1. 50-77. 1. Említi a lelőhelyet: Mihalik, i.m. 129.1.

lepet és sirmezőket. Neolitikus, bronzkori és főleg kora vas - kori leleteket hoz. Három kelta csontvázstírt említ. Az "egyik mellékletét láncos kardkötő képezte." H. 40.5 cm.^{1/} A másik sir érdekes keramikus anyagon kívül egy a bal lábszárcsontra húzott nagy vaskarikát tartalmazott 95 mm átmérővel.^{2/} A jobbra néző arc mellett egy csoportban elhelyezett négy edényke.^{3/} Az ábrák után ítélve ezek az edények nem La Tène korúak. A harmadik sir a dobai részen került elő. "Halomcsontváz sir, mely három darab vaslándzsát és egy zabla töredékeit tartalmazta..." A három vaslándzsa legépebb példánya az 1. számú, szárnyain végigvonuló éles borda által ketté osztva, hosszú köpüje keresztlúkat nem mutat. H. 215 mm. A másik két lándzsa teljesen hasonló példány lehetett, méreteik mai állapotukban nem közelítik meg az 1. számút..."^{4/}

A keszthelyi múzeum Darnay gyűjteményében még a következő leletek vannak Somlyóról: 1. Világos szürke, vastagfalú urna. M. 18.4, átm. 19, száj 11.8, talp 8.4 cm. Hasonló mint LXXXI.t.2, csak a hasa gömbölyűbb. Lt.sz. D 2453. 2. LT 3. típusú bronzfibula töredéke. A láb és kengyel összeérésétől a kengyel és egy rugótöredék van meg. H. 3.5 cm. Lt.sz. D 5315. 3-4. 2 db asztragalosz övrész. Négy kerekded és négy pálcátagnál áll. Lt.sz. D 1727. 5. Bronzöv töredéke. Egy karika és egy téglalapalakú, két fogóval ellátott tag. A téglalap 5x3 cm. 6. Vaskés, hegye felé kissé hajlott és a karikaalakra behajlik. H. 2.5 cm, penge szélessége 3.5 cm. Lt.sz. D 2725.^{5/} 7. Vaskés. A kés aránytalanul kis pengéje hegyefelé kissé hátrahajlik és a nyele meg van csavarva. A nyél végén kis karika van befűzve. Darnay szerint a kés "somlyói keltasir" melléklete volt. H. 13 cm, penge szélessége 1 cm. Lt.sz. D 2752.^{6/} 8. Vaszabla, az összekötő ta-

1/ Darnay, 73.1. XXIX.t.1.

2/ Darnay, 74.1. XXIX.t.8.

3/ Darnay, 76.1. XXXI.t.4-5, 10. 11. ábra.

4/ Darnay, 68.1. XXV.t.1-5.

5/ Darnay Kálmán, Kelta lovassirről. ÁÉ, 1906. U.F. XXVI. 66.1. 12. ábra.

6/ Darnay, u.o. 66.1., 14. ábra.

gok kétszer csavarva. H. 25.5 cm. Lt.sz. D 1831. 9. Kétszer csavart nyolcasokból álló lánc, vékony, végén horog. Két 20 és 37 cm-es darabban maradt meg. Lt.sz. D 1827-28. 10. Kétszer csavart nyolcasokból álló kardkötő lánc, az egyik végén nagy karika, a másikon horog. 39 cm h. Ugyanezen szám alatt egy kétszer csavart nyolcas által képezett vaskarika pár. Átm. 5.4 és 6 cm. Lt.sz. D 1830. 11. Egy 48 cm h. nagyon töredékes vaslándzsa. Lt.sz. D 1594. 12. 49 cm h. és legszélesebb részén 6.6 cm sz. vaslándzsahegy. Lt.sz. D 1654. 13. Vasollónak egyik szára. 20 cm h. Lt.sz. D 2716. 8-13.sz. leletek mint "hallattati kurgánból" származók vannak bejegyezve a leltárkönyvben. 14. 16 cm h. vaslándzsahegy. Szélessége 3.8 cm. Lt.sz. D 2743. 15. 48 cm h. és 6.8 cm sz. vaslándzsahegy, igen széles bordája van. Lt.sz. D 1614.

A veszprémi múzeumban a következő somlyói tárgyak vannak: 1. Fekete, csillámos és simított felületű bögre, helyenként vörössel lángolt. Mélyen ülő hasa felett két borda fut körbe. Az a típus, mint LXVII.t.12, csak a nyaka hosszabb. M. 13.2, száj 12, átm. 15, talp 6.6 cm /Veszprém, Múz. Lt.sz. 6650/1926/. Lelőhely vsz Somlyó. 5 cm h. LT 2.tip. bronzfibula, felsőhúros, hosszú spirális, a kengyelre kapcsolódó gomb rovátkolt, a lábon levő gomb "trombitamustrás." /Veszprém, Múz. Lt.sz. 4870/a/

Taliándörög. Jenny^{1/} mutat be egy kardtokot. Lelőhelyére Kiskőszeget mond, de tekintve, hogy a 2. szám alatti a kiskőszegei /ld. Baranya vm. Kiskőszeg/, nyilván tévedésről van szó és ez származik Kiskőszegegről. /Wien, Naturhist. Mus. Inv. Nr.47839/

Tapolca, Poszdomb. Fekete, fényesre polirozott felületű, enyhén grafitozott bögre. M. 6.6, száj 14.4, átm. 16, talp 7 cm. Talpán kis omphalos. LXVII.t. 1.tipus. /Veszprém, Múz. Lt.sz. 918./

1/ Jenny, Keltische Metallarbeiten aus heidnischer und vorchristlicher Zeit, Berlin, 1935. Taf. 29.1.

Tapolca-Avardomb. Darnay^{1/} publikációjában tudósít róla, hogy Tapolca-Avardombon kelta csontvázas sírok jöttek elő. Beszél urnatemetkezésről is, de ennek leletanyagaként kora vaskori leleteket mutat be. A kelta leletek közül két vaskard és egy vaslándzsa /?/ maradt meg. 1. A kard 71 cm hosszú, 4 cm széles. Ketté van hajlítva. A toknak csak felső része maradt meg, a kardfüggesztő 3. típus, a markolat 3. típus /Keszthely, Múz. Lt. sz. D 2956./ LXIII. t. 7/. 2. U. o. kard, csak a markolaton nincsen keresztvas. 3. "Levélalakú vaslándzsa" 25.5 cm h. és 5 cm széles. A 2. sz. kardot és a lándzsát nem találtam a Darnay gyűjteményben. 4. Tapolca-Avardombról a keszthelyi múzeumba világosszürke edény töredékei kerültek be. Lt. sz. D 2565.

Tapolca vidéke: Középtéglaszinü, simított felületű edény, pereme letört. M. 22.5, átm. 32, /száj 8/ talp 11 cm LXIX. t. 15. típus a has felett két körbefutó borda. /Keszthely, Múz. Lt. sz. nincsen./

Tátika. Kuzsinszky^{2/} szerint a "Tátika alatt mintegy loo halom áll, egyet felbontott közülük Csák Árpád és néhány edényre bukkant, amelyek korongon készültek és kemencében lettek kiégetve." A keszthelyi múzeumban egy 39 cm h. 11 cm széles vaslándzsa van Tátikáról. LI. t. 2. típus. Lt. sz. C 248; tehát a Csák Árpád által gyűjtött anyagból való.

Vaszar. Két darab tömör huzal, pecsétlős végű bronzkarperec. A pecsétlős végen apró kördíszítés van. Rovátkolt, minden második tag poncolással díszített. Átm. 8 cm /Veszprém, Múz. Lt. sz. 8087/a-b XXVII. t. 7/.

Veszprém. Rákóczi-téren, Rosenberg háznál egy sötét feketére polirozott, omfallossal ellátott edény. Hasonló mint LXXXI. t. 13,

1/ Darnay Kálmán, Sümeg és vidékének őskora, Arch. Közl. XXII. 1899, 81-82. l. XXIV. t., Darnay Kálmán, Sümeg és vidéke az őskorban. A Balatoni Múzeum Egyesület Első Évkönyve. Keszthely, 1903. 42. l.

2/ Kuzsinszky Bálint, A Balatonvidék régészeti áttekintése, A Balatoni Múzeum-Egyesület Első Évkönyve, 1903. 19. l.

csak szája szélesebb és alatta erős borda fut körbe /Veszprém, Múz. Lt.sz. 4095/.

Veszprém, 4.9 cm átm. laposra nyomott és hármas gyöngyözéssel díszített bronzkarika. XXXVII.t.2o.tipus. /Keszthely, Múz. Lt. sz. D 498o/.

Veszprém vm. /Üregárok?/ Sötétszürke, simitott felületű, omphalosos tál. M. lo.2, száj 26.8, talp 7.6 cm /Veszprém, Múz. Lt. sz. 89 p. LVII.t.4.1./

Vindornyalak, Szőlőhegy. 1. 21 cm h. 2 cm széles egyenes vaskés. Vége karikaszerűen behajlik. /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 2755/ 2. Vaskésnek 20 cm-es töredéke. Lt.sz. D 2757.

Somogy vm.

Andocs, 75 cm h. eredetileg háromszorosan összehajtott, három részbe tört vaskard. Markolatán gomb, vállat csapottak. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 2668/a./

Balatonboglár, Egészen világos szürke urna, talpa homorúan beugrik. Nyaka letört. XCII.t.1.tipus, csak lent karcsúbb. M. 23, átm. 25.4, talp 8 cm /M.N.M. Lt.sz. 72/1936,1/. 2. Vassarkantyú, két végén két gomb. /M.N.K. Lt.sz. 72/ 1936,2/.

Ecseny, Héttagú hólyagos bronzkarperec. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 9496./

Gerézdpusztá, Sárgásszürke omphalosos bögre. LXVII.t.17.tipus. M. lo, száj 12, átm. 16.5, talp 8 cm /Kaposvár, Múz. Lt.sz.2688/.

Igal, Igaltól egy kilométerre, a kacsói úton útépítés közben, 40 cm mélyen kerültek elő a leletek, melyek a kaposvári múzeumba kerültek. 1. 7 cm magas, 10 cm átm. drappos edényke. LXIX.t. 4.tipus. 2. 15 cm magas, 20 cm átm. bögre, szája letört, hasonló forma lehetett. 3. Drappos edény töredéke. 72 cm h. 4.5 cm sz. vaskard.

Kaposmérő, 11 darabból álló vaslelet került elő, teljesen egy-

forma elszíneződést és rozsdát mutatnak, Darnay szerint egy elrejtett lelettel van dolgunk.^{1/} A lelet a köv. vastárgyakat tartalmazta: Vaszablának töredéke, a karika átm. 6.5 cm, 24 cm átm vassarló, 45 cm h. vasrúd, egyik vége ellaposodik és karikára van hajlítva, a másik csúcsban végződik. Két szárnyas vaseszköz, a nagyobbiknak a formája vasekére emlékeztet, a kisebbik lándzsavéghez hasonlít. Darnay sátorrúdvásokat lát bennük. Három vasvéső, h. 18,10 és 9 cm, 16 cm h. ekevas, 10 cm h. köpüs kerek véső és egy 14 cm átm. vaskarika.

Kaposvár. Hajlitott pengéjű, csavart nyelű vaskés, h. 21 cm. /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 2727./

Kaposvár-Iszák-domb. Világosdrapp urna, LXXXI.t.9.tipus. M.218, száj 12, átm. 21, talp 11.4 cm. /Keszthely, Múz. D. 6555./

Kőröshegy. 1. Sötétszürke, fénylő felületű egyfülű bögre. Füle letört. LXII.t.13.tipus. M. 11.5, száj 7, átm. 11.8, talp 5 cm /Kaposvár, Múz. Lt.sz.128/. 2. Középszürke omphalosos bögre.M. 10.5, átm. 14, száj 9.8, talp 5 cm /Kaposvár, Múz. Lt.sz.8739/.

Magyaregres.^{2/} 17.3 cm h. bronztü, tojásformájú rovátkoltfejű, felső harmada 4 téglalapból áll, ez is keresztbe rovátkolt.

Nágócs. Csavart vaskardkötő lánc. /Kaposvár, Múz. Lt.sz.2679/. 2. Nágócsőreghegy, 6 cm h. LT 2.tip. 4+4 csavarodású, felsőhúros bronzfibula. Lábán mélyen profilált gomb. /Veszprém, Múz. Lt.sz. 1246./

Óreglak.Háromtagú hólyagos lábperec, egy tag m. 9 1/2 cm, átm. 8 cm /XXXI.t.6, Munkács, Múz./^{3/}

1/ Darnay Kálmán, Kelta pénzverő és öntő műhely Szalacsken, AÉ, 1910. U.F.XXX.k. 136-139.l. Mihalik József, A sümegi Darnay múzeum, Múz.- és Könyvt. Ért. 1912. 129.l. Mon.Somogy 352.l.

2/ Dr.Kohlbach Bertalan. Ókori maradványokról Kaposfüreden és Magyaregresen. AÉ. 1903, U.F.XXIII.282-283.l.

3/ Lehóczky Tivadar. Ung- és Beregmezei leletek, AÉ, 1891.U.F. XI.k. 143.l.

Somogyaszaló. 7 cm átm. zárt bronzhuzal karperec, egyik oldalán kissé kiszélesedik, 2 cm átm. bronzgyűrű, a két vége összeér és egy spirálissá tekeredik. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 5886./

Somogybüsü.^{1/} A szőlőhegyen 60 cm mélyen fejjel nyugat felé fekvő férficsontváz. Arca kelet felé fordult. A csontváz jobb lábánál vékonyfalú kelta tál volt, mely kivételkor tönkre ment. A csontváztól balra, dereka mellett feküdt a kard, jobbra a lándzsa. A kard hossza 73 cm, sz. 5.5 cm. Végén megmaradt a XLII.t.7.tipusú kardkoptató. A lándzsa az L.T. 13. számúval egyezik meg. H. 30 cm.

Somogyvár.1. Sötétszürke, elég finom felületű urna. M. 29, száj 19.5, átm. 28./LXXXIV.t.4, Kaposvár, Múz. Lt.sz. 4437/ 2. Sötétszürke, finoman simított, erősen töredékes edény. Talpán kis omphalos. LXVIII.t.21.tip. M. 20, száj 18, átm. 30, talp 15.5 cm /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 9453/. 3. Sötétszürke, fényesre simított tál. M. 8.5, száj 21, talp 8.5 cm. Talpán omphalos. 8/2 tip. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 4445./ 4. 19 cm h. vasolló, pengéje lent kezdődik. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 4406./

Szalacska-pusztá. A szalacsikai szőlőhegyen 1906-ban került elő egy kelta pénzverő és öntőműhely. A műhely területéről és környékéről Darnay éveken^{2/} keresztül ismertette az újonnan előkerült leleteket. Darnay az egész magaslaton folyamatos ősko-

- 1/ Darnay Kálmán, Leletek a szalacsikai barbár kelta pénzverő és öntőműhely területéről. AE. 1912. U.F. XXXII.k. 166.l. I. t. 28. és 29. ábra.
- 3/ Darnay Kálmán, Kelta pénzverő és öntőműhely Szalacsán, AE, 1906. U.F. XXVI.k. 416-433.l., AE.1908. U.F.XXVIII.k.137-148. l. AE,1909.U.F.334-342.l., AE.1910,U.F.XXX.k.130-140.l.,u.a. Uja^{3/} leletek a szalacsikai kelta pénzverő és öntőműhely területén, AE,1911,U.F.XXXI.k.311-328.l., u.a. Leletek a szalacsikai barbár kelta pénzverő és öntőműhely területéről, AE, 1912.U.F. XXXII.k.155-168.l. Gohl Ödön, A szalacsikai kelta pénzverő és bronzöntő műhely, Num.Közl. 1907. VI.k.47-64.l., Num.Közl.1908.VII.k.128-129.l. E.Gohl, Usine monétaire et fonderie celtique à Szalacska /Hongrie/ Rev.Num. 1907, 170-183.l. Mon. Somogy, 352.l.

ri település nyomait találta; neolitikus, bronz- és koravaskori leletek egyaránt kerültek elő. Egy bronz tokos balta öntőmintája és több koravaskori fibula, amelyek közt félig kész darab is akadt, arra enged következtetni, hogy már a koravaskorban is létezett itt öntőműhely. Ugyancsak nagy számban kerültek elő római leletek, amelyeknek zöme az i.u. III. századra datálódik. Virágkorát a telep kétségtelenül a kelta időben élte. Darnay csak az öntőműhely és környékének leleteiről beszél, de van adat arra is,^{1/} hogy a szalacsikai magaslat alatt elterülő lankás hegyoldal volt a temetkezési hely. Soros hamvasztásos temető volt itt, "de nagyszámú urnasir közt csontvázas temetkezés is előfordult." Ennek az adatnak a hitelességét nem tudtuk ellenőrizni. Hogy az öntőműhely mellett fémolvasztó műhely lett volna, azért találja valószínűnek Darnay, mert noha a kohó nem került elő, de nagy számban találtak fémtartalmú kődarabokat, amelyek Szalacska vidékén nem fordulnak elő és így valószínűleg feldolgozásra ideszállított áru.

A pénzverő és öntőműhely fából épített lehetett, amire az elkorhadt famaradványok és az ott lelt 12 darab két végén szögbe hajlitott vaskapocs mutat. A műhely egész felszerelése, amelyet 1906-ban az első feltárás alkalmával szétszórtnak találtak, az épület összeomlása által okozott rendetlenségben feküdt, alig 8-10 m² területen került elő. A leletek két osztályba sorolhatók: az elsőbe a műhely felszerelése tartozik, a másodikba az ott készített tárgyak.

A műhely felszerelésének legérdekesebb darabjai a pénzverő tövek. Hat darab került elő, ebből három lapos korong alakú és három hosszúkásabb hengeralakú. A korongalakúak szolgáltak az előlap verésére, a hengeralakúak a hátlapéra./LV.t. 16-21/. A lapos korongokból a két nagyobbik közepe bronz, melyet vasgyűrű fog körbe. Átm. 43-44., ill. 42-44.5 mm. A legkisebbik bronzból öntött, vasgyűrű nélkül. Átm. 31-32 mm. A hátlap verésére szolgáló tövek bronzból öntöttek és felfelé keskenyednek. A fel-

1/ Mon. Somogy, 352.1.

ső lapok átm. 16, 16.5-17, 16 mm. A verőtövekkel együtt pénzek is kerültek elő, de Gohl megállapítása szerint nem ezekkel a verőtövekkel készültek. Ugyancsak 1906-ban, került elő két öntőminta, egy fibula öntésére szolgáló /LV.t.15-15a/, h. 6 cm, és egy két bronzlemezből formált, LIII.t.7. típusú bronzkarika öntésére szolgáló bronz öntőminta./1906, 422.l. 12a-b-c./ Ez utóbbi az LV.t.2.sz. alatt bemutatott vasfogóba volt beleszerelve. /H. 25 cm./

A műhely felszereléséhez tartoztak az itt előkerült üllők; három darab került elő; egy szabályos trapéz oldalú, egy kettős orrú, /u.o. kép, 17 és 18. sz./ alul csúcsban végződő és egy igen hosszú, elnyújtott formájú. Ugyancsak a műhely felszerelésében fontos szerepet játszottak az itt előkerült kalapácsok. Az 1906, 423.l. 19.sz. és LV.t.6.sz. alatt bemutatott kis trébelő kalapácsból több darab került elő; találunk a rézcsákánykéhez hasonló formát /1906, 423 kép 20./ és szélesebb formájú simitó kalapácsot is /u.o. 21.kép/.

Igen nagy változatosságot mutatnak fel a vésők. Az u.o.kép 26. sz. alatti köpüs kis vésőből ugyancsak több darab szerepel, lapos vésők /u.o. kép 22. ábra/ és a Darnay által köpüs vésőnek nevezett, szerintünk talán inkább baltaképen használt formák is előjönnek /u.o. kép 23-24.sz./.

Ugyancsak vésőként használhatták az u.o. kép 25.sz. alatti hosszú példányt és az 1912.7.sz. alatti darabot. A bronzékszerek díszítésére sok apró, rövid és keskeny, mindkét végén kihegyezett vaspálcika szolgált. Találunk ugyanilyen célra, vagy esetleg lyukak ütésére használatos, vastagabb és hosszabb, kihegyezett végű vaseszközt is /1906, 423 k. 30. ábra/. Szerepel a leletek közt egy 15 cm h. csavartnyelű, egyik végén karikában, a másikon háromszögű lapban végződő vaseszköz is, és egy 20 cm h. visszahajlitott végű, másik végén kanálformán meghajlitott darab.

Az előbb említett vasharapófogón kívül egy 41 cm h. példány is előkerült /AE, 1906, kép 28./ Darnay kanálfúrónak nevezi az u. e. kép 32-33 sz. alatt bemutatott kettős kanálú vasrudakat /IV.

t.1.sz./ 20-40 cm nagyságban igen sok darab került elő. Az 1912. 5-6 sz. alatt bemutatott két 66 és 56 cm h. fűrésztrédék ugyancsak a műhely felszereléséhez tartozott. De nem tudtuk eldönteni, hogy az 1906, 423. 29. és LIV.t.6.sz. alatt bemutatott vastárgy milyen célokra szolgált. Darnay "sarokhajlító" vasnak nevezi, mert a benne talált szögletes vasrúd szerint a belefektetett bronzlemez kikalapácsolására szolgált volna.

Nem lehet pontosan eldönteni, hogy vajjon a műhely felszereléséhez tartoztak-e, vagy itt készített tárgyak voltak-e az itt talált bronzüst, üsttartó lánc és vaskések. Valószínűleg akkor járunk közel az igazsághoz, ha feltesszük, hogy mind a két jelentőségük megvan. Az 1906-os ásatáskor került elő egy 25 cm magas és 34.5 cm peremátmérőjű üst. A műhely területéről később egy vaslánc is előkerült, mely valószínűleg ehhez az üsthöz tartozott.

A vaskésnek legáltalánosabb típusa a 1906, 44. képen bemutatott, karikába hajló nyelű típus. Ebből aránylag igen sok került elő. Megtaláljuk a LII.t.4.típust is. Ezeknek mérete átlag 25-40 cm között mozog. A kisebb típusú kések közt a visszahajlított száru típus általános. Ld.LIII.t.17, 1912. 12. ábra. 10-15 cm az átlagos hosszuk. Érdekes típust mutat egy 12 cm h. egyenes, rövid, végén kis gombbal ellátott nyelű vaskés, amelynek igen széles, háromszögletű pengéje van. Nagy számban kerültek elő kőszőrűkövek, mélyebb és keskenyebb, hosszabb egyik végén átfúrt formában. Az öntőműhely felszereléséhez tartozott még két öntőtál, az egyik szürkés, tűzálló agyagból készült, másik fekete, grafitos anyagú. Ezenkívül több vastagfalú grafitozott, kézzel formált edényke, ugyanezre a célra szolgálhatott. Nagyobb számban kerültek elő a valószínűleg itt készített vaslánczsaák. Ezen a típuson kívül, főleg hosszú, keskeny füzlevél alakú formák kerültek elő, elrozsdásodásuk miatt természetesen nem lehet pontosan rekonstruálni a formát. Ugyancsak itt készülhettek a szintén több példányban előkerült kaszák.

Ékszerekből néhány érdekes példányt szolgáltatott a szalacska öntőműhely. Ezeket ugyancsak a műhely készítményeiként lehet felfognunk. Ezek darabonként felsorolva: 1. LT 2. vasfibula töredéke, a láb hiányzik, 2-2 csavarodású, felsőhúros. 2. Felsőhúros, 1-1 csavarodású LT 2. tip. bronzfibula, a visszakapcsolódó láb huroksorba tekeredik. H. 5 cm /XXI.t.17/. 3. LT 2.tip. bronzfibula töredéke, a visszakapcsolódó láb maradt meg. A lábon kiszélesedő lapos korong, amelyen borostyántöredékek maradtak meg; talán borostyánkörong díszítette. Három db töredék, az egyik díszítetlen. 4. 5.6 cm h. LT 2.tip. bronzfibula, spirálisának egyik oldala van meg, ezen 11 csavarodás. Lába hátul kapcsolódik a kengyelre és egy kis téglalapformájú kiszélesedés van a közepén, az egész fibula igen lapos. 5. 10-12 csavarodású, felsőhúros LT 2.típusú fibula. A lábnak visszakapcsolódó része letört. 6. 6.5 cm h. 12-12 csav. LT.2.tip. bronzfibula, a láb hátul kapcsolódik a kengyelre, és kissé szögletes lapot alkot. 7. 5.5 cm h. XXIII.t.1.tip. bronzfibula, a lábon még két gombocska./XXIII.t.5./8. 4 cm h. LT 3.tip. bronzfibula /XXIII.t.6/. 9. U.o.típusú 4.5 cm h. bronzfibula, spirális letört.

Karperecekben és egyéb ékszerekben szerényebb leletanyag áll rendelkezésünkre. Érdekes bizonyítéka az itteni bronzművességnek egy féligkész bronzkarperec, amely szalagszerű és két végét kígyófej formán kezdték kiképezni. Ezenkívül egy 5 cm átm. kerek huzal bronzkarperec, profilált végekkel. A XXXVII.t.2o. és 22. típusú bronzkarikákból több darab került elő. Ezenkívül fekete, csavart üveggyöngy /XXXVI.t.7.típus/, asztragalos övnek kis töredéke is helyet foglal az anyagban.

A fentebb említett kis grafitos edénykéken kívül Darnay által bemutatott kerámia mind kora vaskori jellegű; a gyűjteményében helyetfoglaló kelta, korongolt kerámiáról nem lehet eldönteni, hogy az öntőműhelyből, vagy Szalacska más vidékéről származik-e. Egyik a LXXX.t.8.típusúhoz tartozik, világos drapp, peremes talpgyűrűn át m. 28 cm. Két világos hamuszürke, fazettált oldalú tál, egyik omphalosos, peremük kissé befelé törik /12.típus/

M. 5.8 és 5.3 cm. A kaposvári múzeumban egy drapposszürke, kézzel formált, 9 cm magas kis bögre foglal helyet /LXVIII.t. 23. kép/.

Darnay igen nagy számban mutat be orsókarikákat, rendszerint szürke, vagy sárga agyagból, ezeknek nagy részéről nehezen állapítható meg egyéb adatok híján koruk.

Az öntőműhely közelében 2 méternyi mélység különböző rétegeiből egy lelet került elő. Ez az 1909-ben publikált lelet, amely bronzüstöt tartalmazott és több vastárgyat. Az üst a szalacscai másik példánynak a párja, m. 30, száj 46 cm. Vele együtt, egy ugyancsak a másikhöz hasonló üsttartó lánc is előkerült. Az ugyanakkor előkerült leleteknek együvé tartozását nem lehet megállapítani, a 47 db lelet közt kora-vaskori formák is jelentkezők. Főleg a többi szalacscai típussal megegyező karikában és gombban végződő vaskések szerepelnek, és kisebb, visszahajlitott, csávartnyelű kis vaskések, és poncolószerszámok.

A leletek, egy kivételével, amely a kaposvári múzeumban van, a a keszthelyi múzeumban levő Darnay-gyűjteményben őriztetnek.

Szántód.^{1/} Zamárdi és Szántód között az u.n. Kőhegy északi oldaláról került a veszprémi múzeumba a következő lelet: 1. Sötétszürke, finom, csillámos felületű fazék. Talpán kis omphalos. M. 13.2, száj 15.2, átm. 19, talp 8 cm. Lt.sz. 108 p. /XV.t.9-9a./ 2. cca 70 cm h. háromrészebe hajlitott vaskard. Kardkoptató 4.típus, a markolatán profilált gomb. Lt.sz. 109 /XV.t.6/. 3. 27 cm h. széleslevelű lándzsahegy. Lt.sz. 112 /XV.t.7/. 4. Két db. homorúan hajlitott vaslemez, rajta két szeglek, vlsz. a pajzs külső veretéhez tartozott. Lt.sz. 110-111 /XV.t.8-8a/.

Szólád.^{2/} Hattagú hólyagos karperec.

1/ Kuzsinszky, A Balaton környékének archaeológiája, Budapest, 1920, 12.1. 13.ábra.

2/ Kuzsinszky, u.o. 19.1. 23.ábra.

Szorosad. A törökkoppányi útépitésnél csontváz mellett 90 cm h. 5 cm sz. vaskard. Eredetileg vlsz. össze volt hajtogatva, mert nagyon görbe. Markolatán széles lapos gomb, a markolat tövében megvan a keresztvas. Hegye gömbölyűen fut össze kis csúcsban . /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 1676./

Toponár. Középszürke urna, m. 29.5, száj 19.4, átm. 31, talp 14.5 cm LXXXV.t.4.típus. /Keszthely, Múz. D 6275./^{1/} 74 cm h. vaslándzsahegy, L.t.6.típus.^{2/}

Városhidvég. Középszürke, finom simitott felületű edény. Talpán omphalos. M. 15.8, száj 26.6, átm. 26.6, talp 9.6 cm LXVII.t.18.típus.

Zichy-Szőllőhegy. Kétszer csavart nyolcasokból álló vaslánc töredéke. /M.N.M.Lt.sz. 14/1899,4/.

Somogy vm. 1. Középszürke, fényes, simitott urna. LXXXIII.t.7. típus. M. 36.5, száj 17, átm. 32, talp 15 cm /Kaposvár, Múz.Lt.sz. 4183/. 2. Világos téglaszintű, pereme alatt piros festés nyomai. M. 43, száj 16, átm. 28, talp 10 cm /XCIII.t.7., Kaposvár, Múz. Lt.sz. nincs/. 3. 9 cm h. LT 2.tip. vasfibula töredéke. A visszakapcsolódó lábon profilált gomb. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 347/. 4. 16 cm h. LT 1.tip., 2+2 csav., felsőhúros vasfibula. - Visszahajló lába elvált, de eredetileg hozzásimult és egy gomb van rajta. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 347./

1/ Mihalik, i.m. 130.l. ábra 134.l.

2/ Darnay Kálmán, Ujabb leletek a szalacsikai barbár kelta pénzverő- és öntőműhely területén. AÉ, 1911. U.F. XXXI.k. 328.l. Mon. Somogy. 352.l.

Komárom m.

Almásfűzitő. Kb. 2 méternyi mélységben került elő a csontvázas sir. A sirban lókoponya és lólábszárcsontok is feküdtek. A sir mellékletei közé a következő tárgyak tartoztak: 1. Két, masszával kitöltött bronzkarperec, XXVII.t.1.típus, az egyik töredékes. Átm. 8.2 cm. 2. Két enyhén rovátkolt, pecsétlős végű bronzkarperec, XXVII.t.4.típus, de rovátkolt. Egyiknek a végei szorosán egymáshoz simulnak. Átm. 5.6 és 6.2 cm. 3. Nyeregformára hajlitott rovátkolt bronzkarperec, XXVII.t.11. típus, de a kiszélesedő részeket csak egy diszitetlen bab képezi. Záródását kis pöcök alkotja, úgy, mint a XXVII.t.11.darabnál. Átm.5.5 cm. 4. Sima kerek bronzhuzalból hajlitott karperec, végei kissé megvastagodnak és profiláltak. Átm. 6.6 cm. 5. 6.6 cm átm. hasonló bronzkarperec, végei szintén profiláltak, de nem vastagodnak meg. 6. 7.6 cm átm. kerek bronzkarperec, végei egymás fölé futnak. XXVIII.t.6.típus. 7. Vékony bronzhuzal torques töredékei, egyik vége kis horogra van hajlitva, másik vége valószínűleg karikában végződött. 8. LT.1.tip. bronzfibula, lába letört, 3-3 csavarodású felsőhúros. 9. Bronzszalaggyűrű töredéke. 10. Rovátkolt kis bronzgyűrű töredéke. 11. XXXVII.t.6. sz. -hoz hasonló formájú bronzcsüngő, h. 2.6cm. 12. Vastöredékek, amelyek valószínűleg egy karkötő lánchoz tartoztak. 13. Lapos kerek kis kavics. 14. A sir leletei közt szerepel két üvegtöredék, amelyek egy római üvegpohárhoz tartoztak és valószínűleg utólag, bolygatás közben kerültek a sirba.

Nem messze a sirtól, magasabb rétegből került ki egy feketés-szürke, finoman simított felületű urna. Szája letört. M.19, szá. 9, átm.21, talp 12 cm./LXXXII.t.2/ A leletek Kállay Ödön gyűjteményében vannak, /Szöny/ a közölt adatokat az ő szives közlésének köszönhetem.

Baj. A M.N.M.-ba egy vaskardot, egy vaslándzsát és két vaskar-

perecet tartalmazó sirlelet került be.^{1/} A két karperec 8.6 cm átm. üreges végei egymásba csúsztatva. Lt.sz. 10/1895, 92 - 93 /XXVII.t.2/.

Basaharc. Récsey^{2/} publikált innen két meghajlitott keskeny fűlevél alakú lándzsahegyet és egy meghajlitott kardot. Ugyancsak Basaharcról került az esztergomi múzeumba egy vörös téglaszinű egyfüles bögre. A fül kissé a perem fölé emelkedik és megtörik. Talpa homorúan beugrik. A fül három oldalán és a has fölött koncentrikus körökből alkotott benyomott disz. M. 6.4, száj 5.6, átm. 8, talp 4 cm. Lt.sz. 1441 /LXXIII.t.3/.

Esztergom. 1. Középbarna, simított fényes felületű urna. M.204, száj 16, átm. 23, talp 9 cm /LXXXI.t.3.tip., a pereme alatt erős körgyűrű. /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1444/. 2. Drappos-világosszürke urna. M. 32.4, száj 18, átm. 31, talp 15 cm LXXXIII. t.9.tip. csak a szája bővebb. /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1447/. 3. Világosszürke, fésűs diszítésű gabonatarató edény. Pereme C típus. M. 60 cm /Esztergom, Múz./ 4. Fekete felületű, vöröstégla színű és alapanyagú omphalosos tál. M. 8.4, száj 22.6, talp 5.2 cm. 2. típus. /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1443/ 5. 91 cm h. 5 cm sz. vaskard, erősen rozsdás /Keszthely, Múz. Lt.sz. D 7661/.

Esztergom-Méhesvölgy. Világos hamuszürke, omphalosos tál. M. 9.4, száj 29.5, talp 12 cm 3.típus./Esztergom, Múz. Lt.sz.1446/

Esztergom-Szentgyörgymező. 1. Rovátkolt bronzhuzal karperec, végei egymáshoz érnek. Átm. 6 cm XXVII.t.6.tip. Lt.sz. 1392. 2. Három db. lapos bronzszalag karperec. Végei laposan kiszélesednek és kigyófejszerű formát öltenek, amely rovátkoltan diszítve van. Átm. 7.5, és 5 cm. Az 5 cm átmérőjűeknek csak egyik vége kigyófejes. Lt.sz. 1393. 3. 6x6.3 cm átm, rovátkolt bronzkarperec. XXVII.t.6.tip. Lt.sz. 1394. 4. 6.4 cm átm. bronzhuzal

1/ Hampel József, A N. Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AÉ 1896, U.F. XVI. 177.1.

2/ Récsey Viktor: Római castrum Tokodon és újabb régészeti leletek Esztergom- és Hontmegyében. AÉ 1894, U.F. XIV.69.1.II. ábra. Márton, Dolg. 130.1. XXIV.t. 8-lo. Mon. Esztergom, 183. 1.

karperec. Három helyen hosszúra nyújtott, két pálcátág által befogott tojásdad tag szakítja meg. /Mint XXVII.t.3, de háromszorosan. Lt.sz. 1395/ A leletek az esztergomi múzeumban vannak. 5. Középszürke, fésűs edény. 8.tipus, de fésűzése egyszerű, vertikális. M. 18.6, száj 19, talp 10.5 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1445/.

Esztergom-Szentkirályi földek. Két db. rovátkolt, pecsétlősvégű, 7 cm átm. bronzkarperec. XXVII.t.7.tipus /Esztergomi Múz. Lt.sz. 1400/.

Esztergom vm. Fekete, omphalosos tál. 6.tipus. M. 9.5, száj 25.5, talp 9.5 cm. Lt.sz. 1432.

Dunaalmás. Fűzitő felé az országút és a Duna közti szántóföl - dőn 70 cm mélyen, hamu közt került elő egy korongon készült vörös urna alsó részének töredéke. M. 13 cm. Kis talpon áll. Benne 6 egész és három töredékes bronzkarperec. A karperecek nyitottak és végig rovátkoltak. Átm. átlag 10 cm /Lenhardt György gyűjteménye, Dunaalmás/.

Felsőgalla. Középszürke, omphalosos, 6.tip. tál /Tata, Kegyesrendi Gimn. gyűjt./.

Környe.^{1/} 39.5 cm h. töredékes vaskés került be a M.N.M.-ba/Lt. sz. 7/1905/.

Lábatlan. Sötétfekete, kis omphalossal ellátott tál, 4. típus. M. 9.8, száj 25.5, talp 7.4 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1433/.

Marcelháza^{2/} mellett Potpusztán késő kelta kerámiát említ Eisner.^{3/} A komáromi múzeum leltárkönyvében is szerepelnek közép La-Tène leletek innen, de az adatokat nem lehetett egyeztetni a leletekkel^{4/}

1/ Hampel József, A Nemzeti Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AÉ, 1906, U.F. XXVI.k. 89.1.

2/ Említve a lelőhely Mon. Győr. 258.1.

3/ Eisner, 184.1. LVII.t.3.

4/ Eisner, 170.1.

Nagyharcsás. Csontvázsír. Publ. Eisner, 170,177,184.1. Márton, Dolg. 153.1.

Neszmély. Fekete cserépedény töredékei. M. 13.5 cm /Dunaalmás, Lenhardt György gyűjt./.

Nyergesujfalu. 1. Sötétszürke, vörös alapanyagú karcsúnyakú urna. LXXX.t. 10. típus, de szája nem annyira profilált. M. 18.4, száj 11, átm. 17.5, talp 7.5 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1422/. 2. Babos bronzkarperec töredéke. IX.t.12. típus /Esztergom, Múz. Lt. sz. 1399/.

Süttő. Vlsz. összetartozó sírlelet az esztergomi múzeumban. 1. Finom, vékony bronzhuzalból csavart torques. Egyik vége visszahajlik és így horgot képez, a másik vége letört. Átm. cca 12 cm Lt.sz. 1407. 2. Három db. 6.5 cm átm. bronzkarperec, tojásdad formájú kiszélesedésbe tölthető bele a másik vége. XXVII.t. 3. típus. Lt.sz. 1406. 3. Két, 4.5 cm h. felsőhúros 2+2 csavarodású, madárfejú típusú LT 1. bronzfibula /XIX.t.6/ Lt.sz.1408-9.

Szőny. 1. 29 cm h. 8 cm széles LT.2. típusú vaslándzsahegy LI.t. 1. típus /M.N.M.Lt.sz. 13/1936,6/. 2. 88 cm h. 4.6 cm sz. keskenyhegyű vaskard. Rajta 6. tip. kardkoptató /M.N.M.Lt.sz. 83/1904, 3/. 3. 7.6 cm h. ezüstfibula, spirálisa 17-17 csavarodású /Wien. Kunsthist. Mus. Lt.sz. VIIa. 912, XIII.t.3/. A M.N.M. ba egy LT vaskés került be. 4. A győri múzeumban 6.8 cm átm. babos bronzkarperec, XXVII.t.12. típus. /Lt.sz. 494/.

Tarián. Perti János tanyáján sírlelet. A találó szerint emberi csontok közt találta a köv. bronztárgyakat: 1. Üreges sima bronzkarperec /XXVII.t.1. típus/ 2 db. 9.1, és 8.9 cm átm. 2. Lánccal összekötött bronzfibulapár, az u.n. "madárfejes" LT.1. tip. XIX. t.5. típus. H. 4.6 és 4.4 cm. 3. Hármastagolású rovátkolt bronzkarperec, átm. 8.7 cm. 4. Két bronzszáלבól csavart karperec, három helyen profilált tojásformájú tag, egyikbe belejár a másik kihegyezett vége. Nyeregformájúan meghajlitott 2 db. 5. Rovátkolt bronzkarperec, három helyen ugyancsak tagolt, egyik tago-
/Kempel József, A Nemzeti Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AÉ. 1906, U.F. XXVI.k.78.1.

lás úgy záródik, mint az előbbi karperecpárnál. Sárga-fekete pávaszemés üveggyöngy van ráhúzva./Átm. 6.3 cm./ 6. Három db. bronztű, az egyik fibulaformájúan meghajlitott. /Szöny, Kállay gyűjt./

Tatabánya. Szórványos leletek a győri múzeumban: 1. 5.3 cm h. bronzfibula. Lt.sz.490./XVIII.t.3/ 2. 5.4 cm h. Lt.1.tip. felsőhúros, 2-2 csav., bekarcolt fenyőmintával díszített kengyelű és rovátkolt lábú bronzfibula. Lt. sz. 491 /XIX.t. 3/. 3. 6 cm átm. félkörös átmetszetű tömör bronzkarperec. Egyik vége elhegyesedik és belejár a másik végbe. Lt.sz.492. 4. 6 cm átm. kerek átmetszetű bronzhuzal karperec, vége kis,kétszer profilált pecsétlőben végződik. Lt. sz. T2. 7, 5. 2.3 cm átm. nyeregala-kúan hajlitott bronzhuzal gyűrű. Lt. sz. 493.

Pest m. /Dunántúli rész/

Békásmegyer. A Fővárosi Régészeti és Ásatási Intézet 1936- ban a Duna partján feltárt egy kelta fazekaskemencét, mely mellett a hozzátartozó szemétdöör is előkerült. Az ásatást Nagy Lajos^{1/} publikálta, a következőkben az ő publikációja alapján ismertetjük a leleteket.

A kemence formája Nagy Lajos szerint az általános késő kelta formát mutatja, mely már több példányban ismeretes. Agyagos földből ástak ki egy körtealakú részt, és ezt egy folyosóval toldták meg. "A kemence alsó része 42 cm magas volt, e fölött kezdődött a mesterségesen készített és a körtealakú részre támaszkodó u.n. rostrész, melyet a kemence egész hosszában végigfutó 22 cm széles, a nyersanyagból meghagyott rész támasztott alá." /XCVI.t. 1-2, alaprajz XCII.t./ Az egész kemence 190 cm h. A rostlemez sűrűn át volt lyuggatva. A kemencében és a mellette levő szemétdöörben előkerült leletanyag teljesen egyöntetű, amit az is bizonyít, hogy a kemence felásásakor belül visszama -

1/ Nagy Lajos, Békásmegyeri késő La-Tène fazekaskemence. AÉ.1942. III.f.3.kötet.

radt cseréptörmelékek, valamint az összefolyt, egymásfőlé rakott, de égés közben esetleg egymástól rosszul elhatárolt edények összefolyásából előállott, durva égetett tömbök különböző darabjait a hulladékgyűjtésben is megtaláltuk. /XCVI.t. 3-4./ Nagy Lajos szerint ez egy egész rövid ideig tartó és néhány évtizedre szorítható fazekasmunkásságot mutat.

Az anyagban a köv. típusokat állapíthatjuk meg: /Nagy Lajos típusmegállapításai/ B.típus, XCVII.t. 3-5, XCV.t.1, profil CIII.t.1. M. 36 és 35 cm./

A kemencéből barna alapanyagú vörös és fehér festéssel díszített, vörösbarna, besimitással díszített és világosszürke ugyancsak sokszori besimitással díszített áru került elő.

A festett kerámia köv. fő típusait lehet megállapítani: 1. A XCV.t. 1, XCVII.t.2 /m. 35 cm / és XCVII.t.1, /m. 36 cm/ profil CIII.t.1.típusú, gömbölyű testű aránylag bőszájú fehér-vörös festésű edényforma. /Nagy L. B1.forma/ 2. Hasonló, de szűkebbszájú edény, XCV.t. 2 és XCVII.t.4, profil CIII.t.2 /m. 37.8 cm Nagy L. B2.tip/. 3. XCV.t.9. és XCVII.t.4.típus, profil CIII.t. 3. M. 19.8 cm. Vörösesbarna alapanyagú, felső részén vörösre festett. /Nagy L. B3.tip./ 4. A XCVII.t.1. barna alapanyagú vörössel és feketével festett töredék nem sorolható egyik típushoz sem. /Nagy L. B4.tip./ Profilja CIII.t.4. A XCVIII.táblán az 1.szám a kemencéből került elő, a többi Békásmegyeren szórványosan előkerült darab vörös-fehér festésű. A kemence anyagának nagyobb részét a festetlen barnászvörös áru tette ki. Egyik legjellegzetesebb formája, melyet Nagy L. B5.tip.-nak nevez, a bőszájú hombárti típus, ehhez tartozik a XCIV.t. 7 XCIX.t.1, profil CIV.t.3/ m. 34.7 cm/ pereme alatt besimitott rácsminta, a XCIX.t.2. töredék, melyen besimitott hullámvonal fut /profil, CIII.t.6/. Ehhez a típushoz tartozik a CIV.t.5-7, és 9.sz. töredék. B6.tip. gömbö-

1/ Nagy Lajos, Békásmegyeri késő La-Tène fazekaskemence. AÉ.1942. III.f.3.kötet.

lyütestü diszitetlen urnatöredék /CIV.t.3/ m. 19 cm B7. típusnak Nagy Lajos a XCV.t.11 és XCIX.t.5a-b /profil CIV.t.1/ 21 cm és 35 cm száj-átmérőjű tálát veszi, a perem alatt a belső részen besimitott hullámvonal. Hasonló töredék a XIV.t.8. B8. típus egy hasonló tálforma, mely a 9. típusnak felel meg, XCIX.t. 4a-4b, profil CIV.t.4. M. 9, száj 26.8 cm. B9. típus hasonló, de pereme igen széles. XCIX.t. 3a, 3b, profil CIII.t.7. M. 7.1, száj 30.8 cm. Ide tartozik a sötét árúból a CV.t.2. és 3. sz. /m.9, száj 27.5, és m. 5, száj 16 cm és a CV.t. 8, és 9. töredék. B10. típushoz Nagy Lajos a CV. táblán 1, 4, 5. sz. alatt szereplő gömbölyütestü töredékeket sorolja, hasonlóak a tabáni XCV.t. 8.sz. alatti festett edényhez. B11. típus hasonló, de szélesebb szájú gömbölyű tál, CV.t.6. B12. típusnak a CV.t.10.sz. alatti töredékeket lehet felvenni, melyek behajló peremű tálak maradványai.

Szórványosan előkerült leletek a következők: Világosszürke urna, vállán besimitott hullámvonal fut körbe, m. 22.2 cm. /C.t.1/ Erősen kihajló peremű világosszürke fazék, m. 29.8 cm /C.t.2/. Sötétszürke, grafitos, fésűs diazítésű edény. M. 24.6 cm /C.t. 3/. A C.t.4. és 6.sz. alatt bemutatott kelta pénz Caius Postumius Attius denárjának eraviscus utáizata. A C.t.5.sz. 8.8 cm h. bronzfibula a kemencétől északra, a kemence sötét, besimitott darabjaihoz hasonló töredékeivel került elő. Ezekon kívül a CI. táblán bemutatott kerámiával egyező több szórványos töredék is előkerült.

A Nagy Lajos által publikált későkelta anyagon kívül Békásmegyeren előkerültek a LT B-C-be tartozó szórványos leletek is. Ezek közül egy urnát és egy tál-töredéket mutatunk be. 1. Sötétszürke, helyenként sárgával lángolt fazék. M. 32.8, száj 26.5 átm. 35, talp 19 cm. Az edény válla felett kétsorban futó koncentrikus kördiszítés. A felső sor körbefutott az edényen, az alsó vlsz. ismétlődő minta, az edény kiegészített és így nem állapítható meg pontosan /LXXVIII.t./ 2. Omphalosos sötét tál-töredéke, a belső oldalán az omphalos körül ugyancsak benyomat.

kör és pontozásos diszités. /LX.t.2./

Érd-Gyulamajor^{1/} 1926-ban találták az első sirt, a másodikat 1930-ban, a tiszti épület mellett. A leletek a székesfehérvári múzeumban vannak. Az első sir anyaga: 1. Háromszorosan össze - hajtott, kb. 70 cm h. vaskard. Lt.sz. 8219. 2. 75 cm h. keskeny lecsapott vállú vaskard, vége hegyes. Lt.sz. 8220. 3. Kardtok töredék. Lt.sz. 8221. Második sir: 1. 19 cm h. 3.5 cm széles vaslándzsa. Lt.sz. 8222. 2. Agyagedény töredékek. Lt.sz. 8223. Szórványos leletek: 1. 9.5 cm h. vaskéspenge. Lt.sz. 8824. 2. Vas kardkoptató töredéke. 1.tip. Lt.sz. 8825. 3. Három db hengeresre összehajtott üreges vaslemezke töredék. Lt.sz. 8226.

Nagytetény. 1. 63 cm h. vaskard, sz. 5 cm. Lecsapott vállú /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 705/. 2. Letört lábú alsóhúros, 2-2 csav. 11 cm h. bronzfibula. /M.N.M.Lt.sz. 134/1885,1/. 3. 3.5 cm h. LT.2.tip. felsőhúros, 3-3 csav. bronzfibula, a lábon egy gomb, ez plasztikus szalagmintával diszített. /M.N.M.Lt.sz.134/1885,2/.

Százhalombatta. 1. Vaskannafogó, meghajlitott vaslemez, mely visszagörbülve fogót képez és az egészre egy másik lemez rácscarva. Sz. 21 cm /M.N.M. Lt. sz. 38/1905,2/. 2. Finom bronzlánc töredéke. A lánc karikákból áll, melyeket téglalapalakú profilált tagok kötnek össze. /M.N.M. Lt.sz. 38/1905.7/.

Budapest, Gellérthegy-Tabán. A Fővárosi Ásatási és Régészeti Intézet 1935-től kezdődőleg a Budapest területén a Duna jobbpartján elterülő Gellérthegyen és az alatta fekvő tabáni városrészben folytatott ásatásai felszínre hoztak egy késő LT telepet. Az ásatásokról rövid beszámoló jelent meg Nagy Lajos tollából 1936-ban és a most sajtó alatt levő Budapest Története c. munkában

1/ Óskori leletek az érdi Gyulamajorban. Szfv. Szl. 1931,1. 8.
1. Márton, Dolg. 113.1., Tompa, Bericht, 112.1.

részletesebben tárgyalja a Gellérthegy-tabáni települést.^{1/} A két települést nem lehet egymástól elválasztani. A telep közép-pontja a Gellérthegy volt, a mai Citadella és környéke a törzsi település székhelye, melytől 140 méterre délre falazás nyomai kerültek elő. Ugyanilyeneket találtunk a hegy északi oldalán is, azon a ponton, ahol a T.Fl/avius/ Titianus augur ol-tárköve előkerült. A központi székhely és az oppidum fala közt elterülő területen műhelyek nyomát állapították meg, fazekas - kemencék és áruval telt vermek kerültek felszínre, a hegy déli oldalán temető nyomai kerültek elő. A kemencék felépítése teljesen megegyezik a békásmegyeryivel, ld. Pest vm. Békásmegyery. Házalaprajzokat nem lehetett megállapítani, minek okát Nagy Lajos abban keresi, hogy csak vályogépítkezés volt használatban, amire a déli oldalon előkerült vályogfal-maradványok mutatnak. A hegy északi oldalán, a falazáson kívül, a Duna felé lejtő részen a Tabánban nagykiterjedésű telep került elő. Itt nagy számban kerültek elő kerámiai maradványokkal teli vermek, és tűzhelyek. A vermeket Nagy Lajos veremlakásoknak is nevezi, és azt mondja "Az eraviscusteleg lakóházai vályoggal bevont sővényfalakból állanak, négyszögű, vagy olykor kömlakú alaprajzúak. Igazi őskori jellegű, kisméretű helyiségek ezek." Másrészt említi az iparosteleg "áruval telt raktárházait." Ugy a lakásnak nevezett gödrökben, mint a vermekben igen nagy tömegben került elő a kerámiai anyag, mely az egyes gödrökön belül teljesen egyöntetű. Típusait alább fogjuk tárgyalni. Ugyancsak előkerültek állatcsontok is a tűzhelyek körül, mégpedig főleg szarvas és vaddisznócsontok, kutya, kecske, marha, ló és baromficsontok. A tabáni telep Nagy Lajos szerint egy nem állandó jellegű iparosteleg volt, mely a hegyen levő megerősített oppidumhoz tartozott.

1/ Nagy Lajos. Tabán a régészeti ásatások világában. Előzetes jelentés az 1934-35 évi ásatásokról. Tanulmányok Budapest multjából, IV. 1936, 18-291. Nagy Lajos. Az eraviscus-kultúra emlékei Budapest környékén, Budapest 1942. Nyomás alatt. Az ásatásunk részletes publikációja ugyancsak Nagy Lajos tollából fog megjelenni.

A nagyszámú, Tabánban és Gellérthegyén előkerült kisebb számú kerámiai anyag teljesen egyöntetű jellegű, és igen hasonló a békásmegyeri fazekaskemence anyagához. A békásmegyeri típusok /ld. Past m. Békásmegyer/ legnagyobbbrészét megtaláljuk a Gellérthegy-tabáni telepen, de ezeken kívül új formák is fellépnek. A finom, vörös-fehér festésű, az egyszínű barnászörös és a világosszürke árú egyaránt előkerül, ugyancsak a grafitos mészes edények. Ezenkívül egy durva, kézzel formált kerámia is fellép.

A festett kerámia, melyből nagyobbbrészt csak töredékek maradtak ránk az oppidumból, anyaga szempontjából három főcsoportra oszlik: egy egészen finom és egy valamivel durvább, de még mindig finom fényes festésű és egy nem fényezett, durvafestésűre. Az első csoportba tartozó darabok szinte papírvékonyfalúak, piros és fehér /patron/ festésűek és fekete matricás díszítéssel vannak ellátva. A matrica rombusz, sakktábla és rácemintát mutat fel. Egy ilyen töredéket a XCV.t.6.sz. alatt mutatnak be, formája vlsz. a Békásmegyeri 1.tipussal mutat a legtöbb hasonlóságot /ld. XCVII.t.1.3/. Néhány töredék a Békásmegyer 2.tipussal /ld. XCVII.t.2./ mutat hasonlóságot, egy táltöredék pedig a XC.t.3.sz. formájához hasonló.

A második csoportból több egész darab áll rendelkezésünkre. Ezeken nincs patronos díszítés és faluk általában vastagabb, festésük nem annyira finom, de még mindig fényes. Domináló itt is a fehér-piros festés, sokszor azonban rózsaszínnel, sárgával és szürkével keveredik. Több nagyobb töredék a Békásmegyer 1. és 2. tipushoz csatlakozik. Aránylag nagyszámban fordul elő egy gömbölyű táltípus, /ld. XCV.t.7/ felül piros, lent sárga festés, talpa laposan behomorodik, m. 16.5, száj 24, átm.27.5, talp 9.5 cm. /XCV.t.8/ felül piros, lent sárga, m. 12.5, száj 12, átm. 15, talp 6.8 cm, /és XCV.t.10/ pereme piros, alatta fehér festés, alatta piros csik, alul fényes drapp/, m. 22, átm. 35 cm, talp 12.4 cm/. Ehhez még több hasonló töredék is csatlakozik. Békásmegyerén szürke anyagból találjuk meg /B₁₀. típus, CV. t.1,4,5./.

A harmadik, durva festésű anyaghoz egy, a Gellérthegyen előkerült urna tartozik, XCV.t. 3. Pényezetlen, a vörös mezők közt ugyanssak festett vörös hullámvonal /M.35, száj 10.4, átm. 28, talp 9.2 cm/. Hasonló töredéket ld. XCV.t.4.

E darabokon kívül néhány fényes fehér és szürke festésű, ugyancsak csikokkal és hullámvonalakkal díszített töredék is került elő.

A barnásvörös áru csak néhány töredékben szerepel, melyeken bekarcolt seg-zúg és pontminták foglalnak helyet. Két téglásdrapp töredéken egy ülő Victoriát ábrázoló gemma lenyomatát látjuk. Hasonló a capuai ülő és ülében pajzsát tartó Victoriához.

A szürke kerámia nagy változatosságot mutat fel a formákban és a díszítésben is.

Az első csoportjához a B⁵. tipushoz tartozó /XCIV.t. 7/ hombárok tartoznak /ld. XCVI.t. 10/. M. 54.6, száj 28, átm. 46, talp 20 cm. Alsó részén XCII.t. 5b.tip. vonalkázás. Néhány darabnak a pereme alatt besimitott vonal és rácsminta helyezkedik el. Egyik változatát erősen összehúzó szájú és egész keskeny peremmel ellátott példányok alkotják.

A második csoportot gömbölyűtestű, szűkszájú urnák képezik. Ezekben is gyakran szerepel besimitott díszítés, főleg hullámvonal és rácsosás. Néhány töredék a C.t.1.számú békásmegyeri szóványos darabhoz csatlakozik, több kisebb töredék a CIV.t.3.sz. B⁶.tipushoz. Egy koncentrikus körökkel és pontsorral díszített darabot - XCIV.t.9.sz. alatt mutatunk be. Több apró töredék is előkerült, besimitott, sokszor azonban már inkább bekarcolt díszítéssel. /XCIV.t. 13/.Egy, ehhez a csoporthoz tartozó szép darab a Gellérthegyen került elő, XCI.t.9. Pereme alatt egy sor függőleges vonalkázás, alatta hullámvonal, ez alatt, hornyolásokkal elválasztva, ferde besimitott vonalkázás. Az edény alsó részén a XCII. 5a sz. alatt látható bekarcolás fut körbe több sorban. Talpa kissé behomorodik. /M. 37, száj 15, átm.32, talp 12.8 cm/. Előkerült néhány besimitással, ill. inkább be-

karcolással diszitett töredék, melynél a szürke alapanyag felett egy másik, valamivel sötétebb, igen fényes szürke máz látszik.

Harmadik csoportba sorolhatók a tálak. I. forma. Első és legjellegzetesebb típusát behúzott peremű, finom iszapolású darabok alkotják. Formájukat a LVIII.t.13.szám mutatja. Némely darab talpán omphalos van, mások kis talpgyűrűn állnak, de előfordult teljesen simatalpú is. Egy példány belsejét a pereme alatt besimitott vonal és hullámvonal disziti. Egy egészen különleges válfaja e formának kis profilált gombban végződő füllel van ellátva és belsejét ugyancsak besimitás disziti. XC.t. 4 /m. 7.5 cm/ és XC.t.6 /LVIII.t.13. M.*8.4, száj 22 cm. /Az utóbbinak pereme alatt XCII.t. 5b.típusú vonalkázás. A XC. t.5. típusú gombos fülből igen sok töredék került elő. II. forma. A 9. és 10. táltípushoz tartozó formák: Egy töredéket a pereme alatt bent ugyancsak besimitott hullámvonal diszit. Egyik darabot LVIII.t.5.szám alatt mutatjuk be /M. 11.5, száj 28.5, talp 8.4 cm/. III. forma. 12. táltípus, világosszürke finom anyagú, sok darab közülük külső felületén finoman sikozott, azaz az anyagban finom szögletes törések mutatkoznak. Sima és behomorodó talpú egyaránt előfordul köztük. Egy darab a többinél valamivel gömbölyűbb formát mutat fel, pereme alatt kívül-belül sikozott, alatta pedig XCII.t. 5b.típusú vonalkozás látható.

Különleges formát mutat fel a négy köv. darab: 1. Középszürke, gömbölyű tál, LVIII.t.12. M. 9, száj 17.4, talp 6.6 cm. 2. Kívül fényesdrappra festett, bent szürke alapanyagú tál. M. 14, száj 30, talp 11.4 cm /LVIII.t.17/. 3. Világos tégladrapp, finoman simított felületű. Erősen profilált. M. 12.6, száj 32.6, átm. 34, talp 5.8 cm /LVIII.t.18/. 4. Hasonló formájú, m. 10, száj 30, talp 8 cm.

A szürke áruból néhány, a többihez nem sorolható darab: A LXVIII.t.13. számhoz hasonló, de valamivel karcsúbb felsőrészü két bögre. Kétfülű edény, m. 11.8, száj 9.4, átm. 16.5, talp 5.6, füll-átm. 27 cm. /LXVI.t.11/. Szürke, karcsútestű kis urna, XCIII.t.

13. M. 19.8, száj 12.6, talp 5 cm. Grafitos, fésűs kerámia. Formában a 8. fésűstípushoz tartoznak, fésűlésük vagy egyszerű vertikális, vagy a vertikális fésűzés még ferdén is át van húzva, néhány darab a 8. típus diszitását mutatja. Egy darabot a LXXVI. t.4.szám alatt mutatunk be. /M. 25.4, száj 27, talp 7 cm/. A kézzel formált durva kerámiából. A CI. táblán bemutatott típusok kerültek elő és a XCIV.t.8.sz. alatt bemutatott töredék. Ez a kerámia az i.e. I. század dák kerámiájával egyezik és a Tabánban a dák hódítás nyomai láthatók. Itt említünk meg egy szürke, korongon készült urnatöredéket, a törésvonalánál lapos hozsuzókás bütyök disziti, hasonlóan a XCI.t.1.tipushoz. Ugyancsak itt ismertetjük a LXXXVII.t.8.szám alatt bemutatott, szürke urnát. M. 37, száj 15.2, átm. 25.5, talp 12 cm. Ez az előbbiektől függetlenül nem dák, hanem mint feljebb kifejtettük, illyr kultúrkör hagyatéka.

A tabáni leletanyagról alkotott képet kiegészíti néhány lapos, és kettős csonkakúp alakú orsókarika és köszörűkő. A fémanyag feltűnően kevés. A Gellérthegyen 3 LT 2 típusú fibula került elő, /alsóhúrosok, 2+2 csav. fejnél kapcsoltak, h. 4.8 cm/azonkívül néhány töredék. Délen 2 ornavassoi típusú fibula, h. 5.2 cm. Ugyancsak a Gellérthegyről származik egy négytagú, egészen egyszerű 3.5 cm h. asztragolosz övtag és egy kisebb töredék. A Tabánban 3 amphoragyöngy került elő.

Érdekes a Gellérthegy-tabáni kép megalkotásához a 77. számú gödör anyaga, melyet Nagy Lajos a Budapest történetében részletesen ismertet. Ebben II. századi rheinzaberni sigilláták Jupiter Ammon fejével diszitett mécsztöredék Resatus kerámiával együtt szerepel. Ez mutatja a benszülött kerámiát felváltó római edényművesség megszűnését és a későbbi római kultúra térfoglalását a Gellérthegy-tabáni oppidumban.

.....

Fejér vm.

Aba. Szőlőhegy, 7 cm hosszú LT.2.tip. felsőhúros bronzfibula.
/Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 8237, XXI.t.18./

Adony. 1. 6 cm h.lapos lemez kengyelű LT.2.típusú bronzfibula.
A visszakapcsolódó lábón 2 gomb. /Székesfehérvár, Múz. Lt. sz.
1465/. XXI.t.2o.¹/ 2. Háromtagú hólyagos lábperec, egy tag hoz-
sza 9.9 cm. Összekötő tag 3.tip. /M.N.M. Lt.sz. 98/1912./

Agárd. Kelta edénytöredékek kerültek itt elő.²/

Alcsút.³/ 1869-71-ig az alcsúti főhercegi kastély parkjában folytatott munkálatok alkalmával csontvázassirok kerültek elő, melyeknek fekvését és leleteit József főherceg feljegyezte és Rómer Flórisnak küldte el."A kastély homlokzata előtt talált tárgyak 48 cm mélyen, a kastély déli oldalán /az új üvegház alapjának ásatása alkalmával/ találtak pedig 2.54 méter mélységben feküdtek a föld színe alatt. Sajnos, hogy ez még nem deríti ki, hogy eredetileg mily mélységben nyugodtak, mivel a kastélyra vonatkozó építkezési tervekből nem vehető ki, mennyivel szállítottatott már le akkor a domb." A megmaradt leletek ma a M.N.M.-ban vannak.

A. "Egy férfiváz, egy rézkarperec, mely a jobb alsó karcsonton találtatott, ez pedig a rozsdától megzöldült; két db cserépfazék töredék."

B. "Egy férficsontváz, egy rakás cserépfazék töredékkal."

C. "Egy női csontváz, két rézkarperec, egy rézgyűrű, két rézláncszem, egy kis darabokra tört vasékszer, sok cserépdarab, egy kisebb öblönszakú fazék a jobb medencecsont mellett." Egy pohár alakú fazék a fej mellett; egy mély tál, a lábak mellett sok

- 1/ Marosi Arnold, A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeum őskori gyűjteménye. Múz. és Könyvt. Ért. 1912. 18.1.
- 2/ D.A. Régészeti leletek a Velencei-tó partján. Szkf. Szl.1936. 52.1.
- 3/ Rómer Flóris, Az alcsúti ásatások, AÉ. 1870. R.F. IV.k.289-293.1.

fazéktöredék. A leletekből a köv. van meg: 1. Drapp, finom felületű urna. M. 16.5, átm. 19, száj 11, talp 9.4 cm. 2. Sötétszürke, simított felületű omphalosos tál. M. 8.6, száj 22, talp 8.5 cm. Lt.sz. 60/1871, 14 /LVII.t.8/. 3. Sötétebbszürke, simított felületű kis bögre a fésűs bögréhez hasonló alakú, de díszítése csak a perem alatti bevéselt zeg-zúg díszítésből áll. A fésűs edények 7. típusához hasonló forma. M. 10.7, száj 11.6, talp 7.5 cm Lt.sz. 60/1871, 18.

D. "Egy férficsontváz, egy egész réz mellcsatt /fibula/, egy törött vas mellcsatt, /mindkettő a váz nyakszirt csontján/, egy törött gyanta gyűrű, két réz láncszem, egy nagy öblösnyakú fazék." Megmaradt a fibula; H. 14.4 cm, felsőhúros, 1+1 csav. Lt. sz. 60/1871, 4/LXII.t.7/.

E. "Egy óriás férficsontváz".

F. "Többféle állatcsont, köztük disznó állkapcsa, egy égetett csontdarab; három füles fazék és sok fazéktöredék."

G. "Különféle öblös fazék töredéke, köztük egy füllel."

H. " Különféle állatcsont, köztük valamely húsevő fogai, sok fazéktöredék."

I. "Egy férficsontváz, egy mély cseréptál" sötétszürke, finom felületű. M. 11.3, száj 17.8, átm. 19, talp 10 cm. Lt.sz. 60/1871, 15. 3. típus. /LXIX.t.12./

K. "Egy férficsontváz, lábai mellett sok cseréptöredék."

L. "Alappont, melytől a mérések történtek."

M. "Egy kis öblös fazék."

N. "Egy nagy öblösnyakú fazék, egy mély tál." 1. Sötétszürke, csiszolt, finom felületű urna, a pereme letört. M. 28, átm. 23.6, száj 9, talp 11 cm. Lt.sz. 60/1871, 12. /LXXXII.t.3./ 2. Sötétszürke, helyenként sárgával lángolt omphalosos tál. M. 8.8, száj 23.8, talp 4.8 cm 3. típus. Lt.sz. 60/1871, 17. /LVII.t.9./

O. "Egy rézkarperec."

Q. "Egy óriási férficsontváz, egy nagy öblös fazék, egy kisebb

öblösnnyakú fazék." 1. "A csontváz lábainál" középszürke, vörössel lángolt urna. Pereme letört. M. 34, átm. 32, száj 16, talp 14 cm. Lt.sz. 60/1871, 10./LXXXVI.t. 2./ 2. Drapposszürke, fincm felületű urna, kis, körben kiemelkedő talprésszel. M. 20.6, átm. 15, száj 10, talp 8.6 cm. Lt.sz. 60/1871, 13 /LXXXII.t.8/.

1872-ben az O pont környékén tovább ástak^{1/} és több szórványos lelet jött elő, de a leírások szerint nem keltakoriak.

P. "Az artézi kút."

Baracska. 1. 11.8 cm h. bronzfibula, LT.2.típus, 2+2 csav. alsóhúros, a húr kétszer csavarodik a fej körül. A láb egy gombbal kapcsolódik a kengyelre, amelyen plasztikus csavardiszítés volt. A láb letört. A találó szerint koponya mellől származik^{2/} /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 8237./ 2. Kilenc tagból álló hólyagos bokaperec. /M.N.M. Lt.sz. 43/1870, 14/. 3-4. 2 db háromtagú hólyagos bokaperec. Egy tag hossza 10 cm. Kapcsolódás 4. típus. M.N.M. Lt.sz. 68/1860.

Bicske. Földmunkák alkalmával találtak egy csontvázat, mellette vaskés, bronznyak- és kargyűrű, mellette átfúrt serpentin kalapács és obszidián nukleus.

Cece,-Hard-pusztá. Leletek a székesfehérvári múzeumban. A leltárkönyvben mint "kelta urnasír leletei" szerepelnek: 1. Emailozott övlánc töredékei /XXXIV.t.1-2.tip./ Lt.sz.7450-56/^{3/}. 2. Bronznyelű vaskés. H. 10.5 cm. Lt.sz. 7457.^{4/} Tűz nyoma látszik a leleten.

Cece. Az 1927-ben épült iskola telkén talált csontvázsról melléletei: 1. 16 cm hosszú, vésett diszítésű bronztű. Lt.sz. 7458 /XXXVII.t.17/. 2-3. 2 db babozott karperec, átm. 10x8 cm, a

1/ Rómer Flóris, Az alsóúti ásatások folytatása. AÉ. 1872. R. F. VI. 248-49.1.

2/ Marosi Arnold, Óskori és római adatok Fejérvármegyéből. Múz. és Könyvt. Ért. 1913, 190.1. 3. ábra.

3/ Sellye, Les bronzes émailés de la Pannonie Romaine, Dissertations Pannonicae Ser. 11.8, 47.1. I.t. 1-13.

4/ Sellye, u.o. 47.1. I.t.14.

mákformájú végződésen kis bemélyedés. /XXVII.t.12.tipus/. Lt.sz. 7459-60. 4. 10 tagból álló hólyagos karperec. Belső átm. 6.5 cm Lt.sz. 7461. 5. Drapp alapanyagú kívül világosszürke mázzal bevont bögre. M. 10.5, átm. 13.5, száj 12, talp 7 cm. Lt.sz. 7462 /LXIX.t.17/. 6. Vörös agyagból készült lapos, közepén átfúrt agyagkarika. Átm. 2.5 cm. Lt.sz. 4763.

Cece, Marton István telkén került elő egy 5.4 cm h. LT.2. tip. bronzfibula. Spirálisa törött, a visszahajló láb egy gombbal kapcsolódik a kengyelre. A lábat ékmetszéses bronzgomb díszíti. XXI.t.1.tipus. Lt.sz. 6796.

Cece. Háromtagú hólyagos lábperec, átm. 14 cm. Az összekötő tag 2.tip. Lt.sz. 326.^{1/}

Cece. A Fleissig gyűjteményben 330/H. Lt.sz. alatt a következő, vlsz. egy sir anyagát képező tárgyak szerepelnek: 1. 4x3.8 cm átm. sima, kerek huzal bronzkarperec. Végei elkeskenyednek és rovátkolva vannak. 2. Sötétkék, zöldpávaszemes üvegpassztagyöngy. 3-4. Két db babos, pecsétlős végű bronzkarperec. A pecsétlős végén plasztikus spiráldíszítés és az egymás felé néző végekben üreg. Átm. 7x6 cm. XXVII.t.12.tipus. 5-6. Babos, pecsétlős végű 8 cm átm. üreges végződésű bronzkarperec. XXVII.t.9.tipus. 2 db. 7. Rovátkolt, pecsétlős végű, 5.5 cm átm. bronzkarperec. XXVII.t. 6.tipus. 8-9. Rovátkolt bronzpléh karperec. Átm. 8 cm. 2 db XXVIII.t.2.tip.

Csákberény. Marosi említi, mint kelta lelőhelyet.^{2/} Közelebbit a leletekről nem tudunk. A következő leletek kerültek be a székesfehérvári múzeumba: Bronzlánc 18 cm-es töredéke. Két négyszögletű és keresztrovátkolással ellátott taggal összekötött karikából álló tagok, melyeket még egy-egy karika fűz egymáshoz. Egy tag hossza 3.4 cm. Lt.sz. 1383. 2. Bronzlánc 10 cm h.

1/ Marosi Arnold, A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeum őskori gyűjteménye. Múz. és Könyvt. Ért. 1912, 18.1.

2/ Marosi Arnold, A fejérmegyei Sárrét őskori telepei. A Szent István Akadémia Értesítője, 1924. 55-56.1.

töredéke, két tagból áll. Egy tag két, egymáshoz egy pálcátaggal fűzött karikából áll, a pálcátagon három, keresztrovátkó - lással díszített gomb. Lt.sz. 1384. 3. 6.5x5.5 cm átm. babot bronzkarperec, a legvégső, nagyobb bab egymásfelé néző oldalán bemélyedés. Lt.sz. 1385. 4. Üreges, rovátkolt bronzpléh karperec töredéke. Lt.sz. 1386. 5. Gyöngyözött bronzkarperec töredéke. Lt.sz. 1387. 6. 49 cm h. kétszer csavart nyolcasokból álló vaskardtartó lánc. Végén nagy karika.^{1/} Lt.sz. 1388. 7. 28.5 cm h. vaslándzsa. Köpü 11 cm. A hegye letört. Lt.sz. 3481. 8. 81 cm h. és 5 cm széles vaskard. Válla lecsapott, a kard hegye aránylag gömbölyűen fut össze. Markolatának végén nincs semmi. Lt.sz. 5718. 9. Vassarkantyú egyszerű hajlitott és domborított pántból, egyik vége letört. Lt.sz. 1710.^{2/}

Dinnyés.^{3/} 1. Fekete, koncentrikus körökkel díszített faszék, talpán 6 cm átm. omphalos. M. 15.4, átm. 26, száj 18.7, talp 11.6 cm /Győr, Múz. Lt.sz. 279. LXX.t.3/. 2. 12 cm h. törmar - kolat. Az antropoid török típusához tartozik, a gomb emberarcnak van kiképezve. /M.N.M. Lt.sz. 15/1906,1.XLVII.t.3./^{4/}

Dunapentele. 1. 2 db. láncsal összefűzött "madárfejú típusú fibula. 6 és 5.8 cm h. A lánc hossza 38 cm. /M.N.M.Lt.sz.3/ 1933/^{5/}. 2. 158 cm h. bronzövlánc, helyenként az emailozás nyomára még látszik. /M.N.M. Lt.sz. 47/908, XXXIV.t.4-5/. 3. Háromtagú hólyagos lábperec, egy tag hossza 12 cm. Összekötő tag 3. típus. /M.N.M. Lt.sz. 247/1875/ 4. Durva, kézzel formált, nyers agyagszinű bögre, a szája alatt bütykök. M. 12, száj 12, talp 8.6 cm /Budapest, Schmidt gyűjt./ LXII.t.8.típus. 5. Középszűrke, kis omphalossal ellátott bögre. M. 15, átm. 21, száj 14.8, talp 6 cm. Hasa mélyen ül és a nyaka egyenesen megy fel. / Budapest, Schmidt gyűjt./

1/ Marosi Arnold, A Fejérvármegyei és Székesfehérvári Múzeum Óskori gyűjteménye. M.é.K.Ért. 1912. 18.1.

2/ U.o. 19.1.

3/ D.Á. Régészeti leletek a Velencei-tó partján, Szfv.Sal.1936, 52.1. említi, hogy kelta lelőhely.

4/ Márton, Arch. Hung. 48.1. XIV.t.1.

5/ Tompa, Bericht, 112.1. Márton, Arch. Hung. 94.1.26.kép.

Ercsi. Dunamedréből került elő egy háromtagból álló hólyagos lábperec.^{1/} Egy tag h. 9 cm, az összekötő tag l.típus. /M.N.M. Lt. sz. 155/1881./

Felsőssentiván. Ángyihelyen földmunkák alkalmával kerültek elő leletek. A találók szerint ember és lócsontok is voltak velük. Székesfehérvári múzeumban. 1-4. Négy db ekevas, LIV.t.24.típus. H. 27, 25, 22 és 18 cm. Lt.sz. 5948-51. 5-6. Két tokos vasbalta, LIII.t.21.típus. Lt.sz. 5952-53. 7-8. Két db vassarló. H. 34 cm. Lt.sz. 5955-56. /LIV.t.2/ 9. Csavart vaslánc, végén karika. A karika átm. 7.5 cm. Lt.sz. 5957. A felsorolt darabokon kívül a bejegyzés szerint még sok sarlótöredék, zablarészlet került elő, azonkívül abroncsszerű vaskarika, vasszegek, vasléc és vastümb.

Felsőtöbbrzsök.^{2/} "Urnával talált kelta sírlelet." /Székesfehérvári Múz. / A lelet részei: 1. 83.5 cm h. és 5.5 cm sz. vaskard. A tok hozzá van forrva és felső végén épen van a keresztvas. Lt. sz. 8432. 2. 32 cm h. széleslevelű vaslánczsa, 9 cm széles a levele és közepén erős borda fut végig. Köpűje igen rövid, 2 cm h. /Lt.sz. 8433/ rovátkolt kis vaskarperec, átm. 5 cm. Lt.sz.8434. Piros zománc nyomai látszanak rajta. Az említett urna nem került be a múzeumba.

Főveny. Az uradalmi szőlőkben került elő egy 67 cm h. 5 cm sz. erős kiugró bordájú, lecsapott vállú vaskard. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 2857./

Kajászószentpéter. Marosi^{3/} említ innen egy "karikákból és keresztalakú tagokból álló bronzláncrészletet."

Lovasberény.^{4/} A Kisvértes dombsorozatának lábainál elvonuló

1/ Hampel József, A.N.múzeumi érem- és régiségtár 1881-ben. AÉ. 1881, 285.1.

2/ Kelta sírlelet Felsőtöbbrzsökön /Sárbogárd/ Szfv.Szle. 1932, 32.1. Tompa, Bericht. 112.1.

3/ Marosi Arnold, Verebi régiségek. AÉ. 1915. U.F.XXXV.156-157.

4/ Mint kelta lelőhelyet említi Marosi Arnold. A Fejérmegyei Sárret őskori telepei. A Szent István Akadémia Értesítője, 1924. 54.1.

völgyben, a vasútvonal építéskor találtak kelta leleteket, melyeket Miske^{1/} publikált. A leletek összefüggését nem lehet megállapítani. A székesfehérvári múzeumban vannak. 2094.Lt.sz. alatt szerepelnek: 1. Bronztorques. XXV.t.lo.tipus, 5 eredetileg vlsz. emailozott korong és plasztikus trombitamustra disziti. Átm. 13 cm.^{2/} 2. Szaggatottan babozott, tömör bronzkarperec, átm. 5 cm. XXVII.t.12.tip. 3. 4 db üreges, rovátkolt bronzkarperec, a zárótagon zeg-zúg diszítés. Átm. 6 cm. 4. Kettős kúpalakú, lépcsőzetesen profilált fejű bronztü. H. 17 cm. 5-6. XXXVII.t.12. 2 disznócsontból készült fűzőtü, 8.8 és 10.2 cm. 2095.l.t.sz. alatt: 1. Szögletes bronzhuzal karperec, átm. 5.5x4.5 cm. Nyitott, bekarcolt körökkel diszített. 2. 3 cm h. rovátkolt kengyelü, felsőhúros, 3+3 csav. bronzfibula, lába letört. 3. 31 cm h. finom bronzlánc. 2096. Lt.sz.alatt egy 12 cm h. 2+2 csav. felsőhúros, szögben tört kengyelü vasfibula. Lába letört.

Lovasberény. /Szösszvár-Szúzvár/. A lovasberényi határban elterülő Szössz-v. Szúzvár prehisztorikus földsánc. A sánctól néhány lépésre bronzkori urnatemető került elő.^{3/} Hogy az itt előkerült kelta leletek a sánc melyik részéből kerültek elő, nem lehet azonosítani. 1. Sárgásszürke, finom, polirozott felületű bögre, m. 12.4, száj 14.5, átm. 19, talp 7.6 cm. LXVII.t.17.tipus, omphalosos. Lt.sz. 1945. 2. Feketére polirozott, téglabarna alapszínű, vastagfalú edény. M. 17.2, átm. 17, száj 11, talp 8 cm. /LXIX.t.16./ Lt.sz. 1946. 3. Ezüstszürke, fényes felületű kis tál. 9.tipus, pereme beugrik. Száj 13, m. 5, talp 7 cm. Lt.sz. 1950 /LVIII.t.3/. 4. Kívül feketére grafitozott, belül világosabb, szürke fésűs edény. M. 9.5, száj 12, talp 8 cm. 6.tipus. /LXXV.t.6./ Lt.sz. 1956.

1/ Miske Kálmán, Ujabb leletek Lovasberényben. AÉ.1898, U.F. XVIII.332.1.III-IV. Marosi Arnold, A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeum őskori gyűjteménye, Múz. Könyvt. Ért. 1912, 18.1.

2/ Márton, Arch. Hung. X.t.4.

3/ Miske Kálmán, Ujabb leletek Lovasberényben, AÉ.1898, U.F. XVIII. 311-333.1.

Lovasberény. Közelebbi lelőhelyet nem tudunk. 1. Hosszú levélalakú lándzsashegy, éles bordája van. H. 53 cm, a köpűhossza 9 cm. L.t.6.típus. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 1403/ 2. Hólya - gos bronzkarperec töredéke. Két tag, melyek egymástól meg lehetős távolságra vannak és egy bronzpánt fogja azokat össze. /M. N.M. Lt.sz. 74/1904,6/

1938-ban a M.N.M.-ba vétel útján került be három tárgy, vlsz. összetartozó leletek. 1. Kilenctagú hólyagos karperec, a zárótagot két hólyag képezi. Belül bronzpánt fogja össze. 2 db belső átm. 6.3x5.7, 6.3x5.4 cm. Lt.sz. 12/1938.1. 2. Nyitott végű in plasztikusan díszített bronzhuzal karperec 2 db. Átm.5.4 x 4.5 cm XXIX.t.11.tip. Lt.sz. 12/1938,2. 3. Bronzhuzal torques, végei elkeskenyednek és plasztikus metszet díszítés tagolja. Átm. 12x11.7 cm. Lt.sz. 12/1932,3.

Mezőkomárom = Mezőhidvég. 7.4 cm átm. üvegkarperec. Széles kék üvegszalag, melyet zeg-zúgban futó sárga üvegszálak díszítenek /XXXII.t.6; M.N.M. Lt.sz. 15/1867/.

Nagyhöröcsökpuszta. Zichy, majd Pálffy-uradalom területén fekvő "Törökdomb" környékéről a 70-es évek óta kerültek be leletek a székesfehérvári múzeumba. Márton 1909-ben ásott ki egy csontvázast sirt.^{1/} Az uradalmi homokbánya oldalában egy lakóüreget á sított meg, durva kézzel formált edények mellett LT edénytöredékek is kerültek elő. Ettől nem messze sirt talált. 145 cm h. csontváz, a törzs mellett elnyújtott jobb és szorosan a törzs mellett a mellre visszahajlitott balkarral, a balkaron babos bronzkarperec volt. A nyak mellett jobbról is, balról is a rozsa által felismerhetetlenné tett kis vastárgyak maradványai, vlsz. fibulák lehettek.

Egy urnasirt ásott ki Bacsák György jószágkormányzó.^{2/} A sirt a következő tárgyakat tartalmazta: 1. Széles szalagfüles amphora.

1/ Márton Lajos, Jelentése hivatalos kiküldetéseiről. Jelentés a M.N.M. 1909 évi állapotáról, 156-157.l. Márton, Dolg. 136-137.l. Márton, Arch.Hung. 108.l.

2/ Márton Lajos, Jelentése hivatalos kiküldetéseiről. Jelentés a M.N.M. 1909.évi állapotáról. 156-159.l. Márton,Arch.Hung. 108-109.l.XXI.t.,XII.t.1-2, 21.kép a-b.

A nyakon változó simítású felületekből származó disz. Oldalain bekarcolt diszítés. Anyaga barnás, finoman fényezett felületű agyag. Füleit széles szalagok képezik és ezen is bekarcolt diszítés van. Talpán omphalos. M. 26.6, átm. 33, száj 26 cm. Lt. sz. 5794. /LXV.t.4./ 2. Széles, hosszú kard. A penge csapott vállazású. Előlapján domború köralakú disz, hátlapon letört szíjáfűző. H. 78 cm. A kardkoptató Lt.2.tip./Ld.4.tip./¹/ Lt. sz. 5795. 3. 32 cm h. töredékes vaslándzsa. Kardtartó lánc forrott hozzá. Lt.sz. 7596. 4. A kardpengéhez vasollónak két pengéje forrott hozzá és egy hatalmas vasfibulának a töredéke.Lt. sz. 7597. Márton leírása szerint a fémtárgyak az urna alól kerültek elő. A Törökdomb melletti agyaggödörből származnak egy másik urnasír leletei: 1. Feketéaszürke karcsúnyakú urna a nyakát fénylő máz által képezett csikozás disziti. M. 22.5, száj 14.5, átm. 22.5, talp 8.5 cm. Lt.sz. 8202. /LXXXIII.t.4/ Megszeszenedett, szivacsos csonttöredékek voltak benne. 2. Vasberetvakés töredékei. Lt.sz. 5803. 3. 12 cm h. erősen koptatott, rozsdafoltos fenőkő. Lt.sz. 5804. 4. Egy mállott kis pohár töredékei. Lt.sz. 5805. 5. Tál töredékei. Lt.sz. 5806. 6. Vasfibula maradványok. Lt.sz. 5807. A beretva és a fenőkő az urna szájában, a pohár a fibulával és a pohárfedőként használt tálka az urna mellett külön voltak elhelyezve.

Ennek a sírnak közelében, széthányt csontváz mellett feküdt: 1. Két vashuzalból csavart lánc, egyik végén karika, másikon horog. H. 44 cm. Ugyanehhez a lánchoz tartozó kettős, megcsavart száru vaskarika, átm. 4.5 és 3.5 cm. Lt.sz. 5808. A csontváz alsó karcsontjára egy sima lignit karperecet húztak, átm. 7 cm. Lt.sz. 5809.

Ugyancsak a Törökdomb melletti agyaggödörben került elő 1923-ban egy másik csontvázsír. A csontváz bal felső karja alatt egy 15 cm-es vaskés /Lt.sz. 5810/ feküdt. Hajlitott hátú, a markolata visszahajlik és karikát képez. A kés mellett egy 14 cm h. fenőkő feküdt. /Lt.sz. 5811./ A fej tájékáról állati csontok kerültek elő. /Lt.sz. 5812./
17 Márton, Arch. Hung. X.t.3.

Szórványos leletek a Törökdőmb környékéről: 1. Bikafejes amphora edény. Az edény fülei át vannak fúrva. Középszürke, fényes, finomra simított felületű. Hasán keresztalakúan bekarcolt díszítés, fülén ugyancsak bevéssett vonalkázás. M. 30, átm. 29, száj 21 cm. Lt.sz. 7593./LXV.t.3./¹/ 2. Drapp, igen finom felületű bögre. Omphalosos. M. 7, átm. 9.5, száj 6.5, talp 3.1 cm /Lt. sz. 7600./²/ 3. Fekete, fényesre polirozott kis bögre. Hasa felett hornyolás. LXVII.t.11.típus. M. 6.5, átm. 10, száj 7.5, talp 4.5 cm. Lt.sz. 7601. 4. Barnás-sötétszürke, világosabb alapszínű omphalosos kis bögre. M. 6, átm. 9.5, száj 7.3, talp 5 cm. Lt. sz. 7602. /LXVII.t.4./ 5. Drapp, fényes felületű bögre. Talpa kicsit beugrik, de nem kimondott omphalos. M. 12.5, átm. 19, száj 14, talp 7.5 cm. LXVII.t.17.típus.³/ 6. Háromtagú hólyagos karperec. Az összekötő tagokon rombuszalakú díszítmény, közepén koráll. Átm. 10.5 cm. Lt.sz. 7598.⁴/ Nyolc tagú hólyagos karperec, a hólyagokon plasztikus díszítés. Lt.sz. 5854 /XXX.t.6/. 8. 8 cm h. bronzfibula, felsőhúros, 4+4 csav. A visszahajló lábón nagy gomb és másik nagy gombbal kapcsolódik a kengyelhez. A két gomb közt korállbetét. Lt.sz. 335. /XXI.t.14./⁵/ 9. 7 cm h. 3+4 csav. felsőhúros LT.2.típus. bronzfibula. A fejnek a kengyel felé eső részén háromszoros koncentrikus kördíszítés. A visszahajló lábón gomb. E közt és a lábra kapcsolódó gomb közt téglalapalakú, eredetileg vlsz. korállal ellátott ékitmény. Lt.sz. 5855. /XXI.t.15./ 10. Fenékönek 8.5 cm h. töredéke. A hozzátartozó kés a napló bejegyzése szerint elpusztult, a csontvázrészek megvanak. Lt.sz. 6762.

1/ Márton, Arch. Hung. XXII.t.3-4.

2/ Tompa Ferenc, A Dunántúl őstörténelme, Pannonia, 1935. VI. t. 2.

3/ Tompa Ferenc, u.o. VI. t. 1.

4/ Márton, Arch. Hung. 42. 1. 5. kép.

5/ Hampel József, Fejérmegyei régiségek, AÉ, 1894. U.F. XIV. k. 279.

1. Marosi Arnold, A Fejérmegyei és Székesfehérvári Múzeum őskori gyűjteménye. Múz. Könyvt. Ért. 1912. 18. 1. Hattyúffy Dezső, A fejérmegyei és székesfehérvár-városi történelmi és régészeti egyesület régiségtára. AÉ. 1879. R.F. XIII. 201. 1.

Perkáta.^{1/} A grófi kastélytól délkeletre eső domb északnyugati és délkeleti végén jöttek elő leletek. Az északnyugati részen őskori jellegű urnatemető, de a publikáló szerint két korongon készült és kettős csonkakúp alakú edény is fordult elő. Bennük összeégett csontmaradványok.

"A homokdomb délkeleti oldalán három sírhelyre akadtak ugyanannyi csontvázal, melyek egyike ábrázatával lefelé feküdt.... Sem a csontvázakat, sem a mellettük talált vastárgyakat in situ nem láthattam." 1. Vaskard, a penge majdnem teljesen megvan, mindkét lapján erős gerinc, a hegye letört. /I.t. A és II.t.3/ 2-3. Két meghajlitott vaskard. /I.t.1 és 2, II.t.1, Ia és 2a/ 4-5. Két hüvelylemez töredéke, melyek nem illenek az előbbi kardokhoz. /I.t. 3a és II.t.2b/ 6. Lándzsahegy /III.t.1/.7. Pajzsdúdor, bronzlemezről /III.t.2/. 8. Vaslánc töredékei /III.t.3/. 9-11. 3 db vasolló. /III.t.4-6/ 12. Vasrúd, mely láncon lóg. A publikáló szerint fenőkő szerepét töltötte be. 13-14. Egy kis vaskarika és egy nagyobb vaskarika töredéke./III.t. 8-9/ 15-16. Két kisebb vékony bronzhuzal karika, vlsz. karkötők. /III.t.10-11./ 17. Fenőkő /III.t.12/. A leletek hivákerülését nem tudtam kideríteni.

A M.N.M.-ba Perkáta-ról a köv. darabok kerültek be: 1. Drappos kis bögre, a talpán erős korongolásnyomok. M. 8.8, átm. 8.5, száj 6.8, talp 4.8 cm. LXIX.t.9. tip. Lt.sz. 49/1891.1. 2. Eredetileg vlsz. négytagú hólyagos karperec két töredéke. Egy hólyag átm. 9.2 cm. Lt.sz. 80/1891.

Rácalmás-Kulcstelep.^{2/} Chudó József vendéglős udvarának planirozása közben, mikor az udvaron levő kis "dombocskákat" le-hordták, csontvázakat találtak sok melléklettel. A leletek összefüggését nem figyelték meg. A székesfehérvári múzeumba a következő darabok kerültek be: 1. Szürke, omphalosos edény. M. 9.7, száj 12, átm. 14, talp 7 cm. LXVIII.t. 3.tip. oldalán

1/ Récsey Viktor, A perkáta urnatemető és vaskori lelet Fehérmegyében. AE. 1890, U.F. X.k. 264-268.1.

2/ Marosi Arnold, Óskori és római adatok Fejérvármegyéből, Múz. Könyvt.Ért. 1913, 194-195.1. Márton, Dolg. 141.1.

ugyanaz a benyomott minta ismétlődik ötször. Lt.sz. 2558.^{1/} 2. Ezüstösfekete, grafitos felületű fésűs bögre, m. 12.5, átm.14.5 száj 10, talp 9 cm. Lt.sz. 2599.4.tipus.^{2/} 3. Vastagfalú, grafitos felületű, sötétszürke fésűs bögre. M. 8.6, száj 10, talp 5.5 cm. 5. típus./LXXV.t.3./ Lt.sz. 2560. 4. Középszürke, simított felületű, világos alapanyagú omphalosos bögre. M. 15, átm. 21, száj 15, talp 11 cm. LXVII.t.18.tipus. Lt.sz. 2561. 5. Középszürke, durva felületű, világosabb alapanyagú urna. Pereme letört. M. 24, száj 10, talp 10.5, átm. 25 cm. LXXXII.t.3. típus. Lt.sz. 2562. 6. Középszürke, finom, fénylő felületű urna. Talpa profilált és omphalosos. LXXXV.t.8.tipusú, csak a szája bővebb. M.18, száj 13.5, talp 8.5, átm. 19 cm. Lt.sz. 2563. 7-8. 2 db. öt tagból álló hólyagos karperec, átm. 13 cm. Lt.sz. 2564-65.^{3/} 9. Finom bronzlánc, Lt.sz. 2566. 10. Üreges, rovátkolt bronzpléh karperecek, hármás gyöngyözésűek, 3 db. Lt.sz. 2566. 11. 2 db. lignit karperec, átm. 8.5 és 6.5 cm. Lt.sz.2566. 12. LT.2.tip. bronzfibula töredéke. Alsóhúros, 2+2 csav. a láb simán kapcsolódik a kengyelre és filigrán művü, kúpalakú bronzdiszitmény van rajta, amely 2 rovátkolt bronzkarikán öt kúpalakúan elhelyezkedő gombból áll.^{4/} Lt.sz. 2566. 13. Filigrán művü kis csüngődíszek. A rombuszalakú bronzhuzalon 4x3 gumó helyezkedik el. H. 2 cm. Lt.sz. 2566./XXXVII.t.2./ 14. 17 cm átm. bronztorques. Pecséttörsen végződik. A végződés mellett 3-3 korong, ezen aranyba foglalt korálldiszítés. Csaposan záródik.^{5/} Lt.sz. 2567. 15. 2 db. ékrovásos plasztikus diszítéssel ellátott nyitott bronzhuzal karperec. Átm. 6x5 cm^{6/} Lt. 2567. 16. 3.5 cm átm. lapos borostyánkarika. Lt.sz.2567. 17. Vaslánc-töredékek. Lt.sz. 2567.

Sárkeszi.^{7/} Fülöp Istvánnak a ságvölgyi dűlőben fekvő telkén

1/ Marosi, u.o. 1941. 11.ábra, Márton.Arch.Hung. 58.1.XX.t.5.

2/ Marosi, u.o. 195. 1. 12.ábra.

3/ Marosi, u.o. 194.1.10.ábra.

4/ Marosi, u.o. 194.1.9.ábra.

5/ Márton, Arch.Hung.36.1. X.t.5, Marosi, u.o.193.1.8.ábra.

6/ Márton, Arch. Hung. X.t. 1-2.

7/ Kelta és római temető Sárkeszin. Szfv.Szle.1938, 40-41.1.

56 cm mélyen fekvő csontváz, melynek feje keleten fektűt. A fej jobb oldalán edényke. Középszürke, durva felületű, lapos omphalossal ellátott bőgre. M. 8, átm. 8.5, száj 6, talp 5 cm. /Székesfehérvári múzeum. Lt.sz. 10690.LXI.t.11/ Nyakán 48 cm h. finom bronzlánc. Lt.sz.10686. A jobb alkaron filigrán díszítésű bronzkarperec 2 darabban, a darabok végén lyuk, vlsz. dróttal fűzték egymáshoz, vagy karika kapcsolta össze. /XXIX.t.6./Lt.sz. 10687. Medencéjénél csavart vaslánc töredékei, egyik horogban végződik, másikon karika, a harmadik darab két karika, az összekötő tag többször megcsavarva. Lt.sz. 10688. Az alsó lábszáron négytagú hólyagos lábperec, csuklós záródású, az összekötő rész 4. típus. Lt.sz. 10689.

Sárosd. 1927-ben az állomás közelében levő kis akácos erdőben néhány égetett sir került elő.^{1/} Anyagát a M.N.M.-ba vitték. 1. 58 cm h. kétszer csavart nyolcasokból álló vaslánc. Egyik végén karika, melyen egy szegecselt összekötő lemezke van, a másikon horog. Lt.sz. 10/1928,1. 2. Vaskardkötő láncnak töredéke. Két kétszer csavart nyolcasból áll. Lt.sz. 10/1928,2. 3-4. Bronzöv töredékei. A végtag átm. 6 cm Lt.sz. 10/1928, 3-4. /XXXV.t.2-3/ 5. Két tagból álló övdísz, ugyanehhez a lánchoz tartozott. Lt. sz. 10/1928,5. 6. Lapos elliptikus átm. bronzhuzal karperec töredéke, egyik vége letört, a másik kihegyesedik, a hegye előtt két árkolás. Lt.sz. 10/1928,6. 7. U.a. Lt.sz. 10/1928,7. 8. Kis fületlen csupor, pereme kihajlik, a perem alatt párhuzamosan futó árkolások. M. 9 cm, anyaga durva szemcsés. Lt.sz. 10/1928,8. 9. U.a. szürkés sárga, m. 9.5 cm. Lt.sz. 10/1928,9. 10. Összeszűkülő nyakú és kihajló peremű agyagedény. Szürke, anyaga durva szemcsés. Lt.sz. 10/1928,10. 11. Fényesre polírozott drappeszerű kis omphalossal ellátott tál. M. 8.6, száj 14, átm.14.4, talp 7.4 cm. Lt.sz. 10/1928,11. /LXVII.t.2./ Az 5-10.sz. leletek a raktárrendezés közben még nem kerültek elő, úgyhogy a kerámiai formákat nem ismerjük. A naplóvezető bejegyzése szerint

1/ Tompa, Bericht, 12.1. 53.k. 4-9.

"az edények közt késő LT formák is vannak."

Seregélyes. A M.N.M.-ban vannak a köv. leletek: 1. Kardtok töredéke, rajta a lánc tartó. Sz. 5.5 cm. Lt.sz. 69/1900,1./LXIII.t.11./ 2. 3.6 cm átm. lapos vaskarika. Lt.sz. 33/1900,40. 3. 31 cm h. vaskés, a vége letört. Visszahajló fogóján egy körgyűrű van. Lt.sz. 33/1900,33. /LII.t.7./ Vlsz. összetartozó sír részei.

Szabadhidvég. M.N.M.-ban: 1. 9.5 cm átm. üreges, rovátkolt bronzkarperec. Lt.sz. 13/1933,1. 2. 4.3 cm h. LT.2.tip.rovátkolt kengyelű bronzfibula. A visszakapcsolódó lábbon egy gomb. Lt.sz. 13/1933,2. 3. Filigrán bronzlánc. Lt.sz. 13/1933,3.

A veszprémi múzeumban: Világosdrapp, karcsúnyakú urna, m.15.6, száj 9.8, átm. 16, talp 7 cm. LXXX.t.8. típus, csak a hasa rövidebb. Lt.sz. 7996.

Székesfehérvár. 1. Jenny¹/ mutat be egy filigrán diszítésű bronzfibulát. H. 6.8 cm /Berlin, Mus.f. Vor-u.Frg. Lt.sz.IV.d. 626. XVIII.t.14/. 2. bronzfibula.

Tinód. Középszürke kettős csonkakúp alakú, székszájú urna. Talpán kis omphalos. M. 21, száj 9.6, átm. 21, talp 9.5 cm /M.N. M. Lt.sz. 46/1877,1/. LXXXII.t.6.típus, a nyaka egyenesebben megy.

Vál. Koravaskori lelőhely. A székesfehérvári múzeumban egy drapposzürke, fénylő felületű bögre. LXVIII.t.5.típus, hasa felett erősen kiugró borda, talpán kis omphalos. M. 15, száj 19, átm. 23, talp 10 cm. Lt.sz. 5649.

Fehér vm. területéről a székesfehérvári múzeumban: 1. Közép-szürke, finom iszapolású simított urna. Talpán kis körgyűrű omphalost képez. LXXXII.t.6.típus. M. 22.5, száj 12.5, átm.21.5, talp 9 cm. Lt.sz. 229. 2. Erősen grafitozott, fényes felületű fésűs bögre, 4.típus. M. 17, átm. 21, talp 17.5 cm. Lt.sz. 86. 3. LT.2. tip. bronzfibulának töredéke. A kengyelre kapcsolódó

1/ Jenny, 48.1. XVII.t.4.

profilált gombbal. H. 4.5 cm. Lt.sz. 336. 4. 18 cm h. bronzlánc töredéke. Három tagból áll, melyeket karikák fűznek egymáshoz. Két tag három gombbal megszakított pálca, a gombok sűrű keresztrovátkolással díszítettek, a harmadik lapos bronzszalagból hajlitott, ugyancsak rovátkolással díszített négyszögű átmetszetű hurok. Lt.sz. 631. 5. 13.5 cm h. bronzlánc töredéke. Két karika által összefűzött téglalapalakú tag, melyből oldalt kis karikák állnak ki. Lt.sz. 630. 6. 6.5 cm h. bronzcsüngő. Lt.sz. 629/XXXVII.t.1/. 7. 4 cm átm. négygombos vaskarika. XXXVII. t. 14. tip. Lt.sz. 329. M.N.M.-ban: 1. 7.6 cm h. LT.2. tip. 3+3 csav., alsóhúros bronzfibula. A visszahajló láb kétszer kiszélesedik és szögelés látszik rajta. Vlsz. koráll, vagy email dísz tartott. Lt.sz. 111/1895, 2. 2. 33 cm h. töredékes vaslándzsa. L.t. 1. tip. Lt.sz. 95/1902, 1. ^{1/}

Tolna vm.

Alsópél. 1. ^{2/} Drapposszürke, fényesre polírozott, kis talpon álló, szitulaformájú edény. Válián bekarcolt meander és mértani díszek. M. 40, száj 19.5, átm. 33, talp 12.6 cm. /M.N.M. Lt.sz. 112/1887, 8. LXIII.t. 6-6a/^{3/} 2. 8.8 cm h. vaskés, nyele csavart és kampóban hajlik vissza. Alsópél-Molnár völgyben került elő. /M.N.M. Lt.sz. 69/1887, 47./

Apar. 29 cm h. és 5 cm sz. meghajlitott vaskés. Fogója gombban végződik. /Szekszárd. Múz. Lt.sz. 12/1933, 1./^{4/}

Apáti-pusztá. A Sió-Sárvízvölgy keleti oldalán a Cukorhegy nevű dombon 1894-ben Wosinszky Mór ásott és ásását^{5/} pontos sírleírással és jó rajzokkal publikálta. 39 csontvázas és 8

1/ Hampel József, A Nemzeti Múzeum Régiségtár gyarapodása 1902-ben. AE. 1902. U.F. XXII. 429.1.

2/ Wos. II. 592.1., Márton, Arch. Hung. 59-64.1. XVIII.t. 4. és 9. kép XIX.t.

3/ Hampel József, A Magyar Nemzeti Múzeumi Érem- és Régiségosztály gyarapodása. AE, 1888. U.F. VIII.k. 176.1.

4/ Wos. II. 563.1., CXXVII.t.1.

5/ Wos. II. 563-573. CXLI-CXLIV.t.

urnasír került felszínre. A csontvázsírok szabályos sorokban feküdtek, átlag 120-150 cm távolságban egymástól, általában kelet-nyugati irányban, de néhány észak-déli irányban. Az urnasíroknak a csontvázsírokhoz való viszonyáról nem beszél; úgy látszik, hogy a csontvázsírokkal vegyesen egy irányban feküdtek ezek is. Tartalmuk rendszerint egy nagy urna, ebben voltak a hamvak elhelyezve. A mellékletek benne vagy mellette feküdtek. A 28. sírban az urna üres volt és a mellette levő két tába helyezték a hamvakat, a mellékleteket pedig az edények köré. Az egész sírmező leletanyaga LT.2. jellegű, a jellemző típusokat Wosinszky a CXLI-CXLIV. táblán bemutatja. A leletanyag egy része a székszárdi múzeumba került. A következőkben néhány, a datálás szempontjából fontos sír anyagát egészében hozzuk.

4. sír. Fiatal nő csontváza. Nyakán háromszorosan körülhúzódnó, 133 cm átm. finom bronzlánc. /Wos. CXLI. t.5./ Balkarján, az alsó karcsont közepén, tömör, babos karperec, mindkét végén egy-egy nagyobb babbal. Átm. 6x5 cm. Mellette egy négyszögű átm. vékony bronzhuzal karperec. Két oldala sűrűn kis körökkel van díszítve. /Wos. CXLII. t.1./ Jobb karján, az alsó karcsont közepén lignit karperec. /Wos. CXLII. t.5./ Jobb kezének egyik ujján kerek huzalból formált, mindkét végén kis gombbal ellátott bronzgyűrű. /Wos. CXLIII. t.4./ Bal lábszár végén üreges, rovátkolt bronz lábperec, egymásba futó végei rovátkoltak. Jobb lábán ennek a párja.

22. sír. Csontváz feje délen, láb északon. Bal vállán LT.2. típusú, alsóhúros, 2-2 csav. bronzfibula. A lábán kúpalakú, filigrán munkájú korong. /Wos. CXLI. t.6./ Balkarján tömör, babos bronzkarperec, mindkét végén nagyobb babok. /Wos. CXLII. t.9./ Mindkét lábán rovátkolt, üreges bronzlábperec. /Wos. CXLII. t.6./ Jobb lába végénél összetört urna, ebben állati csontok. Az egész sír fényképét Wos. a CXL. táblán adja.

23. sír. Öreg nő csontváza. A sír fényképét Wosinszky a CXXXVIII. táblán hozza. Mellékletei a köv.: Három sorban elhelyezett finom bronzlánc a nyakán. Vállán nagy vasfibula sod-

ronytekercse. Balkarján két karperec. Az egyik sima lignit, a másik bronzszalag, melyen éles borda fut végig, és két vége két kis hólyagtagban végződik. A végekkel szembeeső részen három hólyagtag. Ezek kemény agyagmasszával vannak kitöltve. /Wos. CXLII.t.3./ Jobbkarján is két bronzkarperec. Az egyik négyszögű, beponcolt karikákkal diszitett huzal, /Wos. CXLII.t.1./ a másik kétféle nagyságú babokból áll, melyek egymással váltakoznak. /Wos. CXLII.t.4./ A medencecsont alatt vastag vaskarika és erős vaskés töredéke. Jobb lábán agyagmasszával kitöltött bronz lábperec. Ballábán erős vaskarika töredéke és bronzlemezről készült, égett agyaggal kitöltött, babos lábperec. Jobb lába végénél nagy tál /Wos. CXLIV.t.3/. Ez a tál vlsz. azonos a LXXXIX.t.1-la sz. alattival, mely a székesvárdi múzeumban van, ahova Wosinszkytól került. Lt.sz. 9/1933,18. M. 11, száj 24, talp 10 cm. /A tálban törött bronzfibula volt. A csontváz bal lábánál 17 cm magas öblös edény állt. /Wos. CXLI.t.1./

28. sir. Égetéses sir. Egy 21 cm magas, öblös edény mellett két lapos tál állt. A nagy edény üres volt, a két tálban éget emberi csontok. Ezek körül a köv. tárgyak voltak: Piciny szemekből álló bronzlánc töredéke. Egy LT 2.típusú alsóhúros bronzfibula. A húr kétszer van a fej körül megcsavarva. /Wos.CXLIII.t.8./ Hasonlít a XI.t.2.sz. alatt bemutatott apahidai fibulához. Agyagmasszával bélelt lemezkarperec töredéke és egy másik ép, tömör, babos karperec bronzból.

38. sir. Égetett sir. Az égett emberi csontokat tartalmazó urna darabokban volt. Körülötte a köv. tárgyakat találták: LT.2. típusú felsőhúros, 3-3 csav. bronzfibula, lábán négyszögletes gomb, kis lapos fejben álló három pálcika áll ki. /Wos.CXLIII.t.9./ Egy másik LT.2.típusú felsőhúros, egygombos lábú bronzfibula /Wos. CXLIII.t.10./ Bronzlemezek és a felismerhetetlenségig összeolvadt bronztárgyak. Négy db 8 cm átm. vaskarika, melynek egyikéhez piciny bronzkarika forrott. Számos, nagyon elrozsdásodott vasdarab.

43. sir. Észak-déli irányban fekvő női csontváz. Nyakán 60 cm

h. bronzlánc. Feje jobb oldalán bronzsodronyból készült igen finom bronzfibula. Bal karján vaskarperec. Bal kezén fekvő S alakokkal diszitett bronzlemez gyűrű. /Wos. CXLIII.t.3./ Jobb karján bronzlemezből készült, trébeléssel diszitett két karperec. /Wos. CXLII.t.2,8./ A medencecsont jobb oldalán nagy vasfibula, egy tömör bronzkarika s elrozsdásodott, apró vasdarabok. Mindkét lábszárán agyaggal bélelt bronz lábperec, "melyeknek mindkét végük csapalakúan egymásba illeszkedik s szeggel egymáshoz erősítettek."

Barnahát. A M.N.M.-ba egy LT.2.tip. 5.4 cm h. bronzfibula került.^{1/}

Báta. Az "Öreghegy" nevű prehisztorikus erődtítmény lábánál találtak egy 8 cm m. 11 cm h. vadkant ábrázoló szobrot./XXVIII.t.4/.^{2/} M.N.M. Lt.sz. 88/1893.

Az Öreghegyről két edény van a szekszárdi múzeum birtokában:1. Feketére fényezett, világosabb alapanyagú szitulaforma. M.33.5, száj 24, átm. 30, talp 10.6 cm /LXIII.t.4/. Lt.sz. nincs. 2. Szürke urna, téglavörös alapanyagú. M. 38.4, száj 17, átm. 32, talp 13.5 cm LXXXIV.t.4.tipus, csak gömbölyűbb a profilja. Lt. sz. 27/1933,1.

Közelebbi lelőhely nélkül Báta megjelöléssel szerepelnek a köv. leletek: 1. 8.5 cm h. LT.2.tip. vasfibula. A láb fent a fejen kapcsolódik a kengyelre, és egy kis gombbal van diszitve. 6-8 csav. felsőhúros. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6805/ 2. U.o. 6 cm h. 8-8 csav. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6806./ 3. Felsőhúros, LT.2.tip. vasfibula töredéke. A láb simán kapcsolódik a kengyelre. /M.N.M. Lt.sz. 38/1905,5./ 4. 7.8 cm átm. vassodrony karperec. A sodrony kétszer fut körbe /Székesfehérvár, Múz. Lt. sz. 6800/. 5. U.a. a végek kétharmadrészen egymás fölé futnak. Átm. 7.7 cm /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6801/. 6. U.a. kétsze-

1/ Wos. II. 573.1.

2/ Wos. II. 573-74.1. Márton, Arch. Hung. XVII.1.lent A Magyar Nemzeti Múzeum Régiségtárának gyarapodása. AÉ.1894. U.F.XIV. 85.1.

res fordulató és a végek kétharmadrészen találkoznak. Átm. 4.8 cm /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6803/. 7. 29 cm h. vaslándzsa, köpüje 10 cm. Töredékes, éles borda fut rajta végig. Sz. 6.5 cm. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6790./ 8. 63 cm h. vaslándzsa, a köpü 11 cm. Éles borda. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6787. L.t. 6/ 9. 40.5 cm h. éles bordájú vaslándzsa. Sz. 6.5 cm L.t. 1. típus. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6788./ 10. 34 cm h. vaslándzsahegy. Köpü 13 cm. L.t. 3. típus. /Székesfehérvár, Lt.sz. 6789./ 11. 42 cm h. vaslándzsahegy /M.N.M. Lt.sz. 26/1905, 1/. 12. 16 cm h. vaskés. Vastag gömbölyű fogója van, mely háromszoros gyűrűben végződik és rövid, kissé ivalakúan hajlott pengéje. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6793./ 13. 15 cm h. vaskés, hajlott penge, a nyélnyúlványon három szeglyük. /Székesfehérvár, Múz. Lt. sz. 6792./ 14. 30 cm h. iveshátú vaskés, nyele karikában végződik. LII.t. 5. típus. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 6791/a./ 15. 24 cm h. vasolló. Rugórésze szalagszerűen széles és egy borda fut rajta. A rugórész erősen összeszűkül. /Székesfehérvár, Múz. Lt. sz. 6794./

Bátaszék. Szekszárdi múzeumban: 1. 96 cm h. széles vaskard. Tokjának csak felső része van meg, a hátlapon 3. tip. szijtartó. Marcolata gombban végződik. Lt.sz. 1/1933, 2. 2. 78 cm h. vaslándzsa. Köpüje 11 cm, szélessége 9.8 cm. L.t. 6. típus. Lt.sz. 1/1933, 1.

Bikács. A Sárviz keleti partján emberi csontváz mellett egy korongon készült kelta edényt és egy vaskarikát találtak.^{1/}

Bonyhád-Kereszthegy. Knábel Vilmos bonyhádi igazgató tanító á-sott ki a Kereszthegyen három sirt, a negyediknek pedig leleteit szerezte meg.

1. sir. Csontvázassir. 1. Sötétszürke, lapos omphalossal ellátott tál. 6. típus, de nincsen rajta bordázat. M. 6.5, száj 21, talp 7.5 cm. 2. Sötétszürke, kétfülü urna. Egyik füle letört.

1/ Wos. II. 576.1.

Széles szalagfülén mély csatorna húzódik, csak két oldalán magasodik ki keskeny peremmel. M.17.3, száj 20, átm. 23, talp 11 cm /LXV.t.2/. 3. 70 cm hosszú vaskard, eredetileg ketté volt hajtva. Markolata nagy, lapos gombban végződik, a kardkoptató 2.típus. 4. 24 cm h. 7 cm széles vaslándzsa /L.t.8/. 5. 5 cm h. LT.1.tip. vasfibula, a visszahajló lábón hatalmas gomb, spirálszerkezete letört. 6. 20.5 cm h. vasolló /LIII.t.26/. 7. 2 db 4.5 cm átm. vasgomb, két domború lemezből áll. 8. 6.5 cm átm. vasgomb, közepén nagy szög megy át, /LIII.t.8./ 9. A sir anya - gához tartozott egy köszörűkő is.

II. sir. Csontvázassir. 1. Sötétszürke, téglavörös alapú tál, 11.típus, csak kissé magasabb és nem olyan erősen profilált. M. 6, száj 19, talp 7 cm. 2. Feketére polírozott téglavörös anyagú tál. Kis talpon áll, profilja félgömb formájú, szája kissé összeszűkül. M. 6.4, száj 13, talp 7.5 cm. 3. Sötétszürke kézzel formált tál. Szája alatt vízszintes, ezalatt pedig függőleges fésűzés. A lefelé menő fésűzés csoportos, azaz fésűzött, és fésűzetlen részek váltakoznak egymással. M. 9.5, száj 20.5, talp 8 cm. /LVIII.t.25/ 4. Két 10 cm átm. vaskarperec, egyik nyitott, a másik zárt. XXVIII.t.4.típus. 5. 65 cm h. töredékes vaskard. Eredetileg ketté volt hajtva. A tok maradványain szíjtartó látszik. A kardkoptató hiányzik. 6. 38 cm h. vaskés. LII.t.4.típus. Markolatának vége nem alkot gombot, hanem csak a markolat hajlik meg derékszögben. 7. 40 cm h. vaskés. LII.t.7.típus. 8. 15 cm h. vaskés, LII.t.11.típus. 9. Két 5 cm átm. tömör vaskarika.

III. sir. Urnasir. A leletekből egy edény maradt meg, a többi teljesen mállott állapotban került felszínre. Középszürke, omphalosos bögre. M. 13.5, száj 13, átm. 17, talp 8 cm. /LXIX.t. 3/ 2. Egy kétfülű urna töredékei, hasonló, mint az első sirban. 3. Táltöredékek.

IV. sir. Csontvázassir volt, a leletekből egy világosszürke bögre maradt meg. M. 17, száj 15, átm. 18, talp 10 cm. LXXXVI.t.10.típus, hasa felett egy borda. A találó szerint egy kard

is volt vele, mely időközben elveszett.

Bonyhádvarasd. 82 cm h. vaskard. Tokjának alsó negyede a kardkopatóval hiányzik, de megmaradt alsó harmadán a két rozetta. A tok felső lapján inkrusztált dísz. Kardfüggesztő 3. típus/XLV. t.2/. /M.N.M. 20/1935,1/.^{1/}

Bölcske. A községnek a temetőhöz közel eső dombján kerültek elő leletek, melyeket Wosinszky ismertet.^{2/} "Két méter mélységben egy hasas részén erősen kihalmozódó nagy grafitos urnát és abban egy bronzból készült, szép babos karperecet s egy rendkívül csinos, teljesen ép, La Tène-kori fibulát találtak. A fibula hossza 6 cm, hátának ívezete 1.7 cm s a visszafelé hajlított tűtartó díszes korongjának átm. 4 cm. A fibula ma a szekszárdi múzeumban van. Lt.sz. 6/1933,2. XVIII.t.14.típus.^{3/}Közvetlenül az urna mellett egy másik, szintén grafittal díszített, óriási edényt találtak, melyben egy fiatal vadkan bolygatatlan csontváza feküdt. Bölcskéről a szekszárdi múzeum birtokában a köv. tárgyak vannak: 1. Középszürke, kettős csonkakúpalakú kis fazék. LXVIII.t.18.típus, talpán kis körgyűrű, szája szűkebb és hasa felett két hornyolás. M. 17, száj 11.2, átm. 18.5, talp 9 cm. Lt.sz. 6/1933,10. 2. Sötétszürke, simított felületű fazék. Hasonlít a LXXXVI.t.9. típushoz, de szája még bővebb. M. 21.5, száj 22, átm. 28, talp 10 cm. Lt.sz. 6/1933,11. 3. Fényesre polírozott drapp csöbör. M. 18, száj 23, átm. 30, talp 9 cm. Lt.sz. 6/1933, 12./LXXVII.t.20/ 4. Világosszürke, durva felületű urna. M. 30, száj 19.2, átm. 29, talp 13 cm. LXXXVII.t.9.típus. Lt.sz. 6/1933,13. 5. Hamaszürke, durva felületű urnácska.LXXX.t.8.típus, a hasa nem annyira gömbölyű. M. 20, száj 11.5, átm. 19, talp 9.5 cm. Lt.sz. 6/1933,14. 6. 90 cm h. 5 cm széles vaskard. Markolata háromszor profilált gombban végződik, kardkopató 4.típus./XLII.t.6./

1/ Tompa, Bericht, 112.1. 53.t.1.

2/ Wos. II. 576. 1.

3/ Márton, Arch. Hung. 93.1. 25a-b.kép., Wos.II.CXXX.t.6.

Bölcske-Madocsahegy 1.81 cm h. vaskard, sz. 5.8 cm. Markolatán egy korong, a markolat kettős profilált gombban végződik. A toknak töredékei maradtak meg. Az egyikén inkrusztált dísz. /M. N.M. Lt.sz. 41/1906,1. XLV.t.6./ 2. Inkrusztált díszítéssel ellátott kardtoktöredék. A hüvely felső és alsó részén díszítve. A hüvely hátsó részén kardfüggesztő, 6.tipus. /M.N.M.Lt.sz.41/1906,2. XLVI.t.1.4/ 3. 5.tipusú hajlitott vaskés /M.N.M. Lt.sz. 41/1906,5/. 4. 25 cm h. kétszer csavart nyolcasokból álló, kampóval és horoggal ellátott vaslánc /M.N.M. 41/1906,6/. 5. Középszürke, finom felületű, omphalosos bögre. LXVII.t.1.tipus/M. N.M. 41/1906,7/. 6. 40 cm h. bronzlánc töredéke. XXXIV.t. 1-2. höz hasonló /M.N.M. 120/1869,2/.

Borjád-sziget. Szekszárdi múzeumban. 1. A Borjád-sziget Dombovár nevű helyéről került elő 1. Sötétszürke, helyenként vörössálgolt, váltakozó felületű fényezéssel díszített kettős csanak alakú, de egészen szűknyakú és szájú urna. M. 26, száj 4.2, átm. 19, talp 8.4 cm. Szája le van törve.^{1/} Lt.sz. 10/1933,1. 2. Hamuszürke kis urna. Talpán körgyűrű és ez képez omphalost. Gömbölyű forma, s mint LXXX.t.8.tipus.M. 23, száj 13, átm. 20.5, talp 10.5 cm. Lt.sz. 10/1933,2. Ebben vasdarabok vagy kardtok, vagy pajzsódor töredékei. Lt.sz. 10/1933,13. 3. Hamuszürke, omphalosos bögre. M. 14, száj 13, átm. 19.5, talp 9 cm. LXVIII.t. 16.tipus. Lt.sz. 10/1933,3. 4. Világos hamuszürke, omphalosos bögre. M. 12.5, száj 17, átm. 20, talp 8 cm. LXIX.t.7.tipus.Lt. sz. 10/1933,4. 5. 24 cm h. vaslánczsa. Lt.4.tipus. Lt.sz. 10/1933,12. 6. Középszürke drappos omphalosos urna. Nyakán fényezett és fényezetlen csikok váltakoznak, a fényezetlen csikokban besimitott hullámvonal fut. M. 37, száj 16.5, átm.30, talp 11 cm. Lt.sz. 10/1933,6./XC.t.2./^{2/} 7. Sötétszürke, fényezett felületű tál. Omphalosos, az omphaloston kívül-belül éles korongolásnyomok. M. 11, száj 32, talp 10 cm. Lt.sz. 10/1933,3./XC. t.1-la./ M.N.M.-ban: Borjád-püszta. 31 cm h. vaskés; nyele csavart és végén egy karika. Lt.sz. 69/1887,10. A felsorolt lele-

1/ Márton, Arch. Hung. 55.1. XXIV.t.4.

2/ Márton, Arch. Hung. 74.1.16.kép.

teken kívül Wosinszky szerint a M.N.M.-ba sok vaskés, vaskarperrec és üveggyöngy került be.^{1/} Ezeket nem sikerült megtalálni a Nemzeti Múzeum raktárában.

Dunaföldvár. Wosinszky Dunaföldvár több pontjáról ismertet kelta sírleleteket.^{2/} Előszálláson egy vaskard került elő. Másik lelőhely a "Tudomhegy", ahol egy csontvázat találtak.^{3/} A feje mellett széttöredezett urna került elő, füleiben két szögletes átmetszetű huzalból készült ezüstkarika, nyakán kis vaslemez, két karján két babos karperec, melyeknek vége egymásra futott, lábain egy-egy üreges, rovátkolt bronzlábperrec.

A Somoshegy keleti lejtőjén öt, egymástól kb. 1 méter távolságra fekvő urna került elő. Tartalmuk tiszta hamu volt. Az egyik urnának egy kisebb bögre, egy sodrott vaslánc, egy vas- és bronzkarika és egy olló képezte a mellékletét. A sír rajzát Wosinszky a CXIV. táblán hozza. A szekszárdi múzeumban két db. csontvázazás sirből származó héttagú hólyagos karperec van Dunaföldvarról. Belső átm. 8 cm, érdekességük, hogy nem csaposan záródnak, hanem nyitottak. A hólyagok egymástól meglehetősen távol esnek és két egymással szembenéző kisebb pálcátokban végződnek. Lt.sz. 2/1935, 1-2. M.N.M.-ba kerültek egy emailozott övlánc töredékei. Lt.sz. 3/1936, 2.

Dunaszentgyörgy. Hamuszürke, nagy bőszejű urna. M. 21.5, szám 23, átm. 27, talp 10 cm. LXXXVI.t.9.tipus, csak a nyaka hosszabb. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 23/1933, 1./

Felsőnána. Urnasír anyaga a Knábel gyűjteményben. 1. Világostéglasárga bögre, LXVII.t.16.tipus. M. 11, szám 14, átm. 17, talp 8 cm. 2. 12 cm h. LT.2.tip. vasfibula, a láb ráfekszik a kengyelre. 3. 44 cm h. lapos huzalból font kardtartó lánc, a tagok mozognak. Egyik végén horog, a másikon karika. 4. 21 cm h. L.t.11.tipusú vaslánczsa. 5. 14 cm h. LIII.t.24.tipusú vasolló.

1/ Wos. II. 577-578.1.

2/ Wos. II. 578-581.1.

3/ Wos. II. 579. Szelle Zsigmond, Dunaföldvár régi emlékei. Arch.Közl. 1894, 3-34.1.

Felsőnyék. Szürkésbarna urna, m. 12.6, száj 10.8, talp 5.7 cm. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. L 1/1937-1. LXXXVI.t.9. Tévesen van a táblán a Lh./

Földesi-pusztá. Középszürke kívül-belül finoman simított tál. M. 10.5, száj 29.5, talp 9 cm. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 21/1933 1, LVIII.t.19./

Gerenyépusztá. A M.N.M.-ban: 1. 15 cm átm. bronztorques. Sima bronzhuzal, melyet elől hat nagy korong és hat, ezeket összekötő kisebb gömböcske díszít. A torques hátsó részét bele lehetett tölteni az elsőbe. Plasztikus indadisz díszíti a záródások után a bronzhuzalt. Lt.sz. 8/1887,57.¹/ 2. 7x8 cm átm. 5 nagy és 4 kisebb babból álló karperec,²/ a nagyobb babokon plasztikus trombitadisz. /Lt.sz. 8/1887.63/ A szekszárdi múzeumban egy kardnak a töredékei. Lt.sz. 14/1933,1 és egy vaslándzsa, 28 cm hosszú, töredékes. Lt.sz. 14/1933,2. Ezzel együtt pajzstöredékek is kerültek be.

Görbő. Leletek a szekszárdi múzeumban. 1. Középszürke, sárga alanyagú bögre. M. 14, száj 19, átm. 22, talp 10 cm LXVII.t. 16.típus. Lt.sz. 4/1933,18. 2. Nyers, világos téglaszínű bögre. M. 14.5, száj 9, átm. 14.5, talp 8.5 cm. Zömök, gömbölyű hasú és összeszűkülő nyaka van. LXIX.t.16. típushoz hasonlít, csak karcsúbb. Lt.sz. 4/1933,20. 3. 83 cm h. csúcsívben összefutó végű kard. A tokból csak a keresztvas maradt meg. Lt.sz. 4/1933,1. 4. 42 cm h. vaskardlanc, kétszer csavart nyolcasokból álló vaslanc, végén karika. Lt.sz. 4/1933,13. /LI.t.11./5. Igen töredékes vas pajzsdudor. Mai hossza 18 cm. Lt.sz.4/1933.? /XLIX.t.2./ 6. Vaskard töredékei. Lt.sz. 4/1933,3. 7. 12 cm h. vaslándzsahegy, I.t.4.kép alsó bal darabhoz használt. Lt.sz. 4/1933,11. 8. Szürke omphalosos bögre, LXVIII.t.6.típus. M. 10, száj 12.5, átm. 16, talp 7 cm. Lt.sz. 4/1933,19.

1/ Wos. II. 582.1. Márton, Arch. Hung. IX.t.7.

2/ Wos. II. 582.1. Márton, Arch. Hung. XIII.t.3.

Gyulaaj. Wosinszky több fibulát és karperecet, gyöngyöt és gyűrűt említ innét.^{1/} A M.N.M.-ban a köv. leletek vannak: 1. 3 cm h. felsőhúros, 3-3 csav. LT.1.tip. bronzfibula. Vlsz. vissza-hajló lábán bemélyített plasztikus dísz. Lt.sz. 86/1890,9.^{2/} 2. 3 cm h. LT.1.tip. bronzfibula. Visszahajló lábán gomb és háromszorosan gyöngyözött. A gyöngyözött láb rovátkolt. Spirális szerkezete letört. Lt.sz. 86/1890,6.^{3/} 3. Bronzfibula töredéke. Lt.sz. 86/1890. 4. 6.5x5 cm átm. babozott, nyitott bronzkarperrec. Az egyes babokat összekötő részen pálmadísz. Lt.sz. 94/1890,19. 5. Bronzkarperrec töredéke. Nagy babok, a bronzhuzalon aránylag távol egymástól. Lt.sz. 94/1890,18.

Hangospusztá. Szórványos leletek a M.N.M.-ban: 1. Nagy hólya-gos karperec két töredéke. Lt.sz. 8/1887,54. 2. 7 cm h. LT. 1. tip. vasfibula töredéke. A kengyel és a lábnak meglevő része sűrűn rovátkolt. A letört lábon egy nagy gomb. Lt.sz.68/1888,11. 3. LT.2.tip. alsóhúros, 3-3 csav. bronzfibulának 4 cm h. töredéke. A visszakapcsolódó lábon két gomb. XXI.t.12.tipus. Lt.sz. 68/1888,10. 4. Egy igen nagy hólyagos karperec töredékei.Lt.sz. 68/1888,32. 5. Négyezer csavart nyolcasokból álló vaslánc töredékei. Lt.sz. 68/1888,15,28.

Harc. Wosinszky kelta cseréptöredékeket, és vaskardot említ innen.^{4/}

Hidjapuszta. Bezerédi birtokon a Kápolna-dűlőnél került elő egy kis, középszürke, kétfülű edény. M. 7.6, száj 7, átm. 8, talp 4.8 cm. Lt.sz. 21/1936,1./LXVI.t.1./

Janyapuszta. 47 cm h. vaslándzsa /Szekszárd, Múz. Lt.sz.34/1933, 1/.

Kakasd. 1. Fekete, kicsit grafitozott felületű, kétfülű edény. Az egyik csavart és rovátkolt szalagfűl, a másik kiterjesztett karú embert ábrázol. M. 14.3, száj 15, átm. 20.5, talp 8 cm.

1/ Wos. II. 583.

2/ Márton, Arch. Hung. VII.t.4.

3/ Márton, Arch. Hung. VII.t.12.

4/ Wos. II. 584.1.

/Szekszárd, Múz. Lt.sz. 20/1933,1, LXV.t.6./¹/ 2. Bronzkarper-
recnek 7 cm-es töredéke, eredetileg vlsz. 9 tagból állhatott.
/Szekszárd, Múz. Lt.sz. 20/1933,2, XXX.t.4./

A Kakasdhoz kapcsolt Belacz község határában a "paprikalom-
nál" egy csontvázsirt találtak.²/ Mellékletei a köv.: Két 11
tagú hólyagos karperec, melyet belül bronzpánt fog össze. Egy
sokdarabra szétesett finom bronzlánc. Szekszárdi múzeumban két-
soros finom bronzlánc, h. 16.4.cm Lt.sz. 36/1933,1.

Kánya. Kelta jellegű leleteket említ Wosinszky.³/

Kazalosi-pusztá. 7.6 cm átm. egymásra futó végű vashuzal kp.
/M.N.M. Lt.sz. 68/1888,17./

Kisdorog-Tabód. Kisdorog és Tabód közt egy csontvázas sirből a
köv. leletek kerültek a szekszárdi múzeumba: 1. Fényes fekete,
behúzott peremű tál. M. 4.7, száj 12.3, talp 6.4 cm. 12.típus.
Lt.sz. 4/1937,1. /LVIII.t.14./ 2. Szürke fésűs diszű edénytö-
redéke. Lt.sz. 4/1937,2. 3. Nagy urna peremtöredéke. Lt.sz.4/
1937,3.

Kiskajdacs. Az eladó szerint fazekaskemencéből került elő egy
középszürke bögre. LXVII.t.10.típus. M. 8, száj 6.6, átm. 10.8,
talp 6 cm. /M.N.M. Lt.sz.51/1895,15/.

Kisszékely, Pezorai-dűlő. 8 cm h. LT.2.tip. felsőhúros, 1+1 csav.
bronzfibula. XXI.t.18.típus. /M.N.M. Lt.sz. 8/1887,68./

Kölesd. A M.N.M.-ba kerültek be a köv. leletek:⁴/ 85 cm h. fent
4.5 cm sz. háromszorosan összehajlitott vaskard. Tokjának kül-
ső részén két triseklessel diszitett plasztikus gomb, melyeket
egy vékony pálcá köt össze. Kidomborodó indadisz, de csak ke -

1/ Kovách Aladár, Tolnavármegye múzeuma régiséggyűjtésének újabb
szerzeményei, Múz. Könyvt. Ért. 1912, 34-35.l. Márton, Arch.
Hung. 112.1. XXXIII.t.3a-3b. Tompa Ferenc, A Dunántúl és -
történelme. Pannonia. 1935.VI.t.5.

2/ Hollós László, Régiségek Tolnamegyéből. AÉ 1894, U.F.XIV.k.
70-73. L., Wos.II. 574-76.l.

3/ Wos. II. 584-585.l.

4/ Wos. II. 585-586.l.

vés maradt épen belőle. Hátsó oldalán szíjtartó, két félkör alakú, egy szivalakú és egy félkör alakú tagból van összetéve. Lt. sz. 86/1890,1. 2. 51.8 cm h. végig finoman poncolt vaslánc, lapos huzalból fonva. Egyik végén karika, másikon horog. Lt. sz. 86/1890,2. 3. 14.5 cm h. bronztű. Feje kettős kúp alakú, a tű a fej alatt megvastagodik és át van fúrva. Lt. sz. 86/1890,3. 4-5. Két üreges, rovátkolt bronzkarperec, átm. 7.4 cm. Lt. sz. 86/1890,4-5.

Lengyel.^{1/} Wosinszky említ innét: 1. Sötétkék üveg karperec töredékeit, 2. Két szálból font bronzkarperecet, a két szál három helyen karikát képez. /Wos. CXXXI. t. 12./ 3. Négytagú asztalalagos övrészletet.^{2/} 4. Széles hajlitott pengéjű vaskés. H. 22.5 cm. /Szekszárdi múz. Lt. sz. 13/1933,1/ LII. t. 3. tip. A szekszárdi múzeumban ezen kívül egy sötétszürke, durva, asszimmetrikus edény. M. 13, száj 14, átm. 17, talp 7 cm. A fésűs edények 7. típusú formájával bir. Lt. sz. 13/1933,2.

Kaposvári múzeumban: 1. Téglavörös, világosdrapp alapanyagú töredékes edény. M. 13, átm. 17, talp 8.8 cm /LXVIII. t. 21/. Lt. sz. 5131. 2. Négytagú hólyagos karperec. 4. típus. Lt. sz. 5132.

Miszla. A község legelőjén a víz mosta ki a köv. tárgyakat, melyek a M.N.M. birtokába kerültek: 1. 6 cm h. LT. 1. tip. felső húros törött spirálisú vasfibula, XIX. t. 15. típus. Lt. sz. 69/1887, 20. 2. 21 cm h. kétpengéjű vaskés, a pengéket összekötő rész csavart. Lt. sz. 69/1887, 14.^{3/} 3. Bronzhuzal karperec töredéke, két helyen megvastagodik. Lt. sz. 69/1887, 24. 4. Lapos, síma huzal bronzkarperec, végei rovátkoltak. Átm. 7 cm. Lt. sz. 69/1887, 25. 5. Lapos, rovátkolt bronzkarperec, átm. 7.5 cm. Lt. sz. 69/1887, 26. 6. 8.7x5.5 cm átm. rovátkolt bronzkarperec, végei megvastagodnak. /Szekszárd, Múz. Lt. sz. 42/1933,1./

Nagydorog. Plasztikus S és csigamotívummal díszített bronzgomb. /M.N.M. Lt. sz. 68/1888, 14./^{4/}

1/ Wos. II. 586.1.

2/ Wosinszky Mór, Leletek a lengyeli őskori telepről, AK. XVI. k. 207.1.

3/ Wos. II. 586.1.

4/ Wos. II. 586.1.

Nagykajdacs-ról Wosinszky több szórványos leletet ismertet.^{1/}
Ezek közül a M.N.M. birtokában vannak a következők: 1. 7.8 cm széles és 5.5 cm h. bronzöv kapcsolótag. Stilizált állatfejben végződő téglalap alakú tag, ezen két bemélyített inda. Ebből a lapból két oldalon egy-egy kapcsolótag áll ki, az egyikben egy bronzkarika van. Lt.sz. nincs.^{2/} 2. Makkosdülőről származik egy 5 cm LT.2.típusú törött spirálisú bronzfibula. A lábón erősen profilált, diszitett gomb. Lt.sz. 68/1888,9. XXI.t.1.típus. 3. Drapp tál, kis omphalossal ellátott. 5.típus. M. 6, száj 14, talp 6.8 cm. Lt.sz. 51/1895,2o.

Nagyszékely. A szekszárdi múzeumban: 1-2. Két darab háromtagú, hólyagos karperec. Egy tag 8x6.5 cm 3.típus. Lt.sz. 7/1933,1-2. 3. 6.5 cm átm. lignit karperec. Félkörös átmetszetű. Lt. sz. 7/1933,4 /XXVIII.t.1/.

Némedi. Sötétszürke, omphalosos tál. 5.típus. M. 6.3, száj 16.5, talp 5.5 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 28/1933,1/.

Németkér. Két db négytagú hólyagos lábperec, 4.típus. Egy tag 5.2x4 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 15/1933,1-2/.

Ódány. Feketésszürke, helyenként vörössel lángolt urna. Belsejében erős korongolás nyoma. LXXXIV.t.4.típus, nyaka hosszabb. M. 43.5, száj 19, átm. 33, talp 17 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 3o/1933,1/.

Paks.1. Hamuszürke, profilált talpú urna. M. 25, száj 2o, átm. 27, talp 12 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 18/1933,2. LXXX.t.7/. 2. Középszürke bögre, durva felületű, hasa mélyen ül, felsőrésze egyenes. M. 6.5, száj 11, átm. 12.5, talp 9 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 18/1933,1/. 3. Ezüstösre grafitozott, fésűs edény, 3.típus. /M.N.M. Lt.sz. 44/1928./

Pálfa. Összetartozó csontváz anyagaként került be a szekszárdi múzeumba: 1. Sárga, fényesfelületű egyfülű bögre. M. 1o, száj6,

1/ Wos. II. 586-587.1.

2/ Tischler Ottó, Zománcos ékszerek a vaskorból a Nemzeti Múzeumban, AÉ, 189o. U.F. I. 223-227.1.5.kép.

átm. 11, talp 5 cm. Lt.sz. 4/1936,4 /LXXII.t.14/. 2. Sötétszürke, téglavörös alapú omphaloso bögre. M. 4.5, átm. 15.6, talp 7 cm. Lt.sz. 4/1936,5. /LVII.t.14/5.típus. 3. Sárgászörös urna peremtöredéke, és szürke tálak peremtöredékei.

Paradicsompusztá. Szórványos leletek a szekszárdi múzeumban: 1. Téglásdrapp, fényes felületű kis bögre. Alsó részén erősen látszik a korongolás. LXVII.t.10.típus. M.9.2, száj 6.5, átm. 9.5, talp 3.5 cm. Lt.sz. 17/1933,1. 2. Barnásszürke, kis bögre. M. 5.8, száj 6.9, átm. 8.5, talp 3.5 cm. LXVII.t.11.típus. Lt.sz. 17/1933,2. 3. Sárga, kettős csontakúp alakú kis bögre. Alsó és felső része teljesen egyforma, tehát nyakrésze nem szűkül. M. 6.5, száj 5, átm. 7.2, talp 4 cm. Lt.sz. 17/1933,5. 4. Középszürke, finoman simított, gömbölyűtestű, kihajló peremű kis bögre. M. 6.8, száj 6.5, talp 4.5 cm. Lt.sz. 17/1933,4. 5. Sötétszürke, hasonló formájú, a korongolás erősen látszik rajta. M. 7.8, száj 8, átm. 9.5, talp 5 cm. Lt.sz. 17/1933,3. 6. Sötétszürke, fényes felületű bögre. Belsejében erősen látszik a korongolás. M. 8.1, száj 8, talp 3.4 cm. Lt.sz. 17/1933,6/LXVIII.t.22/.

Pincehely. Borostyángyöngyöket és két fibulát említ Wosinszky^{1/} A szekszárdi múzeumban háromtagú hólyagos karperec. Átm. 8x 6 cm. 3.típus. Lt.sz. 32/1933,1.

Rácegres.^{2/} A M.N.M.-ba innen bekerült ékszereket ismerteti Wosinszky. 1. Egy érdekes 2.5 cm átm. bronzgyűrű. Bronzhuzal, belül lapos, kívül három gyönggyel. /Lt.sz.94/1890,16./ 2. 3 cm átm. bronzgyűrű, végei egymásra futnak. Lapos szalag, mely hullámvonalszerűen profilálva van. Lt.sz. 94/1890,17. 3. 13 cm átm. profilált végű sima huzal bronztorques. /XXV.t.5.típus, pecsétlői kisebbek. /Lt.sz. 94/1890,21. 4. Asztragalosz öv kapcsolótágya. XXXVII.t.4-5.típus. Lt.sz. 94/1890,24.

Sárszentlőrinc. A M.N.M.-ba került be egy bronzlánc végződése. Hasonlít a XXXV.t.2.képhez. Lt.sz. 68/1888,13.

1/ Wos. II. 592.1.

2/ Wos. II. 592-593.1.

Simontornya.^{1/} Wosinszky egy csontvázsrőről beszél, amely mellett egy lócsontváz feküdt, melléklete pedig La Tène jellegű vaskard, lándzsák és vaskés volt.

A szekszárdi múzeumban szórványos leletek: 1. 59 cm vaskard töredéke, három részbe hajtva, poncolás nyomai látszanak. Lt.sz. 45/1933,1. 2. 22 cm h. 3 cm sz. vaslándzsahegy. Köpü 8.5 cm.L. t.4.típus. Lt.sz. 45/1933,3.

A M.N.M.-ban két babos bronzkarperec. Átm. 5.5 cm. Lt.sz. 21/1882,3-4.^{2/}

Szabatonypusztá. Szórványos leletek kerültek be a M.N.M.-ba.^{3/}
1. 4.5 cm h. LT.2.tip. bronzfibula. Spirálisa törött, a visszkapcsolódó láb háromszorosan gyöngyözött. Lt.sz. 8/1887,72. 2. 27 cm h. kétpengéjű vaskés, nyele csavart. LIII.t.16.típus.Lt.sz. 69/1887,11. 3. Háromtagú lábperec két töredéke. Egy tag átm. 9.5 cm. Az összekötő tag mandulaformájú és keretezett. Lt.sz. 111/1896,1. 4. Kétszer csavart nyolcasokból álló vaslándzsa töredéke. Lt.sz. 111/1896,8-9. 5. 28 cm h. vaslándzsa. Sz. 4.5 cm. töredékes. Lt.7.típus. Lt.sz. 11/1933,1. 7. 22 cm h. keskeny vaslándzsa. Lt.sz. 11/1933,4.

Sülyedtvár. A kassai múzeumba került egy LT.1.típusú, 6 cm h. bronzfibula. Visszahajló lábán korong, melyen vlsz. email, vagy korállberakás volt.^{4/}

Szárazd-Regöly.^{5/} A lelőhely a regölyi sánc és a Regöly és Szárazd közt elterülő Kapos-völgy kiszáradt tőzegtalaja és bozótja. Az innen kikerülő leletek hol Szárazd, hol Regöly néven

1/ Wos. II. 6o2.1.

2/ Márton, Arch. Hung. XIII.t.5.

3/ Wos. II. 6o2-6o3.1.

4/ M.J. Pannoniai régiségek a Felsőmagyarországi Múzeumban. AE 1895, U.F. XV.191.1.

5/ Irodalmát ld. Hampel József, A Nemzeti Múzeum Régiségtárá -
nak gyarapodása. AE, 1891. U.F.XI.k. 282-283.1. ábrák a 279-
81. lapon, Wos. II. 593-6o2 és 6o3-6o8.1. Pulszky, I.K. 228-
233.1. Hadaczek Károly, Adalék az etruszk iparművészet
tásáról Közép-Európára, AE, 19o7. U.F. XXVII.k.166-171.

szerepelnek az irodalomban, azonban a két megjelölés közt különbséget tenni nem lehet. A múlt század második felétől kezdve igen nagy számban kerültek elő a leletek, rendszeresen azonban nem ásattak, kivéve Wosinszky Mórnak egy ásatását. Ebből az ásatásból előkerült leleteket sajnos nem lehet azonosítani. Egy eredménye Wosinszkyknak az a megjegyzése, hogy "az aranylelet, a borostyánok, vagy üvegékszerek mindig nagyobb mennyiségben más-más helyen, egy-egy rakáson találtattak. Tűzhelyeknek, telepítvényeknek mindezen pontokon legcsekélyebb nyomma sincs, de nem is lehetett, miután víz borította ezt a területet. A leletek mellett emberi csontok vagy edények soha sem fordultak elő és így a temetkezés is teljesen ki van zárva. Csakis elszórt leleteknek tekinthetjük az összes innét előkerült kincseket." A regőlyi sáncon a helyzetnek természetesen másnak kellett lennie, itt valószínűleg egy nagy oppidummal állunk szemben, ahol pénzöntőde is működött. Nagyszámban kerülnek elő a pénzek és öntőminták,^{1/} de egyelőre közelebbit a várról nem tudunk,^{2/} sőt a sánc és a Kapos-bozót leleteit sem sikerült szétválasztani.

A Száraz-regőlyi tőzegtelenen két érdekes kincslelet került felszínre. Az első 1891-ben került be a M.N.M.-ba. Az aranylelet a köv. részekből áll: a/ Hét db. aranygyöngy, trébelt aranylemezből. Kettőskúp alakúak, felületük közepét és szélüket sodrott filigrán huzal diszítí. A felső és alsó mezőn négy emberfejbábrázolás és közben négy bordázott kúp, ezeket is és a közbeeső mezőket is sodronydarabkák és aranszemecskék töltik ki. /3.kép 1-5, XXXIX.t.8/-b/. Két aranylemez gyöngy közepe és végei rovátkolt huzallal vannak diszítve, az alsó és felső mezőt két-két sor sodronyból formált félhold alakú sor tölti ki. /3.kép 6-7, XXXIX.t.9/-c/ Három aranylemezből formált csövecské, kettő egyforma, a harmadik valamivel más és nagyobb. A fe-

1/ Wos. II. 357.1.6.ábra.

2/ Ujabb adatokat nyújtott Csalog Józsefnek ásatása. Felvilágosítása szerint Regőlyön négyszögletes alapzatú házak maradványait tárta fel.

lületük három mezőre van osztva, körülcsavart sodronnyal. A mezőkön belül egy másik fémszál zeg-zúgban fut körül. A zeg-zúg vonalak közötti háromszögekben gömböcskék ülnek. /3.kép 12, XXXIX.t.7.kép jobbra fent./ A harmadik nem pont, hanem arany-sodronykör díszítés foglal helyet. /3.kép 1/-d./ Hat darab ötküllős, szélén és a küllőkön arany-sodrony díszítés. /3.kép 8-11, XXXIX.t.7. balra fent./

A második kincslelet 1892-ben került elő Regölyön. Sem Wosinszky, sem Hadacsek nem adnak közelebbi felvilágosítást a lelhelről. Pulszky szerint a regölyi oldalon került elő. A leletben arany és ezüst tárgyak vannak. a/Az aranyat gerezdelt, trébelt, gyöngyök képezik, Hadacsek csak egyet ismertet közülük, de a múzeumban 13 darab van. Nem volt eldönthető, hogy ezek mind az ezüstökkel együtt kerültek-e be. / 4.kép 2, XXXIX.t.7/-b/ Sűrűn összefont huzalokból alkotott lánc /4.kép 2/-c/. Egy szét-tört láncnak töredékei. A 4.kép 4-7-ig a csüngő felső részéből valók. /Ld. a képen a rekonstrukciót./ Fent egy téglalap alakú lemez volt, ebből négy kampó emelkedett ki, melyek maszkokban végződtek. /4.kép 7./ A lemezen ugyancsak négy maszk foglal helyet. A lemezről négy fonott ezüstlánc csüngött le, melynek végeire kis tokok voltak húzva, végein pedig két préselt lemezből álló csüngő lógott. Ezek stilizált emberalakot ábrázolnak. /4.kép 11./ Hogy a XXXIX.t.7. felső sor közepén bemutatott arany-hengerecskék melyik lelethez tartoznak, nem sikerült megállapítanom.

A tőzeglápban előkerült leletek egyik legérdekesebb csoportját a fibulák teszik. 30-40 db. fibula az, amit a meglévő anyag és az irodalom alapján, mint keltakorit lehet azonosítani. Ezek közt szerepel egy LT.2.tip. fibulatöredék, egy visszahajló láb, óngomb, melynek egész felületét plasztikus trombitadisz díszíti. A többi mind a XXIII.t.2.sz. és a 4.képen bemutatott típushoz csatlakozik. Legnagyobb részük ezüst, de néhány bronzpéldány is került elő. LT.2.típusú. hosszú számszerihas, a visszahajló láb vagy kettős, egymástól rovatkolással elválasztott gombban kapcsolódik a kengyelhez és a láb alsó részén még egy gomb foglal

helyet. Hosszuk 6-9 cm közt váltakozik. Másik típust képez a 4. kép 1.szám alatt bemutatott ezüstfibula, rugószerkezete rövid. Ennek a típusnak a továbbfejlődéséből keletkezhetett a harmadik forma, melynek egy finomabb példányát e XXIII.t.8.sz. alatt mutatjuk be; a láb egybe van öntve a kengyellel és csak egy elválasztóvonal jelzi a hajdani különállást. Ehhez a tipushoz Wosinszky publikációjából két darabot sorolok; említ egy "egydarabba öntött ezüstfibulát, melyen csak egy bemélyített vonal jelzi az összeérést" és a tütartón bekarcolt "háromszög" mustra foglal helyet, és egy másik "hasonló, de igen sok darabba tört, kb. 25 cm h. fibula töredékeit." A fibulák zöme M.N.M.-ban foglal helyet, a második csoportba tartozó néhány darab a szék-szárdi múzeumban van.

Előkerült egy bronztorques is, melyet Wosinszky ismertet. Átm. 0.6 cm sima bronzpálca, mely végeinél megvastagodik és félgömb formában végződik. A leírás szerint a XXV.t.5. tipushoz tartozhatott. Karperecekben sok típust találunk: Két rovátkolt, XXVII.t.6. típusú darab, sima megszélesedő végű bronzhuzalból formált, XXVII.t.12. típusú egy, IX.t.12. típusú a M.N.M.-ban és egy a szék-szárdi múzeumban /Lt.37/1892,928/, előfordul lignit karperec, trébelt rovátkolt XXVIII.t.2. típusú, XXXVIII.t.3. típusú, és hólyagos lábpercek töredékei is előkerültek. Egy 4 vagy 3 tagú hólyagos lábpercec töredéke is szerepel. Wosinszky a CL. táblán két csavart felületű üvegkarperecet is bemutat, a M.N.M.-ban is van néhány töredék. Említ még egy sima, kissé lapított huzalból készült, egymásra futó végű gyűrűt is. Több asztragalosz öv töredéke is előkerült, négy és öttagú pálcákból álló övrészesetek, egyaránt előkerültek és több töredékes kapcsolótag. Egy példányt a XXXVII.t.4-5.sz. alatt mutatunk be, az előkerült kapcsolótagok nagyjából ehhez a tipushoz csatlakoznak, előfordul azonban olyan típus is, melynek téglalap alakú végződésén három, esetleg négy hurok foglal helyet.^{1/}

1/ Márton, Arch. Hung. 74.1. XV.t.2,5,6.

A szekszárdi múzeumban XXXV.t.13.-4. tipushoz hasonló több öv-lánctörredék foglal helyet. /Lt.sz. 8/1933/. Vlsz. övkapocsként szerepelt a XXXVI.t. 3a sz. alatt bemutatott bronztörredék /M. N.M. Lt.sz. 29/1898,6/. Nagyszámban kerültek elő a lópánban a képen bemutatott gombokkal díszített karikák, 4-6 gombbal fordulnak általában elő. Egyszerű sima kerek bronzkarikákból ugyancsak szerepel néhány darab a leletek közt. Szerepel a leletek közt egy kis gömbölyű, 1.3 cm átm. ezüstgyöngy, melyet ráforrasztott spirális filigrándrót díszít. Ugyancsak itt mutatnak be /XXXVII.t.3/ egy bronzszálakból alkotott csüngőt.

Üvegpaszta és borostyán gyöngyökből igen nagy tömeg került ki a Kapos tőzegeből. Nagyon sok darab van a XXXVI.t.7-10.szám alatt bemutatott típusból. Az üvegpasztába másszínű üvegszál van belecsavarva és ezzel együtt az egész massa meg van csavarva. Fekete, lila alapon sárga szállal, a leggyakoribb, előfordul szürkével is, barna alapon, és nagyrésztet teszik ki az áttetsző, vizsinű, önmagukban csavart díszítetlen darabok. Előfordulnak egyszínű, főleg barnásfekete és lilás, sima, meg nem csavart darabok. Másik csoportot alkotnak a picí, gömbölyű, kb. 0.8-1 cm átm. liláskék üvegyöngyök. Lila alapon pávaszemcses gyöngyök is szerepelnek. A XXXVI.t.6.sz. áttetsző, zöld, dinnyeformájú típus. A XXXVI.t.4. és 6. számúak azt a változatot mutatják be, mikor a gyöngy felületét külön kidudorodások is díszítik. A XXXVI.t.12.sz. alatti vörös alapú, az ezt díszítő gyöngyszemek fehérek. A XXXVI.t.13. világos zöld üvegpaszta, a derekán futó sáv szürke, valaha vlsz. fehér lehetett. Egy fekete, csonkakúp alakú, fehér bekarcolt félholdakkal díszített példány is szerepel. A borostyángyöngyök nagy tömegében a XXXVI.t.11.sz. alatti típusokat különböztethetjük meg. Találunk néhány kettőskúp alakú agyaggyöngyöt, ill. vlsz. orsókarikát is.

Vasakból aránylag igen kevés került elő. Wosinszky a CXXVIII CXXIX. táblán kettős csavartnyelű, LIII.t.16.típusú vaskést mutat be. Nyelükre rendszerint egy karika van ráhúzva. Említ azonkívül Wosinszky egy LII.t.7.típusú darabot is. A M.N.M.-ban

egy két szálból csavart vaskardkötőlánc töredéke és egy tokos vasbalta is van, azonkívül egy finom négyes csavarású vaslánc töredék is. /LI.t.6.tipus./ A szekszárdi múzeumban egy 95 cm h. széles, egyenes pengéjű vaskard foglal helyet. /Lt.sz. 8/1933/. Vlsz. a fegyverzethez tartoztak az LIII.t.7.sz. alatti tip. két félből összeállított üreges bronzkarikák, átm. átl. 4-4.5 cm.

Kerámiai leletet nagyon keveset találunk: Az alább felsorolt darabok mind "Regöly" jelzéssel vannak ellátva, közelebbi lelőhelyüket nem sikerült megállapítani, de Wosinszky tudósítása alapján valószínűnek kell tartanunk, hogy inkább a sánc környékéről kerültek elő. 1. Középszürke, finom iszapolású urna. Talpa teljes szélességében behomorodik, felső részén csavart zsinórdiszszerű benyomás, alatt két hornyolás közt besimitott hullámvonal. M. 26, száj 11, átm. 22, talp 8.5 cm /XCI.t.7./Kassa, Múz. Lt.sz. 10/1913.¹/ 2. Drapposszürke mázú, téglavörös alapanyagú korsó, talpa teljes egészében behomorodik. Egészen szűkszájú, szája letört, a megmaradt részen sűrű bordázás. Alatta az edény felső részén két sorban ellentétes irányba dülő ferde rovátkolás. M. 23.5, átm. 22.5, talp 7 cm /XCIII.t.6. Szekszárd, Múz. Lt.sz. 8/1933,20/. 3. 8.formájú fésűs edény, fésűzés igen sűrű. M. 13.5, száj 15, talp 9.5 cm./Szekszárd, Múz. Lt.sz. 8/1933,19/ 4. A LXIX.t.5.formához hasonló, de sima felületű profilált omphalosos talpú tál. M. 14.5, száj 21, átm. 25, talp 11 cm./M. N.M. Lt.sz. 38/1913,2/. 5. Szabályos kettős csonkakúp alakú, a LXIX.t.3.formához hasonló, de még egyenesebb falu fazék. Talpa omphalosos. M. 18, száj 14, átm. 19, talp 7 cm. /Bonyhád, Knábel gyűjt./

Szekszárd. Szórványos leletek a szekszárdi múzeumban. Szekszárd.
I. Remetedülő: Sötétszürke, kihajló peremű tál. 10.tipus. M.6, száj 17, talp 5.5 cm. Lt.sz. 38/1933,1./LVIII.t.4./

1/ M.J. Pannoniai régiségek a Felsőmagyarországi Múzeumban, AÉ, 1895, U.F. XV.k. 199.1.

Szekszárd III. Világos téglaszinű, gömbölyű, szűknyakú urna LXXX.t.8.tipus, csak nyomottabb. M. 21.5, száj 13, átm. 21, talp 12 cm. Lt.sz. 2/1933,35. 2. Világosszürke bögre, alsó részén erős korongolásnyomok. M. 13.5; száj 12, átm. 17, talp 6 cm. Lt. sz. 2/1933,33 /LXVIII.t.13/. 3. Vastagfalú, nehézkes, hamúszürke edény. LXIX.t.14.tipus. M. 15, száj 10, átm. 14, talp 8 cm. Lt.sz. 2/1933,34.

Szekszárd-Bakta. A csatári völgy torkolatánál, a Szekszárd mellett elterülő Bakta heggyen találta meg Wosinszky a keltakori szekszárdi település temetőjét. Megállapítása szerint^{1/} csontvázazás és urnatemetkezés egyformán előfordul. A szekszárdi múzeumba csak szórványleletek kerültek be innen. 1. 86 cm h. széles vaskard. A tokból csak a keresztvas maradt meg. Lt.sz. 2/1933, 8. 2. 45 cm h. vaslándzsahegy. Lt.sz. 2/1933,1. /L.t.7./ 3-11. Nyolc darab hasonló formájú vaslándzsahegy. Hét darab ketté van hajtva, egy pedig három részbe. Lt.sz. 2/1933, 10-17. 12. 21 cm h. vasolló, LII.t.24.tipus. Lt.sz. 2/1933,4. 13. 20 cm h. vasolló, a rugójánál erősen összeszűkül. Lt.sz. 2/1933,19. 14. 30 cm h. vaskés. Markolata karikában végződik. LII.t.5.tipus. Lt.sz. 2/1933,19. 15. 24 cm h. hasonló vaskés, pengéjének vége körívben visszakunkorodik. Lt.sz. 2/1933,18. 16. 32.5 cm h. vaskés. Nyele sima fogantyú. LII.t.11.tipus, de nem annyira hajlított. Lt.sz. 2/1933,20. 17. 23 cm h. hasonló vaskés. Lt.sz. 2/1933,5. 18. Edényfűl /?/ h. 14.5 cm. Lt.sz. 2/1933,25 /LIV.t.21/. 19-20. Két hullámvonalban hajlított vasrudacska, vlsz. edényfülek voltak. H. 20 és 26 cm. Lt.sz. 2/1933,25-26.

Szekszárd-Gulyásvölgy. 1. Nyolc-vagy kilenctagú hólyagos karperrec töredékei. Belső átm. kb. 5 cm. Lt.sz. 5/1933,1. 2. 45 cm h. vaskés. LII.t.7.tipus. Lt.sz. 5/1933,2.

Szekszárd-Jajdomb. Észak-déli irányban hanyatt fekvő csontvázaikat talált Wosinszky.^{2/} A leletekből a N.M.-ba a köv. tárgyak

1/ Wos. II. 609-610.1.

2/ Wos. II. 610-611.1. CLI.t. Hampel József, A Nemzeti Múzeum Régiségosztályának gyarapodása 1899-ben, AE, 1890. U.F. 85-86.1.

kerültek be: 1. Szürke, omphalosos bögre. M. 12.4, száj 15, átm. 20, talp 10.6 cm. LXVIII.t.4.típus. Lt.sz. 96/1889,7. 2. Bronztorques, átm. 13 cm, végei egyszer tojásformán megvastagodnak és pecsétlősen végződnek. Lt.sz. 96/1889,1./¹/ 3.8 cm átm. Üreges, rovátkolt bronzkarperec. Lt.sz. 96/1889,2.

Szekszárd-Szülcsénszurdék. Pajzsadódor töredéke. Tojásformájú középtag, és egy téglalapalakú szárny. A középső tag h. 15.5 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 37/1933,3/.

Szent-András-pusztá. Középszürke bögre. LXVII.t.16.típus, de pereme igen keskeny. M. 12, száj 13, átm. 18, talp 9.5 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 25/1933,1/.

Szentgál. Ld. Kakasd, Paprikamalom.

Tengelic. 1. 5 cm h. LT.1.tip. bronzfibula. Spirálisa törött, visszahajló lába gombbal profilált és hozzásimul a kengyelhez. /M.N.M. Lt.sz. 68/1888,6./²/ 2. 92 cm h. bronzövrészlet, áttört, közepén állatfejes kapcsolótaggal, két oldalt két kapcsolótaggal ellátott. Középen bemélyített kör, emállal lehetett kitöltve. /Lt.sz. M.N.M. 68/1888,12./³/

Tengőd-pusztá. Kétszer csavart nyolcasokból álló 50 cm h. vaslánc. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 1/1936,1./

Tével. Munkások akadtak egy csontvázas sirra, állítólag lócsontváz is volt mellette.⁴/ A megmentett mellékletek egy többszörösen meghajlitott 6 cm széles vaskard, kampóval ellátott vaslánc 37 cm h. 5 cm széles, erős bordával ellátott vasláncza. 6.5 cm széles, erős bordával ellátott vaspajzsadódor. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 40/1933,3./

Vastag bronzsodronyból készült, hegyes végű, meghajlitott gyűrű. Hólyagos karperec töredékei. Kisebb és nagyobb babok váltakozásából álló bronzkarperec töredékei. A nagyobb babok kis gombbal

1/ Márton, Arch. Hung. 35.1.IX.t.6.

2/ Márton, Arch. Hung. XI.t.13.

3/ Wos. II. 612-613.1.

4/ Wos. II. 614.1. LII.t.

és csigavonallal vannak díszítve. /Szekszárd, Múz. Lt.sz.40/1933, 14./ 7x5.5 cm átm. karikákból és filigrán díszítésű, üreges kis félgömbökből álló bronzkarperec. /Szekszárd, Múz.Lt.sz.41/1933, 14, XXX.t.3./

Tolnatamási. 1. Grafitos felületű, fekete kétfülű edény. M.20.8, száj 23.5, átm. 27, talp 10.5 cm./Szekszárd, Múz. Lt.sz.26/1933, 1. LXV.t.1./^{1/}

Tolnaváralia. Sirokból előkerült leleteket ismertet Darnay.^{2/}Nem mondja azonban, hogy csontvázaz, vagy hamvasztásos sirokból kerültek-e ki. Megmaradt két háromtagú hólyagos karperec. Egy tag átm. 6 cm. Ezenkívül néhány csavart kardkötőlánc töredék került elő.

Udvari. 1. Fekete, grafitozott felületű, grafitozott csikokkal díszített nagy urna. M. 26.5, száj 16, átm. 25, talp 12.5 cm. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 19/1933,1. LXXXVII.t.9./^{3/} 2. Grafitozott felületű, fekete urna. M. 30, száj 17, átm. 27, talp 13 cm /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 19/1933,2. LXXXVII.7./^{4/} A két urnát egyhelyen találták, és állítólag égett csontok, bronzgyűrű és lánc volt bennük.^{5/} 3. 22 cm h. vaslánczsa /Szekszárd, Múz.Lt.sz. 19/1933, 2/. A M.N.M.-ban szórványleletek: 1. 3.5 cm h. LT.1.tip.bronzfibula, lábán egy gomb, a láb hegye letört. Lt.sz. 69/1887,17. 2. Rovátkolt bronzkarperec, egyik vége kis gömböt alkot és abba jár bele a másik vég tüje. Átm. 6 cm. Lt.sz. 68/1888,3. 3. Üreges, rovátkolt bronzkarperec töredékei. Lt.sz. 32/1894,7. Wosinszky több leletet ismertet innét, amik a Nemzeti Múzeum raktárrendezése közben még nem kerültek elő.

1/ Márton, Arch.Hung. 112.1. XXIII.t.2. Tompa Ferenc, A Dunántúl őstörténelme. Pannonia, 1935. VI.t.4.

2/ Darnay Kálmán, Kelta pénzverő és öntőműhely Szalacsán, AÉ, 1910. U.F.XXX.k.139-140.l., Mihalik József, A sümegi Darnay múzeum, Múz.- és Könyvt.- Ért. 1912, 130.l. Márton, Dolg.149.l.

3/ Márton, Arch. Hung.55.1.XXIV.t.2, Tompa Ferenc, A Dunántúl őstörténelme, Pannonia, 1935.VI.t.3.

4/ Márton, Arch. Hung. 55.1. 16.kép.

5/ Wosinszky II. 616.l.

Ujdombovár. Kétpengéjű, csavart szárú vaskés. H. 31 cm, egyik pengéje jóval nagyobb. /Kaposvár, Múz. Lt.sz. 4776./

Uzdborjád. Szórványos leletek a szekszárdi múzeumban: 1. Sötétszürke, omphalosos tál, belsejében egy simítással képezett sötét csik. M. 10, száj 23, talp 11 cm /Lt.sz. 10/1933,9, 812 típus/. 2. Középszürke, vörössel lángolt tál, 5.típus. M. 8, száj 21, talp 10 cm /Lt.sz. 10/1933,11, 5.típus/. 3. Középszürke, drappos tál. M. 9, átm. 18, száj 16, talp 9 cm. Lt.sz. 10/1933,7. 4. Sötétszürke kis urna, LXXIX.t.15.típus. M. 14.2, száj 10, átm. 15, talp 7 cm. Lt.sz. 10/1933,8. 5. Középszürke, fésűs edény. M. 10, száj 12.5, talp 8 cm, 3.típus. Lt.sz. 10/1933,10. 6. 9x8 cm átm. üreges, babos bronzkarperec, végződéseinek bekarcolt diszítés. Lt.sz. 10/1933,15.

Varsád. Négytagú hólyagos karperec. Átm. 10 cm 4.típus. Lt.sz. 31/1933,1. /Szekszárd, Múz./

Vörösegyháza. Vasfibulának 3.5 cm-es töredéke. Lt.2.típ. a lábon két gomb. /M.N.M. Lt.sz. 278/1876,22/ XXI.t.1-2.típ.

Fejér és Tolna vm. határáról származik egy 28.5 cm h. csavartnyelű kétpengéjű vaskés. /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 1456./

Tolna vm. 1. Világos hamuszürke tál. 10.típus. M. 10.5, száj 27, talp 9 cm. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 45/1933,10/ 2. 70.5 cm h. 4.7 cm sz. keskeny, hegyes vaskard /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 2818/. 3. 3 cm h. törött spirálú bronzfibula. Lt.1.típ. felhajló lábán egy gomb. /M.N.M. Lt.sz. 8/1887,73/ 4. Ezüst fibulának töredéke, XXIII.t.2.típus. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. R5:938-36?/. 5. 7.5 cm átm. rovátkolt bronzkarperec. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. nincs./ 6. Kilenctagú hólyagos karperec, átm. 10 cm /M.N. M. Lt.sz. 106/1886,1/. 7. Háromtagú hólyagos karperec, 3.típus. /M.N.M. Lt.sz. 92/1905,1./ 8. 112 cm hosszú bronzlánc /M.N. M. Lt. sz. nincs. XXXIV.t. 3-3a/. 9. 100 cm h. bronzlánc. /M. N.M. Lt.sz. nincs, XXXIV.t.8./¹/ 10. 4.5 cm átm. bronzgomb, ü-

1/ Tischler Ottó, Zománcos ékszerek a vaskorból a N.M.-ban. AÉ, 1890. U.F. X, 226.1.

reges, két domború lapból van összetéve /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 45/1933,7, LIII.t.7/. 11. 5.5 cm h. bronzfibula töredék XXIII. t.2.típus. /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 8/1933,10/ 12. 5 cm h. bronzfibula töredéke, XXIII.t.2.típus /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 8/1933, 8/. 13. 8 cm h. bronzfibula töredéke, XXIII.t.2.típus /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 45/1933,3/. 14. 7.6 cm h. Lt.2.tip. bronzfibula töredék. A kengyelt széles lap képezi, erre kapcsolódik a kétszer profilált láb /Szekszárd, Múz. Lt.sz. 45/1933,2/.

Baranya vm.

Bakonya. 90 cm h. négyszögű átmetszetű, egyik végén hegyesedő, másikon megcsavart vasrúd. /Pécs, Múz. Lt.sz. 545./

Baranyakisfalud. 28 cm h. hajlitott pengéjű vaskés, nyele csavart és vége háromszög formájú lapban végződik. /Pécs, Múz. Lt.sz. 541/

Belvárd.^{1/} A község határában találtak egy "hatalmas vaskardot. A kard kétélű, közepén kiemelkedő gerinccel és ezt két oldalról két vágulat követi. Markolatának tuskéje négyzetes, a vége felé vékonyodó és gomb fejezi be. Ott, ahol a penge átmegy a tuskébe, nyeregalakú pánt szegélyezi. H. 107 cm és ebből 15 cm esik a markolatra. "Eredetileg össze volt hajlítva. A tokból csak töredékek maradtak meg, az egyikén diszítés nyoma, "egy négyzetes vaskeret van ráerősítve, melynek közepe áthajlik a túlsó oldalra és ott koncentrikus vonalakkal diszített, lapos gombocskában végződik. A leletek mellett a találó szerint üveggyöngyök és emberi csontok feküdtek."

Cserkút. Szórványleletek a pécsi múzeumban: 1. 81 cm h. fent 61 cm sz. vaskard. Közepén éles borda, hegyben fut össze a penge. Markolat gombban végződik. A tokból csak töredékek maradtak, lent

1/ M.A. La Tène korú lelet. A Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület Értesítője. 1908, 67.1.

a két rozetta, és a kardkoptató. Eredetileg ketté volt hajlitva. 1. típus. Lt.sz. 547/1-10. 2. 88 cm h. 6 cm sz. vaskard. Középen éles borda, a kard két szélén másik kettő. Gömbölyűen végződik a penge. Markolata ötszögű átmetszet, lapos korongban végződik. Tokja teljesen ép, rajta 3. tip. kardfüggesztő. Lt.sz. 548/1-2. /XLII.t.11-12./ 3. 60 cm h. vaslándzsa, hosszú, keskeny forma, /L.t.7. típus. Lt.sz. 547/2. 4. 40 cm h. vaskés, LII. t.5. típus. Lt.sz. 548/3.

Dunaszekcső. 1. 7x6 cm átm. babos bronzkarperec. Egyik oldalon egy, vele szemben két tag trombitamustrával díszített /Pécs, Múz. Lt.sz. 557 XXX.t.5/. 2. Középszürke, durva felületű omphalosos urna, szája letört. M. 27.6, száj 8, átm. 27.6, talp 8 cm. /M. N.M. Lt.sz. 4/1914, XCIII.t.5/ 3. 64 cm h. asztralogos öv. A kapcsolótágot alkotó bronzhuzal visszahajlik és spirális tekerésben végződik. Ugyaninnét két másik öv töredékei. /M.N. M. Lt.sz. nincs./^{1/}

Görcsöny. 27 cm h. vaslándzsátöredék. Sz. 4 cm /Pécs, Múz. Lt. sz. 551/.

Pécs. Vlez. a Köztemetőből származó, egy sir anyagához tartozó leletek jutottak vétel útján a Fleissig gyűjteménybe. 1. Szürke, téglalapú urna, LXXXIV.t.6. típus. M. 18.2, száj 12, átm. 18.5, talp 9.6 cm. 2. 2 db felsőhúros 3.6 cm h. LT.2. tip. bronzfibula.

Pécs. 1. Három részbe hajtott, 70 cm h. 5 cm sz. lándzsahegy. L. T. típus. /Pécs, Múz. Lt.sz. 550/3/ 2. Hasonló, valamivel kisebb lándzsahegy. /Pécs, Múz. Lt.sz. 550/4/. 3. Négy részbe hajtott vaskard két töredéke. Tokból megmaradt töredékeken egy 3 típusú kardfüggesztő, az előlapon a függesztővel egy magasságban a tokot összefogó pántból kiinduló pánt fut keresztbe. Alsó részén két rozetta. /Pécs, Múz. Lt.sz. 55061-2./

1/ Márton, Arch. Hung. 72.1. 71.1. 14.kép, XV.t.3,4,7,9.

Pécs-Belváros. 1 m h. 4.5 cm sz. vaskard. közepén éles borda, két széle ugyancsak bordaszerűen kiemelkedik. XLII.t.12.tipus. /Pécs, Múz. Lt.sz. 546./

Pécs-Köztemető. A központi temetőből a pécsi múzeumba bekerült leletek összefüggését nem tudjuk: 1. Téglavörös alapú, szürke felületű, karcsunyakú urna. M. 32, száj 9.5, átm. 20, talp 10 cm. Lt.sz. 576/25. /LXI.t.3./¹/ 2. Sötétszürke urna. M. 35, száj 12, átm. 34 cm. Lt.sz. 576/24. /LXXVII.t.4./²/ 3. Közép-téglavörös bögre, LXVII.t.18.tipus. M. 12, száj 17, átm. 22, talp 9 cm. Lt.sz. 576/20. 4. Szürke, vörös alapú gömbölyű bögre, pereme alatt egy borda fut. LXVIII.t.16.tipus. M. 12, száj 13, átm. 16, talp 7.5 cm. Lt.sz. 576/21. 5. Világosszürke, durva felületű edényke. LXIX.t.15.tipus, csak nyaka jobban összeszűkül. M. 9.5, száj 7, átm. 9, talp 5 cm. Lt.sz. 576/23. 6. Szürke bögre, LXIX.t.15.tipus. M. 12.5, száj 9, átm. 10.5, talp 5.4 cm. Lt. sz. 576/22. 7. Középszürke tál, 7.tipus. M. 7.9, száj 14.5, talp 6 cm. Lt.sz. 576/19. 8. Középszürke tál töredékei, 7.tipus. M. 10.5, száj 23, talp 7 cm. Lt.sz. 576/26. 9. 6 cm átm. egymásra futó végű, sima bronzhuzal karperec. Lt.sz. 576/38. 10. 6x7 cm átm. rovátkolt karperec, végei kissé megvastagodnak. Lt.sz. 576/37. 11. Üreges bronzlemez karperec töredéke. Lt.sz. 576/37. 12. 7.5 cm átm. egymásrafutó végű sima huzal vaskarperec. Lt.sz. 576/31. 13. 7x5 cm átm. lapos huzal vaskarperec, végei egymáshoz érnek és ellapítottak. Lt.sz. 576/32. 14. 6.1 cm átm. kerek huzal vaskarperec. Lt.sz. 576/33. 15. Nyeregalakú meghajlított bronzhuzal gyűrű. Lt.sz. 576/28. 16. Nyeregalakúan meghajlított vasgyűrű, átm. 2.6 cm. Lt.sz. 576/34. /XXXIII.t.5./ 17. Kis hólyagos karperec töredékei. Lt.sz. 576/39. 18. Bronztü töredéke. Lt.sz. 576/39. 19. 93 cm h. vaskard. Eredetileg több részbe

1/ Márton, Arch. Hung. 55.1. XVIII.t.2.

2/ Tompa Ferenc, A Dunántúl őstörténelme, Pannonia, VI.t.7.

összehajtva. Toknak több töredéke megmaradt. Kardkoptató 1.tip. kardfüggesztő 3.tip. Lt.sz. 576/27. XLII.t.3. 20. 84 cm hosszú, eredetileg ketté hajtott vaskard. Kardkoptató 1.tipus, kardfüggesztő 3.tipus, markolata négyszögű átmetszetű, végén lapos korong. Lt.sz. 576/5. 21. 76 cm h. három részbe hajtott vaskard. Markolata szögletes. Lt.sz. 576/3. 22. 17 cm h. pajzsfogó, két téglalap alakú lapot összefogó pántból áll, a lapokon egy-egy szög. Lt.sz. 576/18. /XLIX.t.8./ 23. Két darab 10 cm h. félkör alakúan hajlitott vaslemez, két-két szöglyuk a közepén. IV.t.12. tip. Lt.sz. 576/16. 24. Kettéhajtott, igen széles levelű, kb 50 cm h. 13 cm sz. vas lándzsahegy. Lt.sz. 576/21.LI.t.5/. 25. Hasonló, széles levelű lándzsahegy töredékei. Lt.sz. 576/13. 26. 37 cm h. vaskés. LII.t.7.tip. Lt.sz. 576/15. 27. 15 cm h. vaskés, LIII.t.15.tip. Lt.sz. 576/29. 28. Vaslemez töredékek. Lt.sz. 576/28. 29. Vaskard tokjának töredékei. Lt.sz. 576/27.

Pécs-Makárhegy. Szórványos leletek. 1. Középszürke, drappos bögre, talpán kis omphalos. LXIX.t.11.tip. M. 12.6, száj 16.4, atm. 17, talp 7.8 cm. /M.N.M. Lt.sz. 305/1876,146/ 2. Világosszürke tál fültöredéke. M. 5.3 cm. /Pécs, Múz. Lt.sz. nincs. XCIV.t.11/. 3. Egyszer csavart nyolcasokból álló vaslánc töredéke. /M.N.M. Lt.sz. 305/1876.216./ 4. 6.5 cm atm. ezüstözött bronzkarperec. Szorosan egymáshoz csatlakozó, belső felén üres félgömbökből áll. /Pécs, Múz. Lt.sz. 560./

Pécs, Rákóczi út. Szürke tál töredéke, 7.tipus. /Pécs, Múz. Lt. sz. 1151./

Pécs-Téglagyár. Pécsi múzeumba leletösszefüggés nélkül bekerült darabok. 1. Szürke, helyenként vörössel lángolt egyfülü bögre. Kis talpon áll, mely homorúan beugrik. Füle a perem fölé emelkedik és szögletesen megtörik. M. 11, száj 9.5, atm. 13.5, talp 5 cm. Lt.sz. 573/1. /LXXIII.t.2./ 2. Szürke, sárgával lángolt kis bögre. Formája a fésűs edények 2.tipusához hasonló, csak kissé nyomottabb. M. 6.4, száj 7, talp 4 cm. Lt.sz. 573/2. 3. Középszürke, barnás bögre. M. 6.8, száj 5, atm. 7, talp 4 cm. Lt.sz. 573/3 /LXVII.t.10/. 4. Középszürke bögre. Hasa felett két hor-

nyolás. M. 6.2, száj 6.5, átm. 8.4, talp 4.5 cm. Lt.sz.573/4. /LXVII.t.11./ 5. Világos téglavörös, törött peremű urna.XCIII.t.7.tipus. Nyakán két hornyolás közt besimitott hullámvonal.M. 35, átm. 32, talp 13 cm. Lt.sz. 573/3.

Rádfa. Öt részbe összehajtott vaskard. Lt.sz. 28/1881,1. Vele együtt egy lándzsacsúcs is bekerült a Nemzeti Múzeumba, de ez még nem került elő raktárrendezés közben.^{1/}

Szebény. 5.5x7.4 cm átm. babos bronzkarperec. Minden második tag két mély, ferdén futó csatornával díszített, az egyes tagokat összekötő huzalt egy pálcát tag szakítja meg. Nyitott, a végei egymáshoz érnek. XXX.t.5.tipus. /Pécs, Múz. Lt.sz. 561./

Tengeri. Nyolctagú hólyagos karperec. Minden második tag plasztikus trombitamintával díszített. Belső átm. 5, külső 8.5 cm. /Pécs, Múz. Lt.sz. 558./

Vasas. A leletek a Pécs-bátaszéki vasút építésénél a vasasi és somogyi határban kerültek elő,^{2/} kelta sírmezőből. A sírmező közelében a publikáló szerint háznyomokat is találtak.^{3/} A köv. leletek kerültek a pécsi múzeumba: 1. Világosszürke, omphalos bögre. LXVII.t. 17.tipus. Lt.sz. 549/19. 2. Középszürke, vörössel lángolt karcsúnyakú urna. LXXX.t.8.tipus. Pereme alatt a nyakán széles körgyűrű, hasa kissé gömbölyűbb. M. 30, száj 15.5, átm. 24, talp 12 cm. Lt.sz. 549/18. 3. 12 cm h. LT.2.tip. törött spirálszerkezetű vasfibula, XXI.t.12.tipus. Lt.sz. 549/16. 4. 2 db háromtagú hólyagos lábperec. Összekötő tag 3.tipus. Egy tag átm. 8.2x6 cm. Lt.sz. 549/17. 5. 35 cm h. vaszabla, két nyolccassal összefogott karikapár. Lt.sz. 549/10. 6. Kardkötő vaslánc töredékei. Lt.sz. 549/15. 7. 81 cm h. jellegtelen vaskard. Lt.sz. 549/18. 8. 77.8 cm h. vaskard, markolatán egy ke

1/ Hampel József, A Nemz.Múz. Érem- és Régiségosztály gyarapodása. AÉ, 1881. U.F.I. 167.1.

2/ D. Boncz Ödön, A Pécs-Bátaszéki vasút, AÉ, 1911.U.F. XXXI. 96.1.

3/ Dr. Szőnyi Ottó, A Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület Értesítője. 1910. 2.füz. 61.1.

rong. Lt. sz. 549/2. /XLIII.t.9./ 9. Vaskard töredékei. Lt.sz. 549/3. lo. 36 cm h. vaslándzsahegy. Lt.sz. 549/6. 11. 28 cm h. vaslándzsahegy. Lt.sz. 549/5. 12. Erősen elrosszódott vaslándzsahegy, h. 39.8 cm. Lt.sz. 549/7. 13. 43 cm h. vaslándzsahegy. Lt.sz. 549/8.

Véménd. A község délnyugati részén a vasútállomástól 200 méterre keletre, szőlőforgatás közben kerültek elő a leletek, melyek később vétel útján kerültek be a múzeumba. Hogy összetartozó lelettel van dolgunk, mutatja a vasak egységes patinája és a vaslándzsán lévő bronzpatina, mely a serpenyőről került rá. A lelet a köv. darabokból áll: 1. Kigyófejben végződő bronzserpenyő. A nyél széles lap végén meghajlik és rovátkolással diszitett stilizált kigyófejben végződik. A nyélnek a meghajlás mellett levő pereme halszájkaszerűen diszitett, úgy, mint a serpenyőnek a nyél két oldalához kapcsolódó része. A tál magassága 8, száj átm. 27x25, talp 18 cm. A nyél hossza 30, a nyélnek, a serpenyő talpától mért magassága 17.5 cm, a nyél szélessége 0.7 cm. /XVII.t.1, 1a, 1b./ 2. Három részbe hajlitott vaskard. Hossza 98, szélessége 5.8 cm. A kard előlapján 2 fekvő S-ből alkotott disz, a kardkoptató 6. típus /XVII.t.3, 3a/. 3. 49 cm h. kettéhajlitott vaslándzsa, köpűjének hossza 10 cm, sz. 4.5 cm /XVII.t.2/. A lándzsán bronzpatinyanyomok. Gyarapodási napló szám 1032/1941.

Baranya vm. 10 tagú hólyagos karperec, minden második tag nagyobb és plasztikus trombitamustrával diszitett. Átm. 7.8 x 6.4 cm /M.N.M. Lt.sz. 1867 /51/.

II. Fejezet

DUNA - TISZA köze.

/Duna-Tisza köze/

Pest vm.

Abony. Mon. Pest. 182.lapon említi, hogy Abony határából három helyen kelta leletek kerültek elő.

Aszód. Ld. Vác.

Bábonya. A M.N.M.-ban két háromtagú hólyagos lábpercec. 4. típus. 1 tag 8.6x7, ill. 7.5x9 cm. Lt.sz. 19/1886,1-2.

Budapest, ld. 51.1.

Csepel-sziget. 7.5 cm átm. üreges trébelt bronzlemez karperec a székesfehérvári múzeumban. Lt.sz. 3360.

Dány. Rovátkolt tömör bronzkarperec, végei és e végekkel szembeneső rész kissé megvastagodnak. Átm. 6.3 cm /M.N.M. Lt. sz. 152/1897/.^{1/} 2. 7.6 cm átm. tömör sima huzal bronzkarperec, végei pecsétlősek, XXVII.t.4.típus. Debreceni múzeumban.

Dömsöd. A dömsödi határban kerültek elő hólyagos karperec töredékei, egy tag hossza 3.8 cm /M.N.M. Lt.sz. 114/1882,1/.

Egreskátá. Szücs János tanyáján földfogatás közben került elő három edény, melyek a M.N.M.-ban vannak. 1. Világosszürke mázzal polirozott, sötétszürke alapanyagú, profilált, omphalossal ellátott, törött peremű urna. LXXXIII.t.3.típus. M. 22.6, átm. 22.5, talp 6.5 cm. Lt.sz. 35/1937,1. 2. Szürke tál rekonstruálhatatlan töredékei. Lt.sz. 35/1937,2. 3. Drappos agyagszerű fésűs edény, 5.típus. M. 11.5, száj 13.5, talp 8.5 cm. Lt.sz. 35/1937,3. Ugyancsak Egreskátáról a Fleissig gyűjteménybe került sötétszürke mázú, világosabb alapanyagú omphalosos bögre. M. 12.8, száj 16, átm. 19.4, talp 7.8 cm /LXIX.t.1/. Állítólag a lelethez tartozott egy szkita típusú tör és ugyancsak szkita jellegű sötétszürke kocsikerék formájú orsókarika /?/.

Gellérthegy, ld. Budapest, Gellérthegy-Tabán. 51.1.

1/ Márton, Arch. Hung. 40.1. XI.t.10.

Gomba. Mon. Pest. 181.1. La Tène-kori kardtöredéket említ in -
nét.

Gödöllő. A M.N.M.-ba került leletek: 1. Háromtagú hólyagos láb-
perec, 1. típus, de az összekötő tagon keresztbe megy egy rovát-
kolás is. Egy tag hossza 7.5 cm. Lt.sz. 83/1909,1. 2. Kardtok
töredékek. Az előlapon a szél alatt két gombbal megszakított
pálca fut keresztbe, a hátlapon 4. típusú kardfüggesztő, elnyuj-
tott alakú. Lt.sz. 83/1909,3. 3. 31 cm h. töredékes vaslándzsa
Lt.sz. 83/1909,4. Valószínűleg a kardtok és a lándzsa képezett
egy sirleletet, a lábperec egy másikat.^{1/}

Kispest. Mon. Pest, 181.1. egy, a homokbányában lelt kelta a-
gyagedényt említ.

Lakihegy. Hamvasztásos sir anyaga a bécsi Naturhistorisches
Múzeumban. 1. 7.6 cm atm. trébelt, rovátkolt; üreges bronzpléh
karperec. Lt.sz. 36653 /XV.t.14/. 2. Kishólyagos karperec ösz-
szeforrott töredékei, egy tag h. 2.4 cm. Vasdarabok és egy fi-
nom kis bronzlánc forrott hozzá. Lt.sz. 36654. /XV.t.16.' 3.
20 cm h. L.t.11. típusú vaslándzsa. Lt.sz. 36655. 4. Három rész-
be összehajtott 6 cm sz. vaskardtöredék. Lt.sz. 36656. /XV.t.13/
5. Kettős csavarású nyolcasokból álló három részbe összehajtott
vaslánc. Egyik végén karika, másikon kampó. Lt.sz. 36657. /XV.
t.15./ 6. Drapposszürke omphalosos bögre. M. 12.1, száj 13.1,
átm. 18, talp 7.8 cm. Lt.sz. 36658 /XV.t.10-10a/. 7. Világos,
hamúszürke tál, m. 7.6, száj 14.9, talp 6.1 cm. Lt.sz. 36659,
7. típus. /XV.t.12,12a./ 8. Világossárga téglaszínű tál. M.6.3,
száj 17.2, talp 7.5 cm. Lt.sz. 36660 /XV.t.11, 11a/.

Margitsziget. 1. LT.2. típusú felsőhúros bronzfibula töredéke. A
lábon egy gomb a kapcsolódásnál még egy, a gombok és a spirá-
lis inkrusztált, S díszekkel ellátott.^{2/} 2. L.t.9. típusú lánd-
zsahegy.^{3/}

1/ Mon. Pest, 181.1. szerint a lelethez még a kard és kardkötő-
lánc is tartozott.

2/ AUHV. III. II.-1, t.15.

3/ AUHV, III.II.1, t.15.

Nagykátá. Hivatalos küldeményként került be a M.N.M.-ba: 1. 48 cm h. poncolt diszítésű bronzlánc. Lt.sz. 14/1931,1. /LI.t.3./ 2. Durva, vastagfalú, hordóalakú edény, a szájszéle kissé kihajlik. Lt.sz. 14/1931,2. M. 13.6 cm.

Óbuda. Szórványos leletek a M.N.M.-ban: 1. 8.5x7 cm átm. bronzkarperec. Egymástól távol fekvő babok, az összekötő rész vastag és sűrűn rovátkolt. Nyitott, a végeken egy-egy bab. Lt.sz. 67/1876,43. 2. Sűrűn babozott nyitott bronzkarperec, a babokat kis pálcátág köti össze, és mákfejszerű babban végződik.^{1/}

A Schmidt gyűjteményben: 1. LT.2.tip. alsóhúros bronzfibula.H. 6 cm, a láb simán a fej mellett kapcsolódik a kengyelre. Lt.sz. 19. 2. Törött spirálisú LT.2.tip. bronzfibula, a lábon egy gomb, hátul kapcsolódik. Lt.sz. 20. H. 6 cm. 3. Törött lábú és spirálisú 4 cm h. bronzfibula. Lt.sz. 16.

Ócsa. Négy edényt vett a M.N.M. a talárlótól. Vlsz. összetartozó sírlelet részeit képezik, mert az edényeken levő homok teljesen egyforma. 1. Drapposszürke urna, m. 29, száj 11.4, átm.22.4, talp 10.4 cm. Lt.sz. 47/1935,2 /LXXX.t.8/. 2. Drapposszürke urna. Talpa közepén kissé behomorodik. M. 34, száj 21, átm. 33, talp 11 cm. Lt.sz. 47/1935,1. LXXXIII.t.8.tipus, csak nyaka valamivel szélesebb. 3. Középszürke bögre, talpa közepén kis omphalos. M. 16, száj 18, átm. 21, talp 10 cm. Lt.sz. 47/1935,4. /LXVIII.t.10./ 4. Középszürke tál, 9.tipus, talpa kissé laposan behomorodik. M. 11, száj 26, talp 9 cm. 47/1935,3.

Pusztaszentistván/háza/. Mon. Pest 181.1. egy pajzsdúdort és pajzsfogót említ innen.

Püspökhatvan. Kóbor cigányok ásták ki a leletet, mely vétel útján került be a M.N.M.-ba. 1-2. Rovátkolt bronzkarperecek, egyik végük kiszélesedik, ebbe jár bele a másik, kihegyezett vég. Átm. 6.3 cm. Lt.sz. 11/1928,1-2. 3-4. 6 cm átm. bronzhuzal, pecsétlősen profilált végű karperecpár, XXIX.t.2.tipus.Lt.sz.11/1928,3-4. 5. 2.5 cm átm. bronzkarika. Lt.sz. 11/1928,5. 6-7. 5 cm h.

1/ Márton, Arch. Hung. 41.1. VIII.t.17.

bronzfibulapár, LT.1.tip. felsőhúros, törött spirálisú, XIX.t. 10.tipus. Lt.sz. 11/1928,6-7. 8. 5 cm h. "állatfejes fib."XVIII.t.5.tipus, vlsz. hozzátartozott egy 3-3 csav. rugóra fűzött bronzlánc, mely a másik fibulához fűzte. Lt.sz. 11/1928,8.^{1/}

Rákoskeresztúr. 8 cm átm. trébelt, rovátkolt, üreges bronzkarperec. M.N.M. Lt.sz. 25/1895,2. Koponyával, urnával és két sima karpereccel került elő, melyek elkallódtak, mielőtt a múzeumba kerültek.

Rákospalota. Babozott, nyitott bronzkarperec, az egyes babokat kis pálcátágok választják el. M.N.M.^{2/}

Szada. Feketemázú, vörös téglalapú bögre. Kis talpon áll, melynek közepe behomorodik és ezt egy mély hornyolás futja körbe. Formája hasonlít a LXVII.t.3.-hoz, de nyaka rövidebb és talpa van. M. 9, száj 11.6, átm. 14.6, talp 7.8 cm /Szeged, Múz./.

Szentmártonkáta. Mon. Pest, 181.1. egy közép La Tène fibulát említ.

Szurdok. Babos karperec fél töredéke, az egyes babok egymástól távol esnek, a záró tagon kerek bemélyedés. Átm. 7 cm. M.N.M. Lt.sz. 63/1901.^{3/}

Tabán: Ld. Budapest, Gellérthegy-Tabán. 51.1.

Tápiófarmos. 10 cm h. bronzlánc kapcsolótag. /M.N.M. XXXV.t.1/

Tóalmás. La Tène-kori temetőt említ Darnay Kálmán, ahonnan egy 75 cm h. vaskard került birtokába.^{4/}

Vácszentlászló. Középszürke fésűs edényke. 1.tipus. M. 6.8, száj 10, talp 6 cm /M.N.M. Lt.sz. 103/1892,38/. A találór szerint egy másik hasonló edénnyel és egy koponyával együtt, egy urnában került elő. Mellettük még egy zöldesfehér, felhajtott szélű üveg-

1/ Márton, Arch. Hung. 21.1. VIII.t.1-13.

2/ Márton, Arch. Hung. 41.1. XI.t.8.

3/ A lelőhely említve Mon. Nógrád, 336.1.

4/ Darnay Kálmán, Szent-Gróth polgárvárosi régiségek, AÉ, 1904, U.F. XXIV. 178.1. Mon. Pest, 181.1.

korong volt.

Vác-Szent Márk puszta. Lt.2.tip. 2-2 csav. alsóhúros, 4.4 cm h. bronzfibula. A lábon négyszögletes, keresztberovátkolt lapocskák. /M.N.M. Lt.sz. 109/1877,9./

Vác v. Aszód környéke. Leletek a M.N.M.-ban: 1. Középszürke kis fazék, m.12, száj 13.6, átm.17.6, talp 6.3 cm.Lt.sz.164/1872,44. Pereme alatt egy borda. /XCIII.t.12/ 2. Vaskésnek 13 cm h. töredéke. Csavart, karikába hajlitott végü hosszú nyél. Lt.sz. 164/1872,IV. 3. Vaskésnek 14 cm h. penge töredéke. Lt.sz. 164/1872,III. 4. 27 cm h. vaskés, nyelén egy vastag karika és gombban végződik. Lt.sz. 164/1872,III.

Verseg. Kb. 18 cm h. vassarló töredék. /M.N.M. Lt.sz.85/1908,8/

Szolnok m.

Alattyán. 7.8 cm átm. sima, kerek bronzhuzal karperec, vége kissé profilált. XXIX.t.3.tipus, de vékonyabb. Csontváz karján találták. /M.N.M. Lt.sz. 82/1878/

Jászapáti. Grafitos fésűs edényt mutat be Párducz.^{1/} 4.tipus.

Márton Lajos 1907-ben a Holt-Tarna ér partján ásott ki egy La-Tène urnasírt. Bővebbet a leletről nem tudunk.^{2/}

Jászberény. Csontvázassir.^{3/} 80 cm mélyen, 154 cm h. csontváz. Homokbányászás közben került elő, közben a lábak megromogáltak. Jobb karjánál fényes felületü, grafitos edény. 7.tipus, diszitetlen felületü. Jobb kucsaontján 5-5 csav. felsőhúros vasfibula, XX.t.1.tipus. Alsó jobb karján nyitott bronzkarperec. Sima huzal, mely két végén és közepén kissé megvastagodik. Jobb

1/ J.Komáromy und M.Párducz, Der La Tene Fund von Jászberény. Dolg. XV. 1939, 170.1. XIV.t.4.

2/ Márton Lajos jelentése 1907-ben végzett ásatásairól, Jelentés a M.N.M. 1907.évi állapotáról, 184.1.

3/ Publikációja: J.Komáromy und M.Párducz, i.m. 169-170.1.XIV. t.1-6.

kezén nyitott, hegyes végű bronzgyűrű. Nyaka körül nagyjából teljesen elpusztult paszta és borostyánkőgyöngyök. A "medencecsont" mellett egy zárt bronzhuzal gyűrű.

Vörössel emailozott kelta lánc töredékeit, publikálta Hild Viktor.^{1/} Számítása szerint a lánc eredetileg 146 cm h. volt. XXV. t.3. típusú tagokból van összetéve, egyes tagok azonban plasztikus volutamintákkal díszítettek, amelyeket az email kitöltött. Végződése hasonlít a XXIV.t.1.számhoz. A jászberényi múzeumban 26 cm h. és 4 cm magas XLIX.t.1.típusú pajzsudor.

Jászberény-Jákóhalma. Vastagfalú egyfülű bögre, korongolt LXXI. t.2.típusú, de füle nem ugrik olyan magasra. M. 7.5, száj 5, átm. 7.5, talp 3 cm. /Eger, Múz./

Jászladány. A M.N.M.-ba hivatalos küldeményként érkezett be egy lelet. Vlsz. egy csontvázás sír mellékletei voltak. A lelet a következő tárgyakat tartalmazza: 1. Kézzel formált durva anyagú, kissé behajló szájú tál, gömbölyű forma, LVIII.t.2.számhoz hasonlít, de szája jóval beljebb hajlik. M. 10.5, száj 18, átm. 19, talp 9 cm. Lt.sz. 55/1929,1. 2. 8 cm magas, szürke, mélyen ülő hasú bögre. LXXIX.t.4.típusú, de nyakrésze hosszabb. Hasa felett benyomott koncentrikus kör sor díszíti.^{2/} Lt.sz.55/1929, 2. 3. 7.5 cm átm. agyagkarika. Lt.sz. 55/1929,3.

Nagykörű. LT.2.típusú bronzfibula, alsóhúros, hosszan elnyújtott forma. A lábon korong és ráfekszik a kengyelre. /M.N.M.H. sz. 7/1927./^{3/}

1/ Hild Viktor, A jászberényi zománcos bronzláncról, AÉ, 1898, U.F. XVIII.k. 423-427.1. ábrája ugyanott.

2/ Márton, Arch. Hung. 57.1. XVIII.t.3. Márton, Dolg. 159.1.

3/ Párducz Mihály, A Nagy Magyar Alföld római kori leletei, Dolg. XIII.1931. 117.1. XIII.t.1.

Bács - Kiskún vm.

Baja. Egy 11 cm magas urna került elő, melyet 46 cm h. vaslánc vett körbe. A találó szerint keltakori lelet.^{1/}

Bátmonostor. Mon. Bács-Bodrog, 7.1, mint kelta lelőhelyet említi.

Dávod. Mon. Bácsbodrog 7.1, mint kelta lelőhelyet említi.

Kalocsa. Három v. négytagú hólyagos lábpercek töredékei a M. N.M.-ban. Háromtagú lábpercek, 3. típus. Lt.sz. 124/1902,4.

Kiskúnfélegyháza. Kiskúnfélegyháza határában vörös emaillel díszített bronzlánc töredékei. Végtagja hasonlít a XXXIV.t.2.sz. szentesi példányhoz. Ez és az egyes karikát összefogó XXXV. t. 3. típusú tag középső, téglalap alakú része domború S mintákkal díszített, ez fogta be az emailt.^{2/} /Kiskúnfélegyháza, Múz./

Ókéske. 7.5 cm h. bronzfibula, felsőhúros, 1-1 csav. nagy rugójú, lába letört. /Kecskemét, Múz. Lt.sz. 1145/^{3/}

Szolnok m. /Tiszántúli része/.

Fegyvernek. Sötétszürke profilált omphalosos tál. M. 4, száj 14, talp 4 cm 4. típus. /Eger, Múz./

Kúnszentmárton. Középszürke omphalosos bögre, LXVII.t.16. típus. M. 8.4, átm. 14.4, talp 6 cm. /Szentes, Múz. Lt.sz. III.D.48./

Telekpart. 10 sír került elő. Az 1.sz. sírt a találó ásta ki, a 2-10. számút Csallány Gábor. Neki köszönhetem a következő adatokat. A csontvázak 35-60 cm mélyen, nyugtolt helyzetben fekdtek, csak két sírban voltak oldalt fektetve és kuporodottan. Fej keleten, lábak nyugaton. Kelta jellegűek a 4. és 8. sír le-

1/ Mon. Bács-Bodrog, 7.1.

2/ I. Sellye, Les bronzes emailés de la Pannonie romaine, Diss. Pann. Ser. II.8, 48.1. II.t.14-20.

3/ Párducz Mihály, A Nagy Magyar Alföld római kori leletei. Dolg. 1931, VII.k. 133.1. XIII.t.2.

letei. A leletek a szentesi múzeumban vannak.

I.sir. Bolygatott.Vaskarperec, vaskés, vascsat töredéke és egy edény.

II.sir. Egy tál, törött, vastag, nehézkes, kettős csonkakúp alakú korongon készült bögre és egy rovátkolt szürke-agyag orsókarika.

III.sir. Filigrán bronzlánc és egy durva, füles, bütykös bögre.

IV.sir. Szürkés téglavörös, omphalosos bögre. M. 10.5, száj 12.5, átm. 16.5, talp 6.4 cm. /LXVII.t.14./ 2. 11.5 cm h.rozsdás vasfibula. LT.2.tip, a láb diszitetlen, simán fekszik a kengyelre. Vlsz. alsóhúros volt. 3. 7.6 cm átm. rozsdás töredékes, tömör vaskarperec. 4. 9.5 cm átm. trébelt, rovátkolt,üreges bronzkarperec. 5. 7.3 cm átm. félkörös átmetszetű lignit karperec. 6. Finom bronzlánc. 7. 5.4 cm átm. vaskarika. 8. Két db 1.5 cm átm. vaskarika. 9. Vaskésnek 10 cm-es töredéke. 10. 12 cm vaslándzsavég. /?/ Egyik vége ellaposodik, másik hengeres és üreges.

V.sir. Vaskarperec, a jobb könyök alatt rozsdás vastöredék.

VI-VII.sir. Melléklet nélkül.

VIII.sir. 1. Hamuszürke, omphalosos bögre, LXVII.t.14.tipusú, csak hasa élesebben vágott és felső része gyorsabban szűkül.M. 12, száj 15, átm. 20, talp 9.2 cm. 2. 3.4 cm h. LT.1.tip.bronz-fibula. Vékony drót, visszahajló lábán kis gomb a kengyelhez fekszik. 3. Vaskarperec töredékei.

IX-X.sir. Melléklet nélkül.

Mezőtúr. Sötétszürke, finoman fényezett kis talpon álló, kettős csonkakúp alakú bögre, a felső kúpból egyenesen megy fel a kis peremnélküli nyak. Derekán több finom hornyolás. M. 7, száj 8, átm. 11.8, talp 4.8 cm. /M.N.M. Lt.sz. 134/1895./

Tiszaföldvár. 3 cm átm. hat kis kúpformájú gombbal diszített bronzkarika. /M.N.M. Lt.sz. 138/1884,672./

Csongrád m.

Apátfalva. Marosparton halászok ásták ki. Finom iszapolású szürke egyfülű edény. Kis talpon áll, vállán széles körgyűrű fut. Talpán omphalosos, füle négyszögű átmetszetű. M. 9, száj 8, átm. 11, talp 5 cm. /Szeged, Múz./ 2. Finom iszapolású szürke urna. Élesen profilált, kettős csonkakúp alakú, szája alatt és a derékán széles borda. Nyakán a perem alatt három benyomott körből álló diszitmény ismétlődik ötször. Talpa profilált, omphalosos. M. 20.1, száj 15.5, átm. 28, talp 11 cm. /Szeged, Múz./ 3. Finoman iszapolt szürke bögre. Hosszúkás tojásalakú, kis peremmel és kis talpon áll. Szarmata típus. M. 8, száj 6, átm. 6.9, talp 3.8 cm. /Szeged, Múz./ A két utolsó edényt a Marosparton együtt találták.^{1/}

Bökény-telep.^{2/} Maros partján 170 cm mélyen 165 cm hosszú férficsontváz. É-D. irányban feküdt. A bal felsőkar közepe táján a karcsonttól 8 cm távolságra világosszürke, jól iszapolt edény. Kettőskúp alakú, szája kihajlik, felső részén két borda fut. Feneke belapított. M. 14, száj 13, átm. 15.6, talp 6.6 cm. Formája hasonlít a LXXXVI. t. lo. számúhoz. Lt.sz. 5054.^{3/} A bal felsőkar és a fenti edény közt két darabra tört, 6 cm h. vas-szeg.^{4/} Lt.sz. 5052. Jobb vállánál, a nyakcsigolyánál erősen elrozsdásodott vasfibula. A töredékekből egy LT.2. tip. fibulára lehet következtetni. Lt.sz. 5053.^{5/} A mellcsont legalsó részén hasonló, egészen elrozsdásodott vasfibula.^{6/} A balkéz csuklóján 6 cm átm. bronzhuzal karperec, végei kissé megduzzadnak,

1/ Bálint Alajos, Csanád, Arad és Torontál k.e.e.vármegyék régészeti áttekintése. Csanád vármegyei Könyvtár 37. Makó, 1941. 13.1. Bálint Alajos u.o. 13.1.

2/ Banner János, Jelentés a Magyarcsanád-Bökényi próbaásatásokról. - Les Fouilles de Magyarcsanád et Bökény. Dolg.II.1926, 99-100.1.

3/ Banner, u.o. 101.1. 18.kép 2.

4/ Banner, u.o. 96.1. 15.kép, 1.

5/ Banner, u.o. 96.1. 15.kép, 2.

6/ Banner, u.o. 96.1. 15.kép, 3.

és egymásra fekszenek. Lt.sz. 5055.^{1/} A balkéz mellett sertés lapockacsont maradványai. Lt.sz. 5056-57. A leletek a szegedi Egyetemi Régiségtudományi Intézet gyűjteményébe kerültek be.

CsanYTELEK. Szkita sirmező, nyújtott- és zsugorított csontváz-sirok és hamvasztásos temetkezés keveredik benne. Korongolt néhez durva edények és kézzel formált kerámia váltakozik benne.^{2/}

Csongrád. Szórványos leletek a M.N.M.-ban: 1. 1.5 cm h. 4-4 csav. bronzfibula. Felsőhúros, de a húr egyszer a kengyel köré van tekerve. Visszahajló lába a kengyelhez simul, de külön áll és egy nagy rovátkolt gomb díszíti.^{3/} 2. 2.6 cm h. törött rugó-szerkezetű LT.1.tip. bronzfibula. A láb gyöngyözött.^{4/} 3. Csongrád vidékéről származik középszürke, egyenesfalú kis tál, pereme egyenes. M. 4.2, száj 17, talp 6 cm. LXVIII.t.13.tipus / Lt. sz.13/1893,197/.

Domaszék. Világosszürke, szabályos kettős csonkakúp alakú bögre, kis talpgyűrűn áll, LXVII.t.14.tipus, de pereme nem hajlik ki. M. 11.8, száj 13.4, átm. 17, talp 8.5 cm /Szeged, Múz./.

Fecskés. Fekete, grafitos, fésűsdíszű edény peremtörédeke, a hódmezővásárhelyi ref. gimnázium gyűjteményében.^{5/} Lt.sz.449/

Földeák. Egy összetartozó és több szórványlelet került be a Szegedi Egyetemi Régiségtudományi Intézet gyűjteményébe.^{6/} Az ösz-

1/ Banner, u.o. 96.1. 15.kép, 2o.

2/ Zalotay Elemér József, Csongrád vármegye őskori települése, Csongrád megyei Könyvtár, 1.kötet, 51-52.1. Párducz Mihály, Bronzszkita-, La Tène- és germán kori temető Hódmezővásárhely-Kishomokon. - Ein Gräberfeld in Hódmezővásárhely-Kishomok aus der Bronze-Skythen-, La Tène- und Germanenzeit, Dolg. XVI. 1940. 90.1.

3/ Márton, Arch. Hung. XI.t.12.

4/ Márton, Arch. Hung. XI.t.11.

5/ Banner János, A hódmezővásárhelyi református gimnázium régiséggyűjteménye, Dolg. 1937. XIII.k.119.1.

6/ Párducz Mihály, Szarmatakori telep és temető Földeákon, Dolg. 1941. XVII.k. 90-92.1. XXV-XXVI.t. Bálint Alajos i.m.13.1.

szetartozó lelet Párducz szerint vlsz. sír mellékletét képezte. Közlebbit a lelőkörülményekről nem sikerült megtudni. A lelet a köv. tárgyakból állt: 1. 90 cm magas, kissé szemcsés anyagú, szürke, vlsz. kézzel formált hombár. Falának vastagsága 2 cm. A kihajló perem alatt mintegy zsinórszerűen megcsavart szalag fut körbe. Kihasasodása alatt négy szimmetrikusan elhelyezett fogantyú van. Lt.sz. 732a. A találók szerint ebben voltak elhelyezve a köv. edények: 2. Világosszürke jól iszapolt és égetett omphalosos urna. M. 36.4, száj 17, átm. 32, talp 11 cm. XCI.t.3.típus, /Dolg. XXVI.t.1/ Lt.sz. 637/38. 3. Világos téglaszinü, jól iszapolt urna. M. 27.2, száj 18, átm. 28, talp 9.8 cm. Lt.sz. 631/38. /LXXXV.t.4. Dolg. XXV.t.6/ 4. Sötétszürke, polirozott felületű edény. Alsó részén két matton hagyott széles sáv húzódik. M. 29, száj 18.4, átm. 27.6, talp 10 cm. Lt.sz. 636/38. /LXXXVII.t.1. Dolg. XXV.t.5/ 5. Világosszürke, jól iszapolt polirozott felületű karcsúnyakú urna. Alsó felén két matt csik. Talpa közepén kis omphalos és körülötte egyszer árkolás. M. 27.8, száj 13.8, átm. 24.6, talp 8 cm. Lt.sz. 633/38 /LXXXVII.t.3, Dolg. XXV.t.14/. 6. Középszürke, jó iszapolású és égetésű omphalosos urna. M. 23.7, száj 14, átm. 23.7, talp 8.4 cm. Hasa gömbölyű. Lt.sz. 635/38 /Dolg. XXV.t.12/. 7. Középszürke bögre. M. 9.5, száj 13.2, átm. 14.6, talp 7.8 cm. Lt.sz. 632/38. /LXIX.t.8, Dolg. XXV.t.4./ 8. Sötétszürke omphalosos bögre. M. 13.5, száj 14, átm. 18, talp 7 cm. Lt.sz. 634/38 LXVIII.t.7.típus. /Dolg. XXV.t.2./ A nagy hombárt a benne levő edényekkel együtt letakarta. 9. Feketére polirozott, jól iszapolt és jól égetett omphalosos tál. Lt.sz. 639/38. /Dolg. XXV.t.7./

Földeákról, de pontosabban meg nem határozható helyről kerültek elő a köv. leletek: 1. Középszürke, jól iszapolt urna. M. 32, száj 17, átm. 30, talp 12 cm. Lt.sz. 722/38 /LXXXIII.t.5, Dolg. XXV.t.10/. 2. Sötét, barnásszürke, polirozott omphalosos urna. M. 22.8, száj 12, átm. 20.8, talp 8 cm. Lt.sz. 719/38. /LXXXV.t.10. Dolg. XXV.t.13/ 3. Jól iszapolt és égetett középszürke urna, belső falán erős korongolásnyomok. M. 28.2, száj 18, átm. 23.8, talp 11.1 cm. Lt.sz. 585/38 /LXXXVI.t.11, Dolg.

XXV.t.11/ Talpa közepén kis mélyedés. 4. Sötétbarnásra polirozott, omphalosos bögre. M. 15.6, száj 15, átm. 20.2, talp 7.6 cm. Lt.sz. 720/38. /Dolg. XXV.t.8/ 5. Világos tégladrapp bögre, kis talpon áll. M. 14.7, száj 18, átm. 22.4, talp 9.6 cm. Lt. sz. 721/38. /LXVII.t.16. Dolg.XXV.t.9/ Párducz szerint valószínűleg ezekkel kerültek elő a köv. leletek: 1. Héttagú hólyagos bronz lábperec. Átm. 10 cm. /Dolg. XXVI.t.3/ 2-3. Két db bronzkarkötő, rovátkolt. XXVII.t.6.tipus. Átm. 6.5 cm. /Dolg. XXVI.t. 1-2./ 4. Fehér masszával kitöltött, hármas gyöngyözésű üreges bronzkarperec, és hasonlónak töredéke. Átm. 9 cm. /Dolg. XXVI.t. 5a-5b./ 5. Spirálisan egymásra csavart végű bronzhuzal karperec. Átm. 9 cm. /Dolg. XXVI.t. 4a-4b./

Gorzsa.¹/ A Gatyás-ér melletti halomban 1.30 m mélyen egy "lovassir". A lelethez tartozott egy gömbölyütestű edény, LXIX.t. 17.tipushoz hasonló, csak nyakrésze rövidebb és teste hosszabb. M. 9.8, száj 10, átm. 11.2, talp 5 cm. Középszürke színű. A lelethez tartozott egy hólyagos karperec töredéke, /Banner szerint nyakperec töredéke/ és egy összerozsdásodott vaslánc./Hódmezővásárhely, Gimn. gyűjt. Lt.sz. 867-869./

Hódmezővásárhely- Solt Palé. Katona István halmán kerültek elő a sirok, népvándorlaskori és kelta sirok vegyesen.²/ 34 sir került elő. 12 sir biztosan a La Tène időbe tartozik. A 12 sir közül 9 csontvázas, 3 pedig hamvasztásos temetkezést tartalmaz. Párducz ezeken kívül még hat melléklet nélküli, főleg gyermekcsontvázas sirt utal ide. A sirok elhelyezésében rendszerességet nem lehet megállapítani, nagyjában a többi, népvándorlaskori sirok közé keveredtek. A leletek a Szegedi Egyetemi Régisegtudományi Intézethez kerültek.

I. sir. /Párducz, I.sir./ 45 cm mélyen 156 cm h. hanyattfekvő

1/ Banner, u.o. 117-119.l. XV.t. 13,15.

2/ Párducz Mihály, La Tène és népvándorlaskori sirok a Solt - Palében - Gräber aus der La Tène- und Völkerwanderungszeit im Solt-Palé, Dolg. 1935. XI.k. 159-174.l. XXX.t.

férficsontváz fejjel DDNY-ÉÉK irányításban. A mellkas baloldalára csúszott mellcsont alatt vasfibula töredékek. A gerinc-sont jobb oldalán hasonló töredékek. Az áll alatt vasfibula sodronytekercse. A balkar mellett a könyökcsonton kívül vörösesbarna edényke, LXIX.t.9. tipushoz hasonlít, de gömbölyűbb a teste és nyaka karcsúbb. Talpa közepén omphalos. M. 10.5, száj 10.5, átm. 14, talp 5 cm. /P.XXX.t.18./ A csontváz jobb oldalán könyöktől térdig 80 cm h. 5.6 cm az. vaskard. 1.tipusú, de valamivel zömökebb kardfüggesztő. A kard alatt és mellett vaslántöredékek.

II.sir. Párducz, 2.sir./ Az I.sirtól 8 méterre nyugatra 58 cm mélyen 160 cm h. hanyattfekvő férficsontváz, fejjel DNY-ÉK. A mellcsont alatt, a gerincen egy vas- és bronz-fibula. A vasfibula hossza 10 cm. /XIX.t.5./ A bronzfibula hasonló típus, de kengyele lemezes. A csontváz jobb oldalán, részben a felső karcsonton karcsú töredékes, 41 cm h. vaslándzsa /P.XXXI.t.15/. A vaslándzsához rekonstruálhatatlan vaskés tapadt. A medencecsont bal oldala alól 13.5 cm h. vlsz. LII.t.11.tipusú vaskés. /P.XXX.t.9./

III.sir. /Párducz, 4.sir./ 70 cm mélyen 148 cm h. hanyattfekvő női csontváz. Feje ÉÉNY-DDK. A jobb és bal lapockacsonton egy-egy 5.6 cm h. felsőhúros, 3-3 csav. bronzfibula, XIX.t.5.tipus. /P.XXX.t.2-3./ A jobb könyök mellett hasonló bronzfibula, a bal könyök mellett vasfibula. A medencében egészen töredékes vaskés. A két alsó karon, a csuklók tájékán két-két 5.3 cm átm.rovátkolt bronzhuzalból készült karperec, végeik egymás fölé futnak. /P. XXX.t.1.5/

IV.sir. /Párducz, 7.sir./ Teljesen feldúlt sir, a mellékletek közül csak egy bronzfibula /XIX.t.18/ és néhány cseréptöredék került elő.

V.sir. /Párducz, 8.sir./ 180 cm mélyen, bal oldalára fektetett, zsugorított gyermekcsontváz. Irányítása K-Ny, feje keleten. A medence előtt "két jellegzetes, de nagyon málékony La Tène edény. A nagyobbik feketeszínű urna, amelynek száját a kisebbik,

halványpiros edény földte". "A sir in situ a múzeumba került."

VI.sir. /Párducz, 9.sir./ 55 cm mélyen, rossz fenntartású, 145 cm h. női csontváz. É-D irányítású, fej északon. A karok könyökben meghajlítva a mellen keresztbetéve feküdtek. A jobb és bal lapockacsontok tájékán rozsdacsomók, a bal váll felett kettős csonkakúp alakú orsókarika töredékei. A nyak körül 64 karikaformájú, kék üveggyöngy.

VII.sir. /Párducz, 21.sir./ 40 cm mélyen hamvasztásos sir. A kalcinált embercsontok szén és edénytöredékekkel együtt a földön feküdtek. Egy trébelt, üreges bronzlemezből készült, rovátkolt bronzkarperacet kitöltő massa maradt meg /P.XXX.t.6., 8/. Néhány, vlsz. fibulához tartozó bronztöredék is előkerült.

VIII.sir. /Párducz, 27.sir./ 85 cm mélyen ÉÉNY-DDK, irányban, fejjel ÉÉNY-nek elhelyezett 139 cm h. női csontváz. A nyak körül 75 kettőscsonkakúp és 8 vékony, karikaformájú kék üveggyöngy. /XXXVI.t.15./ A jobb könyök mellett, kívül két, a jobb térd mellett, kívül egy agyagedény. 1. Téglavörös, finom kidolgozású omphalosos kis bögre. LXVII.t.11.típus, kissé gömbölyűbb. Vállán egy hornyolás fut. M. 8, száj 7.5, átm. 10, talp 4.7 cm /P.XXX.t.20/ 2. Világosszürke, szemcsés felületű omphalosos kis bögre. LXIX.t.17.típus, de nyaka és szája valamivel szűkebb. Pereme alatt körgyűrű, vállán egy hornyolás. M. 9, száj 8.8, átm. 11.5, talp 5 cm. /P.XXX.t.19./ 3. A harmadik edényke hasonló típus, rekonstruálhatatlan állapotban került elő. A jobb és bal lapockán egy-egy XIX.t.5.típusú bronzfibula, melyeket bronzlánc fűzött össze. A medencecsont felett hasonló fibula. /P.3.kép/ A bal alsó és felső karon egy-egy kerek átmetszetű, igen rossz állapotban előkerült vaskarperec.

IX.sir. /Párducz, 28.sir./ 125 cm mélyen hamvasztásos sir. A két urna 80 cm átm. mélyedésben volt elhelyezve. Az urnák üresek voltak, körülöttük égett embercsontok és köztük egy csomóban disznócsontok. Az urnák részben a csontokra voltak rátéve. A mellékletek közül egy vékony huzal bronzfibula töredékei kerültek elő, a megmaradt töredékekből úgy látszik, mintha a di-

szítés nélküli vékony huzal láb feküdt volna a kengyelre. Vas-
kés részei. A nagyobbik urna szürke, omphalosos. Közvetlenül a
perem alatt borda fut, a vállán egy hornyolás. M. 21, száj 18,5
átm. 24, talp 9 cm. /LXXXVI.t.lo/ A másik, kisebb urnát nem le-
hetett összeállítani.

X.sir. /Párducz, 29.sir./ 30 cm mélyen csecaemőcsontváz. A nyak
körül kettős-csonkakúp és kúpformájú kék üveggyöngyök. /P.XXX.
t.11./

XI.sir. /Párducz, 31. sir./ 35 cm mélyen erősen korhadt, 170 cm
h. férficsontváz. Feje KÉK-en, irányítása KÉK-NYDNY. A fej jobb-
oldalán, csúcsával a fejtető felé elhelyezve egy köpüs vaslánd-
zsa, igen rossz állapotban. A gerincsonton bronzfibula sodrony-
tekercs-része. A jobb oldali mellkason homorúan ivelthátú vas-
kés töredéke. A kés alatt téglafarmájú homokkő darab. H. 7 cm.
A jobb medencében 1 cm átm. hegyben végződő vasdarab. A jobb
térden kívül szürke agyagedény, a LXXXIII.t.l.számmal teljesen
egyező.

XII.sir. /Párducz, 34.sir./ 95 cm mélyen hamvasztásos^o sir 90 cm
átm. gödör alján volt elhelyezve két nagyobb és egy kisebb ur-
na, és két tálformájú edény. Az urnák alatt és mellett égett em-
bercsontok és csomóban disznócsontvázrészecskék kerültek elő és egy
bronzfibula töredékei. XIX.t.5.tipus, de a lábon levő gömb he-
lyett lapos, kalapált tag disziti. Az edények: 1. Világosdrapp,
jól iszapolt és égetett urna. Kis talpgyűrűn áll, mely behomo-
rodik, a homorodást hornyolás fogja körbe. M. 28,5, száj 13, átm.
27, talp 12 cm. /LXXXIII.t.l./ 2. Hasonló szürke urna. 3. Szür-
ke tál. M. 5,5, száj 13, talp 5,8 cm. 4. U.o. 5. Barnásszürke,
fényezett felületű urnácska LXXXVI.t.lo.tipus./P.XXX.t.14./

Hódmezővásárhely-Városi Téglagyár. Fekete, grafitos, fésűs di-
szítésű fazék, egyenes falu, igen vastag gyűrűformájú perem. M.
36, száj 39, átm. 40, talp 23 cm. /Hódmezővásárhely, Ref. Gimn.
gyűjt./¹/

¹/ Banner János, A hódmezővásárhelyi református gimnázium régi-
séggyűjteménye, Dolg.1937,XIII.k.119.l.XV.t.14.

Kaján. Középszürke, fésűs diszítésű edény, 4. forma, fésülése egyenesen fut lefelé. /Szentés, Múz. Lt.sz. III.C.6o./

Kishomok. A Hódmezővásárhely határában fekvő Kishomokon 26 sír ástott ki a Szegedi Egyetem Régiségtudományi Intézete.^{1/} 5 urnasír tartozik a La Tène periódusba. A La Tène síroknak a többihez, különösen a szkita jellegű sírokhoz való viszonyára nézve különösebb megállapításokat nem lehetett tenni.

I.sír. /Párducz, 1.sír./ 135 cm mélyen urnasír. Melléklet a köv:
1. Világosszürke, jól iszapolt, de durva felületű edény, az oldalán sötétszürke folt. Talpa közepén kissé behomorodik. M. 32, száj 20, átm. 31.6, talp 11 cm. /LXXXVI.t.6./ 2. Világosszürke, jól iszapolt és simított felületű urna. Kis talpgyűrűn áll, ennek szélén mély hornyolás fut körbe. M. 33.5, száj 19.2, átm. 30, talp 12 cm. /LXXXIV.t.1./ 3. 7.5 cm magas egyfülű, kézzel formált vöröses edényke, LXXI.t.14.típus. 4. Szürke, jól iszapolt tál, teljesen szétomlott, 9.típushoz hasonlít, élesen profilált. /P.V.t.4.kép./ Az edények előtt állat- és kalcinált embercsontok voltak.

II.sír. /Párducz, 19.sír./ 130 cm mélyen levő urnasír. 1. Középszürke, jól iszapolt és égetett urna. M. 23, száj 12.8, átm. 19.4, talp 9.4 cm. /4.kép/ 2. Közvetlenül mellette egy 6.6 cm m. kézzel formált sárgás agyagszinű tál. /1.kép./ 3. Középszürke, vastagfalú tál. M. 7, száj 18, talp 7 cm. /2.kép./ 8/2.típus. Az egyik tál mellett égett embercsontok voltak és a sír más részén állatcsontok.

III.sír. /Párducz, 23.sír./ 145 cm mélyen urnasír. Mellékletek:
1. Drapposszürke urna. M. 29.8, száj 19.2, átm. 28.6, talp 12.4 cm /LXXXV.t.11,5.kép./ 2. Világosszürke tál, 9.típus. M. 8.6,

1/ Párducz Mihály, Bronz-szkita, La Tène- és germánkori temető Hódmezővásárhely-Kishomokon - Ein Gräberfeld in Hódmezővásárhely-Kishomok aus der Bronze-Skythen, -La Tène- und Germanenzeit, Dolg. XVI. 1940. 79-99-1. V-XII.t.

száj 26.1, talp 10 cm./3.kép./ 3. Teljesen szétmállott szürke urna. 4. Teljesen szétmállott edény. 5. Az 1.sz. edény előtt csontnyelű, homorú hátú tipikus kelta kés, teljesen szétomlott. 6. A tál alatt egymáson keresztbe fektetve két lándzsa. /11,14. kép./ 7. A tálból, kalcinált embercsontok közül került elő egy vaskés hegye, egy egymásra futó végű, kb. 8 cm átm. vaskarperrec, /8.kép./kéz közép La Tène vasfibula töredékeivel./6-7.kép/ IV-V.sir. /Párducz, 24-25.sir./ 40-50 cm mélyen. A két sir egymást is bolygatta, de földmunkák alkalmával még jobban megbolygatódtak. A 24. sir csontvázsir volt, a 25. urnasir. Nem állapítható meg, hogy a mellékletek melyikéhez tartoztak. Vlsz. az urnasirhoz tartozott egy 29.5 cm magas edény /P.IX.t.6/LXXXVI. t.lo.tipus, kis talpgyűrűn áll. Ebből került elő a 15.sz.alatt bemutatott vaskés és vaskarperrec töredékei. /12-13.kép./ A két sir egyikéből egy kézzel formált 13 cm magas talpas edény is előkerült. /P.IX.t.1./

Kiszombor. A kiszombori népvándorláskori temető ásatása közben előkerült leletek.

A Nagyhalmon került elő három edény, az 1930-as ásatáskor, égett földön 120 cm mélyen kerültek elő, sirlelet, egy közülük elveszett. 1. Durvaanyagú, fekete egyfülű bögre. M. 17, száj 14, átm. 18.2, talp 8.4 cm./LXXII.t.lo./ 2. Feketére polirozott tál, 8/1 típus. M. 8.6, száj 24.5, talp 9 cm.

Ugyanakkor, ugyancsak a Nagydombon előkerült leletek. Közelebbi a leletkörülményekről nem tudok. Drapp urna, rajta polirozás nyomai. A perem alatt félkörívekből álló besimitás. M.33.6, száj 19.6, talp 14 cm /XCII.t.2,2a/. Fekete urna, talpa közepén kis omphalos, LXXXVII.t.3.tipus, nyaka valamivel rövidebb. M. 31, száj 19.2, átm. 35, talp 14 cm.

Kiszombor C ponton fényes fekete mázú, kétfülű bögre.Talpá mélyen behomorodik. M. 8.5, száj 7.9, átm. 8, talp 4.2 cm, magassága füllel együtt 10.4, fültáv 13.4 cm./LXVI.t.2./

Kiszombor D ponton feketére fényezett, téglavörös alapú, egy -

fülű bögre. Szalagfüle letört. Füle alatt egy pontsor, alatta cikcakk alakban bevésített pontsor díszíti. M. 7, száj 7.6, átm. 8, talp 3.4 cm /LXXII.t.7/. A leletek a szegedi múzeumban vannak.

Milleker ismertet egy csontvázszirt, melyet 1872-ben 1 m mélyen munkások találtak. A csontvázon bronzékszerek és gyöngyök voltak. Valószínűleg nem kelta, hanem szarmata sírral állunk szemben.^{1/}

Makó környékéről származik: 1. Sötétszürke, jól iszapolt és égetett urna. Kis talpon áll. M. 22, száj 13, átm. 18, talp 10.2 cm Lt.sz. 638/38 /LXXXII.t.7/. 2. Középszürke jól iszapolt és égetett edény. Kis, bent kissé felmagasodó talpon áll. M. 24.2, száj 14.7, átm. 23.4, talp 10 cm. Lt.sz. 630/38 /LXXXVI.t.1/. A Szegedi Egyetem Régiségtudományi Intézetében.

Nagytóke. Középszürke, finoman iszapolt behúzott peremű tál, LXXXVIII.t.3. típus, omphalosos, talpgyűrűje nincs. M. 11.2, száj 26.5, talp 8.4 cm /Szentés, Múz. Lt.sz. 555/1936/.

Szeged. Sötétszürke, mélyen ülő hasú bögre. LXVII.t.5. típus, talpa közepén kis, kétszer önmagában profilált omphalos. M. 11.6, száj 11.6, átm. 18, talp 4.5 cm. A pereme alatt körgyűrű, a vállán mély hornyolás. /M.N.M. Lt.sz. 56/1912,4/.

Szeged-Kenyérváródomb. Kelta sírokat említ innen Zalotay.^{2/}

Szeged-Székhát. La Tène izlésű edénytöredékek kerültek elő a Fehértó partján.^{3/}

Szentés. A M.N.M.-ba kerültek a köv. leletek: 1. 21 cm h. hajlitott pengéjű, csavart nyelű vaskés, vége kampóformán behajlik. Lt.sz. 140/1882. 2. 20.5 cm h. hasonló vaskés, a kampóba kis vaskarika van befűzve. A napló bejegyzése szerint csontváznál került elő. Lt.sz. 140/1882. E két lelet a tiszai töltés építésénél, az u.n. negyedik szakaszban került elő. 3. Bronzövek végtagja, 19 cm h. 7 cm széles. Vlsz. emaillel volt díszítve. Lt.sz. 140/1882. /XXXIV.t.2./ 4. Bronzöv töredékei, tég-

1/ Milleker bódog, A Duna-Tisza-Maros köz La Tène-kori emlékei. Történelmi és Régészeti Értesítő, 1900. 28.1.

2/ Zalotay, i.m. 53.1. AÉ, 1903, U.F. XXIII.k. 388.1.

3/ Zalotay, i.m. 52.1.

lalap alakú tagok és stilizált állatfej kapcsolótág. Lt.sz. 140/1882, 47,51,52,53,56,57,58,59,60,96,145.^{1/}

Szórványos leletek a szentesi múzeumban: 1. Vörös, sötétszürke alapanyagú LXVII.t.16.tipusú bögre. M. 13, száj 18.5, átm.22.4, talp 8.8 cm. 2. 27 cm hajlitott hátú LII.t.5.tipusú vaskés. 3. 7 cm átm. bronzkarperec, hármaggyöngyözésű.

Szentes-Berekhát-Debreceni telep. "Egy nyújtott temetkezési sír, edénytöredékekkel és kelta vasfibulával."^{2/} A szentesi múzeumban gömbölyűtestű, világosszürke edény hasonló a LXXXVI.t. 11. tipushoz, de rövidebb testű. Pereme alatt egy körgyűrű, alatta egy hornyolat. M. 12.8, száj 10.5, átm. 12.8, talp 6.8 cm /Lt. sz. 96/1931/

Szentes-Donátvár. 52 cm h. csavartnyolcasokból álló vaslánc, egyik végén karika, másikon kampó. /Szentes, Múz.Lt.sz.78a/1897/

Szentes-Jaksor. Az avarkori temetőben 12 szkita sír került elő. A csontvázak legnagyobb része zsugorított, anyagában feltűnőek a korongon készült edények. A Jaksorpartról nagyobb szórványos anyag került be ugyancsak a szentesi múzeumba, szarmata jellegű edények is.^{3/}

Szentes-Nagyhegy. A szentesi múzeumba és a M.N.M.-ba kerültek be szórványos leletek, köztük egy vaslánc. A leleteket nem sikerült identifikálni.^{4/}

Szentes-Szeder-Rokkantelep. Négy sír került elő az 1927. évi ásatáskor. Kelet-nyugati fekvésűek, fej keleten.^{5/} Az egyik sír mellékletei a következők: 1. 6 cm h. kettétört, alsóhúros bronzfibula. A láb nem kapcsolódik a kengyelre, valószínűleg letört.

1/ Tischler Ottó, Zománcos ékszerek a vaskorból a N.M.-ban, AE, 1890, U.F. X.k.B.t.4-5-6-7.

2/ Zalotay, i.m. 51.1.

3/ Zalotay, i.m. 49-50.1. Párducz, v.o.90.1. A szentes-jaksori leleteket Csallány Gábor és Párducz Mihály fogják publikálni.

4/ Zalotay, i.m. 51.1. Hampel József, A N. Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AE, 1897. U.F. XVII.k. 450.1.

5/ Zalotay, i.m. 51.1.

A lábön plasztikusan diszitett gomb. 2. 16x10 cm átm. elgörbült torques, XXIV.t.4.típus. 3. 6.4 cm átm. babos bronzkarperec, az egyes babokat élesmetzésű pálcotagok választják el egymástól. Belül sima. 4. 5.5 cm kerek huzal karperec, a végei tölcseformán vastagodnak meg. 5. Vaskés töredéke. /Szentés, Múz. Lt.sz. III.D.28./

Szentés-Tés. Az Állami Főgimnázium régiségtárából került a szentesi múzeumba egy lelet, vlsz. összetartozó sír anyagáról van szó. 1. 14.6 cm átm. bronztorques, a korongos tagok mellett plasztikus diszítés disziti. /XV.t.4/ 2. Háromtagú hólyagos karperec töredékei, 1.típus a kapcsolótag. 3. 10. cm átm. hólyagos lábpercec, a tagokat bent bronzszalag fűzi össze. 4. Két huzalból csavart bronzkarperec töredéke. 5. Középszürke omphaloeos urna. M. 10, száj 17. átm. 20.8, talp 7.6 cm LXVII.t. 18.típus, de élesebben vágott.

Szentés-Veker. 7.5 cm h. bronzfibula, XXI.t.18.típus, de lába letört. /Szentés, Múz. Lt.sz. 841/1898./

Szentés-Zalota. A tési határ közeléből egy kelta vaskés került elő. /Szentés, Múz. Lt.sz. III.D.23./^{1/}

Szőreg. A község határában, a Pávó féle téglagyár területén 11 sírt ásott ki a Szegedi Egyetemi Régészeti Intézet. A 12-ik ~~szé~~ a téglagyár munkásai bontották ki. Az ásítás részletes publikációját Banner János adta.^{2/} Mivel az ásítást a téglagyár munkálatai megkötötték, nem lehetett szisztematikus sorrendben feltárni a sírokat és így ezek egymástól meglehetősen távol, szét-szórtan kerültek elő. /Ld. Banner 1.kép./

I.sír. 123 cm mélyen került elő a sír, melyet a munkások már előbb megbolygattak. A sírban hat igen rossz állapotban levő edény került elő, három nagyobb, egy kisebb urna és két bögre.- Az egyik edény alatt szétmállott fekete edénytöredékek. Szét -

1/ Zalotay, 1.m. 50.1.

2/ Banner János: A szőregi La-Tène temető. - Das La Tène Gräberfeld von Szőreg. Dolg. V. 1929, 90-114.1.

szórtan kerültek elő disznócsontok. Embercsontok nem voltak, valószínűleg a sir leásott részén lehettek. Ugyancsak hozzátartozott a sirhoz egy 37.5 cm h. vaskardtöredék és egy ismeretlen rendeltetésű vastárgy. /B.2.kép.6./ Ezek is az elásott földben voltak. Az edények közül hármát lehetett rekonstruálni. 1. Sötétszürke, omphalosos bögre, LXVIII.t.19.tipus, enyhén kihajló szájperemmel. M. 10.3 cm./B.3.kép 2./2. Belül vörös, kívül fekete egyfülü bögre töredékei. 1.5 cm magas talpa, hurkafüle és zömök teste volt. 3. Gömbölyütestű urna töredékei, anyaga vörös, kívül-belül feketére fényezett. Átm. 24 cm. Vlsz.a LXXXVI.t.2.tipushoz tartozott. /B.3.kép 1./

II.sir. 135 cm mélyen csontvázas sir. A sir hossza 185, sz. 110 cm, fejénél valamivel keskenyebb. É-ÉK--D-NY, fej északkeleten. Szabályosan nyújtott helyzetben. A mellékletek a baloldalán, a csipő és fej közti részen feküdtek. 1. A fejtől balra 15 cm-re 19.5 cm h. rövidnyelű, egyenes vaskés. /B.4.kép 13./ 2. Ettől 25 cm-re középszürke, finoman simított felületű tál. M. 8, száj 16.8, talp 6.2 cm./LVIII.t.16.B.5.kép 1/ 3. A bal könyöknél középszürke urna töredékei. Vlsz. LXXXV.t.6.tipus. Átm. 24.5 cm. 4. Az álltól 10 cm-re 4.2 cm átm. vaskarika. 5-6. A medence felett és a bal medencecsonton egy-egy vastöredék, Banner szerint ovális vascsat és egy 8.7 cm h. középen kiszélesedő 2 cm széles vaspecek. /B. 4.kép 14, 19/ 7. Az edények közt egy La Tène 2.tip. vasfibula töredéke. 8. A jobb térd külső oldalán, egy 3.7 cm átm. két domború lemezből hajlitott bronzkarika. Közvetlenül mellette 8 cm átm. üreges vaslábperec, a végei egymásra futnak. /B. 4.kép 16. 17/ 9. A jobb könyök mellett 1.2 cm átm. vaskorong. 10-11. A mellcsont közepén két vasfibula töredékei. 12. A kés és a tál közt disznócsontok.

III.sir. 95 cm mélyen hamvasztásos sir. Az égett csontok egy csomóban a sir szélén feküdtek. A csontoktól 50-85 cm távolságban három-négy nagyobb urna egymásba omlott töredékei, ezzel szemben két tál. Az urnák formái nem állapíthatók meg. A kisebbik tál rekonstruált formája a 2.sz. sir táljára hasonlít, a

nagyobb tál a 8. sir tájára. B.13.kép 1. A csontok között bronzfibula töredéke, vlsz. La Tène 2.tip. Ettől 25 cm-re hüvelyével együtt kettébehajlitott, 84 cm h. vaskard. Sz. 6 cm. La Tène 2.tip. kardkoptatóban végződik, a kardfüggesztő formája nem állapítható meg. A hüvely két lapját összetartó vaslemezek mellett elszórva heverték. A közelükben egy 3 cm h. "gurgulyaformájú" vastárgy. 2 cm átm. bronzgömböcske és egy agyag orsókarika harmadrésze. Valószínűleg a hamvakkal együtt került a sirba. A nagyobbik tál mellett disznólábszárcsont és koponya alsórésze. 15 cm h. vaskés, markolatán csontnyomok.

IV.sir. 120 cm mélyen középszürke, jól égetett, finom iszapolású urna. M. 37, száj 27, átm. 41, talp 14.5 cm. /LXXXIX.t.4/ Az urnában lévő föld tetején néhány égett emberi csont.

V.sir. 90 cm mélyen urnasir, de hamvak nem kerültek elő. Szürke, kézzel formált tál, m. 8, átm. 15, talp 6.2 cm./LVIII.t.24/ Finoman iszapolt vörös edénytöredék. Egy hornyolt széles szalagfűl az oldalán, nyakán benyomott pontsor, alatta ferde bekarcolt vonalkázás. Vlsz. kétfülű edény volt, nyaka egyenes, formája gömbölyű zömök lehetett. /B.9.kép 4./ Kissé lapított bronzhuzalból alakított 7.5 cm átm. bronzkarperec, két végén át van lyukasztva, az egyik lyukban egy 8 mm átm. kis karika /XXVIII,t.5./. Vasfibula gombtöredéke /B.4.kép 12/ 2.5 cm h. vaskéspenge töredék. /B.4.kép 12/ 10 cm h. vaslánc-töredék /B.4.kép 10/.

VI.sir. 35 cm mélyen csontvázas sir. 164 cm h. férficsontváz, nyújtott helyzetben, feje jobboldalra hajlik. É-D irányban. Jobb vállánál a félrehajtott áll alatt 7 cm h. La Tène 2.tip. vasfibula. Nem lehet pontosan eldönteni, hogy a láb rákapcsolódott-e a kengyelre, vagy csak ráhajlott. /B.11.kép 8/ A jobb kar felső részén keresztbe fektetett csont késnyél. H. 11 cm, /B. 11.kép 9-10/ alatta a felkar közepénél 22 cm h. hajlitott egyenes, keskeny markolattal ellátott vaskés. /B.11.kép 4/ Az alkar mellett 27 cm h. vasolló, LIII.t.24.tipus. /B.11.kép 2/ Mellette egy 9 cm h. vaskéstöredék. /B.11.kép 5/ Az olló alatt 9.5 cm h. négy-

zetes átmetszetű fenőkő. /B.11.kép 6/ Ezeken kívül a fej magasságában vörösszürke, jól iszapolt, homorú fenekű urna XII.t. 2.típus. M. 15, száj 17, átm. 21, talp 7 cm. /B. 9.kép 2/Mellette rosszul iszapolt feketés urna töredéke, bőszejű típus./B. 9.kép3/ Ezek mellett a fejtől 14 cm-re két, párhuzamosan elhelyezett két vaslándzsa. L.T.3.típus, h. 31 és 27 cm. /B.9.kép, 1 és 3/ Ezek és az urnák mellett nagyobb edény töredékei, melyek a térd magasságáig szét voltak szórva. Az urna és az olló közt a kartól 7 cm-re egy durva, kézzel formált tál, olyan mint az 5. sírban levő, csak zömökebb alakú. M. 10, átm. 20.5, talp 11 cm. /N.kép 6/ A bal könyök felett vaskarperec töredékei. A lándzsák mellett kézzel formált szürke, rossz iszapolású kis bögre. LXIX.t.2.típus. M. 7.5, száj 7, átm. 11, talp 3.5 cm.

VII.sír. 35 cm mélyen csontvázas sír. A váz felső része a földmunkák alkalmával tönkrement. ÉÉNY-DDK irányban, a fej nyugaton. A jobb lábszár közepmagasságában középszürke, jól iszapolt és égetett bögre. Kis talpon áll, melynek közepén kis omphalos van. M. 10, száj 14.1, átm. 17.2, talp 8.4 cm. /LXIX.t.7.B.12.kép 2/ A bal alsókaron egy fél vaskarika. /B.4.kép 8/ A bal és jobb medencén egy-egy 4 cm átm. vaskarika. /B.4.kép 7 és 9./

VIII.sír. 1 m mélyen van, a temető leggazdagabb hamvasztásos sirja. A mellékletek 2.30x2 m területen feküdtek. A sír vezérfonalát DK-ÉNY irányban húzódó két urna és egy tál adta meg. A második urna és a tál között egyfülü edény, a második urna mellett még egy urna. A tál után égett embercsontok közt vaslanc töredékek és egy kisebb edény szétmállott töredékei. A sír másik végén disznócsontoknál másik két edény. Az edények közül a köv. voltak megmenthetők.

1. Szürke urna szájtöredéke, széles száj, egyenes szétfutó nyak /B. 13.kép 5/. 2. Hasonló sötétszürke urna peremtöredéke, ugyancsak bőszejű és egyenes szétfutó konikus forma./B.13 kép 4/ 3. Sötétszürke urna szájtöredéke, Banner leírása szerint magas formára enged következtetni. 4. Középszürke, simított felületű omphalosos tál, 9.típus, de laposabb forma. M. 9, száj 32.4, átm.

34, talp 8.9 cm /B.13.kép 2/. 5. Sötétszürke, fényesre polirozott tálacska a 10. és 11. típus közti forma. M. 4.5, száj 14.7, talp 6.3 cm /B.13.kép 1/. 6. Fekete, sárgával lángolt egyfülü bögre. Kis talpon áll, mely egész szélességében behomorodik. M. 8.8, száj 8.8, átm. 10.8, feneke 5.7 cm. /LXXII.t.8./

Az első tál után embercsontok közt feküdt egy csavart nyolca-sokból álló, összeforrott vaslánc. /B.14.kép 1./ Utána egy háromrészeire összehajlitott erős bordával ellátott vaskard. H.86, sz. 6 cm. /B.14.kép 9/ A kardhoz egy 16 cm h. lándzsahegy és egy pajzsfogantyú töredéke rozsdásodott. A fogantyú vége legyezőalakúan terül szét és rovátkolt. /B.14.kép 9/ A kard mellett 6 cm átm. oválisan meghajlitott hüvelydarabok. /B.4.kép 4-6./ Ugyanitt gömbösféjű szögek elszórva. Az ezen leletek által képezett vonallal párhuzamosan a második urnától a kardig, egy csaknem teljes disznócsontváz szétszórt darabjai voltak. Ennek alsó részén 34 cm h. vaskés, LII.t.15.típus. /B.14.kép 8/ Itt volt a fentebb említett két edény és még itt is kerültek elő a kardhüvely összefogópántjának töredékei.

IX.sir. 1 m mélyen hamvasztásos sir, 90x90 cm területen. A sir legdélibb pontján két maroknyi égett embercsont. Közvetlenül mellette sötétszürke fazék, igen rossz állapotban, vlsz.LXVII.t.16.típusú forma. M. 25, száj 27, átm. 38, talp 13.5 cm. /B.16.kép/ Egyik oldalán 17.5 cm h. görbén hajlitott csontnyelű vaskés, a nyélnek egy része hiányzik. /B.15.kép 5/ Másik oldalán egy háromrészebe összehajlitott, de széttöredezett vaskard, a maradék darabok 77 cm h. és 6 cm szélesek. Tokjával együtt volt összehajlítva, melynek végén egészen a széléhez forrasztott karika képviselte a kardfüggesztőt, a koptató szerint Banner IT.2.-be utalja /B.15.kép 6/ a kardot. A kardtól távolabb néhány öblösebb hüvelydarab, de az összefogó pántok hiányoznak. Mellette 37 cm h. igen töredékes vaslándzsa. /B.15.kép 4./

X. sir. 1 m mélyen női csontváz, hossza 140 cm. É-D irányban, feje északon. Közvetlenül a feje mellett lapított fenekű, szűknyakú edény, mely a kiemeléskor tönkrement. Két lábán egy-egy

trébelt, rovátkolt bronzkarperec, töredékekben került elő. /B. 4.kép 4-6/ Mindkét alkarján egy-egy karperec. 18 bütyökből álló bronzkarperec, a végső tagokon egy-egy behomerosódás. Az egyes bütykök közt éles kiemelkedés. Átm. 5x3.5 cm. /B.4.kép 5/ 4. 5 cm átm. tömör, kerek átm. vaskarperec. /B.4.kép 3/ Balkönyöke mellett 10 cm h. félkörösen hajlitott pengéjű vaskés, mellette egy disznócsont. /B.4.kép 2/ A nyaka mellett ismeretlen rendeltetésű vastárgy töredéke.

XI.sir. A lehordott földben 20 cm mélyen hamvasztásos sir. Egy bögrében égett embercsontok és vastöredékek, közte egy fibulának és néhány karikának része. /B.4.kép 1/ A bögre egy törött edény oldallal és fenékrészével volt letakarva. A töredék durva, kézzel formált anyagú. A bögre LXVII.t.16.tipus, csak szája szűkebb. M. 10.5, száj 12.5, átm. 16, talp 5.5 cm /B.12.kép 1/.

Szórványos leletek a téglagyár területéről

1. Szürkésbarna profilált fenekű karcsúnyakú urna. M. 2.5, száj 10, átm. 22, talp 8 cm. /LXI.t.9, B.12.kép 3./ 2. Sárgásszürke, jól iszapolt és égetett urna töredéke. Kis talpgyűrűn áll. M. 28.5, átm. 31, talp 13.5 cm. /LXXXIV.t.8, B.17.kép 2/ 3. Világosdrapp, omphalosos tálka, 4. típus. M. 5.5, száj 17.5x19.2, talp 5.5 cm. Állítólag az előbbi urna ezzel volt lefedve. /B.17.kép 1/ 4. Sárgásszürke anyagú kettőscsonkakúp alakú 6.5 cm átm. orsókarika /B.2.kép3/. 5. 5.5 cm átm. vaskarika /B.2.kép 5/. 6-7. 5.2 és 5.8 cm átm. sűrűn rovátkolt bronzkarperec, egyik kinyegezett vége belejár a másikba. /B.2.kép 2-4/ 8. Sötétszürke, szemcsés felületű bögre, LXVII.t.17.tipus, nyaka valamivel hosszabb. Talpa közepén kis omphalos. M. 19, száj 19.7, átm. 26, talp 9.6 cm. 9. Gömbölyűtestű, szélesszájú, omphalosos bögre. M. 14.6, száj 16.4, átm. 21, talp 7 cm. 10. Drapposzürke bögre, LXVII.t.21.tipus. M. 7.2, száj 10.8, átm. 12.6, talp 5.4 cm. 11. Középszürke, egyenesfalú, vastagperemű tál, 6.tipus. M.6.6, száj 18.4, talp 6.6 cm. A sirmező leletei a szegedi Egyetemi Régészettudományi Intézetben vannak.

Tömörkény. Zalotay szerint^{1/} bronz nyakperec, és lábperec, valamint aranyozott ezüstlemezek kerültek a M.N.M.-ba.

Békés vm.

Battonya. Szórványleletek a szegedi múzeumban. 1. Középszürke, behúzott peremű tál. 9. típus, talpa nincs. M. 10.4, száj 22.5, talp 10.5 cm. Lt.sz. 10/1937. 2. Hólyagos karperec töredékei, egy tag 4.2 cm. Lt.sz. 10/1937. 3. Vaskard töredékei és össze-csavart összerozsdásodott vaslánc, ezen bronznyomok. Lt. sz. 10/1937.

Békés-Homokgödör. Vétel útján kerültek be a M.N.M.-ba, összefüggésüket nem tudjuk. 1. Sötétszürke bögre, talpán kis omphalos. M. 10.2, száj 15.8, átm. 16.6, talp 6 cm. LXXIX.t.8. típus, pereme kissé jobban kihajlik /Lt.sz. 16/1912,279/. 2. Sötétszürke, lent sárgára lángolt kis bögre. Gömbölyű alsórész és egyenes nyak, melyen hullámvonalas és felette vertikális besimított dísz. M. 5.6, átm. 8.2, száj 6.8, talp 4.2 cm /Lt. sz. 16/1912,227/. 3. Kissé grafitozott felületű szabálytalanul és sűrűn fésűs edény. M. 16.8, száj 11.4, talp 8 cm. 6.forma./Lt. sz. 16/1912,278. LXXV.t.9/ 4. Világosszürke, kézzel formált egyfülű bögre. M. 7.6, száj 5.3, átm. 6.5, talp 3 cm /Lt.sz.16 / 1912,276,LXXII.t.9/. 5. Sötétszürke, omphalosos tál. M. 8, száj 23.6, talp 5 cm. 8/1 típus. /Lt.sz. 16/1912,280/ 6. Hasonlótál töredéke. M. 7 cm /Lt.sz. 16/1912,271/.

Békéscsaba. Evangélikus paplak pincéjénél került elő egy középszürke, téglavörös alapanyagú, kissé grafitos omphalosos bögre. M. 12, száj 13.2, átm. 15.5, talp 7 cm LXXVIII.t.7. típus, csak nyaka egyenesebben megy. /Gyula, Múz. Lt.sz.1331/

Békésszarvas. Krecsamarik^{2/} beszámol róla, hogy a furugyi halom lábánál, a Kőröstől 1/2 km.-re találtak egy 8.5 cm átm. és 10

1/ Zalotay, i.m. 51.l.

2/ Krecsamarik Endre, A békésszarvasi őstelepek, AÉ, 1915. U.F. XXXV. 41.l. 30.ábra.

cm magas egyfűlű bögrét. Sötétbarna mázzal volt bevonva. Füle vízszintesen bordázott, nyakán a hasa felett csavart agyagszalag fut.

Békésszentandrás. Öttagú hólyagos karperec, átm. 10 cm. /Gyula, Múz./

Gerendáspuszta. Fekete, téglaszin alapú omphalosos tál. M.8.5, száj 24, talp 7.8 cm. LVII.t.15.tipus. /M.N.M. Lt.sz.301/1876, 17/

Gerlapuszta. Világosszürke nagy urna. M. 32, száj 22, átm. 34, talp 15 cm. /LXXVII.t.2. Gyula, Múz. 1389./

Gyoma. Oláh Péter téglagyáros területén kerültek elő csontváz- és urnasírok. A leletekről Darnay számolt be.^{1/} Beszél egy "lovassirról", melyre 1 m mélységben akadtak. Melléklete egy 68 cm h. 4 cm széles vaskard volt. Erősen elrozsdásodott, típusát nem lehet a rajz után megállapítani. A kardhoz tartozott egy kardkötőlánc és egy bronzkapocs. A kardkötőlánc végén karika, a másik végétől hiányzik a horog. Töredékes, széles levelű lándzsahegy, a lándzsa pereme közepén szögben törik. Egy durván csiszolt kőgolyó volt még a sírban. A leletek a keszthelyi múzeumban vannak 3009-10 lt.sz. alatt. A sír közelében két urnasír volt. Az egyik, mint a leírásból következtetni lehet, koravaskori, a másik kelta. Anyaga ugyancsak a keszthelyi múzeumban van. A lelethez egy nagy, 28 cm magas bőszájú fazék tartozott, melynek pereme alatt háromszögű benyomott díszítés volt. Hamú és csontmaradványok közt két, láncsal összekötött fibulapár. Lt.2.tip. 3+3 csav. felsőhúros, a visszakapcsolódó lábbon egy gomb. Lt.sz. D 3008. A fibula 3 cm hosszú, a lánc 34 cm. Egy 6.2 cm átm. vésett indával díszített, tömör bronzkarperec, végei egymásra futnak. Lt.sz. D 3011. Két, 8 tagból álló hólyagos karperec. 1 tag 3x1.8 cm. Lt.sz. D 3006-7. Ugyancsak a lelethez tartozott egy kettős csonkakúp alakú orsó-gomb.

1/ Darnay Kálmán, Kelta lovassirról. AÉ, 1906, U.F. XXVI.k.62-67.1.Márton,Dolg.159.1.Mihalik József, A sümegi Darnay Múzeum. Múz. Könyvt.Ert. 1912.128.1.

1936-ban szerzett a M.N.M. Gyomárról egy sirleletet. A találó szerint csontváz mellől került ki, de a lelet néhány darabja elvezett. 1. 6x6.5 cm átm. babos bronzkarperec. Az egyes babok üregesek. Lt.sz. 3/1936,1. /XIII.t.1/ 2. Üreges, rovátkolt bronzkarperec, átm. 8.4 cm. Lt.sz. 3/1936,2./XIII.t.2/ 3. Két db kis sé szögletes bronzhuzal karperec, végeik szorosan egymáshoz érnek. Átm. 6.4x5.5 cm. Lt.sz. 3/1936,3 /XIII.t.4-5/. 4. 4.2 cm h. La Tène 2.tip. 3+3 csav. felsőhúros bronzfibula. Lt.sz. 3 / 1936,4 /XIII.t.3/. 5. Finom bronzlánc. Lt.sz. 3/1936,5 /XIII.t.9/. 6. 1.6 cm átm. lapos bronzszalag gyűrű, sz. 5 mm. Lt. sz. 3/1936,6 XIII.t.7/. 7-8. 2.6 és 1.5 cm átm. lapos bronzkarikák. Lt.sz. 3/1936,7-8. /XIII.t.6,8/ A békéscsabai múzeumban Gyomárról a következő szórványos leletek foglalnak helyet: 1. Kar-mantyús záródású, korongos torques. Átm. 14 cm.^{1/} /XXV.t.4/ 2. 7.4 cm h. La Tène 1.tip. 4+4 csav. felsőhúros bronzfibula. Visszahajló lábán két gomb, az egyik mély plasztikus trombitamustrával van díszítve.^{2/} 3-14. A békéscsabai múzeumban van 11 db bronzkarperec, melyeknek lelőhelyét pontosan megállapítani nem tudtam; Mártonnál mint gyomai leletek szerepelnek, vlsz. szóbeli közlésre támaszkodott. A darabok publikációját és kitűnő képét ugyancsak Márton hozza.^{3/} 15. Középszürke, világos téglalapanyagú, omphalosos kis bögre. M. 12.8, száj 11.6, átm. 13.4, talp 8 cm. Lt.sz. R 52. LXXX.t.5. típus, hasa erősebben profilált, nyaka karcsúbb.

Gyula. 1. Álpecsétlős végű ezüst torques. M.N.M.^{4/} 2. 7.5 cm h. LT.2.tip. 2+2 csav. felsőhúros bronzfibula. Lába rovátkolt kapcsolótaggal simul a kengyelhez. /Gyula, Múz./ 3. La Tène 1.tip. 4.8 cm h. 3+3 csav. felsőhúros fibula. A láb ráfekszik a kengyelre. A lábon egy gomb van és a kengyelig tartó rész rovát -

1/ Márton, Arch. Hung. 37.1. X.t.8.

2/ Márton, Arch. Hung. XII.t.3.

3/ Márton, Arch. Hung. 39-43.1.XI.t.1-7 és XII.t.1-3,5. Márton, Dolg. 160.1.

4/ Márton, Arch. Hung. 37.1.IX.t.2.

kolt. Végén a láb kettéválik. /Gyulai Múz./

Gyula-Törökzug. Kb. 65 cm h. kettéhajtott vaskard. Markolatán nagy gomb. /Gyula, Múz. Lt.sz. 1349./

Hidashát. Sötétszürke, omphalosos bögre. M. 11.1, száj 12.3, átm. 16.6, talp 7 cm. LXVII.t. 17.tipus. /M.N.M. Lt.sz.16/1912,270./

Medgyesegyháza. Uhrin tanyáról származó leletek a szegedi múzeumban. 1-3. 3 db szürke, durva, rosszul iszapolt talpas tál. Korngolás nyomai látszanak rajta: 12.tipus, de nem gömbölyű, hanem keskenyebb forma. 1. M. 9.4, száj 26.5, talp 9.6 cm. 2. M. 9, száj 25.8, talp 7.6 cm. 3. M. 9.1, száj 28, talp 9.4 cm. 4. Középszürke, egyfülü bögre, kis talpon áll, XXII.t.4.tipus, pereme éles szögben jobban kihajlik. 5. Középszürke, jól iszapolt nehézkes talpas tál. A felső rész LVII.t.21.tipus, és egyszerűen profilált talpon áll, mely belül üres. M. 16.4, száj 23.6; talp 10 cm. A talprész magassága 6 cm. Dák lelet.

Mezőberény. Középszürke, omphalosos nagy urna. M. 38, száj 20, átm. 36, talp 10.5 cm. LXXVII.t.5.tipus. /Gyula, Múz.Lt.sz.1388/

Tótkomlós. Három csontvázszirt ázott ki Banner, melyekben üreges rovátkolt bronzkarperecek és lignit karperec voltak. Publ. Banner János, La Tène sirok Tótkomlóson - La Tène Gräber in Tótkomlós, Dolg. IV.1928. 304-306.l. A Gyulai múzeumban Tótkomlós-ról egy sötétszürke, sárgára lángolt omphalosos bögre. M. 15, száj 14.7, átm. 19, talp 7 cm. Lt.sz. 1326. 2. Sötétszürke, durva letört fülű, egyfülü bögre. M. 11, száj 8.8, átm. 12, talp 5.6 cm. /Szeged, Múz. Lt.sz. 4/1908. LXXII.t.10.tipus./

Sarkad vidéke. Három db. háromszor gyöngyözött lapos bronzkarika. /M.N.M. Lt.sz. 26/1899, 42-43./

Hajdu-Bihar m.

Berekböszörmény. 1. Budai dombon került elő egy középszürke urna. Hasa felett és nyakán körgyűrű, két hornyolás között cikk-cakkos besimitott dísz. Talpa 7 hornyolással profilált. M. 36.2, száj 17.6, átm. 32, talp 14 cm. /Debrecen, Múz. Lt.sz.IV. 9/1940

1. XCI.t. 3-3a./ 2. Szikdombról világosdrapp, karcsúnyakú urna. Talpa közepén kis omphalos. M. 26.5, száj 12, átm. 23, talp 10 cm /Debrecen, Múz. Lt.sz. IV.9/1940,6. LXXXIII.t.7/. 3. Sötét-szürke, simított felületű egyfülü bögre. Hurkafüle van. M. 8, száj 6.6, átm. 10.2, talp 6 cm. /Debrecen, Múz. Lt.sz.IV.9/1940, 2. LXXIV.t.2./ 4. Középtéglavörös egyfülü bögre, füle letört. A fül tövénél koncentrikus kördiszítés fut körbe a bögrén cikkcakk alakban. Talpa közepén kis omphalos. M. 11, száj 6, átm. 11.8, talp 4.4 cm. /M.N.M. Lt.sz. 19/1938/

Berettyóujfalú. 1. Középszürke, polirozott, egyfülü bögre. Hurkafüle van. Hasán félholdas bekarcolt diszitmény. M. 8.9, száj 6.8, átm. 9.6, talp 5.4 cm. /Debrecen, Múz. Lt.sz. IV. 57/1912, 1. LXXIV.t.1.1a./ 2. Középszürke urna, LXXXVII.t.4.tipus, hasa felett két borda fut. Talpa közepén kis omphalos. M. 29, száj 16.5, átm. 28, talp 11.6 cm. /Debrecen, Múz. Lt.sz. IV.57/1912, 2./ 3. Középszürke bögre töredéke, LXVIII.t.21.tipus. M. 20.6, átm. 22, talp 8.5 cm. /Nagyvárad, Múz./

Debrecen. Nyolctagú, hólyagos karperec. Átm. 9 cm. /Debrecen, Múz./

Debrecen, Bellegeleő. Egy grafitos edény töredéke.^{1/}

Debrecen-Gut. Grafitos edény peremtöredéke.^{2/}

Debrecen-Haláppusztá. Középszürke, vastag egyfülü edény. Hurkafüle van. A fül és az edény oldalai koncentrikus kördiszítéssel vannak ellátva. M. 16.2, száj 9.8, átm. 14, talp 5 cm /Debrecen, Múz. LXXII.t.15./

Debrecen-Pallagpusztá. 1. Világostéglaszinű, durva felületű urna. M. 37, átm. 30.6, száj 15.3, talp 11.6 cm /Debrecen, Múz. XCIII.t.7.tipus, csak kissé élesebben törik a hasa/. 2. Világos téglaszinű omphalosos tál. Fényesre polirozott. M. 10.6, száj 22.8, talp 8 cm. 9.tipus. 3. Kis hólyagos karperec töredékei /Debrecen, Múz./

1/ Sőregi János, A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, 1936,67.1.

2/ Sőregi, u.o. 68.1.

Debrecen, Pozsonyi-út 35.számnál került elő egy csontvázsir.^{1/} 130 cm mélyen feküdt, DK-ÉNY irányban, fejjel DK-nek. A koponya mellett egy teljesen tönkrement edény volt. A kinyújtott balkar csuklója mellett két bronzkarperec volt egymás mellett. Négytagúak, 2-2 tag összetartozik. A másik sir teljesen fel volt dülva, ebben egy hasonló karperec töredéke és egy zárt csapos illesztésű díszített bronzkarperec. /Debrecen, Múz./

Debrecen-Szepespuszta. 5 cm h. alsóhúros, 2+2 csav. bronzfibula. Vékony huzal, lába visszahajlik és hurokban végződik /Debrecen, Múz./.

Debrecen, Szövetkezeti szőlőtelep. Sárgás-drapp, durva felületű bögre. M. 9.2, száj 9.2, átm. 15, talp 6.5 cm. Belül élesen látszik a korongolás. /Debrecen, Múz. LXVIII.t.14./

Debrecen-Tócós-kert. 34 cm magas urna került be a debreceni múzeumba.^{2/} Kettős csonkakúp alakú, szája igen széles, tölcse szerű, erős bordázások futnak körbe az edény felső részén. Ugyaninnen grafitos edények peremtöredékei.

Hajdubagos. Szürkésdrapp urna. Talpa közepén kis omphalos. M. 25.4, száj 12.8, átm. 22, talp 10 cm. /Debrecen, Múz. It.sz. 2/1937, XCI.t.6,6a/

Hortobágy-Árkus. Sötétszürke, omphalosos tál. M. 8.4, száj 25, talp 10 cm. 8/1.tipus. /Debrecen, Múz./

Kőrösnagyharsány. Középszürke urna, LXXXIII.t.9.tipus. M. 29.2, száj 8, átm. 24, talp 10.8 cm /Nagyvárad, Múz./.

Vámospércs. Kb. 25 cm h. vaszabla, az összekötő tagok egyszer kiszélesednek. /LIII.t.2.tipus./ Ugyaninnen vaskard töredékei.^{3/}

- 1/ Sőregi János, Régészeti kutatások és ásatások 1930-ban. 3. Próbaásatások Debrecen belterületén, Hajdubagason és a biharmegyei Ártándon. Jelentés Debrecen Szabad Királyi város Déri Múzeumának 1930.évi működéséről és állapotáról.77.1.
- 2/ Sőregi János, A Debreceni Déri-Múzeum Évkönyve, 1936. 68.1. 29.ábra.
- 3/ Zoltai Lajos, Debrecen, Szabad Királyi Város Múzeuma, AÉ, 1915. U.F. XXXV.k.130.1.

Szabolcs - Szatmár m.

Balkány. Hattagú hólyagos lábperec, 2 db. átm. 6.2 cm./Nyiregyháza, Múz./

Balsa. 1902- és 1903-ban több szórványelet került be az Erdélyi Nemzeti Múzeumba, majd 1903. őszén Roska Márton ásatása a Földhordóhalmon két sirt hozott felszínre.^{1/} Ennek anyaga ugyancsak a Kolozsvári Múzeumba került.

I.sir. 18 cm mélyen, égetéses sir. Négyszögletű csomóba rakva öt edény, egy vaskés és egy vastöredék került elő. 1. Középszürke urna. Finoman iszapolt és simított. M. 28.5, száj 16.4, átm. 25.2, talp 10.8 cm. Lt.sz. II. 5414. /LXXV.t.8./ 2. Sötétszürke, omphalosos tál. M. 9.7, száj 25.4, talp 9.6 cm. 9. típus. Lt.sz. II.5415.^{2/} 3. Középszürke, jól iszapolt, omphalosos tál, 8/1.típus. M. 7, száj 19.2, talp 7 cm. Lt.sz.II.5416.^{3/} 4. Hasonló, de teljesen tönkrement tál. Lt.sz. II. 5417. 5. Sötétszürke, egyfülü kis bögre. Kerek átmetszetű hurkafül, nyakán lefelé csikosan menő glattolás. A fül alatt két hornyolás közt ferde rovátkolás fut körbe, alatta függőleges, félhold alakú bevágások, ezalatt vízszintes kis félholdalakú bekarcolások. A fülön ugyancsak félhold alakú bekarcolások. M. 5, száj 3.8, átm. 6, talp 3.2 cm. Lt.sz. II.5418 /LXXIII.t.9./ 6. Hajlitott pengéjű, 11.2 cm h. vaskés töredéke, LII.t.11.típus.Lt.sz. II.5419, 7. Ivelt végű vastöredék, nem kés, mert pengéje nincs. H. 5 cm. Lt.sz. II.5420.^{4/}

II.sir. Az 1.sz. sirtól 13.5 m.terre, 1.80 m. mélyen feküdt. A sir közepét két egymás fölé fektetett vas kerékabroncs foglalja el. Az egyikben és mellette három urna volt elhelyezve, mellette körben az egyéb mellékletek. A képen levő számozást kö-

1/ Roska Márton, Kelta sírok és egyéb emlékek Balsáról - Tom-beaux celtiques et autres monuments de Balsa, Dolg.1915,VI. 18-48.1.

2/ Roska, u.o. 4.kép.

3/ Roska, u.o. 5.kép.

4/ Roska, u.o. 7.kép 1-2.

vetjük a felsorolásban. 1. Középszürke, vörössel lángolt urna. Talpa közepén lapos omphalos. Simitott felületű, a talp fölött egy durván hagyott csik. M. 35.2, száj 20.8, átm. 34.8, talp 11.6 cm. Lt.sz. II.5424 /LXXXVII.t.4/. 2. Barnásszürke urna. Törési vonalánál négy lapos kiugró bütyök foglal helyet. Pereme alatt bekarcolt x-ekből álló sor. A törési vonal felett négy-szer ismétlődő besimitott rácsminta. Félkörben egy szabálytalan háromszög, melyet sűrű rácsozás tölt ki. M. 25.8, száj 18.5, átm. 27, talp 11.5 cm. Lt.sz. II.5425. /XCI.t.1/ 3. Az edény az abroncson kívül állt. Drappos szürke, igen rossz állapotban. Alsó részén két hornyolt vonal. M. 26.5, száj 1.2, átm. 25, talp 9.9 cm. Lt.sz. II.5426. /LXXXIII.t.8/ 4-5. Két félig egymásra fektetett, 4 cm széles vasabroncs. 6. A 4.sz. abroncsnak az 1. sz. edényhez eső részéhez rozsdásodott egy vasolló, egy nagyobb vaskés pengéjének a vége, egy vaspajzspánt, négy vasszeg / 45. kép 6-6a/, továbbá egy vas pajzsdudor. H. 30 cm. /45.kép 5. / Egyanitt került elő a 45. kép 3-3a alatt bemutatott bronzgomb. Átm. 3.6 cm. 7. Ezeknek a közelében került elő a 45/a kép 4.sz. alatt bemutatott 10 cm h. vaskéstöredék. 8. Az ötös számmal jelölt, kerékpánttól bezárt területen egy pár állati csont, egy agyagedénytöredék és a 45/a kép 2.sz. alatt ábrázolt vaskés feküdt. 9. Ugyanezen kerékpánton kívül állati csontok, ezek közt vadkan agyar. 10. Ezzel egyvonalban égett emberi csontok közt hengeres átmetszetű, nyitott végű, 11 cm átm. vaskarika. Lt.sz. II. 5438., vaskarika 8 cm-es töredéke és két erősen elrozsdásodott, 9 cm h. La Tène 2. tip. vasfibula töredék. /45.kép 1.5/Lt. sz. II.5430. 11. A 3.sz. urna közelében 5 cm h. felsőhúros, 3-3 csav. LT.2. bronzfibula. A visszahajló lábön egy gomb, a láb háromszoros csavarodással tekeredik a kengyelre. Lt.sz. II.5439. /45 kép 7-7a/. 12. Ugyanezen urna másik oldalán néhány égett embercsont. 13. A három urnával egyvonalban, a 4.sz. kerékpánton kívül élére állítva 80 cm h. vaskardhüvely. Lt.sz. II.5431. /45a kép 1/ 14. A kardtokkal párhuzamosan, az edények mellé volt elhelyezve egy éles bordával ellátott vaslándzsacsúcs. H. 29 cm. /45/a kép 3/

Szórványleletek

1. Az I. és II. sír közötti területen kerül felszínre egy világos hamúszürke urna. Kis talpon áll, melynek közepén kis omphalos. M. 28.5, száj 21.7, átm. 28.5, talp 12.5 cm /LXXX.t.9/. 2. A község új temetőjében került elő egy 25.2 cm h. lándzsahegy. Lt.sz.I.3855./L.t.10/ 3. És egy háromlapú nyilhegy. 4. A szabolcsi határban, a Tisza balpartján 27.7 cm h. vaslándzsahegy. Köpűjén lyuk. /L.t.5/ Lt.sz.I.872. 5. 25 cm h. vastü, végén hurok. Lt.sz. I. 877.^{1/} 6. Háromágú bronznyilhegy, szkita. 3.1 cm h.^{2/} 7. Öt darab bronztü töredék. Lt.sz. I.878.^{3/}

Bököny. Ürgés dűlőről származó edénytöredékek. Gragitos fésűs és szürke, bepecsételt S motívumokkal diszitett darabok. /Nyiregyháza, Múz. LXXVI.t. 6-8./

Berkesz. 3 db La Tène 1.tipusú lándzsahegy, h. 50 cm /Nyiregyháza, Múz./

Buj. Töredékes vaslándzsahegy /Debrecen, Múz./^{4/}

Cserepes. Szórványos leletek a nyiregyházi múzeumban. 1. 6 cm h. La Tène 1.tip. törött bronzfibula, a lábán egy gomb, vége vékony és rovátkolt. 2. Vaskard töredéke, koptató, 1.tipus. 3. Pajzsdudor töredéke. 4. Kétszer csavart, nyolcas által készített karikapár.

Fehértó, Korhány dűlőből a nyiregyházi múzeumba került sírlelet.

1. 13.6 cm h. felsőhúros La Tène 2.tip. vasfibula. 1-1 csav. XII. t.1.tipus, a láb rákapcsolódik a kengyelre. 2. 63 cm h. széttört finomművű bronzlánc. A lelethez egy edény is tartozott, melyben a leletek el voltak helyezve. A leírás szerint vlsz. LXVII.t. 17.tipus. Fehértói°határban 12 cm h. alsóhúros La Tène 2.tip. vasfibula, mint az előbbi.

1/ Roska, u.o. 1.kép 5.

2/ Roska, u.o. 1.kép 2.

3/ Roska, u.o. 1.kép 4-6.

4/ Zoltai Lajos, Debrecen Szab.Kir.Város Múzeuma. AÉ,1915.U.F. XXXV.k.130.1.

Gáva. A községtől keletre, 1, 1/2 km-re fekvő Katóhalom környékén útépités alkalmával kelta leletek kerültek elő. Ezeknek a lapján a domb északi tövében kezdtek ásatni, 5 sír került elő.¹ A leletanyag a nyiregyházai múzeumba került.

I.sír. A sirt útépités közben már megbolygatták. A leírás szerint hamvasztásos temetkezést tartalmazott, de az emberi hamvak elhelyezéséről nem beszél. A sír feltárása közben először egy urna alsó töredéke került felszínre, melynek felső része a föld lehordása alkalmából szétromboltatott. Finom, korongon készült, átm. cca 29 cm. Két matton hagyott széles csik húzódik a talp fölött /20.kép/. Mellette jobbról disznócsontok és disznó állkapocs volt elhelyezve. Az állkapocshoz 24 cm h. rozsdás vaskés forrott. /Kép 22/ A csontok mellől, az edénytől 43 cm-re egy drapposzürke urna. Kis talpgyűrűn áll, a talp alul egyszer profilált és közepén lapos omphalos. Felső részén négy hornyolt vonal. M. 21.5, száj 13, átm. 23, talp 10.1 cm./LXXXIII. t.3/kép 19./ A fazékalja mögött sötétszürke egyfülü bögre. Talpa befelé laposan beugrik. M. 8.4, száj 7, átm. 8.4, talp 4.5 cm. /LXXIV.t.9,9a,kép 18./ Mellette megrepedezett fenékö /kép 21/.

II.sír. 140 cm mélyen az első sirtől 8.50 m távolságba. Töredékes csontváz, melléklete nem volt.

III.sír. Az I-től 7.30 m-re, 225 cm mélyen. A sír a következő leleteket tartalmazta: 1. Mállott tál, a rajz szerint 9. típus.² Benne egy fekete egyfülü bögre, elkorhadt állapotban, fülén bekarcolt cikk-cakk és koncentrikus kördiszítés.³ Ugyancsak a tálban csirkecsontok. A tál mellett baloldalon lapos omphalossal ellátott világosszürke bögre. M. 11.4, száj 15, átm. 19, talp 7.6 cm /LXVIII.t.B/.

IV.sír. 165 cm mélyen, a II.sirtől 2.50 m távolságra másik, melléklet nélküli csontvázsír.

1/ Jósa András, Ásatások a gávai Katóhalmon és környékén. AÉ, 1915, XXXV.k. 197-210.l.

2/ Jósa, i.m. 24.kép.

3/ Jósa i.m. 25a-25b kép.

V.sir. Az I. és III.sir közt a III.számútól 4 méterre, 225 cm mélyen, egy csomóban az edények, melyeket disznócsontok vettek körül. 1. Középszürke urna. M. 24, száj 21.6, átm. 33.4, talp 12.6 cm. /LXXXV.t.3./ 2. Fekete egyfülű, hurkafülű bögre. A bögre felső részén két sorban bepecsételt X diszítés. M. 6.7, száj 5, átm. 7.6, talp 3 cm. /LXXIV.t.8./ 3. LXXXIII.t.3.tipusú urna.¹/ 4. 9.tipusú tál.²/

VI.sir. A nyiregyházai múzeumban egy hatodik sir anyaga került be, közelebbi körülményeiről nem tudunk semmit. 1. Világostéglavörös urna. M. 30, száj 13.4, átm. 26.6, talp 10 cm /LXXXIII.t.2./. 2. Világosszürke urna, talpán kis omphalos. M. 26, száj 12.6, átm. 27, talp 9 cm. /LXXXII.t.12./ 3. Vöröstéglalapú, feketével bevont bögre. Alján kis omphalos. Bekarcolt diszítés fut körbe az oldalán. M. 8.2, száj 10, átm. 13, talp 3.6 cm/LXX.t.2./.

Szórványleletek

Az út építése közben a Katódombnak ugyancsak északi oldalán 1886-ban sok cserépedény, ember és állatcsont került felszínre. Ebből a múzeumba egy 15 cm magas csizmaformájú, szürke edényke került. Az edény testét szalagformán bekarcolt vonalak és közte ugyancsak bekarcolt félholdforma bekarcolt pikkelyek diszítik. Ezeket a vonalakat fehér festék tölti ki, vlsz. még az eredeti diszítés. /LXXIV.t.4./

A Katódombnak ugyanazon oldalán 1189-ben több sirt romboltak szét. Ezekből a köv. leletek maradtak meg: 1. Világos téglaszínű urna. Alsó részén négy hornyolt vonal, felső részét két hornyolt csik közt ferde bevéselt vonalkázás diszíti. M. 36.5, száj 23.6, átm. 36.4, talp 2.6 cm /LXXXV.t.5./. A bejegyzés szerint "néhány, részben diszes edény és csontvázak társaságában találták." 2. Világosszürke egyfülű bögre. A fül kötélformán csavart. Nyakán függőlegesen futó bekarcolt vonalak, a fül alatt körbe háromszögformán bekarcolt vonalsor, alatt és felette bekarcolt félholdsor diszíti. M. 12.8, száj 8.2, átm. 11.6,

1/ Jósa, i.m. 27.ábra.

2/ Jósa i.m. 28.ábra.

talp 5 cm /LXXIII.t.11/. 3. Csontváz lábáról négytagú hólyagos bokaperec töredékei. 3.tipus.^{1/} 1914-ben az út átépítése közben ismét több sirt dúltak fel. Ezekből megmentettek két edényt és több fémtárgyat. 1. LXXXIII.t.6.tipusú urna. Oldalát fogazott félholdakból és körbepontozott koncentrikus körökből szimmetrikusan alkotott csoportok díszítik. 2. /LXXXV.t.kép 15/ 1. formához hasonló urna. /Kép 16/ 3. Vaskardnak a töredékei./Kép 13./ 4. Bronz tüfej /kép 12/. 5. Vaslándzsa /13-14/ töredéke, /kép 11/. 6. Összerozsdásodott vastárgy töredékei. Egyikbe egy vaslemez és két bronzkarika van belerozdásodva. /Kép 17a-17b/ Gáva, Órhegyen 1935-ben világosszürke urna. M. 28, száj 15, átm. 24.6, talp 9 cm /LXXXV.t.1/.

Gáva, Plébániakertben fekete tál. LXXXVIII.t.3.tipus.

Karud 7 cm h. LT.1.tip. 2-4 csav. felsőhúros bronzfibula./Eger, Múz. XX.t.5./

Királytelekpuszta. Sötétszürke, élesen profilált bögre. LXVII.t.1.tipus, de kis talpon áll, és törése felett két hornyolás. M. 13, száj 18.2, átm. 22.5, talp 8.8 cm /Nyiregyháza, Múz./.

Kóta. Az Ékhalom tájáról vastagfalú, nehézkes bögre. M. 9.6, száj 5.2, átm. 9.4, talp 4.2 cm /LXXI.t.11./ Nyiregyháza, Múz/

Nagyhalász. 1. Négytagú hólyagos lábperec, 3.tipus.^{2/} Közép - drapp, fényesre polírozott, eredetileg egyfülü edényke, de füle letört. Kis talpon áll. M. 10, száj 9.4, átm. 12.6, talp 5 cm /Nyiregyháza, Múz./.

Nyiregyháza. Gazdag késői szkita jellegű szkita temető, anyagában egyfülü bögrék, virágcserepformájú edények. Publikációját ld. Bottyán Árpád készülő munkájában. /Nyiregyháza, Múz./

Oros. 1. Világosszürke urna, LXXXVIII.t.3.tipus. M. 42.2, száj 22, átm. 41, talp 10 cm. 2. Fekete tál, LXXXVIII.t.2.tipus. A

1/ Jósa, i.m. 3-4.ábra.

2/ Jósa, i.m. 32a-32b.ábra.

feljegyzések szerint együtt került elő. /Nyiregyháza, Múz./

Sényő. Állítólag összetartozó lelet a nyiregyházai múzeumban. 1. Vékonyhegyű kard töredékei. 2. 2 db fűzfalevél alakú lándzsa - hegy. H. 26 és 34 cm. 3. 2 db széles levelű, La Tene 2. tip. vaslándzsahegy. 20 és 23 cm h. és egy hasonlóknak a töredékei. Négy, öt vagy hattagú hólyagos karperec töredékei.

Szennyespusztá. 1. Bronzövlánc töredéke. Kilenc tagból áll négy karika, a négyszögletes összekötő tagok ékformájú pasztikus taggal díszítettek. 2. Vlsz. három v. négytagú hólyagos lábperec töredéke. /Nyiregyháza, Múz./

Tiszadob. Fekete töredékes egyfülű bögre, töredékes, a fül és perem hiányzik. Az edény középső részén koncentrikus körökből alakított háromszögekből álló díszítmények, alattuk egy sor félholdalakú bekarcolás. M. 10.4, száj 7.2, átm. 12.5, talp 6 cm. /Nyiregyháza, Múz. LXXIV.t.3./

Tiszaeszlár. 10 sír, szkíta jellegű leletanyaggal; az egyik sírban egyfülű bögrével és behúzott peremű tállal hólyagos kelta karperec töredékei. Bottyán Árpád szíves közlése, a publikációt ld. Bottyán Árpád készülő munkájában.

Tiszalök. 1. Középszürke, simított felületű egyfülű bögrécske. Törésvonalán félholdakból álló körbefutó díszítmény. M. 8.1, száj 6.8, átm. 8.2, talp 4 cm. /Nyiregyháza, Múz. LXXIV.t.10/ 2. Drappos, fényesre polírozott, omphalosos urna. M. 8.4, száj 9.1, átm. 11.4, talp 5 cm. LXIX.t.10. típusú de szája valamivel jobban összeugrik /Nyiregyháza, Múz./

Tiszarád. 1. 21 cm h. vaslándzsa, L.t. 10. típus. 2. Négyesfonatú vaslánc. /LI.t.8./ Ezek a bejegyzések szerint csontváz mellől kerültek elő. 3. 8.6 cm h. La Tene 1. tip. felső húros vasfibula. 4. 8.5 cm h. 2-2 csav. felsőhúros La Tene 1. tip. vasfibula, visszahajló lábán gomb és rovátkolt. 5. 31 cm h. jellegtelen formájú vaslándzsa, köpűjén körgyűrű. 6. U.a. 30 cm. 7. 8.6 cm átm. elgörbült vaskarika. 8. Drappos szürke, omphalosos bögre, LXIX.t.12. típus, m. 9.6, száj 14.5, átm. 16, talp 6.4 cm/Nyir-

egyháza, Múz./.

Szabolcs m. 1. La Tène 2.tip. felsőhúros vasfibula 7 cm-es töredéke. 2. 12 cm h. La tène 2.tip. felsőhúros 5-5 cm hosszú vasfibula. /Debrecen, Múz. XXII.t.4./ 3. Négytagú hólyagos láb - perec. 1.tipus. /Debrecen, Múz./ 4. U.a. 3.tipus. /Debrecen, Múz./¹/ 5. Kb. 35 cm h. vaskés, markolata gombban végződik.

1/ Zoltai Lajos, Debrecen Szab. Kir. Város Múzeuma. AÉ, 1915.
U.F. XXXV.k. 130.1.

IV. Fejezet.

Pest m.

Szobi járás.

Szob. Szob község területéről már hosszú évtizedek óta kerülnek elő leletek. 1859-ben Érdy János^{1/} publikált egy sirleletet az Ipolypartról. A világháború előtti években nagy tömegben kerültek be leletek a M.N.M.-ba, Mauthner régiségkereskedő útján. Ezeknek a leleteknek összefüggését természetesen nem tudjuk, valószínűleg a Duna partjáról, a "Közúzótelepről" származnak. A legutóbbi években Horváth János ástott, a leleteknek egy része a M.N.M. másik része Horváth János gyűjteményébe került, néhány darab a balassagyarmati múzeumba. A Horváth János által felszínre hozott leletanyag Szobnak a Duna felőli oldalán, az u.n. Közúzó-telepen került elő. Az anyagot ő szándékozik publikálni, és a Folia Archaeologica V-VI. kötetében fog megjelenni; jelen közleményben tehát csak a leletösszefüggések felsorolására szorítokunk.

I.sir. Érdy János^{2/} ismertet egy csontvázst, mely az Ipoly-parton került elő 1847-ben. Szerinte a csontvázra voltak helyezve a fekete cserépedények, és a vasmellékletek a sírgödör "középmélyiségében" egy csomóban voltak. A leírás szerint vlsz. bolygatott sírral van dolgunk. A mellékletek a köv:Vaskard hüvelyével, a tok inkrusztált. Erős bordájú lándzsacsúcs. Fél karperecötredék, 7 üreges vaskarika, vasszegfej, három darab fibula. Egy nagyobb és egy kisebb urna és két tál képezték még a mellékleteket.^{3/}

1/Érdy János, Kelenföldi pogány sírok. AK.1861. 35.l.Képatlasz, IV-V. t.

2/ Érdy János, i.m.

3/ A leletek ábráit ld. még Pulszky Ferenc, A kelta uralom emlékei Magyarhonban. Arch.Közl. 13.k. 1879, 11-16.l. Pulszky Die Denkmäler der Keltenherrschaft in Ungarn, Budapest, 1879. 22-27.l. Pulszky Ferenc, Magyarország Archeológiája, I.k.69, 70,74.kép. A fibulát Reinecke AUHV II.k.I.t.16.sz. alatt tévesen margitszigeti lelhellyel mutatja be.

Az alább felsorolt Horváth János által kiásott és a M.N.M.-ba küldött sírok mind hamvasztásos temetkezést tartalmaztak.

II.sír. 1. Középszürke, egyfülű bögre, anyagába graphitszemcsék keverve. M. lo.7, száj 8, átm. 11.2, talp 5.8 cm /Lt.sz.68/1938, 1. LXXIII.t.1/. 2. 12.2 cm h. vasfibula, alsóhúros, 1-1 csavarodású /Lt.sz. 68/1938,2 XXII.t.6/. 3. 2 db 3.5 cm h. bronz - csüngő /?/ /Lt.sz. 68/1938,3, XXXVII.t.6-6a/.

III.sír. 5 cm h. LT 2.tip. alsóhúros, 3-3 csavarodású bronzfi - bula. A lábon filigrán munkájú kúpalakú diszitmény /XXI.t.9-típus/. /Lt.sz. 68/1938,4./¹/

IV.sír. 1. 6 cm h. LT.1.tipusú, felsőhúros vasfibula. / Lt.sz. 68/1938,5, XIX.t.15./ 2. 6.2 cm h. törött spirálisú LT.1. tip. vasfibula. A visszahajló láb érinti a kengyelt. /M.N.M.68/1938, 6. XX.t.6./ 3. Téglavörös agyagedény peremtöredéke. / Lt.sz. 68/1938,7/

V.sír. 1. 9.4 cm h. bronzfibula. LT.2.tip. alsóhúros, 2-2 csav. L.t.sz. 68/1938,11, XXII.t.3/ a képen a tü le van vágva, eredetileg azonban megvan. 2. 9.6 cm átm. üreges sima vaskarperec, kerek átmetszetű. /Lt.sz. 68/1938,12/ 3. 4x4 cm átm. vashuzal karika, egyik oldalán kis vaslap. /Lt.sz. 68/1938,13/ 4. lo cm bronzcsüngő /?/ alsó része vas, erősen rozsdás /Lt.sz.68/1938, 14, XXXVII.t.9./.

VI.sír. Drappos szürke, helyenként sárgával lángolt omphalosos bögre. Felső részén koncentrikus körökből álló diszitmény fut körbe. M. 16, száj 19.5, átm. 27, talp 10 cm /Lt.sz. 68/1938, 17, LXX.t.1/. 2. Drapposzürke urna. Hasvonala felett fogazott koncentrikus körökből és szaggatott zsinórvonalból álló benyomott disz. A körök belsejében triskeles. M. 40, száj 18, átm. 36, talp 14 cm. /Lt.sz. 68/1938,19, LXXXVI.t.5/. 3. 11 cm h. háromszor csavart nyolcas vaslántöredék. /Lt.sz. 68/1938,16/.

VII.sír. Szürke, alig grafitozott agyagból készült fésűs edényke. M. 7.2, száj 11.2, talp 6.7 cm./Lt.sz. 68/1938,9,LXXV. 1/ Tompa, Bericht, 53.t.10.

t.1. 1.tipus/. 2. 0.8 cm átm. finom ezüstdrót karika. Végei egymásra futnak. /Lt.sz. 68/1938,8./

VIII.sir. 2 db vlsz. LT.2.tip. vasfibulának töredékei. /Lt.sz. 68/1938,15./

IX.sir. 1. Barnásszürke, vastagfalú urna. Pereme letört, LXXX. t.8.tipus, de nyaka szélesebb. 2. Sötétszürke, fényezett felületű tál, omphalosos 8/2.tipus. M. 9, száj 26, talp 7 cm. 3. Lapos, omphalosos bögre töredékei, LXVIII.t.9.tipus. 4. 17.5 cm LT.2.tipusú alsóhúros, rozsdás vasfibula. Lába letört, egészen a fej mellett kapcsolódott a kengyelre. 5. 8 cm átm. egymásra futó végű vashuzal karperec, vasrög van hozzározsdásodva. 6. Vas és csontmaradványok. /A lelet még nincs katalogizálva./

X.sir. 1. Fekete, fényesre simitott felületű omphalosos tál.M. 6, száj 19, talp 4.5 cm. 4B.tipus. /Lt.sz. 16/1939,1¹/ 2. Kétfülű bronzcsésze, m. 8, száj 8.5, fültávolság 15 cm /Lt.sz. 16/1939,2, XXXVIII.t.1.²/ 3. Fekete, sárgával lángolt tál peremtöredéke. 8/1.tipus. /Lt.sz. 16/1939,3/ 4. Világos téglaszínű omphalosos tál. M. 5.5, száj 15, talp 5.5 cm. LVII.t.14.tipus. /Lt.sz. 16/1939,4/ 3. tipus. 5. Sötétszürke urna, LXXXVII. t.4.tipus. M. 42, száj 25.8, átm. 44, talp 16.4 cm. /Lt.sz. 16/1939,5/.

XI.sir. A balassagyarmati múzeumban. Vlsz. urnasir. 1. Sötétszürke, igen finom anyagú urna. Hasán négy kettős hornyolás.M. 28, száj 13.5, átm. 26, talp 11.5 cm /Lt.sz.4688, LXXXIV.t.2/. 2. Középszürke urna. M. 24, száj 15, átm. 22.6, talp 11 cm./It. sz. 4687, LXXXIV.t.6./

XII.sir. M.N.M.-ban. 1. Fényesdrapp bögre. M. 9.2, száj 10.8, átm. 13.2, talp 4.6 cm. /LXIX.t.9.tipus, de gömbölyűbb. Lt.sz. 68/1938,10/. /Ha a lelet után nincs az őrzési hely feltüntetve, akkor M.N.M.-ban értendő./

1/ Tompa, Bericht, 53.t.12.

2/ Tompa, Bericht, 53.t.2.

Fibulák

1. 4.4 cm h. bronz, spirális törött /Lt.sz. 147/1910,184,XIX.t.13/.
2. 3.3 cm törött spirálisú, vékony drót, a láb visszahajlik és diszitetlen. /Lt.sz. 147/1910,181/.
3. 6.2 cm h. törött rugóju bronzfibula, LT.2.tipusú, visszahajló lábán egy gomb, vége profilált, rákapcsolódik a kengyelre. /Lt.sz. 147/1910,187/.
4. 4.3 cm h. vas, LT.2.tipusú, alsóhúros. 2-2 csavarodású /Lt.sz. 147/1910,193/.
5. U.a. H. 4.5 cm Lt.sz.147/1910,190/.
6. Felsőhúros, 3-3 csavarodású, h. 5 cm vas /Lt.sz.147/1910,194, XXI.t.12/.
7. U.a. töredék. /Lt.sz.147/1910,202,203/.
8. U.a. h. 5 cm. /Lt.sz. 147/1910,191/.
9. U.a.töredék /Lt.sz.147/1910, 200/.
10. 13.3 cm h. LT.2.tipusú vas, alsóhúros. XXII.t.6. típusú /Lt.sz. 147/1910,197/.
11. U.a. vas, töredék/Lt.sz.147/1910, 199/.
12. U.a. alsóhúros, töredék, plasztikus vésett dísz. H. 14 cm /Lt.sz. 147/1910,198/.
13. 11 cm h. vas, LT.2.tipusú, lábba és kengyele rovátkolt, a lábán egy gomb. Alsóhúros, 2-2 csavarodású /Lt.sz. 147/1910,195/.
14. 2 db 4.8 cm h. alsóhúros, 2-2 csavarodású bronz LT.2.tip. lábán kis rovátkolt gomb /Lt.sz. 147/1910,188 a-b/.
15. LT.2.tipusú töredék /Lt.sz.147/1910, 122/.
16. Bronzfibula töredéke, lábán nagy gomb /Ltsz.147/1910, 204/.

Kar- és lábperecek

1. 7 cm átm. rovátkolt, pecsétlős végű bronzkarperec /Lt.sz. 147/1910,145/.
2. 2 db 7 cm átm. babos bronzkarperec, a két végű tag nagyobb /Lt.sz. 147/1910,155-156/.
3. 6.6x 5.6 cm átm. lapos bronzhuzal karperec /Lt.sz. 147/1910,177/.
4. 7 cm átm. hármás gyöngyözésű karika, bronz XXXVII.t.20.tipus /Lt.sz. 147/1910,150/.
5. Nyolctagú hólyagos lábperec /Lt.sz.147/1910, 176/.
6. Hólyagos bronzkarperec töredéke, sz. 4 cm. /Lt. sz. 147/1910,178/.
7. Hólyagos karperec töredékei, egy tag 3x2.5 cm /Lt.sz. 147/1910,178/.
8. Négytagú hólyagos lábperec. Egy tag m. 6 cm l. típus /Lt.sz. 147/1910,174/.
9. U.a. Egy tag m 7.6 cm 4. típus /Lt.sz. 147/1910,172/.
10. Vlsz. öt v. négytagú hólya-

gos lábperec töredéke, egy tag 5.5x4 cm /Lt.sz. 147/1910,174/.
11. U.a. egy darab töredék, m. 7.4 cm./Lt.sz. 147/1910,173/ 12
Négytagú lábperec, átm. 9.4 cm /Lt.sz. 147/1910,175/.

Egyéb ékszerek

1. Két darab bronzhuzal gyűrű, kétszeres csavarodású, átm.1.8 cm /Lt.sz. 147/1910,169-70/. 2. 2 cm átm. vasgyűrű. A vashuzal közepén vékony csatorna húzódik a szélekkel párhuzamosan, elől két egymásra keresztbe állított S képezi a dísz /Lt.sz.147/1910, 171/. 3. 5 cm átm. bronzkarika, nyitott, a lapnak egyik vége kiszélesedik, másik elkeskenyedik és dupla hurkot képez /Lt.sz. 147/1910,211/. 4. Filigrán művi bronzlánc része /Lt.sz.147/1910, 125/. 5. Fehér-kék pávaszemés üveggyöngy./Lt.sz. 147/1910,214a/ 6. Nyitott vaskarika, ráhúzva egy csont és egy üvegpasztagyöng.

Kardok

1. 80 cm h. vaskard, tokjában. Markolat 3.tipus, kardfüggesztő 3.tipus, koptató 1.tipus. Sz. 5 cm /Lt.sz. 147/1910,56/. 2. 67 cm h. vaskard, tokjában. Sz. 4.9 cm. Markolat 1.tipus, kardfüggesztő 3.tipus, koptató 3.tip. /Lt.sz. 34/1929,1/. 3. 82 cm sz., h. 4.4 cm poncolt díszű vaskard /Lt.sz. 37/1939,3,XLII. t. lo/. 4. Az előbbi kardhoz tartozó hüvelytöredék, sz. 4.4 cm kardfüggesztő 3.tipus /Lt.sz. 37/1939,4/. 5. Kb. 90 cm h. két-téahajtott vaskard, vékony hegyben fut össze. Kardfüggesztő 6. tipushoz hasonlít, fent egészen egyenes a két nyelv és szorosán összetartozik /Lt.sz. 147/1910,61/. 6. 5 cm széles vaskard töredéke /Lt.sz. 147/1910,60/. 7. 6.5 cm h. vaskard töredéke, tokjában /Lt.sz. 147/1910,62/. 8. 74 cm h. 4.6 cm sz. vaskard, töredékes /Lt.sz. 147/1910,53/. 9. Vaskard töredéke / Lt.sz. 147/1910,54/.

Lándzsák

1. 32 cm h. LT. 4.tipus /Lt.sz. 147/1910,65/. 2. U.o. 29.3 cm h. /Lt.sz. 147/1910,73/. 3. U.o. töredéke, h. 28 cm / Lt. sz.

/Lt.sz. 147/1910,64/. 4. U.o. h. 32 cm /Lt.sz.147/1910,74/. 5. 21.7 cm h. LT. lo.tipus /Lt.sz. 147/1910,60/. 6. Hasonló h.18, köpü 8 cm /Lt.sz. 147/1910,69/. 7. Igen széles levelű, LT. 12. típus, de a levél egyenesebben ugrik ki. H. 24 cm /It.sz.37/1939, 2/. 8. Széles levelű, h. 21 cm L.T.13.tipus /Lt.sz.34/1929,2/.

Egyéb leletek

1. Kétszer csavart nyolcasokból álló vasláncok töredékei / Lt. sz. 147/1910,91,104,105/. 2. 15 cm h. köszörűkő, egyik végén átfúrt /Lt.sz. 147/1910,206/. 3. 20 cm h. vas olló, LIII.t.24. típus /Lt.sz. 37/1939,1/. 4. 22 cm h. vasásó. /Esztergomi Múz. Lt.sz. 1438 LIII.t.20/. 5. 4 cm átm. koncentrikus körökkel díszített csontkorong /Lt.sz. 147/1910,216/ XXXVII.t.19/.6. Csonkakúp alakú átfúrt agyagorsógomb /Lt.sz. 147/1910,210/. 7. Vas-ollónak fél töredéke /Lt.sz. 147/1910,78/.

Urnák

1. Fekete, téglavörös alapú. Pereme letört. LXXXIV.t.1.tipus. M. 35, /száj 13/ átm. 32, talp 13 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1438/. 2. Fekete, téglavörös alapanyagú. M. 32.2, száj 8.4, átm. 34.6, talp 13.2 cm. LXXXIV.t.3.tipus /Esztergom, Múz.Lt. sz. 1437/. 3. Sötétszürke, vörössel lángolt. M. 38, száj 21, átm. 36, talp 16 cm. Hasa felett 2x2, hasán négy hornyolás. - LXXXIV.t.1.tipus /Lt.sz. 147/1910,4/. 4. Világosszürke, talpa kissé laposan beugrik. M. 38, száj 16.8, átm. 36, talp 13.6 cm /Lt.sz. 147/1910,2, LXXXIII.t.9/. 5. Sötétszürke urna, LXXXVI. t.5.tipus. M. 38, száj 15.5, átm. 31, talp 14 cm /Lt.sz.147/1910, 1/. 6. Hamuszürke, finom felületű LXXXI.t.lo.tipus, hasa felett egy borda. M. 24, száj 14.5, átm. 26, talp 10.5 cm /Lt.sz. 147/1910,5/. 7. Sötétszürke omphalosos. M. 17, száj 14.5, átm. 21.5, talp 11 cm /Lt.sz. 147/1910,6. LXXXI.t.14/. 8. Hasonló, sötétszürke, élesen profilált. M. 15, száj 10, átm. 20, talp 8.8 cm. /M.N.M. katalogizálatlan./ 9. Sötétszürke, m. 14.7, száj 16.6, átm. 18.2, talp 10.5 cm /Lt.sz. 147/1910,28, LXIII.t.7/. 10. Világosszürke, rosszul iszapolt fazék. LXXIX.t.2.tipus. M.

21.6, száj 25 cm, átm. 31.5, talp 11 cm /Balassagyarmat, Múz.lt. sz. 1937/

Bögrék

1. Sötétszürke, omphalosos bögre, vörössel lángolva. M. 12.2, száj 20, átm. 21.5, talp 7.5 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1435, LXVIII.t.2/. 2. Sötétszürke, omphalosos, m. 16.6, száj 20.5, átm. 28, talp 9 cm LXVII.t.8.típus /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1436/. 3. Sötétszürke, omphalosos. M. 15.5, száj 18, átm. 25, talp 8.5 cm LXVII.t.16.típus /Lt.sz. 147/1910/ LXVIII.t.1. 4. Szürke, vörössel lángolt, jó iszapolású. Nyakán erősen látszik a korongolás nyoma. M. 17.5, száj 23, átm. 29, talp 10.5 cm LXIX.t.5. típus. /Lt.sz. 147/1910,9./ 5. Kívül fényes feketére polirozott, belül szürke, omphalosos bögre. M. 13.4, száj 19, átm. 24.5, talp 9.4 cm./M.N.M. Lt.sz. nincs, LXVII.t.3./ 6. Világosszürke, fényezett felületű, lapos omphalossal ellátott. LXIX.t.14.típus. M. 13.4, száj 13, átm. 19, talp 7.6 cm /Lt.sz. 147/1910,8/. 7. Fekete, vörössel lángolt, LXIX.t.14.típus. M. 17.2, száj 12.7, átm. 20, talp 8.2 cm /Lt.sz. 147/1910,7/. 8. Világos, ezüstszürke kis bögre, LXVIII.t.18.típus, de nyaka még karcsúbb. M. 10.2, száj 6, átm. 11, talp 5 cm./Esztergom, Múz. Lt.sz. ?/9. Világosszürke, erős korongolás nyomokkal. LXVIII.t.8.típus. M.8, száj 9, átm. 11.4, talp 5.6 cm /M.N.M. Lt.sz. nincs./ 10. Szürkésdrapp, kis, homorúan beugró talpa van. Alsó részén sok hornyolás. XVII.t.12. forma, de nincs rajta borda. M. 9.8, száj 11, átm. 14.5, talp 6.3 cm /Lt.sz. 147/1910,13/. 11. fényes barna, kis talpon áll, formája LXVIII.t.19. Pereme kihajló. M. 10, száj 10.2, átm. 14, talp 6 cm /Lt.sz. 147/1910,13/. 12. Világosszürke, sárgás, vas-tagfalú. LXVIII.t.17.típus. M. 5, száj 8, talp 5 cm / Lt. sz. 147/1910/. 13. Fényes sárgára polirozott, szalagfülű egyfülű bögre, kis talpon áll. M. 11, száj 5.8, átm. 9.2, talp 4.4 cm /Lt.sz. 147/1910,41, LXXI.t.12/. 14. Fekete, téglavörös alapú, egyfülű bögre. Bekarcolt pont és koncentrikus kördiszítés van nagy körben. Szalagfül, ezen zsinórszerűen csavart kiemelkedő szalag, ez is pontozott. A fül fent bikafejszerű képződménybea végződik, jól látszik a két fül és szemének helye. M. 10.4, száj

8.8, átm. 13, talp 6.4 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz.1439,LXXIII.t. 4/.

Fésűs edények

1. Grafitozott, pereme alatt ferdén rovátkolt, szélesszájú. M. 12.8, száj 16, talp 9 cm. 3.tipusú edény. /Lt.sz. 147/1910,31/
2. Sötétszürke, grafitozott, 5.forma. M. 11.5, száj 11.5, átm. 13.5, talp 7.4 cm. 5.tipus. /Lt.sz. 147/1910,32/. 3. Sötétszürke, kissé grafitozott, nem diszített, sima felületű. 1.tipus. M. 7.5, száj 9.5, talp 6 /Lt.sz. 147/1910,34/. 4. 1.tipus durva, diszitetlen. M. 6.5, száj 8, talp 6 cm./Lt.sz.147/1910,38/

Tálak

1. Fekete, omphalosos, élesen profilált. M. 6, száj 15, talp 4.2 cm. 3. típus /Lt.sz. 147/1910,22/. 2. Hasonló, szürkés fekete. M. 5.5, száj 16, átm. 14.8, talp 3.5 cm. 3.tipus. Lt.sz.147/1910, 23/. 3. Finom, fekete, omphalosos. M. 5.2, száj 13, talp 2.2 cm 5.tipus /Lt.sz. 147/1910,24/. 4. Sötétszürke, omphalosos 5. típus. M. 5.5, száj 18, talp 5.5 cm /Balassagyarmat, Múz. Lt.sz. nincs/. 5. Sötétszürke, fényezett lapos omphalossal ellátott. LVII.t.10.tipus. M. 7.4, száj 21.8, átm. 23, talp 10.5 cm /M.N.M. Katalogizálatlan/. 6. Fekete, simított felületű, omphalosos. M. 11.5, száj 27.4, talp 6.8 cm 8/2 típus. /Lt.sz. 147/1910,21 a/. 7. Drapposzürke, omphalosos, 8/2. típus. M. 7, száj 18, talp 6.5 cm /Lt.sz. 147/1910,21/. 8. Belül vörös, kívül sötétszürke, 8/2 típus. M. 7.5, száj 16, talp 6.5 cm /Lt.sz. 147/1910,27/. 9. Sötétszürke tál. M. 8.5, átm. 20, talp 7 cm /Lt.sz. 147/1910, 40, LVIII.t.21/. 10. Drapposzürke, gömbölyű forma 10.forma talp nélkül. M. 12, száj 20, talp 14 cm /Lt.sz. 140/1910,26/.

Nógrád vm.

Benczurfalva.Vétel útján került a M.N.M.-ba egy 11.7 cm h. alsóhúros, LT.2.tipusú vásfibula. A húr a fej körül meg van csavarva. Spirálisa 1-1 csavarodású. A visszahajló láb egészen a fej mellett simán kapcsolódik a kengyelre és közepe táján egy

gomb van. Lt.sz. 73/1939.

Bercel. Balassagyarmati múzeumban egy vlsz. összetartozó lelet:
1. Középszürke, fésűs diszítésű edény. 2.tipus. M. 6.6, száj 8.5,
talp 6 cm /LXXV.2 Lt.sz. 6185/. 2. Négytagú hólyagos karperec,
2 db. Egy tag átm. 5 cm /Lt.sz. 6183, 6184/. 3. Félkör alakú, 5,5
cm átm. lignit karperec. Lt.sz. 6186.

Kassai Múzeumban sötétszürke tál töredéke, 7.tipus. M. 9.5, száj
17, átm. 19.5 cm. Lt.sz. 2269.

Bocsárlapujtó. 120 cm h. bronzlánc /M.N.M.Lt.sz.102/1876.XXXIV.
t.7/.

Csécse. 1. Babos bronzkarperec töredéke, IX.t.6.tipus /M.N. M.
Lt.sz. 130/1885/. 2. Rovátkolt, pecsétlős végű bronzkarperec tö-
redéke. /M.N.M. Lt.sz. 130/1885,2/.

Heréd és Hatvan között¹/ vasútépítésnél került elő két edény -
ke. 1. Mélyen ülő hasú, élesen profilált kis bögre. LXXI.t.11.
tipus, de hasa még mélyebben ül és nyaka karcsúbb. M. 8.4, száj
5.2, átm. 1.6, talp 3.4 cm /M.N.M. Lt.sz. 21/1898,6/. 2. Durva
szürke agyagból készült bögre. Kettős csonkakúp alakú, szája
széles, nyaka nincs, kis talpon áll. M. 7.4, száj 6, átm. 10.6,
talp 3.6 cm /M.N.M. Lt.sz. 21/1898,5/.

Ipolykürt. Mon.Nógrád, 336.l. mint kelta lelőhelyet említi.

Kishatyán. Mon.Nógrád, 336.l. mint kelta lelőhelyet említi.

Kisterenye. Mon.Nógrád, mint kelta lelőhelyet említi.

Kósd. A község nyugati szélén kerültek elő a leletek évek óta,
a Tóth Sándor háza mellett elterülő szántóföldeken. A leletek
zöme Kund Elemér birtokába került. A Fleissig gyűjtemény is
több értékes darabot szerzett meg. A M.N.M.-ba nagytömegben ke-
rültek be leletek, sajnos azonban nagyrészt szórványleletek-
ről van szó. Néhány darab a váci múzeumba került. Fettich Nán-
dor 6 sirt tárt fel. E sírokat az Arch. Ért.-ben publikálta.²/ A
1/ Mon. Nógrád, 336.l.

2/ Fettich Nándor, Prehisztórikus temető nyomai Kósdon, Nógrád-
megyében, AE, 1923-26, U.F.XL.k.235-241.l. Márton, Dolg. 150 -
153.l. 115-116.l. 8.9.kép.

fentebb említett leleteken kívül két, a találók szerint összetartozó sir anyaga a Fleissig gyűjteménybe került: 1. 6 cm átm. babos bronzkarperec IX.t.12.tipus. 2. 5 cm h. bronzfibula, vékony bronzhuzal, visszahajló lábán egy gomb. 3-3 csavarodású, felsőhúros.^{1/3}. 2.5 cm h. 3-3 csavarodású, felsőhúros, "madárfejű" vasfibula.^{2/} 4. 2 db 7-7.5 cm átm. bronzkarperec. Vékony szalag, végén kissé megkeskenyedik és rovátkolásban végződik. A huzal három részre van osztva, finom, filigrán diszitéssel el látva.^{3/} Vlsz. csontvázsir a bemondás szerint.

1. Finom ezüstre grafitozott bögre, 9. típus, belül nincs korongolás nyoma és felülete teljesen sima, csak a perem alatt fut egy sor bekarcolt fenyőgaly minta. M. 11, száj 12, talp 8.5 cm.^{4/}
2. Középszürke, finomra simított omphalosos tál. Hasa felett egy hornyolás, a hason két hornyolás közt szaggatott bekarcolt vonal. 3. típusú. M. 11.5, száj 26, talp 7 cm. Mind a két edénynek a Lt.sz. 331. A "331-es edényben a köv. tárgyak voltak." 3. Lt. 2. típusú bronzfibula töredék. A láb hosszan, simán kapcsolódik a kengyelre. A lábon ezenkívül egy hosszúkás hengerecske van. 4. Vasfibula rugórésze, és a lábnak egy darabja összeferrott egy bronzfibula kengyelével és tütartójával. A bronzfibula LT. 2. típusúnak látszik, a visszahajló lábon két szétnyomott gömb. 5. Lapos bronzkarika töredéke.

A következőkben a Nemzeti Múzeumban és a Fleissig gyűjteményben levő leleteket typológiailag soroljuk fel.

I. Fibulák

1. 8.5 cm h. LT. 1. vasfibula. Spirálszerkezete törött. Kengyele széles, vastag. Rövid visszahajló lábán egy kerek gomb, a láb vége rovátkolt. /Fleissig, 228/. 2. 3 cm h. vasfibula, visszahajló lábán egy gomb. Erősen rozsdás. /Fleissig, 288/. 3. 5 cm h. bronzfibula, spirálisa törött, LT. 1. típusú, visszahajló

1/ Tompa, Bericht, 56.t.11.

2/ U.o. 56.t. 9.

3/ Tompa, Bericht, 56.t.4-5.

4/ Tompa, Bericht 56.t.18.

lában egy gomb, két körgyűrű közt a láb eláll a kengyeltől. /Heissig 300./ 4. 4.6 cm h. rovátkolt kengyelű, profilált lábú LT. 1. típusú, felsőhúros, 3 + 3 csavarodású vasfibula /M. N. M. 23/1935.^{1/} 5. 4.5 cm h. LT. 1. típusú bronzfibula. Kengyele lapos huzal, ezen rovátkolt csik, a láb madárfejben végződik, ugyancsak rovátkolt. Spirálisa törött.^{2/} /M.N.M. 47/929,8, XIX.t. 7/. 6. U.o. 3 cm h. felsőhúros, 2 + 3 csav. bronz.^{3/} 7. 3.5 cm h. bronzfibula, Lt. 1. tip. 4-4 csavarodású, felsőhúros. Visszahajló lábán gomb és vége profilált. Ráfekszik a kengyelre. /M. N.M. Lt.sz. 25/1929,25/. 8. Vasfibula lábtöredéke, u.o. /M. N. M. 46/1929,15/. 9. 5.4 cm h. LT.1.tip. vasfibula. Rozsdás. A visszahajló láb simán, hosszan fekszik a kengyelre, XX.t.14. típus /M.N.M. Lt.sz. 17/1931,3/. 10. 9 cm h. hasonló vasfibula. /M.N.M. 46/1929, 10, XX.t.11/ 11. 4.4 cm h. összerozsdásodott vasfibula. Hasonló típus /M.N.M. 17/1931,4a/. 12. Hasonló típusú vasfibula, h. 3 cm /M.N.M. 46/1929,11/. 13. Vasfibula töredéke, 3-3 csavarodású felsőhúros /Fleissig gyűjt./^{4/} 14. 4.5 cm h. bronzfibula, felsőhúros, visszahajló lába letört /Heissig gy. 298/. 15. 3.4 cm h. vasfibula, rozsdás, LT.1.tip. visszahajló lábán gomb és láb vége kettéválk. /M.N.M. 36/1931,6/16. Vasfibula 5.5 cm h. töredéke /M.N.M. 36/1931,7/. 17. 2.7 cm h. felsőhúros 2+4 csavarodású vastag, tömör dobformájú kengyellel. LT.tip. bronzfibula. /M.N.M. 23/1935,3/.^{5/} 18. 3.6 cm h. 3 - 3 csavarodású, felsőhúros bronzfibula. Kengyele dobszerűen megvastagodik, tömör./M.N.M. 47/1929,7, XX.t.8.^{6/} 19. 2.6 cm h. bronzfibula, felsőhúros, XX.t.1. típus /M.N.M. 25/1929,38/. 20. 3.5 cm h. 3-3 csavarodású, felsőhúros bronzfibula. Visszahajló lábán egy gomb, vége kétszer profilált, a láb simán fekszik rá

1/ Fettich, i.m. 7.t.kép 2.

2/ Fettich, i.m. 234.l.71.kép.1. Márton, Arch. Hung.XVII.6.

3/ Fettich, i.m. 7.t.kép 2.

4/ Tompa, Bericht, 56.t.8.

5/ Fettich, i.m. 71.kép 4.

6/ Fettich, i.m. 236.l.71.kép,6. Márton,Arch.Hung.XVII.t.2.

a kengyelre. 21. Hasonló vasfibula lábtöredéke /M.N.M.46/1929, 15/. 22. Hasonló vasfibula 5.5 cm h. töredéke, 2-2 csavarodású, felsőhúros, lábán egy gomb /M.N.M. 46/1929,18/. 23. 1-1 csavarodású, 11 cm h. törött vasfibula. Lábán egy gomb, a láb letört /Fleissig gy. 288/.^{1/} 24. 6.8 cm h. 2-1 csavarodású, felsőhúros vasfibula. Lábán egy gomb, vége profilált, simán fekszik a kengyelre /M.N.M. 22/1928,6/. 25. 7.5 cm 3-3 csavarodású, felsőhúros vasfibula. XX.t.5.típus, gombja diszitetlen /M.N.M.22/1928, 7/. E két utóbbi darab a bejegyzések szerint csontvázak mellől került elő. 26. 7.6 cm h. 3-3 csavarodású, felsőhúros, hasonló típusú vasfibula. /M.N.M. 46/1929,14/. 27. 7.5 cm h. 2-2 csavarodású, felsőhúros LT.2.típusú bronzfibula. Lábán trombitamustrával és S alakokkal plasztikusan diszített gomb /M.N.M.5/1929, 35/. 28. 2 db 4.5 cm h. LT.2.típusú, felsőhúros bronzfibula. /Fleissig gy. XXI.t.6./^{2/} 29. 3 cm h. 3-3 csavarodású, felsőhúros LT.2.típusú bronzfibula. XX.t.2.típus, a láb egészen rákapcsolódik a kengyelre /Fleissig gy. 288/. 30. LT.2.típusú vasfibulának 8.5 cm h. töredéke, hiányzik a fej és a spirális. A láb hosszan hátul a fej mellett kapcsolódik a kengyelre. Plasztikus trombitamustrával diszített a láb és a kengyel. /Fleissig gy./ 31. 9.5 cm h. LT.2.típusú felsőhúros vasfibula. Hosszan elnyújtott forma, lábán egy kis gomb. /Fleissig gy./^{3/} 32. LT.2. típusú, hosszan elnyújtott, hátul kapcsolódó bronzfibulának töredéke. /M.N.M. 46/1929,1/ 33. Vasfibula lábtöredéke. /M.N.M. 46/1929,13/ 34. Vasfibula rugótöredéke. /M.N.M. 46/1929,17/ 35. Vasfibula rugótöredéke /M.N.M. 46/1929,17/.

Karperecek

1. 7 cm átm. rovátkolt bronzkarperec, IX.t.13.típus. Végei szorosán egymáshoz érnek /M.N.M. 22/1928,8/. 2. Lapos szalag bronzkarperec töredéke. XXIX.t.1.típus, de a befejező tag háromszor tagolt /M.N.M. 22/1928,9/. E két darab a 22/1928.sz. fibulákkal együtt a bejegyzés szerint csontvázak mellől került elő. 3. Két darab 6.2x5.2 cm átm. rovátkolt, belül sima bronzkarperec /M.N.

1/ Tompa, Bericht 56.t.12.

2/ Tompa, Bericht 56.t.14.

3/ Tompa Bericht, 56.t.13.

M. 25/1929, 42-43/.¹/ 4. 6.4 cm átm. rovátkolt pecsétlős végű bronzkarperec. XXVII.t.9.tipus /M.N.M. 31/1929,8/. 5. 2 db.lapos huzal bronzkarperec, profilált végekkel. XXIX.t.2.tipus,de keskenyebb /M.N.M. 56/1929, 6-7/. 5. 7x8 cm átm. babos bronzkarperec, IX.t.6.tipus, de nagyobb távolságra esnek a tagok egymástól. /M.N.M. 25/1929,27/. 6. 7x7.5 cm átm. bronzkarperec, babos. A babok egymástól aránylag távol esnek és közben egy kis kiugrás tagolja a huzalt /Fleissig gy. 289/. 7. Babos 8x7 cm átm. bronzkarperec, egymástól távol eső tagokkal /Fleissig gy. 288/.²/ 8. 7x4.5 cm átm. lapos huzal vaskarperec. /Fleissig gy. 288, XXIX.t.1/. 9. 5 cm átm. kerek átmetszetű huzal-karperec. Végei harmadrészben egymásra futnak. XXVIII.t.6.tipus / M.N.M. 46/1929,2/. 10. 2 db 7 cm átm. kétszer körbe csavart vashuzal karperec. Az egyikre kis vaskarika van ráhúzva /M.N.M.56/1929, 8/. 11. Félkörös átm. lignitkarperec töredéke /M.N.M.25/1929, 10/. 12. 8 cm átm. rovátkolt üreges bronzpléh 2 db /Fleissig gy. XXVIII.t.2/. 13. Üreges rovátkolt bronzpléh karperec töredékei /M.N.M. 46/1929,7a-c/. 14. Hármás gyöngyözésű hólyagos karperec töredékei /M.N.M. 46/1929,8/. 15. 7.5x8.5 cm átm. bronzkarperec. Rovátkolt karperec az utolsó három tagon bevéselt kördiszítés. /M.N.M. 25/1929,8/. 16. Kis hólyagos bronzkarperec töredékei/M. N.M. 46/1929,9/. 17. Kis hólyagos bronzkarperec töredékei, a tagok egymástól kis távolságra fekszenek /M.N.M. 25/1929,40/. 18. Öttagú hólyagos lábperec. Átm. 9 cm /Fleissig gy. 97/. 19. 9 cm átm. hólyagos bronzkarperec /Fleissig gy. 179/. 20. 8 cm átm. b-hér és világoszöld üveg karperec. /Fleissig gyűjt.XXXII.t.3/.

Gyűrűk és egyéb ékezetek

1. 3.5 cm széles és 2.7 cm h. bronzövkapocs, tetején S mintákból összeállított diszítés foglal helyet félköralakú gombon, és téglalap formájú alapból kampó nyúlik ki. Vas /Fleissig gy.288, XXXIII.t.15/.³/ 2. 5.2 cm átm. kúpalakú bronzveret, finom spi-

1/ Tompa, Bericht, 55.t.13.1.

2/ Tompa, Bericht 56.t.11.

3/ Márton, Arch. Hung. 73.1.15.kép.

rális formájú filigrán diszítés fedí, két oldalt két karika fülként szolgál./Fleissig gy./¹/ 3. 2 cm átm. bronzgyűrű, hátul ferde rovátkolással diszített, előlapja kiszélesedik és két fekvő S disziti /Fleissig gyűjt.288 XXXVIII.t.6/. 4. Három darab nyeregformán meghajlitott bronzhuzal gyűrű. Átm.2 cm XXXII.t.5.tip. /Fleissig gyűjt. 288/ 5. 2.2 cm átm. kerek átmetzeti bronzhuzalból készült gyűrű. Végei egyharmadban egymásra futnak /M.N.M. 47/1929,10/.²/ 6. U.a. vas, átm. 2.4 cm. / M.N.M. 17/1931,6/. 7. Egész vékony bronzszáלבól hajlitott karikák /M. N.M. 25/1929,41/. 8. 105 cm h. finom bronzlánc./M.N.M. 25/1929, 9/.³/ 9. Koráll nyaklánc részei /M.N.M. 25/1929,44/. 10. Lapos láncszemekből álló lánc. Ezeket a szemeket még finomabb bronzláncszemek fogják össze /M.N.M. 22/1928,10/. 11. 165 cm h.3 mm h. szemekből álló bronzlánc. /M.N.M. 22/1928,11/ a két utóbbi lelet a többi 22/1928 Lt.sz. darabokkal csontvázak mellől kerültek elő. 12. 2.5 cm átm. lapos bronzkarika./M.N.M. 23/1935,4/⁴

Kardok

1. 81 cm h. vaskard. Sz. 5.8 cm. A kardfüggesztő 4.típus.Kardkoptató 1.típus /M.N.M. 22/1928,1/.⁵/ 2. Három részbe hajtott vaskard. Kardkoptató 1.típus. Összehajtott állapotban hossza 27 cm /M.N.M. 22/1928,2/.⁶/3. 5.5 cm sz. és 20 cm h. vaskard toktöredéke. Felső részén két delfinformájú inkrusztált diszítés /M.N.M. 22/1928,3/.⁷/ 4. 80 cm h. 4 cm sz. két részbe hajtott vaskard. Kardfüggesztő 4.típus, kardkoptató 4.típus./M. N.M. 25/1929,31, LXIII.t.6/. 5. 72 cm h. 5.5 cm sz.vaskard,tokja csak töredékekben maradt meg. Kardkoptató 4.típus /M.N.M. 36/1931,1/. 6. Három részbe hajtott vaskard. Jelenlegi állapo-

1/ Tompa, Bericht, 56.t.10.

2/ Fettich, u.o. 234.l. 70.kép 2.

3/ Tompa, Bericht 55.t.14.

4/ Fettich, i.m. 70.kép 7.

5/ Márton, Arch. Hung. XXVII.t.3b, Tompa, Bericht 55.t.1.

6/ Tompa, Bericht 55.t.2.

7/ Márton, Arch. Hung. XXVII.t.3a. Tompa, Bericht 55.t.10.

tában 21.5 cm h., sz. 4.2 cm. Markolata kettős gombban végződik. Kardkoptató letört. Függesztő 5. típus /M.N.M. 25/1929, 18/, XLIII. t. 4/. 7. Kettéhajtott töredékes vaskard. Összehajtván h. 34 cm, sz. 5.5 cm /M.N.M. 25/1929, 11/. 8. Vaskard töredékei /M.N.M. 56/1929, 8/. 9. Összerozsdásodott vaskard töredékei /M.N.M. 17/1931, la-g/. 10. Ötrészbe hajlitott vaskard, mai állapotában hossza 13 cm. Koptató 4. típus. A tok közepén éles borda fut.

Pajzsdudorok

1. 24 cm h. téglalap alakú félkörívű pajzsdudor. Két pereme le van törve /M.N.M. 17/1931, 2/. 2. 22 cm h. pajzsdudor töredék. Két domború, szabálytalan háromszög alakú lap van meg. Eredeti állapotában két összefüggő részből állt. A két tag közepén vízszintes borda fut, végein egy szeglyük. /M.N.M. 36/1931, 5a-b, XLIX. t. 7/

Lándzsák

1. 51 cm h. vaslándzsa LT.1. típus /M.N.M. 22/1928, 4/. 2. 45 cm h. vaslándzsa, u.o. /M.N.M. 36/1931, 2/. 3. Töredékes vaslándzsa, h. 23 cm /M.N.M. 25/1929, 15/. 4. Vaslándzsa töredékei /M.N.M. 46/1929, 5a-b/. 5. 33 cm h. vaslándzsa /M.N.M. 36/1931, 3/7/ 6. 27 cm h. vaslándzsa /M.N.M. 31/1929, 3/.^{2/} 7. 31.8 cm h. vaslándzsa.^{3/} 8. 17 cm h. vaslándzsa /M.N.M. 47/1929, 2/.^{4/} Kettéhajtott vaslándzsa, h. 25 cm /M.N.M. 25/1929, 12/. 10. Háromrészre hajtott, széles levelű lándzsahegy. /Fleissig gyűjt. 288/

Láncok

1. Hat hatszor csavart nyolcasokból álló vaslánc /M.N.M. 25/1929, 30/. 2. Hétszer csavart nyolcasokból álló karikában végződő vaslánc /M.N.M. 31/1931, 24a-24b/. 3. Négyes fonatú vaslánc töredéke /M.N.M. 25/1929, 28. LI. t. 6/.^{5/} 4. U.o. töredék /M.N.M.

1/ Tompa, u.o. 55. t. 6.

2/ Fettich, u.o. 238. l. 72. kép 4.

3/ Fettich, u.o. 238. l. 72. kép 5.

4/ Fettich, u.o. 238. l. 72. kép 6.

5/ Tompa, Bericht, 55. t. 11.

47/1929,3/. 5. Vékony bronzhuzal karikából álló lánc. A kari -
kakat duplán kis bronzszemek tartják össze. H. 7 cm. / M.N.M.
22/1928,10/. 5. Vas kardkötőlánc töredéke /M.N.M. 22/1928,5/ a
többi 22/1928 leletekkel együtt csontvázak mellől.

Kések, ollók és egyéb vastárgyak.

1. 29 cm h. vaskés LII.t.5.tipus /M.N.M. 25/1929,16/. Állító -
lag égetett sirból. 2. Vaskés töredéke. A nyél derékszögbenhaj-
lik vissza, végén gomb /M.N.M. 25/1929,24/. 3. Vaskés 11 cm-es
töredéke /M.N.M. 25/1929,13/. 4. U.a. töredék /M.N.M.25/1929,
14/. 5. U.a. töredék /M.N.M. 25/1929,30/. 6. 15 cm h. vaskés/?/
Hosszúkás téglalap alakú penge, melyből két vaszár nyúlik ki .
/M.N.M. 31/1929,6, LIII.t.18/. 7. Hajlitott kis vaskéspenge, h.
11 cm /Fleissig gyűjt.288 LII.t.11.tipus/. 8. 38 cm h. vaskés,
LII.t.7.tipus, de nyelén nincs körgyűrű /Fleissig gyűjt.288/.
9. 34 cm h. vaskés /Fleissig gyűjt. LII.t.8/. 10. 12 cm h.vas-
csipesz /?/ M.N.M. 31/1929,4/. 11. 9 cm átm. karikába hajtott
vaslánc, kis karikában végződik /M.N.M. 46/1929,20/.¹/ 12. 4
cm átm. lapos vaskarika /M.N.M. 47/1929,4/²/ 13. 3 cm átm. la-
pos bronzkarika /M.N.M. 47/1929,4/³/ 14. 2.8 cm átm. bronzka-
rika /M.N.M. 46/1929,3/⁴/ 15. 2 cm átm. lapos vaskarika/Fleis-
sig gyűjt. 288/. 16. 11 cm h. bronzcsüngő, csipkézett szélű,
kis karikában végződik, a testet bronzszál képezi, amelyet két
gomb szakít meg /M.N.M. 25/1929,2/. 17. 9.5 cm h. vasrúd/Fleis-
sig gyűjt. 288/. 18. Csavart nyolccas által képezett kettős
vaskarika. Egyik karika átm. 6, másiké 4 cm. 19. 11 cm h. kö-
szörűkő /M.N.M. 47/1929,16/. 20. Két darab köszörűkő töredék.
/M.N.M. 31/1929,7/ 21. Vastöredékek /M.N.M. 25/1929,17/. 22.
Vasszögek és karikák töredékei /M.N.M. 31/1929,11/. 23. Profi-
lált vasszögfej /M.N.M. 17/1931,5/.

- 1/ Tompa Bericht, 55.t.9.
2/ Fettich, u.o. 236.l. 70.kép 8.
3/ Fettich, u.o. 234.l. 70.kép 7.
4/ Fettich, u.o. 72.kép 2.

Orsókarikák

1. Kettőscsonkakúp alakú átfúrt, szürkeshínű /M.N.M. 25/1929,6 LXII.t.14/. 2. Csonkakúp alakú, átfúrt, szürke /M.N.M.25/1929, 7/. 3. Lapos szürke agyag, szabálytalan háromszög / M. N.M. 47/1929,12.¹/ 4-5. Lapos szürke, edényfalból kivágott, korongalak. /M.N.M. 47/1929,13-14.²/

Urnák

1. Középszürke urna. M. 39, száj 19, átm. 34, talp 14 cm /M.N. M. 25/1929,1. LXXXIV.t.3.³/ 2. Sötétszürke, fényesre polirozott urna. M. 26.6, száj 12.5, átm. 23.6, talp 10 cm. Talp közepén kis omphalos. LXXXVI.t.12.tipus /M.N.M. 25/1929,32/. 3. Sötétszürke urna. M. 27, száj 14, átm. 26, talp 11 cm. / M. N. M. 56/1929,2/.⁴/ 4. Sötétszürke, fényezett felületű urna. M. 30, száj 14.6, átm. 22, talp 11 cm. Talpa közepén kis omphalos.Felső részén két hornyolás közt besimitott rácsdiszítés. Alsó részén három hornyolás. /Fleissig gyűjt. XCI.t.4/. 5. Középszürke urna, hasa felett körgyűrű, nyaka összeszűkül a has felett és innen egyenesen megy. M. 26, száj 17, átm. 27, talp 11.5 cm. /Fleissig gyűjt./ 6. Középszürke fazék, talp közepén kis omphalos. M. 21, száj 15, átm. 27 cm /Fleissig gyűjt.LXXIX.t.6/. 7. Világosszürke, vastagfalú fazék, talp közepén kis omphalos.Száj átm. 24 cm /Fleissig gyűjt. LXXIX.t.5/.

Bögrék

1. Durva, kézzel készült, egyenesfalú bögre. Szája megtörik és beugrik. M. 8.6, száj 9.2, talp 6.4 cm /M.N.M. 17/1931,9/. 2. Sárga agyag, kézzel formált, durva. M. 9.2, száj 12, talp 8 cm. A száj alatt mély hornyolás /M.N.M. 46/1929,21, LXII.t.6/. 3. Kézzel formált sárgás, négy bütyökkel ellátott. M. 5.4, száj 6,

1/ Fettich, u.o. 72.kép 11.

2/ Fettich, u.o. 72.kép 13.

3/ Tompa, Bericht 54.t.4.

4/ Tompa, u.o. 54.t.5.

talp 4.4 cm /M.N.M. 25/1929,36/. 4. Fekete, kézzel formált, egyfűlű. /M.N.M. 25/1929,4,LXII.t.5/. 5. Kézzel formált, virágosrép formájú edény töredékei /M.N.M. 56/1929,3/. 6. Kézzel formált szürke bögre. M. 9 cm átm. 8 cm /Fleissig gyűjt.LXII.t.9/. 7. Fekete, polirozott felületű, téglavörös alapú. Talpán kis omphalos. M. 15, száj 14, átm. 18.6, talp 6.8 cm /M.N.M.17/1931, 10, LXVIII.t.20/. 8. Sötétszürke, fényezett felületű, talp közepén lapos omphalos. LXVIII.t.1.tipus, de hasa mélyebben esik. M. 13.7, száj 15, átm. 21, talp 9.6 cm /M.N.M. Lt.sz.25/1929, 2/. 9. Világosszürke, talp közepén kis omphalos. LXVII.t.19.tipus. M. 12, száj 15.6, átm. 19.4, talp 8 cm /M.N.M.25/1929,20/¹ 10. Középszürke, talpon omphalos. M. 14.5, száj 19, átm. 22.5, talp 6.8 cm. LXVII.t.16.tipus /M.N.M. 46/1929,22/. 11. Középszürke, téglavörös alapú, omphalosos. M. 11.5, száj 16, átm. 18.5, talp 8.2 cm /M.N.M. 25/1929,35/²/ 12. Középszürke, LXVII.t.11.tipus. M. 9.3, száj 10, átm. 12.6, talp 5.8 cm / M. N.M. 25/1924,23/. 13. Világosszürke, kis omphalosos talpon áll. Nyakrésze egyenesen megy fel. M. 7.4, száj 10.8, átm. 12.4, talp 5.2 cm /M.N.M. 25/1929,21/. 14. Világosszürke pereme alatt és kiszögélésénél hornyolások. M. 8.2, száj 11, átm. 12, talp 5 cm /Fleissig gyűjt. LXIX.t.11/. 15. Sötétszürke, talpán lapos, széles omphalos. M. 11.5, száj 13, átm. 19.5, talp 8 cm /Fleissig gyűjt. LXVIII.t.9./ 16. Középszürke, talpán omphalos, has felett egy hornyolat /Fleissig gyűjt. LXIX.t.2/. 17. Barnászürke, fényezett felületű, talpán kicsi omphalos. M. 8, száj 9.5, átm. 12, talp 6 cm LXIX.t.8.tipus./Fleissig gyűjt./³/

Tálak

1. Kézzel formált, töredékes, magas tál. M. 4.8, száj 11.4, talp 5.6 cm./M.N.M. 36/1931,8. LVIII.t.25/ 2. Kissé grafitos, kézzel formált egyenesfalú tál. M. 5.6, száj 12.6, talp 6.6 cm.3. Középszürke, omphalosos. M. 7.7, száj 23.7, talp 5.4 cm 6. ti-
1/ Tompa, Bericht, 54.t.7.
2/ Tompa, Bericht, 54.t.11.
3/ Tompa, Bericht, 56.t.17.

pus /M.N.M. 25/1929,34/. 4. Sötétszürke, omphalosos. M. 4.5, átm. 15.6 cm, 4. típus./Fleissig gyűjt./ 5. Középszürke, simított felületű, omphalosos. M. 9, száj 24, talp 7.4 cm. 4. és 5. típus átmenete./Fleissig gyűjt./ 6. Fekete omphalosos. M. 6.3, száj 15.6, talp 4.8 cm, 5. típus. /M.N.M. 25/1929,35/ 7. Fekete, téglavörös alapú, omphalosos. M. 4, száj 10.3, talp 3.6 cm 5. típus /M.N.M. 25/1929,5/. 8. Világosszürke, finom felületű, omphalosos. M. 5.5, átm. 15 cm./Fleissig gyűjt./ 9. Sötétszürke, téglavörös alapú, omphalosos LVII.t.15. típus. M. 10, száj 24.8, talp 6.2 cm /M.N.M. 25/1929,19/.¹/ 10. Fekete, omphalosos. M. 10.8, száj 5.6, talp 9 cm 8/2. típus /M.N.M. 56/1929,1/. 11. Sötétszürke, gömbölyűtestű és egyenesperemű tálacska. M. 4, száj 11.3, talp 7.4 cm /M.N.M. 56/1929,4/. 12. U.o. középszürke. M. 6, száj 13, talp 7 cm /M.N.M. 17/1931,8/.

Fésűs kerámia

1. Szürke, grafitos. Formája 3. típus. M. 7.8, száj 8, talp 5.6 cm /M.N.M. 25/1929,22/2.²/ 2. Kissé grafitos, fekete felületű. 3. típus, pereme vaskosabb és alatta egy borda. M. 14, száj 13.6, talp 9 cm /M.N.M. 25/1929,3/.³/ 3. Szürke fésűs edény töredékekben. Száj 14 cm /M.N.M. 31/1929,1/.⁴/ 4. Vörösesbarna agyag, fésűs diszítés, 2. típus. M. 7.2, száj 8.8, talp 6 cm /M.N.M. 31/1929,10/. 5. Simított finom felületű, ezüstre grafitozott edény. Nincs fésűzve. 7. típus. M. 11.1, száj 12.1, talp 7 cm. /Fleissig gyűjt./⁵/ 6. Ezüstösre grafitozott, finom felületű fésűs diszű. 4. típus. Pereme alatt kétszeres vékony borda./Fleissig gy. / 7. Az 1. számhoz hasonló. M. 12.7, száj 13 cm /M.N.M. 25/1929,33/.

-
- 1/ Tompa, Bericht, 54.t.14.
2/ Tompa, Bericht, 54.t.9.
3/ Tompa, Bericht, 54.t.13.
4/ Tompa, Bericht. 15.típ.
5/ Tompa, Bericht, 56.t.16.

Nyáry Jenő gyűjtötte össze a pilinyi fensziken fekvő temető leleteit.^{1/} "Az 50 holdnyi fenszík három-ötöd része bronzrégiségeket tartalmaz, egy-ötöd része átmenetet képez és egyötöd részében vastárgyakat találni." A M.N.M.-ba a köv. leletek kerültek be: 1. 84 cm h. kettéhajtott vaskard. Sz. 6 cm. Markolata tövénél keresztvas, a markolat kettős, egymástól bordával elválasztott kettős gombban végződik /M.N.M. 44/1898, 2266, XLIII. t.8/.^{2/} 17 cm h. vaspajzsfogó, a két fogó áttört és egy-egyszög áll ki belőle /M.N.M. 44/1898, 2276, XLIX.t.5/.^{3/} 3. 19 cm h. vaslándzsa /M.N.M. 44/1898, 2271, L.t.11/. 4. 10 cm h. vasnyílhegy /?/ /M.N.M. 44/1898, 2272, LIII.t.11/. 5. Igen töredékes, 48 cm h. vaslándzsa /M.N.M. 44/1898/. 6. Alsóhúros, LT.2.tipusú 2-2 csavarodású fibula 12 cm-es töredéke. A láb hosszan, simán kapcsolódik a kengyelre, a lábon egy gomb./M.N.M. 44/1898, 2279/ 7. 8 cm átmérő tömör bronzkarperec. XXIX.t.8.tipus, de vastosabb /M.N.M. 44/1898, 909/. 8. Üreges, valami masszával kitöltött síma vaspléh karperec töredékei /M.N.M. 44/1898, 2280/. 9. Alaktalan vastöredékek /M.N.M. 98/1271/. 10. Alaktalanná olvadt víz-zöld üvegmassza /M.N.M. 98/1898, 120/. 11. 21.5 cm h. egyik végén négyeszdögű átmetszetű, másik végén ellaposodó vasék / M.N.M. 44/1898, 2275.LV.t.5/.

Pusztagéc. Pulszky publikál^{4/} egy, Pusztagécről származó sírleletet. Lelet részeit egy vaskard, egy vaskarika, pajzsdudor töredékei, vasfibula és vaskarperec képezték. A M.N.M. -ban Pusztagéc-Kárpai pusztáról^{5/} egy 47 cm h. vaskés, LII.t.6.tipus, de markolata jobban meg van hajlítva /M.N.M. 82/1879/.

Sámsonháza. Középszürke, igen finom iszapolású lapos fazék.

- 1/ Nyáry Jenő, A pilinyi régiségekről. AÉ, 1870. R.F.125-128.1. A lelhely említve van. Mon. Nógrád, 336.1.
- 2/ Pulszky Ferenc, A kelta uralom emlékei Magyarországon, AK. XIII.k. 10-11.1.
- 3/ Pulszky Ferenc, Magyarország archaeológiája, I.k.222.1.74. kép. Pulszky Ferenc, Die Denkmäler der Kelten-herrschaft in Ungarn, Budapest, 1879.27.1.
- 4/ Pulszky Ferenc, A Pusztagéczi lelet, AÉ, R.F.XIV.k.6-8.1.I. t. Mint lelhely említve, Mon. Nógrád, 336.1.
- 5/ Mon. Nógrád, 336.1.

LXXIX.t.3.tipus, csak nyaka rövidebb /Balassagyarmat, Múz./.

Sóshartyán. lo.4 cm h. LT.2.tipusú felsőhúros, 2-2 csavarodású vasfibula. XXI.t.18.tipus, a lábon egy gomb /M.N.M. Lt. sz. 156/1909,2/.

Szirák. Pósta Béla a népvándorláskori temető feltárása alkal- mával nyolc kelta sirt tárt fel.^{1/} A temetőtől nyugatra 4 sir és két, cserepeket tartalmazó üreg, a délnyugati részen egy ha- sonló üreg került elő.

1. hely. 38 cm mélyen szétmállott "LT izlésű edény".
2. hely alatt egy sirfészek. Szétmállott, nagyobb agyagurnában égetett emberi csontok, vasfibulának két töredéke / M.N.M. 122/1894/ és edény töredéke. 40 cm mélyen kerültek elő. E sir- fészek alatt 170 cm mélyen egy teljesen szétnyomott urna és egy tál. /A tálat Pulszky a hatvan-boldogi tálakhoz hasonlítja. / Ettől a sirfészektől északnyugati irányban 1 méterre másik sir- fészek. Pulszky szerint ez a leggazdagabb. Az égett emberi cson- tok közvetlenül a földre voltak elhelyezve és ezek közt feküdt: hólyagos bronzkarperec és párjának töredéke 3.tipus / M.N.M. - 112/1894,1/, egy vaslándzsa, amely teljesen töredékes. A XXIX. t.4.sz. alatti karperec, /M.N.M. 112/1894,/ vas varrótü, vaslanc töredéke, vascsüngődísz. H. 8 cm /M.N.M. 112/1894/, vasfibula- részletek egy csomóban. E csoport mellett állt körben három "tisza LT izlésű edény", de ezek teljesen mállottak voltak. E- zekben állati csontok voltak. 3 helyen 50 cm mélyen teljesen elmállott agyagedény. 4 helyen 40 cm mélyen ugyanaz. 5. hely e- latt edénytöredékek, az ábrák szerint vlsz. koravaskori. 6. he- lyen ellipszis alakú tapasztott üregben 45 cm mélyen "LT.izlé- sű cserepek" és vastű. A cserepeket 85 cm mélységig meg lehe- tett találni. 7. és 8. helyen hasonló üregek cseréptöredékekkel.

1/ Pósta Béla, Sziráki ásatások. Arch. Közl. XIX.k. 1896. 55- 59.l. A lelőhelyet említi Mon. Nógrád, 336.l. /A leletek egy része bekerült a Nemzeti Múzeumba./

Heves vm.

Hatvan-Boldog. Publ. Márton, Dolg. 157-158.1. L-LVI.t. Pósta Béla, A Hatvan-Boldogi ásatások, AÉ. 1895, U.F. XV. 1-26.1.

Heves vm. Világosszürke, simitott felületű tál. M. 10.5, száj 20, talp 7.5 cm. 10. típus /Székesfehérvár, Múz. Lt.sz. 149/.

Monosbél. Fekete, téglavörös alapú egyfülű bögre. Kis talpon áll. Füle vízszintesen bordázott és benyomott koncentrikus körökkel díszített, hasán függőlegesen bevéssett vonalkázás megy körbe. M. 7.2, száj 6.8, átm. 9.6, talp 4.5 cm LXXIV.t.9. forma /Kiskúnfélegyháza, Múz./.

Borsod - Abauj - Zemplén vm.

Abaujszántó. Szórványleletek a rimaszombati múzeumban. 1. 2 db 9x7cm átm. gyöngyözött, pecsétlősvégű bronzkarperec. A pecsétlős vég peremét kis bevéssett körök díszítik. /XXVII.t.10/. 2. 2 db 6 cm átm. nyeregformán meghajlitott, rovátkolt zárt bronzkarperec, két csavart szalagmintával plasztikusan díszített ellipszis alakúan megvastagodó díszel. /XXVII.t.11/ 3. 31 cm h. meghajlitott vaskés, széles pengéjű, LII.t.5. típus.

Alsózsolca. Publ. Márton, Dolg. 156.1. XLIX.t. Hampel József, A N. Múzeum Régiségtár gyarapodása, AÉ. 1896, 374.1.

Bodrogkeresztúr környéke. Liláskék üvegkarperec töredéke. Félkör átmetszetű, tetején csavart szálként zsinór fut. /M.N.M. 48/1936,2/.

Felsőméra. 80 cm mélyen előkerült urnasír leletei. A lelet négy edényt és sok fémmellékletet tartalmazott. A fémek a találó szerint az urna és a három másik edény körül egy csoportban feküdtek. Publ. Márton, Dolg. 156-157.1. Mihalik József, A Felső-mérai La-Tène-kori vasleletről. AÉ, 1905, U.F. XXIV.k.26-266.

Hejőcsaba. A Hejőcsaba felé eső szőlőben ástak ki keltakori tárgyakat. Leszih szerint^{1/} vlsz. két leletből keveredtek össze. Igen szabályos, alul kihasasodó szűknyakú urna, köpüs vaslándzsa, vaskarika, bronzkarperec és egy vaskengyel /?/ került be a miskolci múzeumba.

Hernádkércs. 1. Sötétszürke omphalosos bögre. LXVII.t.9.típus. M. 8.4, száj 14.5, talp 9 cm /M.N.M. Lt.sz. 106/1871,1/.2. Világostéglavörös szűkszájú, gömbölyűtestű edény. M. 8.5, száj 4, átm. 10, talp 3 cm /Kassa, Múz. Lt.sz. 4023/.

Mezőkövesd. 1. Sötétszürke bögre, m. 7.6, száj 6.5, átm. 9.4, talp 3.5 cm LXXI.t.9.típus /Miskolc, Múz. Lt.sz.1810/. 2. Fényesre polirozott fekete tál. M. 9.5, száj 23.6, átm. 25 cm 9. típus. /Miskolc, Múz. Lt.sz. 1811/.3. Sötétszürke, vastag nehézkés egyfülű bögre. M. 8, száj 5, átm. 7, talp 4.5 cm. Félholdas, benyomásokkal díszített. /Miskolc, Múz. Lt.sz. 1810/. LXXIII.t.5/. 4. Fekete, vörössel lángolt, fényes felületű urna. M. 25.4, száj 17.8, átm. 24.4, talp 9.6 cm. Formátlan, nehézkés, talpán hornyolások /Miskolc, Múz. Lt.sz. 1912.LXXI.t.17/.5. Sötétszürke urna, LXXVII.t.6.típus. M. 28, száj 17, átm. 30, talp 11 cm /Eger, Liceumi gyűjt./.

Miskolc.^{2/} A miskolci múzeumba kerültek be: 8 cm átm. bronzkarperec, vésett 3 díszítéssel, amely háromszor ismétlődik. 2. 5.5 cm h. LT.2.tip. bronzfibula, visszahajló lába a kengyelre csavarodik. 3. 5 cm h. bronzfibula. 4. A Rendező-Pályaudvarnál: Finom középszürke urna. M. 26, száj 14, átm. 28, talp 9 cm. /Miskolc, Múz. Lt.sz. 6937, LXXI.t.13/ 5. Vele együtt került elő egy hamuszürke, finom felületű urna. M. 28, száj 15.4, átm. 21, talp 8 cm /Miskolc, Múz. Lt.sz. 6938, LXXI.t.8/. 6. Miskolc-Tiszai Pályaudvarról egy középszürke, omphalosos fazék. M. 29, száj 26.6, átm. 36.3, talp 13 cm /M.N.M. Lt.sz. 79/1893,1, LXXIX.t.3/. 7. Középszürke, omphalosos bögre. M.15.4, száj 14, átm. 20, talp 7.6 cm /M.N.M. Lt.sz. 79/1893,2/, LXVIII.t.20.típus.

1/ Leszih Andor, Miskolc régiségei. Történelmi és Régészeti Közlemények, 1926. 77.1.

2/ Leszih Andor, Miskolc régiségei. Történelmi és Régészeti Közlemények, 1926. 44.1.

Monaj. Szórványos leletek a "monaji halomból" a kassai múzeumban. 1. Szélesszájú, szabályos kettőscsonkakúp alakú fazék, pereme letört. M. 26, átm. 27, talp 10.5 cm /Lt.sz.2279/. 2. Sötétszürke, fényezett felületű tál, omphalosos. M. 9, száj 27.5, talp 6 cm 4.típus /Lt.sz. 1499/.

Muhi-pusztá. Muhi-pusztán a Kocsmadombon koravas- és keltakori szkita jellegű urnatemetőket tárt fel Leszih Andor.^{1/} A szkita jellegű temetőben előfordulnak korongolt edények is és Kocsmadomb közelében kelta jellegű szórványos leletek, grafitos edény töredékei is kerültek elő. Szarmata és népvándorláskori anyag is előfordult, tehát egy állandóan lakott telepről és kontinúan használt temetőről van szó.

Kifejezetten kelta jellegű leletek kerültek elő a Kocsmadombon. Úveges Béla földjén. 1. Középszürke, omphalosos bögre. M. 9.4, száj 10.8, átm. 13, talp 3 cm /Miskolc, Múz. Lt.sz.14838, LXVII. t.5/. 2. Fekete, téglavörös alapanyagú egyfülű bögre. M. 9, száj 5.7, átm. 9, talp 3.5 cm /Miskolc, Múz.Lt.sz.14389, LXXI.t. 10/. 3. Kézvel formált, durva szemcsés bögre. M. 7 cm /Miskolc, Múz. Lt.sz. 14873, LXXI.t.14/. Kovács Lajos földjén egy 6 cm átm. babos bronzkarperec. A babok egymástól eléggé távol vannak, IX. t.6.típus /Miskolc, Múz.Lt.sz. 10841/. Csak Muhi-pusztá lehellyel szerepel egy korongon készült behúzott peremű tál, a behúzott perem profilált, kis keskeny talpon áll. Középszürke. M. 5.4, száj 14.5, talp 5.4, átm. 17.6 cm./Miskolc, Múz.Lt.sz.8903/

Óhuta-Nagysánc. Leszih Andor ásatása. Szíves szóbeli közlése szerint sem temetőt, sem telepet nem talált, csupán egy vékony rétegben találta e leleteket, amelyek a miskolci múzeumba kerültek. Az 1. helyen 7.6 cm átm. vaskarperec, amelyet kétszeres hullámvonal díszít. Ugyaninnen lignit karperec töredékei, vas-töredékek és sárga fésűs díszű edény talp és peremtöredéke./Lt.

1/ Leszih Andor, Borsod megyei szkita leletek -Scythian finds from the county of Borsod, Folia Archaeologica, I-II. Budapest, 1939, 68-87.1.

sz. 8915/. A 2.sz. helyen 12.5 cm h. LT.1.típusú alsóhúros vasfibula /Lt.sz.8923/. A 7.sz. helyen kék üvegkarperec, félkörös átmetszetű. Lt.sz. 8952. A 8.sz. helyen kék üvegkarperec töredéke, négyszirmú virághoz hasonló kidudorodások diszitik. Lt.sz. 8966. Ugyancsak az ásatásból származik egy fésűs edény töredéke és finom vörös tál töredékei, azonkívül szürke bögre töredékek. Ugyancsak nagy grafitos fésűs edény töredékei. Lt.sz.9013. Középtagja egy 2.5 cm h. bronzcsüngő Lt.sz. 8005 /XXXVII.t.13/.

Radostyán. Leszih Andor ásatása. 5 urnasírt ásott, a hatodik ajándékképen a miskolci múzeumba került.^{1/}

I.sir. 60 cm mélyen került elő: Nagy urna töredékei. Lt.sz. 9374. Feketére fényezett omphalosos kis bögre. M. 7, száj 8.6, átm.11, talp 5.5 cm. Lt.sz. 9375 /LXVII.t.11.típus/. Felső részén erős hornyolások. Ez az urnában volt elhelyezve. Az urna mellett hosszúköpűjű lándzsahegy, levele egészen keskeny. Lt.sz. 9376. A lándzsahegytől valamivel távolabb 33 cm h. vaskés. Lt.sz. 9377 /LII.t.3/. A lándzsa mellett 7 cm h. vasfibula. LT.2.típusú, 4-4 csavarodású, felsőhúros. Lt.sz. 9378 /XXI.t.13/. A nagy edény mellett egy sötétszürke tál, csak töredékei maradtak meg. Lt.sz. 9379.

II.sir. Durva, kézzel formált edény töredékei, egy kerek átmetszetű fül és vastöredékek. Lt.sz. 9080.

III.sir. 84 cm mélyen egy durva, nem korongolt és rosszul iszapolt edény töredékei. Vlsz. egyenesfalú tál lehetett. Apró csontok voltak benne. Lt.sz. 9381. Emellett egy másik hasonló tál töredékei. Lt.sz. 9382. A két edény közt élére állitya egy 19cm h. vaskés. Lt.sz. 9383 /LII.t.19/. A következő tárgyak a 9381sz. tálban: 7 cm átm. üreges vaskarperec, ez volt legfelül. Lt.sz. 9384. /XXVIII.t.4/. 10.5 cm h. LT.2.típusú, 2+2 csavarodású, alsóhúros vasfibula. Lt.sz. 9385. Lába rákapcsolódik a kengyelre, és egy gomb disziti. 6 cm átm. vasfibula. Felsőhúros, 2+2 csavarodású, a lába ráfeküdt a kengyelre, most már le van törve. A lábán egy gomb Lt.sz. 9386. Vasszijvég, 8.5 cm h., egy vaskari-
1/ Tompa, Bericht, 112.1.

ka, amelyhez háromszögformájú, belül üres és átfúrt tag kapcsolódik. Lt.sz. 9387 /XXXVII.t.17/. 3.5 cm átm. vaskarika, rajta egy kisebb karika. Lt.sz. 9388. Ivalakú, végén kampóban begömbülő vaskapocs, végén átfogó aklasszöggel. Felülete plasztikus fonatokkal díszített. 12.5 cm h. Lt.sz. 9389 /XXXIII.t.16/. 4.4 cm h. 2+2 csavarodású, alsóhúros LT.2.típusú bronzfibula, a lábbon egy profilált rudacska áll keresztben. Lt.sz. 9390./XXI.t. 2/. A fibula mellett egy hullámvonalban hajlitott 2 cm átm.gyűrű. Lt.sz. 3891 /XXXIII.t.4/. Az urnában legfelül 6.5 cm átm. egymásra futó végű vashuzal karperec. Lt.sz. 9392./XXVIII.t.6/ Az edény belső falához simulva alaktalan bronztöredékek. Vlsz. egy hólyagos karperec lehetett. Lt.sz. 9393.

IV.sir. Bütykökkel és ujjbenyomásokkal díszített durva, kézzel formált edény töredékei. Lt.sz. 9394. /II.t.9/. Sima tömör bronzkarika töredékei. Lt.sz. 9395. 7.5 cm átm. vaskarika, rajta egy másik kisebb vaskarika. Lt.sz. 9396.

V.sir. Sokbütykös, kézzel formált durva fazék töredékei. Az egyik töredéken a bütyök alatt vaskapocs. Lt.sz. 9368 /II.t.4/. 13 cm h. alsóhúros, LT.2.típusú vasfibula. A láb simán ráfekszik a kengyelre és egy koncentrikus körökkel díszített gomb van rajta. Lt.sz. 9398 /XXII.t.1/.

VI.sir. Ennek a sirnak az anyagát Svinger Jenő ref. lelkész mentette meg és ajándékozta a múzeumnak. 1. Fekete, finom felületű bögre. Talpán kis omphalos. M. 15, száj 17.5, átm. 22, talp 7.5 cm. Lt.sz. 9386 /LXVIII.t.5/. 2. Kettéhajtott, 76 cm h. vaskard. Az urna mellett feküdt. Hüvelye külön feküdt, kardkoptatója 1. típus. Lt.sz. 3969 /II.t.7-8/. 3. 56 cm h. meghajlitott vaslándzsa, a közepe táján egy vaskarika szakítja meg. Lt.sz. 9370/II. t.5/. 4. 6 cm h. 4+4 csavarodású, felsőhúros töredékes vasfibula. Lába egy gombbal kapcsolódik a kengyelre. Lt.sz. 9371. 5. Töredékes vaslemez, 3 cm széles, 25 cm h. az urna körül feküdt. Lt.sz. 9372. 6. 13 cm h. köszörűkő, az urna mellett feküdt. Lt.sz. 9373.

Szörványos leletek Radostyánból a miskolci múzeumban: 1. 7.5 cm

átm. vashuzal karperec, végei egymásra futnak. Lt.sz. 7404. 2. Üreges, egyenesen és ferdén rovátkolt bronzkarperec töredéke. Lt.sz. 7404. 3. LT.2.típusú vaskard töredékei. A csúsztatópánt 4.típus. Lt.sz. 4708 /XLIX.t.1/. 5. Vaskés 14 cm h. töredéke. Egyik végén két szeglyuk, meghajlitott penge. Lt.sz. 3186. 6. 33 cm h. hajlitott pengéjü vaskés. Lt.sz. 3241. LII.t.3.típus. 7. Vaslándzsa töredéke. Lt.sz. 3188. 8. Vaslándzsa töredéke. A széleslevelü tipushoz tartozhatott. Tüz nyomai látszanak rajta. H. 22 cm, Lt.sz. 3187. 9. 18 cm h. meghajlitott vaskés. Lt.sz. 4704 /LII.t.11/. 10. Kétszer csavart nyolcasokból álló vaslanc 40 cm töredéke, 2 darabban. Lt.sz. 4706. 11. Lapos vashuzalból font 54 cm h. vaslanc, egyik végén lapos karika, másikon horog. Lt.sz. 4707. 12. Kézzelel készült, durva bütykös edény töredékei. Lt.sz. 9397. 13. Egyfülü bögre, fényes feketére polirozott. Füle letört, a hasán kis félhold alakú benyomások. M. 7, száj 5.2, átm. 8, talp 3.5 cm. Lt.sz. 3242. 14. Szürke, fényes ezüstösre grafitozott egyfülü bögre. Füle tarajos. M. 6.7, száj 7, átm. 9.7, talp 4 cm. Lt.sz. 3242 /LXXII.t.5/.

Rozvagy. Dr. Gallus Sándor ásatása, akinek e helyen külön közönetet mondok, hogy a temető alább következő leírását jelen munka számára összeállította és feldolgozásra átengedte.

A rozvágai temető.

Irta: Gallus Sándor.

A lelőhely megtalálói két skelet-temetkezést romboltak szét. A temető még meglevő néhány sirját két, egymással párhuzamos, hosszúkás homoktetőn találtam. A lelőhelyen a homokfűvás igen erős.

A és B sir. A szél által kikezdett homokos dombtetők mindegyikén egy-egy sir bukkant elő, melynek már csak törmelékeit sikerült megtalálnom. A széles dombhátaikat felásva további három, egymástól nagyon távol fekvő sirt tártam fel. A két dombhát közti nagy területre, a sírok szórványos fekvésére és a rendelkezésre álló kevés pénzösszegre tekintve, nem folytattam a feltárást.

I.sir. A sir összehalmozott és összehajtott vastárgyából és tőle bizonyos távolságban elhelyezett, egy sorba fektetett edénymellékletekből állott. A szél által kikezdett homokos dombtetőn a tárgyak 40 cm mélyen voltak elhelyezve /5.kép.A/III.t. 1.

Az 5.kép A 10.sz. alatti vashalomban a következő tárgyak voltak: Három részbe hajlitott vaskard, hossza összehajlitott állapotban 35.5 cm IV.t.11.

A kardnak ugyancsak összehajlitott tokja h. 18 cm./IV.t.19/Kettéhajlitott karcsú lándzsahegy, h. 17 cm /IV.t.15/. Kettéhajlitott széleslevelű lándzsahegy, h. 12 cm /IV.t.16/. Kettéhajlitott vágókés, h. 27 cm. /IV.t.13/ Két darab félköríves vaslemezről hajlitott pajzsveret /IV.t.12/. Hosszuk 7.5 cm. Egy 9.5 cm átm. vaskarika, melyre másik kis karika van húzva /IV.t.14/. A hüvely összehajlitásánál a hüvely szélének védői lepattogzottak, mert sok tört darabját különböző helyeken találtam /IV.t. 18/.

Az edénysor a következő leleteket szolgáltatta:

1-3. Urnák.- 1. Sötétbarnásszürke, kézzel formált, törésvonalán bütykökkel ellátott. M. 46, átm. 39 cm /V.t.2/. Kézzel formált sötétszürke urna, nyakán rácsosan besimitott diszítés. M. 34, száj 20, átm. 38 cm /IV.t.20-20a/. 3. Korongon készült, közep-szürke, jól iszapolt igen töredékes bőszejű fazék. Átm. 32 cm. /V.t.15/ 4. Vállán merőleges kanellúrákkal tagolt karcsúnyakú bögre, csak töredékei állithatók össze. Átm. cca 13.5, m. 18 cm, szája 10.4 cm. Sötétszürke, fényezettfelületű./V.t.16. és 5.kép B.1./ 5. Kis edényke, mely még a kiemelés előtt darabokra omlott szét /5.kép B.2/. 13 cm magas. 6. Disznóagarak. 7. Kis vaskarika. 8. Disznócsontok. 9. Az előbb felsorolt leleteket szolgáltató vasrakás. 10. Égett csontok halmaza, a földre helyezve. 11. Kis, piros bögre, igen rossz, mállott állapotban. A száradásnál, még kiemelés előtt széthullott /5.kép B.3/.

II.sir. Csontvázsir, a csontváz igen rossz, korhadt állapotban, csak a koponya és a lábszárcsontok maradtak meg. /6.kép.A;III.t.2-4./ A képen a megmaradt csontok vonalkázva vannak. A sirgő-

dör szélessége 1.10 m, a hossza a disznócsontokkal együtt 3 m. Tekintettel az egész komplexus hosszára, valószínűen erősen nyújtva, esetleg oldalt fektetve feküdt a csontváz, DNY-ÉK irányban, fejjel délnyugatnak.

1. Egy seprüdiszes csupor alja. 2. Turbántekercses korsó. M. 21, száj 15.5, átm. 26 cm /V.t.14/. Szürkés agyagszínű. 3. Fényes barnásszürke, kézzel formált urna, törésvonalán bütykök. M. 32.5, száj 19, átm. 31 cm /IV.t.10/. 4. Korongon készült, jól iszapolt középszürke urna. M. 40, száj 32, átm. 47 cm /V.t.1/. 5. Omphalosos tál, annyira romlott állapotban volt, hogy nem emelhettem ki. Átm. cca 20-25 cm /6.kép B.5/. 6. Valószínűleg egész disznó erősen korhadt csontjai, az összefüggő csigolya-sor a bordákkal és végtagokkal jól kivehető volt. A csontok közt vaskapocsszerű holmikot találtam, amelyek sajnos szállítás közben széttöredeztek. 7. Összefüggő, vasszegély, valószínűleg pajzskeret verete. /IV.t.8./ Egy töredék átlag 4-5 cm h. 8. Vas láncszanyélvég, h. 5 cm /IV.t.6/. 9. Belül üres vaskorongocská, átm. 4 cm /V.t.8/. 10. 3.5 cm h. és 1.5 cm átm. függődiszkek bronzból /IV.t.3-4/ és kis bütykös bronzkarika. /IV.t.2./ 11. Kalcinált, égett csonttörmelékek. 12. Széles levelű, vaslánczsa /V.t.6.h.18 cm/. 13-14. Két, kb. 63 cm h. vaskard, igen töredékes állapotban, tokkal együtt. /V.t.4,5,9; IV.t.1-la/ 15. Vékony levelű, töredékes, 36 cm h. vaslánczsa /V.t.10/. 16. 2 cm átm. vaskarika /V.t.7/. 17. 11 cm h. vasfibula /IV.t.7/.

III.sir. /5.kép B./ Hamvasztásos sir. 1. Fényes szürkésbarna urna, oldalán lapos bütykök, kézzel formált. M. 32.5, átm. 33 cm /IV.t.9/. 2. Kézzel formált középszürke urna, oldalán bütykök. M. 31, száj 20, átm. 28 cm /V.t.13/. 3. Erősen omlós, málékony urna, kiemelés közben szétomlott /6.kép B.6/. 4. Vaskés igen rossz állapotban, 22 cm h. /6.kép B.7/ A földben teljesen elmállott La-Tène típusú tál, még a biztos körvonalait sem sikerült megrajzolni. 6. Vasfibula, restaurálás előtt tönkrement. 7.9. Kalcinált, földbe helyezett csontok. 8. Vaskard és vaslánczsa egy csomóban elhelyezve. A lánczsa 28 cm h. a kardtöredék átm. 21 cm /V.t.11-12/. 10. Faszénhalom. 11. Kis fekete

bordázott edény füllel. ~~Sajnos~~ nem lehetett konzerválni./6.kép, B.8/ A leletek a M.N.M.-ba kerültek, még leltározatlanok.

Rozvány. Márton Lajos, egy a kassai múzeumba került 4. típusú kardkoptatót mutat be innen.

Sajókaza. Ormospuszta. 1. 22 cm h. olló, Lt.sz. 42o5. Egy karddal és 2 zablalánccal került elő a kard. Lt.sz. 42o2, a zabláié 42o3.

Szendrő. 1. Antropoid kard, h. 49 cm kettéhajtott. A markolat 12 cm. A penge kétélű. /M.N.M. Lt.sz. nincs. XLVII.t.4/ Hajlított pengéjű vaskés, markolata gombban végződik és körgyűrű van rajta. H. 31 cm.^{1/}

Szendrő, Csengő-barlang. A miskolci múzeumba 13 db sárga alapon kék-fehér pávaszemés üvegpasztagyöngy került be.

Szentmárlapuzta. Bubics püspök ajándékképpen a M.N.M.-ba kerültek be leletek,^{2/} összefüggésüket nem tudjuk. 1. 11 cm h. rozsdás vasfibula, visszahajló lába rásimul a kengyelre.Lt.sz. 3o/1892,33. /XX.t.14/.2. 6 cm átm. töredékes, rugós vaskarperec, egymásra csavarodó végekkel. Lt.sz. 3o/1892,33. 3. Vaskarperec töredéke, Lt.sz. 3o/1892,38. 4. 2.6 cm átm. lapos vaskarrika. Lt.sz. 3o/1892,39. 5. Széles pengéjű vaskard töredékei. Lt.sz. 3o/1892, 41,42,43,44. 6. 12 cm átm. vaspajzsudor töredék. XLIX.t.6.típus, de pereme körben le van törve. M. 6.2 cm. Lt.sz. 3o/1892,68. 7. 29 cm h. vaskés, LII.t.5.típus. Lt.sz. 3o/1892,63. 8. U.a. 3o cm h. Lt.sz. 3o/1892,64. 9. 38 cm h.u.a. Lt.sz.3o/1892,65. 1o. 11 cm h. vaskés pengetőredéke. A nyél kezdődésénél vastag borda fut körbe. Lt.sz. 3o/1892,73. 11-12.Két vassarló töredékei. Lt.sz. 3o/1892,6o,7o. 13. 13 cm h. vassar-

1/ Franz v. Pulszky, Die Denkmäler der Keltenherrschaft in Ungarn. Budapest,1879. 23,32.1. Szendrei János, Borsodmegye és telepei. AE. 1883, 136-137.1. II.t.4. Műreg.Kalauz 1886,62-63., Pulszky Ferenc, A kelta uralom emlékei Magyarországon, AK, Pulszky Ferenc, Magyarország archaeológiája, Bp.1897, I. k. 219-22o.1., Reinecke Pál, Magyarhoni emlékek a La Tène kor kezdetéről, AE,1898, U.F.XVIII.3o6-316.1. Márton, Arch. Hung. 5o.1.XIV.t.2. Márton, Dolg. 159.1.

2/A M. Nemzeti Múzeum Régiségosztály szerzeményei. AE,1893.U. F. XIII.k.178.1.

lőtöredék. Lt.sz. 30/1892,75. 14. 43 cm h. keskeny vaslándzsa. Lt.sz. 30/1892,52. 15. U.a. 32 cm h. Lt.sz. 30/1892,47. 16. U.a. 20 cm h. 55. 17. U.a. töredék. Lt.sz. 30/1892. Lt.sz. 30/1892,46. 18. Kettéhajlitott keskeny vaslándzsa. H. 27, sz. 4.5 cm. Lt.sz. 30/1892,46. 19-20. U.a. 30 és 18 cm. Lt.sz. 30/1892,? 21. 14 cm h. vaskés, hajlitott penge, amelyből keskeny nyél hajlik hátra. LII.t.9. tipushoz hasonló. Lt.sz. 30/1892,74. 22. 17 cm h. vas-eszköz, egyik végén átfúrt vasnyél, másik végén derékszögben meghajlik és kiszélesedik. Lt.sz. 30/1892,76. 23-24. Vaslemez töredékek /pajzsalkatrész?/ Lt.sz. 30/1892,66,67. 25. 30/1892, 28,69,72,79,80,81,84,86,87 Lt.sz. vaslándzsák töredékei és vas-töredékek. 26. 24 cm h. széles szalagrugójú olló a rugónál erősen összeszűkül. Bubich ajándékában kerámia is került be, ezek közt nincs kelta, hanem rómaiakoriak. Lt.sz. 30/1892,58.

Szin. A M.N.M.-ba sir részeit képező leletek kerültek be.^{1/}1.60 cm h. töredékes vaskard /Lt.sz. 35/1900,2/. 2. Letört végű vaskés, VII.t.7. típus /Lt.sz. 35/1900,1/. 3. 31.5 cm h. vaslándzsahegy. /Lt.sz. 35/1900.3/.

Szirmabesenyő.^{2/} Szórványos leletek kerültek be a miskolci múzeumba: 1. Hamuszürke tál, m. 8, száj 26.3 cm. Lt.sz. 1022, 3. típus. 2. Világosszürke omphalosos bögre. LXIX.t.8. típus. M. 10, száj 14, talp 8 cm. Lt.sz. 943. 3. Sötétszürke, belül fazettált behúzott peremű tál, kis talpon áll. M. 8.5, száj 24, átm. 27, talp 9 cm. Lt.sz. 1001. 4. Világos hamuszürke, vastagfalú nehézkos urna. M. 18.6, száj 8, átm. 16, talp 7 cm /LXXI.t.12. Lt.sz. 1218/. 5. Sötétszürke, finomfelületű fazettált talpú omphalosos bögre. M. 8.5, száj 11, átm. 15, talp 9 cm. Lt.sz. 569. /LXII.t.1-la./ Ötször ismétlődő három keretezett háromszögből álló benyomott diszítés a nyaka alatt. 6. Világosszürke egyfülü bögre. M. 10, száj 9, átm. 12, talp 4 cm. Lt.sz. 853 /LXIII.t.

1/ Hampel József, A Nemzeti Múzeum Régiségosztályának gyarapodása. 187.1.

2/ Losonczy István, A Borsod-Miskolci Múzeum. AÉ, 1903, U.F. XXIII. 398.1.

6/. 7. Világosszürke, durva, kézzel formált kis bögre, m. 7.5 cm. Lt.sz. 926. LXXI.t.14.tipus. 8-12. Négy vaslándzsa, igen töredékesek. H. 16-29 cm.

Tiszaluc. 3l cm h. vaslándzsa. LT.1.tipus. /M.N.M. Lt.sz.59/ 1896,3/.

Diósgyőr. Miskolc és Ujdiósgyőr közt kerültek elő a leletek, de összefüggésüket nem lehet rekonstruálni. /Miskolci Múzeum/ 1. Világos hamuszürke, belül elsimitott, behúzott peremű tál. Kis talpon áll. LXXI.t.16.tipus. M. 9.8, száj 27, talp 9 cm. Lt.sz. 6539. 2. Sötétszürke bögre. LXVII.t.11.tipus. M. 6.5, száj 5.6 átm. 9.5, talp 4.5 cm. Lt.sz. 6541. 3. Középszürke, durvafelületű bögre. M. 9.5, száj 10.5, átm. 12, talp 6 cm. LXVIII.t.8. tipus. Lt.sz. 6542. 4. Középszürke fazék. M. 35, száj 24, átm. 35, talp 14 cm. Lt.sz. 6545 /LXXVII.t.5/. 5. Tégladrapp bögre. M. 11.5, száj 13, átm. 19, talp 8 cm. LXIX.t.9.tipus. Lt.sz. 6540. 6. Világos tégladrapp, kis omphalosos tál. M. 10, száj 11, talp 11 cm. 10.tipus, csak pereme behúzottabb. Lt.sz. 6546. 7. 78 cm h. egyenes, szélespengéjű vaskard. Lt.sz. 6523. 8. 3.4 cm h. bronzfibula. Lt.sz. 6536/XX.t.7/. 9. 4.5 cm LT.2.tipusú bronzfibula. Lt.sz. 6537. /XXI.t.5/ 10. Köralakúan, háromszorosan összehajtott vaskard, vége gömbölyű csúcsívben végződik. Átm. 22 cm a mai állapotában. Lt.sz. 6524.

Borsod vm. A miskolci múzeumnak átadott Szirmay gyűjteményben sok keltakori lelet foglal helyet, melyeknek pontos lelőhelyét nem tudjuk, de kétséget kizáróan Borsod vm területéről, sőt vlsz. Szirmabesenyő környékéről származnak. 1. Középszürke, omphalosos bögre. M. 9.6, száj 16, átm. 18, talp 7.4 cm. LXVII.t. 16.tipus. Lt.sz. 566. 2. Világosszürke, szalagfülü egyfülü bögre. M. 10.5, száj 9.4, átm. 12, talp 4.8 cm. Lt.sz. 843. LXXII. t.1.tipus. 3. Világos-téglaszinű, szürkével bevont egyfülü bögre. Füle letört. M. 10, száj 9.3, átm. 11, talp 5.2 cm. LXXII. t.2.tipus. Lt.sz. 848. 4. Világos hamuszürke egyfülü bögre. Középen bemélyedő szalagfüle van. Alacsony és széles, erősen profilált. M. 7.4, száj 9.2, átm. 9.8, talp 5.3 cm. Lt.sz. 850. 5.

Durva, szürkésbarna egyfülű bögre. M. 9, száj 9.8, átm. 9.8, talp 4.6 cm. Hasonlít a LXXII.t.7.számhoz. Lt.sz. 852. 6. Világosszürke egyfülű bögre, füle letört. A nyakán körgyűrű, gömbölyű forma. M. 12.2, száj 9.8, átm. 13, talp 5.2 cm. Lt.sz. 856. 7. Barnásszürke, vlsz. kézzel formált egyfülű bögre. M. 7, száj 6.4, talp 3.2 cm. Lt.sz. 858. LXXII.t.8.típus. 8. Sötétszürke, igen finom felületű bögre. Kis omphalos a talpán. M. 12, száj 14, átm. 19, talp 7 cm. Lt.sz. 942. LXVII.t.6. 9. Fényes barnásszürke bögre, LXVII.t.12.típus. M. 9.5, száj 8.5, átm. 12, talp 5 cm. Lt.sz. 1606. 10. Világosszürke bögre, LXXI.t.9.típus. M. 8, száj 6.8, átm. 9.4, talp 4.5 cm. Lt.sz. 1217. 11. 30 cm h. és 13 cm magas pajzsdudor XLIX.t.1.típus középtagja tojásalakú. Lt.sz. 1512.

.....

V. Fejezet.

Csehszlovákia

Abraham /Ábrahám/. A túrócszentmártoni múzeumban sárgásdrapp, finoman simított edényláb, XCIV.t.4.tipus, kis talpgyűrűn áll, éleesebben profilált, a törésben három hornyolás. M. 9.6, a talp 11.6, a talpcső átm. 6.6 cm. Lt.sz. 5918.

Alsogeller /Alsógellér/. A M.N.M.-nak két hamvasztásos és két csontvázás sir leleteit, és egy szórványos leletet ajándékoztak a Tihanyi gyűjtemény anyagából.

I.sir. 1. Világosszürke urna, talpa kissé behomorodik. Felső részén négy hornyolás, a két felső közt két sor besimitott hullámvonal fut. Lt.sz. 43/1939,1. XCI.t.5/. M. 32, száj 16, átm. 28, talp 10.6 cm. Az urna körül elhelyezve bronzövlánc töredékekben. /Két 9 cm h. töredék, ld. XXXV.t.7.,9/. Lt.sz.43/1939,2/.

II.sir. Ujlaki-udvarból származó leletek. 1. Bronzövnék 22 db töredéke. XXXV.t.4.,6.,8. A 8.sz. alatti egy 10 cm-es töredék. Lt.sz. 43/1939,3. 2. Összeolvadt sárgás üvegdarab. Lt.sz.43/1939, 3. 3. Összeolvadt kék üvegdarabok. Lt.sz.: 43/1939,5. Ehhez a sirhoz egy urna tartozott, mely 70 cm mély sirüregben volt elhelyezve. Az urnában voltak az üvegdarabok és körülötte bronzlánc.

III.sir. 8 cm h. felsőhúros, 4-4 csavarodású vasfibulatöredék. Lt.sz. 43/1939,6 /XXXV.t.5/. A fibula a csontváz bordáinál feküdt. A csontváz mellett egy ugyancsak besimitással diszitett urna.

IV.sir. 235 cm mélyen csontváz, fej északkeleten, jobb csuklóján egy 7.2 cm átm. középkék üvegkarperec. Lt.sz. 43/1939,7. XXXII.t.4.

Szórványos lelet. Középbarna, fényezett felületű, világosabb alapanyagú bögre. M. 7, átm. 8, talp 4.2 cm. Lt. sz. 44/1939,1 /LXVIII.t.19/.

Anyata. Az érsekujvári múzeumban. A beszolgáltatók szerint szá-
= Anyata

tás közben került elő, csontváz nem volt a közelükben. 1. Sötétszürke nyomott formája "Linsenflasche" forma. Feneke egész szélességében behomorodik. M. 10, száj 8, átm. 13, talp 10 cm. /LXI.t.10/2. Sötétszürke szitulaformájú edény. M. 14, száj 11,5, átm. 20, talp 10 cm. /LXIV.t.3/ 3. Sötétszürke, igen finomra fényezett urna. M. 23,5, száj 13, átm. 23,5, talp 10 cm./LXXXI.t. 8/. 4. Sötétszürke, éles profilú bögre LXVII.t.21.típus. M.8,5, száj 11,5, átm. 14,5, talp 5,5 cm.

Bars vm. 1. 9 cm átm. héttagú hólyagos bronzkarperec. /Léva, Múz. XXI.t.2/. 2. 4,5 cm h. bronzfibula töredéke. /Léva, Múz. XXI.t. 21/. 3. Világosszürke, "Linsenflasche" tip. urna. M. 30, száj 8, átm. 23, talp 10 cm /Léva, Múz. LXI.t.7/.

Bertotovce /Bertót/ 18 cm h. törött, csavartnyelű vaskés, nyele karikában hajlott hátra. /M.N.M. 76/1896/.

Bosáca /Bosác/. Lapos, edényfalból vágott orsókarika és LT 2.típusú diszitetlen lábú bronzfibula töredéke a túrócszentmártoni múzeumban. Publikálatlan.

Bratislava /Pozsony/. A pozsonyi múzeumban késő LT. cserepeket és égetőlapot említ Eisner, 178-179, 184.1.

Brestov /Alsóberek/. 30 cm h. vassarló /M.N.M. 74/1905,43/.

Bystrická /Túrócbeszterce/. Késő LT.cserepeket említ Eisner. 185.1

Čachtice /Csejte/ 6,4 cm h. felsőhúros, 3-3 csavarodású, bordázott kengyelű, madárfejú LT.1.tip. bronzfibula, XIX.t.5.típus. /M.N.M. 10/1892/.^{1/}

Csejtét Eisner, 183. lapon mint késő kelta lelőhelyet említi.

Čáčov /Csácsó/. A pozsonyi múzeumban LT.2.típusú bronzfibula és az abrahámihoz hasonló edénytalptöredék. Publikálatlan.

Čata /Csata/. Drapposszürke bögre. LXVII.t.13.típus, de az edény teste gömbölyűbb. M. 7,5, száj 9, átm. 10,5, talp 6 cm /Ipoly-ság, Gimn./.

1/ Sándorfi Nándor: A csejthei őstelepről, AÉ, 1892, U.F. XII.k. 245.1.; Hampel József, A N. Múzeum Régiségtárának gyarapodása. AÉ. U.F. 1892, XII.k. 186.1.

Cerovo /Cseri/. Eisner, 186.1., késő LT.cserepek.

Cifer. Késő LT.cserepek, Eisner, 184.1.

Drahňov /Deregyő/. Szórványos leletek a pozsonyi múzeumban. LT. 2.jellegű kerámia. Publikálatlan.

Devin /Dévény/. A pozsonyi múzeumban késő kelta kerámia, piros-fehér festésű árú, LXXXVI.t.4.tipusú /8.formarajz/ fésűs edény, edényfedő, mint XCIV.t.2.tipuson, 12.tipusú tál. Publikálatlan. Eisner is említi innen késő LT.cserepeket és egy "pseudo LT. 2. tip." fibulát mutat be. /Eisner, 178, 179, 184.1. LXI.t.12./

Devinska Nova Ves /Dévényújfalú/. A Devinska Jasero állomáshoz közel késő LT.cserepeket említi Eisner, 184.1. Ugyancsak ismer-teti Jaňsák.^{1/}

Dolni Badin /Alsóbágyon/. Eisner 186.1., késő LT. cserepek.

Dolnie Srnie /Alsószernye/. Késő LT.cserepek, Eisner, 184-185.1.

Dolnie Stitárý /Alsócsitár/. Eisner 184.1., késői edénytöredékeket említi.

Nove Zámky /Érsekujvár/. Szórványos leletek az érsekujvári múzeumban. 1. Világosszürke urna peremtöredéke. 2. Fekete csésze faltöredéke. 3. Sötétszürke csonkakúp alakú, orsógomb, alsó része szélén körben bekarcolt zeg-zug diszítés.

A M.N.M.-ban 6.6 cm belső átm. üvegkarperec. Alapja kék és sárga üvegszállal diszítve. /Lt.sz. 3/1931, 1, XXXII.t.5./

Cszl. /Feled/. A határból középszürke, durva, vastagfalú omphalosos, a LXXXI.t.14-hez hasonló urnácska ismeretes, de karcsúbb nyakú. M. 15, száj 14.5, átm. 21, talp 6 cm. /M.N.M.Lt.sz. 80/1867/

Folkušová /Folkusfalva/. Késő LT.cserepek a túrócszentmártoni múzeumban, Eisner, 185.1.

Gajary /Gajár/. A túrócszentmártoni és pozsonyi múzeumban késő

1/ Stefan Jaňsák, Staré osídlenie Slovenska-- L'ancienne colonisation de la Slovaquie., Sbornik muzeálnej Slovenskej spoločnosti, XXV.k. 1931, 7-65.1.X.t.

LT.leletek, hármagyöngyözésű karikákhoz hasonló torquestörédék, gyöngyök és edénytörédékek. Id. Eisner, 177-180, és 183.1. Gánovce /Gánóc/. A poprádi múzeumban késő LT.cserepek, Eisner, 186.1.

Damašd /Garamdamásd/. Publ. Eisner, 170-171.1., LIV, LV, LVI, LVII. t.1., Márton, Dolg.

Gocnod /Dajta/. Késő LT.törédékek a pozsonyi múzeumban. Id. Eisner, 183.1.

Rákos^v /Gömörrákos/. Babos bronzkarperec törédéke, a babok egymástól távol esnek és négy-négy plasztikus gyöngyöcske disziti. /Rimaszombat, Múz./

Hrkovce Csl. /Gyerk/ Aranyhuzal torques törédéke. A huzal 5 cm széles peccétlőben végződik, mely üreges, vlsz. koráll vdt henné. /M.N.M. Lt.sz. 79/1894.^{1/}

Helemba. Világosszürke, kétfülű bögre. M. 5.2, száj 7, átm. 9, talp 3.5 cm /Esztergom, Múz. Lt.sz. 1440/LXVI. t. lo. típus./.

Holics. 10 cm h. LT.1. tip. bronzfibula, felsőhúros, 2-2 csavarodású. Kengyele szögletes átmetszetű, visszahajló lábán korong, lábának vége kettéválik. /Staatl. Mus. f. F.-u. Frg. Kat. Nr. IV D, 3954/

Nadasany /Hontnadas/ Eisner^{2/} említi, mint késő kelta leletet. A túrócszentmártoni múzeumban egy edénytörédék és két malomkő.

Hornie Mladonice /Felsőlegénd/. Késő LT.grafitos kerámia, Eisner 179, 186.1.

Hornie Plachnice /Felsőpalojta/. Késő LT. edénytörédékek a túrócszentmártoni múzeumban. Eisner, 179. 186.1.

Hornie Vadičov /Felsővadas/. Késő LT. telepet említ Eisner 185.1.

Ilava /Illava/. 5 cm h. alsóhúros, rövidspirálisú simalábú bronz

1/ Márton, Arch. Hung. 35. t. X. t. 6.

2/ Eisner, 186.1., Časopis M. S. S. VII. 1902, 156.1.

fibula, a láb a fejhez közel kapcsolódik. /Turčiansky Svätý Martin, Múz./

Imel /Imely/. Az imelyi jegyző ajándékképpen kerültek be a leletek a M.N.M.-ba. 1. 65 cm h. 4.4 cm sz. vaskard, keskeny, összeszefutó hegyű típus. Lt.sz. 21/1885,8. 2. U.a. 65 cm h. 4.6 cm sz. Lt.sz. 21/1885,9. 3. 6.4 cm sz. vaskardtök töredék. Rajta 3.típusú kardfüggesztő. Lt.sz. 21/1885,10. 4. Vaskard töredékei /Lt.sz. 21/1885,11/. Igen hosszú vaslándzsa töredéke. Lt.sz. 21/1885,14. 5. Három és ötször csavart nyolcasokból álló vaslánc töredékei. Lt.sz. 21/1885,15. 6. Vaskardkoptató, 2.típus. Lt.sz. 21/1885,16. 7. Kardlánc alsó töredéke a horoggal. Lt.sz. 21/1885,18. 8. 45 cm h. két vashuzalból csavart karikával és horoggal ellátott vaslánc. Lt.sz. 21/1885,? 9. Vasfibulának 7.6 cm-es töredéke. Jellegtelen. Lt.sz. 21/1885,? 10. Töredékes vaslándzsa Lt.sz. 21/1885,?.

Nekiye /Ipolynyék/. Vastag, fekete, erősen profilált tál, kis talpon áll. M. 8.5, száj 24.5, átm. 23.5, talp 7.5 cm /Balassagyarmat, Múz. Lt.sz.4339/. Hasonlít az 5.típushoz,de talpa van.

Sakálos /Ipolyszakállos/. Eisner^{1/} publikálja a selmecbányai /Banska Stiavnica/ múzeumban levő leleteket. Csontvázak mellől összehajlitott vaskardok, lándzsák és a LXXXII.t.3,és LXXVII.t.3.sz. típusoknak megfelelő kerámiai anyag jött elő.

Salka /Ipolyszalka/. Világosszürke, durva tál. M. 4.8, száj 15.2, talp 4.2 cm /Túrócszentmártoni Múz./11.típus.

Ipoly folyó vidéke. Sötétszürke, omphalosos tál. M. 10.4, száj 28, talp 9 cm 8/2.típus. /M.N.M. 122/1913/.

Kamendin. /Kéménd/. A Kisvölgyben kezdett földmunkák alkalmával kerültek felszínre a leletek, melyeket Dudich Sándor tanító gyűjtött össze és az előkerült leletek alapján ásatni kezdett. 18

1/ J.Eisner, 171.1., J.Eisner, Nové nálezy na Slovensku a v Podkarpatské Rus /r. 1925/ O.P., V-VI. 1926-27. 65-66.1.

csontvázas sir és 2 urnasir került felszínre, melyeknek anyaga most Dudich Sándor gyűjteményében található.

A temető, mint a helyrajzi felvétel mutatja, a vasútvonal mentén, dombos területen fekszik.

I.sir. A 4965 hr.sz. parcellában, agyaggödörben ásták ki a munkások. 60 cm mélyen dél felé fordított koponyával, feldúlt férficsontváz.

A munkások a köv. leleteket szolgáltatták be: A lábnál egy fényes fekete, finom felületű edény. M. 18.4, száj 12.8, talp 10.1 cm /VI.t.1/. Ugyanott sötétbarna, enyhén grafitozott fésűs edény, vállán bekarcolt vonalkázás. M. 7.7, száj 10.8, talp 7.6 cm /VI.t.2. 2.tipusú/. A bal váll mellett elrozsdásodott lándzsacsúcs.

II.sir. Az I.sirral párhuzamosan, tőle 120 cm-re keletre, 30 cm mélyen feküdt. A koponya a medencecsontok közt. Bolygatott csontváz. Baloldalán a csipőcsontnál egy, az I.sir urnájával egyező alakú urna.

III.sir. A 4960 és 4965 sz. parcellákban dél felé fekvő fejjel, 140 cm mélyen fekvő csontváz. A bal csuklóján 6x6.5 cm átm. babos bronzkarperec. /IX.t.6/, a jobb csuklóján sima bronzkarperec. Átm. 6.6x5.6 cm /IX.t.4/. A bokáin két teljesen egyforma, rovátkolt karika, végei egymásra futnak. Átm. 7.4 cm /IX.t.13, 17/. Jobb halántéka mellett egy vaskarikával összerozsdásodott bronzgyűrű, átm. 3 cm /X.t.15 és XI.t.4/. A jobb kulcscsonton, vastörredékek /fibula?/ a bal váll mellett vaslándzsa töredéke. A medencecsontok közt egy nagyobb fibula rugójának törmeléke. Edénymellékletet nem szolgáltattak be.

IV.sir. Gyermekecsontváz 25 cm mélységben. A fej D-DNY felé, az arc nyugat felé fordulva. A lábakat a lábszár közepéig agyagbányászás közben elhordták. A megmaradt sipcsontok zöldek a patinától, tehát karikák voltak a lábon is. A jobb medencecsont mellett vörösre égetett tál, teljesen szétkorhadt állapotban. A jobb alkar közepén vékony, kopott bronzkarperec, amely a sing- és zárócsonttal együtt kettétört. Átm. 5x4.5 cm rovátkolt /X.t.

2/. A bal alkar közepén 5 cm átm. bronzkarperec, végei egymásra futnak /X.t.1/. A medencecsonton és a bal kulcscsontnál vastörmelékek. A sir a 4965 parcellában feküdt.

V.sir. A 4965-68 parcellák határán 165 cm mélyen férficsontváz, DK-K-ÉNY-NY irányban. Egy fekete urna és egy szürke, omphalosos tál teljesen elkorhadt. A bal kéznél egy vaskés, 16.5 cm h. /XI.t.19/, és egy szürke homokkőből, valamint egy vöröses kőanyagból való átfúrt fenőkő. /XI.t.21,26/

VI.sir. A 4965 sz. parcellában 110 cm mélyen női csontváz feje D-DNY. A karok a mellen keresztbe fektetve feküdtek, a lábal derékszögben meghajlítva és balfelé fektetve. A bal medencecsont mellett két edény. 1. Fényes barna felületű, vöröses alapanyagú bögre, alján kis omphalos. M. 11.6, száj 13.6, átm. 18.4, talp 6.6 cm /VII.t.4/. 2. Fényes fekete, téglavörös alapanyagú kis omphalossal ellátott tál. M. 8.6, száj 23.8, talp 9 cm. 3. típus /VII.t.5/. A bögrében madárcsontok voltak.

VII.sir. A 4965 sz. parcellában 135 cm mélyen 160-162 cm h. csontváz. Ballábánál egy urna és egy szürke, rosszul égetett, teljesen szétkorhadt tál. Az urnán egy vasolló volt keresztbefektetve. H. 21 cm /XI.t.3/. A nyakcsigolyán az áll alatt egy vasfibula töredéke, 9 cm /XI.t.15/. A bal kulcsont alatt vastörmelékek. A váz D-É irányban feküdt.

VIII.sir. A 4969 sz. parcellában, feje északon, arca balra, kelet felé nézett. Idősebb nő csontváza. Kezei az ölében egymásra voltak téve. Az arc előtt levő magas urna és a bal térd mellett levő kisebb tál teljesen elkorhadt. A jobb csuklón lapos szalag bronzkarperec, négy helyen téglalakúan kiszélesedik, és keresztbe van rovátkolva. Átm. 5x6.2 cm /IX.t.1...kép/. A karperec és kar közé egy 10 cm h. bronzrudacska volt téve. /IX.t.15/ A két lábon két egyforma, üreges, rovátkolt karika, átm. 9 cm /IX.t.25,28/. A medencecsont baloldalán vaskarika, átm. 6 cm /XI.t.24/ és egy nagyon töredékes, vékony és hegyes vaskés. A jobbkez középső ujjain térdalakúan hajlított bronzgyűrű, mely négy levélalakú tagból áll. Átm. 2.5 cm /IX.t.20/. Gyűrűs ujján

sima vasgyűrű, átm. 2.5 cm /IX.t.26/, a balkéz gyűrűs ujján sima bronzgyűrű, 2.7 cm átm. /IX.t.27/ A két vállán, a kulcsontok végeinél egy-egy 5.5 cm h. LT.1.tipusú, rovátkolt kengyelű, madárfejú, felsőhúros 2+2 csavarodású bronzfibula. /IX.t.14,16/ A mellcsont közepén egy LT.1.tipusú, felsőhúros, 3+3 csavarodású, rovátkolt kengyelű fibula. Visszahajló lábán egy kifakult, pasztával kitöltött korong. H. 5.2 cm /IX.t.9/. Alatta két bronzfibula töredéke. /IX.t.19,21./

IX.sir. A 4969 sz. parcellában 130 cm mélyen női csontváz. Hossza 150 cm hosszú. A fej dél felé van fordítva. A láb mellett, fekete, teljesen szétkorhadt urna, mellette egy u.o. tál. A bal mellen vasfibula /XI.t.10/. A medencecsontok közt egy bronzkarika feküdt /X.t.8/.

X.sir. A 4969 sz. parcellában 150 cm mélyen dél felé eső fejjel, férfi csontváz. A bal térd mellett egy szétmállott fekete urna, tetejére egy ugyancsak elkorhadt tál volt helyezve.

XI.sir. A 4965 sz. parcellában 35 cm mélyen, D-DK-É-ÉNY irányban, feldúlt férficsontváz. A jobb térdnél tál és urna töredékei. A lábain üreges, rovátkolt bronzkarikák. Átm. 8 cm /X.t.22, 27/. A nyakán vastorques, átm. 16.5 cm /XI.t.16/, a bal vállán vastöredékek.

XII.sir. A 4972 sz. parcellában 175 cm mélyen É-D irányban fiatal női csontváz. A koponya szét volt lapitva. A lábnál egy barnás-fekete, fényes felületű urna. M. 33, száj 14.7, átm. 29, talp 11 cm /VI.t.6/. Mellette egy kisebb ép urna, fényes barna. M. 25.6, száj 14.7, átm. 25.1, talp 10.2 cm. Talpán kis körgyűrű és homorúan beugrik. /VI.t.5/ Ugyanott sötétszürke, sárgásan lángolt omphalosos tál. M. 8.8, száj 24.2, talp 6 cm. 3.tipus. /VI.t.4./ A lábakon egy-egy babos, pecsétlős végű lábperec. Átm. 7x6 cm. A pecsétlős vég rovátkolt. /IX.t.18,24./ A balkéz középső és gyűrűs ujján egy-egy hajlitott ezüstgyűrű. Átm. 1.7 cm. /X.t.3-4/ A bal és jobb kézfejen egy-egy lapos bronzkarika /IX.t.2,7/. Átm. 2.5 cm. A medencecsont körül ugyanilyen bronzkarika /IX.t.11/. A sir leásásakor 55 cm mélységben a IX.t./3.sz.

bronzkarika került elő. A nyakon finomművű bronznyaklánc, ezüst zárókarikával /IX.t.5/. Hosza 34 cm. A jobb csuklón finom ezüst huzalból csavart karperec. Átm. 5x4 cm /X.t.24/. A bal csuklón rovátkolt pecsétlős végű, 6.2x5.8 cm átm. bronzkarperrec. /X.t.9/. Az áll alatt LT.1. típusú, felsőhúros 3+3 csavardású bronzfibula, a visszahajló gombos láb ráhajlik a kengyelre /X.t.6/. Ez alatt még két bronzfibula, egy hasonló /X.t.5 / és egy hasonló a töredéke. A jobb vállon két LT.1. tip. 4-4 és 4.2 cm h. hasonló vasfibula.

XIII.sir. A 4792 sz. parcellában, 120 cm mélyen, D-É irányban fekvő csontváz. Arca kelet felé fordítva. A bal lábszára mellett egy tál és egy urna, teljesen széttöredezve.

XIV.sir. A 4972 sz. parcellában, 90 cm mélyen kb. 65-70 cm átm. urnasir. Négy edény volt benne, kettő maradt épen. Fekete, fényes, téglalapanyagú bögre. Alján kis omphalos. M. 12, szájló. 6, átm. 14.6, talp 5 cm /VIII.t.3/. Tele volt kalcinált csontokkal. Szürke, téglabarna alapanyagú bögre. M. 10, szájló, átm. 14, talp 7.8 cm /VIII.t.4/. Az égett csonttöredékek közt egy rovátkolt, megvastagodó végű, 6.3x5 cm átm. /X.t.11/ bronzkarperrec, két darab karperecvég, látszik rajtuk a tűz nyoma /X.t.10/, két vas lábperrec 6.5 cm átm. nyitott vashuzal karperec, négyszeresen tagolt és finom rovátkolt mintával diszitett /X.t.19/. Az egyik 7x8 cm átm. rovátkolt huzal /X.t.14/, a másik 9 cm átm. nyolcszor tagolt huzal /X.t.25/. Két LT.1. tip. 7.4 és 3.2 cm h. vasfibula, a visszahajló láb a kengyelre fekszik /X.t.7 és 18/. Vaskarika, átm. 5 cm /XI.t.17/. A hamuhalom mellett vaddisznó oldalbordái és állkapcsa, agyarával együtt /XI.t.18, 26/.

XV.sir. A 4972 sz. parcellában 75 cm mélyen kb. 55-60 cm átm. urnasir. Hamuhalom csonttörmelék nélkül. Benne két kis bögre, és egy 2 cm átm. agyaggomb /XI.t.27/. 1. Sötétszürke, világosszürke alapanyagú fényezett urna. Alján kicsi omphalos. M. 8.4, szájló. 8.4, átm. 12.3, talp 4 cm /VII.t.3/. 2. Vörössárgásszürke szemcsés felületű bögre. M. 7.5, szájló, talp 4.8 cm /VII.

t.2/ fésűs edények 1.tip.

XVI.sir. A 4968 sz. parcellában 55 cm mélyen D-É irányú gyer -
meksir. A balkéz mellett fényesfelületű barna edényke. Talpa
homorúan beugrik. M. 9, száj 13.2, átm. 15.3, talp 7.2 cm/VII.
t.7/. Jobb lábánál egészen fekete, vöröstégla alapanyagú ompha-
losos tál. Felső részén erősen látszik a korongolás nyoma. M.
9, száj 20.2, talp 6 cm /3.tipus VII.t.6/. A lábain egy-egy ro-
vátkolt üreges bronzkarika, az egyes tagokon kis gyöngyözés .
Átm. 7.5 cm /X.t.23,26/. A bal kulcsonton egy 7 cm h. LT. 1.
típusú rozsdás vasfibula /XI.t.9/. A váz 140 cm hosszú volt.

XVII.sir. A 4965 sz. parcellában 195 cm mélyen 170 cm h. férfi
csontváz, feje dél felé. Balkeze mellett darabokra tört szürke
tálban szarvasagancsnyéllel ellátott vaskés, 20 cm h./XI.t.7./
A fej mellett baloldalt egy középbarna kis omphalossal ellátott
urna. M. 18.2, száj 10.6, átm. 18.6, talp 7 cm /VIII.t.1/.Mel-
lette sárgásdrapp, fényes, finomfelületű bögre. M. 9, száj 15.7,
átm. 16.6, talp 7.1 cm /VIII.t.2/. Jobb kezénél egy LT.1. tip.
rövid kard, erősen elrozsdásodott, textilnyomok látszottak raj-
ta. H. 60 cm, sz. 4.6 cm. Végén látszik a két rozetta.

XVIII.sir. A 4973 sz. parcellában 180 cm mélyen D-É. irányban,
fiatal férfi 178 cm h. csontváza. Jobb lába mellett egy telje-
sen elkorhadt urna és egy fényes fekete, téglavörös alapanyagú
omphalosos tál. M. 7.4, száj 21.6, talp 5 cm /VII.t.9/.6.típus.
A nyakán karmantyús záródású álpecsétlős, 14.8 cm átm. torques
/IX.t.29/, rajta egy bronzgyűrű. A jobb csuklóján 5.6 cm átm.
rovátkolt bronzkarperec. Végei plasztikus trombitamintával di-
szítettek /IX.t.22/.

XIX.sir. A 4973 sz. parcellában D-É irányban balra fordult aro-
cal fekvő 160 cm h. öreg nő csontváza. A feje mellett a jobb
oldalon teljesen elkorhadt urna, a bal keze mellett barnásszür-
ke, fényesfelületű kis omphalossal ellátott tál. M. 8.8, száj
24, talp 6 cm 3.tipus /VII.t.8/. A jobbkez középső ujján sima
bronzgyűrű volt, a csuklón rovátkolt bronzhuzal karperec. Átm.
5.8x4.6 cm./X.t.12/ A balkezén két hajlitott bronzgyűrű /X.t.3-

4/. Átm. 2 cm. A bal kézfejre helyezve egy 4 cm átm. vasgomb.
/XI.t.6/ A bal csuklón 8 cm átm. bronz babos karperec /IX.t.II/
és teljesen szétrozsdásodott, hasonló darab. Mindkét lábán egy-
egy 8.8x7.4 cm átm. üreges, rovátkolt bronzlábperec./X.t.13,2I/
A nyakán egy darabokra tört vasnyakperec. A bal kulccsonton és
a bal medencecsonton vastöredékek /XI.t.13/. A váz mellett fek-
vő tálban vaddisznó állkapocs és agyar.

XI.sir. A 4965 sz. parcellában 145 cm mélyen DK-ÉNY irányban,
175 cm h. 50-60 év körüli férfi csontváza. A bal kulccsonton
7.6 cm h. letört lábú vasfibula /XI.t.1/. Jobb keze mellett sötét-
barnás-szürke fényes urna. M. 22.3, száj 13.2, átm.19.4, talp
8.6 cm /VIII.t.5/.

A VII.t.1-es tál és a XI.t.28.sz. lándzsahegy szórványos lele-
tek a Kisvölgyből.

Kehnec /Kenyhec/. Szórványos leletek akenyheci kavicsbányából,
a kassai múzeumban. 1. 45 cm h. és 7.5 cm sz. hajlitott vaskés,
LII.t.4.típus. Lt.sz. 3804. 2. 23 cm h. vaskéstöredék. Lt.sz.
3805. 3. Vastöredék, vlsz. kardtokhoz tartozott. Lt.sz. 3807. 4.
Kardpenge töredéke, Lt.sz. 4287.

Kézmarok /Késmárk/. A poprádi múzeumban késő LT.cserepek, Eis-
ner, 186.1.

Darmotky /Kisgyarmat/. 50 cm h. három részbe hajtott, háromszor
megcsavart nyolcasokból álló vaslánc. /M.N.M. Lt.sz.127/1885,2/
2. 12.5 cm h. vaslánc töredéke. Végén horog. /M.N.M. Lt.sz.
127/1885,3/. 3. Vaslándzsának 18 cm-es töredéke. /M.N.M.Lt.sz.
127/1885,4/. Ugyanezen lelt.sz. alatt keltakori ezüst fülbeva-
ló, üveg és borostyángyöngyök is szerepelnek.

Mala Maňa /Kismánya/. Drapposszürke, finoman iszapolt és simi-
tott urna. Szabályos kettőscsonkakúp alakú, nyakán egy körgyü-
rű. M. 20, száj 12, átm. 20, talp 20 cm /Érsekujvár, Múz./.

Maly Varad /Kisvárad/. Középszürke kis urna, LXXXI.t.8.típus,
pereme alatt egy körgyűrű. M. 17, száj 9, átm. 19, talp 8 cm.
/Nagysurány, Elemi isk. gyűjt./

Kopec /Tóthalom/. Fekete, szabályos kettős csonkakúp alakú urna, pereme letört, hasa felett széles körgyűrű. M. 24, száj 15, átm. 27.5, talp 11 cm. Sötétszürke tál töredéke, 10. típus, talpa közepén kis omphalos. M. 6.5, száj 24.5, talp 10.5 cm, 4. típus. /Érsekujvár, Múz./

Kammene Darmaty /Kőhidgyarmat/. A túrócszentmártoni múzeumban csontvázas sirből eredő bögre.^{1/} M.N.M.-ba kerültek be a köv. leletek: 1. Üreges, rovátkolt, hármass gyöngyözésű karperec. Lt. sz. 31/1931, 1. 2-3. 6.4x4.6 cm átm. babozott, pecsétlős végű bronzkarperec. 2 db /XVII.t.12.típus. Lt.sz. 31/1931, 2-3.

Krivoklát /Széppatak/. Késő LT.kerámia, Eisner, 185.1.

Kural. A pozsonyi múzeumban babos karperec és urna, publikálatlan.

Kúty /Jókút/. Eisner 138.1. késő LT.edénytöredékek.

Láb. Késő LT.cserepek a pozsonyi múzeumban. Ld.Eisner, 184.1.

Levičá /Léva - Ujtelepen/ szürkés-drapp, fésűs edény. M. 12.5, száj 13, átm. 14, talp 8 cm 5. típus. Benne 153 kelta ezüstpénz és 5 bój arany került elő.^{2/} /Léva, Gimn. LXXV.t.7/

Léva. Scholler-utcában sötétszürke, fésűs diszú edény. Kiugró, vastag pereme alatt két hornyolás, 4. típus. M. 11, száj 13, átm. 14, talp 9 cm /Léva, gimn./

Léva-Strázsadülő. Szürke bögre töredéke /Érsekujvár, Múz./

Lontov /Lontó/. Sötétszürke edény. M. 13.5, száj 11.5, átm. 13.5, talp 8 cm /Ipolyság, gimn. /LXIII.t.9/. 2. Sötétszürke, finoman iszapolt fazék. M. 14, száj 18, átm. 21, talp 10 cm. LXXIX.t.5. típus, hasa felett erős borda. /Ipolyság gimn./ A találó szerint gőzeke vetette fel a két edényt.

1/ J. Eisner, Slovensko v. Praveku, Bratislava, 1933. 171-172. 1. LIII.t.7. Márton, Dolg. 153.1. XLVII.t.7.

2/ Az edény és pénzek ábráját Ld. Karl Fink, Die Münzprägung der Ostkelten und ihrer Nachbarn, Dissertationes Pannonicae, Ser. II. No.15, Budapest, 1939. 90.1.XXX.t.

Machalovce /Mahálfalva/. Késő LT.cserepek, grafitos edénytöredék és vasrögök. Eisner, 180, 186.1.^{1/}

Malachov /Malakóperesény/. Késő LT. kerámia a túrócszentmártoni múzeumban. Eisner, 179.1.

Malacky /Malacka/. 19 cm h. vasolló, a rugórész lent háromszög formán kiszélesedik. /M.N.M. 34/1914./

Malé Ostratice /Kisnándori/. A pozsonyi múzeumban késő LT.csepepek, Eisner, 184.1.

Mosovce /Mosóc/. Nagy grafitozott edény talptöredéke a M.N.M.-ban /Lt.sz. 118/1882,2/.

Moravany nad Váhom /Moraván/. Eisner, 184.1., késő LT.edénytöredékek.

Myjava /Miava/. Aranytorques, kiegyenesített, hossza így 48 cm. Szára négyszögletű átmetszetű, csavart aranyhuzal, vége pecsétlősen szélesedik ki, a pecsétlőben bemélyedés. A csavart rész kezdetéig poncolással és koncentrikus körrel díszítve. /M.N.M.

Vebka-Naňá /Nagymánya/. A pozsonyi múzeumban szórványos leletek. Az 5. és 8/2.típushoz tartozó tálak, fésűs edény, 6.típus. LT.2.típusú kard és hosszú lándzsahegy. Publikálatlan.

Surany /Nagysurány/. Bronzöv töredékei a M.N.M.-ban /Lt. sz. 62/1884, 1-2/.

Nížnia /Nizsna/. Késő LT. cserepek, Eisner, 185.1.

Stara-Dala /Ógyalla-Abadomb/. A komáromi múzeum ásatása, anyaga a komáromi múzeumba került. 1. Finoman iszapolt, világosszürke, szitulaformájú urna. M. 19, száj 13, átm. 17, talp 9 cm /LXIII.t.8/. 2. Világosszürke, sötétebb alapanyagú urna. M.17, átm. 19, talp 10 cm /LXXXI.t.13/. 3. Szürke, finoman iszapolt urna. M. 22, száj 16, átm. 22, talp 10 cm /LXXX.t.2/. 4. Középszürke urna. M. 24, száj 18, átm. 25, talp 11 cm /LXXX.t.6/.5.

1/ Münnich Sándor, A mahalfalvi Hradiskórról, AÉ, 1889. U.F.IX. k. 57-59.1.

Sötétszürke, durva felületű urna. M. 19, száj 13, átm. 20, talp 10 cm /LXXXI.t.2/. 6. Sötétszürke, mélyen ülő hasú bögre. LXIX. t.14. típus. Pereme törött. M. 14.5, száj 9, átm. 16, talp 7 cm. 7. Szürkésbarna omphalosos bögre. M. 10, száj 14.5, átm. 17, talp 4 cm /LXIX.t.6/. 8. Vörössárga bögre. M. 11, száj 13, átm. 15, talp 8 cm /LXVIII.t. 16/

Plotin /Plotin/. Késő LT.cseréptöredékek, Eisner, 179.1.186. 1.¹/

Plavecky Podhradie /Detrekőváralja/. Késő LT.cserepek kerültek elő a szántóföldeken. Eisner, 184.1.

Prencov. /Berencsfalú/. Kelta gyöngyök és Késő LT.edénytöredékek, Eisner, 178-179.1.

Radola, Késő LT. cserepek. Eisner, 185.1.

Radosima /Radosna/. A pozsonyi múzeumban késő LT.kerámiatöredékek. Eisner, 184.1.

Rastislavice /Récse/. Tíztagú hólyagos karperecek, az egyikén plasztikus trombitaminta disz. Publ. Márton, Dolg. 141.1. AÉ, U. F. XXXIII.k.95.1. Márton, Arch. Hung. XIII.t.4.

Rudina /Rudas/. Késő LT. telepét említ. Eisner, 185.1.

Silica /Szilice/. Edénytöredékek a túrócszentmártoni múzeumban. Fekete, vörös alapanyagú töredékek, az egyikén besímitott rácsminta. Gömbölyű, behajló peremű tál /12.típus/ faltöredéke. Publikálatlan.

Skala /Vágsziklás/. Trenčini múzeumban sárgabetétes üvegkarperrec, fekete-fehér- és zöld-sárga karikákkal díszített üveggyöngyök, és késői cseréptöredékek. Eisner, 177,180.1.

Smolenice /Szomolány/. Késő LT.cserepek. Eisner, 184.1.

Stupava /Stomfa/. 10 csontvázas sír, korai mellékletekkel. Publ.

1/ Mihalik József, A rohátskai őstelepről, AÉ, 1888. U.F.VIII.1. 140-147.1. U.a. Óskori leletek Liptómegyében, AÉ, 1891, U.F. XI.k. 145.1.

Eisner, 167-170.l. Márton, Dolg. 153-155.l.XLVI.t.,XLVII.t.1-7. A sirmezőben késői LT.cserepek is kerültek elő, Eisner 184. 1. Az M.N.M.-ban héttagú hólyagos lábperec. Lt.sz. 1/1874,III. Zadiel /Szádélő/. Egy kelta vaskés a munkácsi múzeumban.^{1/}

Szebeszlő. Egy LT.1.tip. madárfejú 3-4 csavarodású, felsőhúros pálcikákkal tagolt kengyelű bronzfibula, melyhez 64 cm h. lánc kapcsolódik. A lánc végéhez 10.2 cm átm. trébelt bronzkorong van kapcsolva, mely koncentrikus körökkel és fogazott széllel van díszítve. A láncon szabálytalan közökben 18, trébeléssel és poncolással díszített háromszögű bronzlemez függ és 7 db bronzszálból csavart kettős spirálisú csüngő. /M.N.M.^{2/}

Tardosked/ Tardoskéd/. Fekete, behúzott peremű tál. 9.tipus. M. 10.5, száj 21.5, talp 9 cm /Érsekujvár, Múz./. Eisner késő LT kerámiát említ innen a pozsonyi múzeumban. Eisner,184.1.

Topol'cany /Nagytopolcsány/. Kelta gyöngyök és késői kerámia került elő, Eisner, 178, 184.1.

Zalaba. 1. Sötétszürke töredékes urna. LXXXV.t.2.tipus. Hasa felett háromszor három koncentrikus körből álló benyomott díszítés. 2. Középszürke agyagtál, 6.tipus. M. 9.5, száj 23.5, talp 9 cm. 3. Alsóhúros 2+2 csavarodású LT.2.tipusú vasfibula, 8.5 cm h. töredéke. 4. 6 cm átm. bronzkarperec, négy karika és a közbeeső tagok trombitamintával díszítettek. /XXX.t.8/ 5. Plasztikus díszű bronzkarperec töredékei. XXXIII.t.1.tipus. 6. 7 cm átm. vaskarperec, pálcikákkal tagolt és a közbeeső részek kissé kidomborodnak. Belül lapos /XXIX.t.8/. A leletek a lévai gimnázium gyűjteményében vannak.

A selmecbányai múzeumba egy urna, táltöredék és csonttöredékek kerültek be. Az urna LXXXV.t.8.tipus.^{3/}

1/ Lehoczky Tivadar, Adatok hazánk archaeológiájához különös tekintettel Bereg megyére és környékére, Munkács, 1912, 58.l. Lehoczky Tivadar, Emlékek a régibb vaskorból Munkács környékén, AÉ, 1901, U.F.XXI.h.142.lapon említi, hogy a gallishegyiekkel egészen egyező vasleletek vannak a birtokában.

2/ Pulszky Ferenc, A szebeszlői ruhakapocs, AÉ, 1880. R.F. XIV.k. 160.l. XV. Márton, Arch. Hung. 21.1.II.t. balra fent és IV.t.fent.

3/ V. Budaváry, Nové nálezy doby Letenskej na Slovensku - Neue Funde aus der Latenezeit in Slowakei, Sbornik muzealnej Slovenske spolocnosti, Band XXXI. 1937, Turčiansky Svätý Martin 185-187.l.5.k

Zelence /Szelincs/. Késő LT.cserepek a túrócszentmártoni Múzeumban. Ld. Eisner 184.1.

Zemianske Podhradie /Nemesvára/. A túrócszentmártoni múzeumban XXXIV.t.8.tipusú bronzlánc, alsóhúros bronzfibula töredéke; LT.2.tip. felsőhúros, 2-2 csavarodású, fejnél kapcsolódó vasfibula; tokos vasbalták és grafitos edénytöredékek.^{1/}

Zelice /Zseliz/. Eisner mint késő La-Tène telepet említi.^{2/} A Garam jobb partján a várostól délre késő La-Tène jellegű cserepek kerültek elő.

Zsitvatorok. Három hamvasztásos sir.^{3/}

I.sir. 145 cm mélyen 115 cm h. és 90 cm széles kb. négyszögű gödör, fényes feketére polirozott, vörös alapanyagú gömbölyű testű urna, hasonló a LXXXIII.t.4.számhoz, de nyaka valamivel szélesebb. M. 25.6, száj 15.2, átm. 24.7, talp 12.2 cm. Hasonló anyagú és színű tál, 8/1.tipus. M. 9.4, száj 26.4, talp 8.2 cm.

II.sir. 45-48 cm mélyen égett csontok, fésűs edény és finom kerámiatöredékek. Ezenkívül egy karika alakú bronzveret.

III.sir. 40-60 cm mélyen két halom égett emberi csontthalmot tartalmazott.

A három sir közt elszórva sima, finom felületű cseréptöredékek kerültek elő.

Trebatice /Vágterebe/. A pozsonyi múzeumban késő LT.cserepek. Eisner 184.1.

Trenčín /Trencsén/. A Várdombon késő LT.cserepek. Eisner, 185.1.

Trenčianske Teplice. A trenčíni múzeumban két hosszúspirálos LT. 2.tip. bronzfibula és sok apró bronzdisz töredékek. l. 3.8 cm h. felsőhúros, 7-6 csavarodású, a láb a fej közelében kapcsolódik,

1/ J.L.Holuby, Zpráva o "Hradiskách" predhistorickej osade pri Zemangkom Pdhradie v Trenčiansku, Sbornik Muzeálnej slovenskej spoločnosti, 1898, 145-155.l. Eisner, 185.1.

2/ Eisner, 186.1.

3/ V.Budaváry, Nové nálezy z doby Laténskej na Slovensku - Neue Funde aus der La-Tènezeit in Slowakei, Sbornik muzeálnej slovenskej spoločnosti, Band XXXI.1937. Turčiansky Svätý Martin, 185-187.l. 1-4.kép.

ornavassoi típus. 2. U.o. h. 5.6 cm 11-10 csavarodású. Eisner, 177. 185.1. LXI.t.t. 6-11.

Turčiansky Blatnica /Blatnica/. Késő LT.cserepek a túrócszentmártoni múzeumban. Eisner, 185.1.

Turčiansky Svätý Martin /Túrócszentmárton/. Bordázott edénytöredékek a túrócszentmártoni múzeumban.

Túróc vm. 16.4 cm magas és 21.7 cm átm. trébelt bronzsisak, /XLVIII.t.2. M.N.M.¹/

Turiepole /Turmező/. Késő LT.cserepek a pozsonyi múzeumban. Eisner, 186.1.

Udvard. 1. Drapposszürke urna, pereme letört, LXXXVIII.t.1.ti -
pus. M. 30, átm. 27, talp 8 cm. 2. Kívül fekete, belül sárgás
tál. M. 7, száj 22 cm 8/2.típus. 3. 7.5 cm h. LT.1.típus, bronz-
fibula, lábán nagy korong, 3-3 csav. a korong, kengyel és a
spirális szélei finom csavart bronzdrótból alakított filigrán
munkával díszítettek. 4. Belül sima, kívül rovátkolt bronzkar-
perec töredéke. 5. 25 cm h. 3.5 cm sz. vaslándzsa. LT.3. típus.
/Érsekújvári múzeum/

Uhorská Ves /Magyarfalú/. Késő LT.cserepek, Eisner, 184.1.

Végvezekény. Késői kerámiát említ Eisner, 184.1.

Vel'ky Bysterec /Nagybisterec/. Késő LT.kerámia. Eisner, 185.1.

Vráble /Verebély/. 1. 0.75 cm falvastagságú fésűs edény perem-
töredéke. /Léva, Múz. LXXV.t.5/. 2. Finomra polirozott drappos -
szürke bögre. Hasa egész mélyen ül, nyaka összeszűkül, pereme
nincs. M. 6.5, száj 5, átm. 9.5, talp 4 cm /Léva, Múz./.

Vrsatksé Podhradie /Oroszlánkő/. Késő LT.cserepek. Eisner, 178, 183.1.

Výšný Kubín /Felsőkubín/. Késő LT.telep a túrócszentmártoni mú-
zeumban 14 cm h. 1-1 csavarodású. Felsőhúros bronzfibula, sima
lábú, lapos szürke orsókarikák, sárga pávaszemes gyöngy és ké-
ső LT.cserepek. Eisner, 185.1.

¹/ Reinecke Pál, Magyarhoni emlékek a La Tène-kor kezdetéről. AÉ,
1898, U.F. XVIII.k. 311.1.

VI. Fejezet.

Szovjetunió.

Szovjetunió

Botrágy. 3.5 cm h. "madárfejű" LT.1. típusú bronzfibula a visszahajló láb egy nagyobb és mellette két kisebb gyönggyel díszített. /M.N.M. Lt.sz. 100/1900,3/.

Gallishegy ld. Munkács.

Kuštán Selo /Kustánfalva/. 16 tumulust publikált J.Böhm és Jankovich József, melyek a XI.számú kivételével szkita temetkezést tartalmaztak.^{1/} A XI. tumulus 8 m átm. és 55 cm magas volt. A keleti szélén égetett faszéncsomó, a közepe felé egy urna, ebben voltak elhelyezve a hamvak és a mellékletek. 1. Egészen világosdrappszinű, kis talpon álló urna. M. 18, száj 20, átm. 23, talp 8 cm. /LXXII.t.9/ 2. 6.2 cm h. felsőhúros, 2-2 csavarodású /?/ bronzfibula, XIX.t.16.típus. 3. 4.5 cm h. hosszú spirális bronzfibula. A kép szerint koronggal ellátott felhajló lábban végződik, a spirálison bronzrudacska van átdugva, mely két gombban végződik. 4. 3.8 cm h. bronzfibula, felsőhúros, 3-3 csavarodású, kengyele tömör és kiszélesedik, és két rovátkolt mezőre van osztva. Lába le van törve. 5. 1.2 cm átm. bronzkarika, ezen egy láncszem. 6. 11.2 cm h. vaskapocs, kampója le van törve. A két nagyobbik tag bronzlemezzel bevonva. 7. 3.4 cm átm. nyitott vékony vaskarika. Az edény a munkácsi múzeumban van, a többi lelet Jankovich József felvilágosítása szerint Prágába került.

Lovácska ld. Munkács.

Močola /Macsoła/. 1. 11 cm átm. kék üvegkarperec /Munkács, Múz. Lt.sz. 358. XXXII.t.2/. 2. Fekete, igen vastagfalú, 9. típusú kis tál, m. 4.5 cm, száj 12, átm. 13, talp 7 cm. /Munkács, Múz. Lt. sz.116.

1/ Jaroslav Böhm a J.M. Jankovich, Skythové na Podkarpatské Rusi. Cast 1. Mohylové pohřebište v Kustanovicích, Carpathica 1936. XI. Tumulus az 53-54.oldalon, XIV.t.

Onokovce /Felsődomonya/. Középszürke, vastagfalú kis bögre. Kis talpon áll, szabályos kettős csonkakúp alak. /Munkács, Múz. Lt. sz. 120/.

Méhész /Méhészke/. 24 cm h. vaskés a munkácsi múzeumban /LII. t. 6./

Munkacsevo. /Munkács, Gallishegy - Lovácska. / Munkácstól északra, mintegy két kilométerre húzódik két egymással összefüggő hegy; a Gallis és a Lovácska. Északi oldaluk lejtősen húzódik és másik hegyben folytatódik; délen síkság terül el. A két hegyen Lehoczky Tivadar folytatott kutatásokat és gyűjtötte össze a leleteket. Kutatásairól az Arch. Ért.-ben számolt be évtizedeken keresztül.^{1/} A két hegy egész területén kerültek elő a "tanyahelyek" mint Lehoczky nevezi. Közlebbi leírást ezekről a tanyahelyekről nem ad. Említi, hogy mindig egy tűzhelyet talált, melyek úgy készültek, hogy mintegy félméternyi átmérőjű körbe köveket helyeztek el és agyaggal kitapasztották. A tűzhely mellett egy lapos kő iv volt elhelyezve. Elképzelése szerint a lakóhelyek úgy nézhetek ki, hogy a hátsó részét a hegyoldalba mélyítették, előtte pedig 60-100 cm-re földre vájt verembe építették fel, a názete szerint sövény, vagy faoldalakat. Ezeken a tanyahelyeken mindig igen nagy tömegű vasleletek kerültek elő, kerámia, vagy ékszer a legritkább esetben. Több ízben beszél lakótelepekről, de hogy itt több összefüggő házcsoportot gondol, melyek egymástól bizonyos távolságra lettek volna elhelyezve, az nem világos. A lelőhelyek közt szórványosan is kerültek elő

^{1/} Lehoczky Tivadar, A klacsanói gallishegyi /Bereg megye/ vasleletről. AÉ, 1886. U.F. VI. k. 345-347. l. Vaskori leletről a Munkács melletti Gallis hegyen. AÉ, 1895, U.F. XV. k. 69-72. l., Ung-, Borsod- és Bereg megyei régiségleletekről, AÉ, 1895, U.F. XV. k. 420-426. l., Germánok emlékei Munkácsnál, AÉ, 1897, U.F. XVII. k. 333-338. l., Bereg megyei leletek, AÉ, 1897, U.F. XVII. k. 96. l., Emlékek a régibb vaskorból Munkács környékén /Első közlemény/. AÉ, 1901, U.F. XXI. k. 138-146. l., Emlékek a régibb vaskorból Munkács környékén. /Második közlemény/ u.o. 198-220. l., Régibb vaskori emlékek Munkács környékén, AÉ, 1906, U.F. XXVI. k. 337-346. l., Vaskori emlékekről Munkács környékén, AÉ, 1907. U.F. XXVII. k. 151-166. l., Vaskori emlékekről Munkács környékén, AÉ, 1908, U.F. XXVIII. k. 250-261. l.

leletek. Lehoczky szerint a telep olyan képet mutat, melyet hirtelen, valami veszélytől úzve hagytak el lakószai. Erre lenne bizonyíték az, hogy az egyes lakóhelyeken igen nagy mennyiségben kerültek elő különösen vasleletek, melyek egy-egy ház mezőgazdasági vagy ipari felszerelését képezték. A telephez tartozó sírmező nem került elő. Egyetlenegy sírt találtak a Lovácska déli, meredek oldalán. Kőtörés alkalmával került elő, a kőlapokból alkotott sír, "melyben egy csontváz mellett számos ezüstpénz feküdt, II. Fülöp tetradrachmáinak barbár utánzata." Más mellékletet nem találtak, de lehetséges, hogy a munkások szórták szét. Több hasonló érmet a Lovácskán még több helyen találtak.

A következőkben bemutatunk néhány leletet Lehoczky publikációjából. AÉ, 1897. 355. lapon bemutatott vasak a Gallishegy nyugati lejtőjén kerültek elő. A közelükben fekete, grafitos széles peremű rovátkolt edények töredékei feküdtek. Ugyancsak előkerült egy bronzlemezrel borított szablának több töredéke, melyhez egy megolvadt kék üvegcsomó tapadt, mellette pedig 5 cm h. kék üvegkarperec töredéke. Ezen fehér szálból alkotott nyolcas diszítés.

Az 1889-es AÉ-ben, újabb vasleletről számol be. Egy csomóban mintegy 40 db vaseszköz, egy "roppant nagy, kazánhoz hasonló" agyagedénnyel együtt, mely azonban széttört. Ehhez a lelőhelyhez közel került elő egy csonka piramis alakú vasüllő is.

A V.-VII. ábra 250-261. lapon /AÉ, 1908/ bemutatott tárgyak közelebbi lelőhelyét nem mondja meg Lehoczky, a Gallishegyen és Lovácskán feltárt több lakóhely ismertetése közben mutatja be.

A következőkben ismertetni fogjuk a Gallishegy-Lovácskán előkerült leletek fő típusait:

I. Fegyverek

Az egyik legérdekesebb példány ezek közül a XLVII. t. 1. sz. alatt bemutatott antropomorf tör. A Lovácskán került elő, közelebbi adatunk előkerülési körülményeiről nincsen. H. 32 cm, a marko-

lat hossza 14 cm. Ezeken kívül néhány kétélű, egyenes pengéjű kard került elő, hosszuk 65-90 cm között mozog. A képen bemutatott kardról ugyancsak nem tudjuk a leletkörülményeket. Több kardkötő lánc is előkerült, ezeknek legtöbbször ellapított karikákból van összefűzve, többször csavart és ugyancsak ellapított nyolcasokból álló töredékek ugyancsak helyet foglalnak az anyagban. Találkozunk néhány nagyszemű, vékony huzalból formált karikákból álló láncokkal is, melyek valószínűleg más szerepet töltöttek be; a házi felszereléshez tartoztak. Az előkerült lándzsahegyek nagyrésze igen töredékes, az L.t.4. és 10. típushoz tartoznak, az L.t.6. típusához egy rövidebb, de hasonló formájú csatlakozik. A nyilhegyekben két típust különböztethetünk meg; egy LIII.t.11-es-hez hasonló típust. Tulajdonképpen egy kis lándzsacsúcs formáját ölti fel, hosszabb és rövidebb köpűvel egyaránt előfordul. A másik típus a LIII.t.9- és 10. alatt bemutatott szakállas nyilhegy. Nagytömegben kerültek elő lándzsaavégek /LIII.t.12-14.sz./. Átlagos nagyságuk 18 cm közt mozog. Ipari felszereléshez, mezőgazdasághoz tartozó és egyéb szerszámok, nagyszámban kerültek elő vaszablák, melyeknek összekötő pálcaja többször csavart nyolcasokból áll /LIII.t.1-2.típus/. A hajlított pengéjű vaskésnek főleg két típusa szerepel, a gombban és karikában végződő, ld. LII.t.5.sz. és LII.t.3-4.típus. Átlagos hosszuk 35-45 cm közt mozog. A rövidebbek közt az LII.t.16. és 17. alatt bemutatott két példány a tipikus, hosszú, kb. 16-20 cm. Néhány 40-50 cm hosszú kasza /LIV.t.1/, némelyiknek végére rá van húzva a kaszakarika, melyekből igen sok darab került elő. LIV.t.16. A vassarlók az általában elterjedt formát mutatják /ld. LIV.t.2-4.típ./. Ezekből ugyancsak igen sok van a leletek közt. 18-30 cm h. ekevasakból ugyancsak nagy sorozat foglal helyet /LIV.t.24/. Nagyon sok vasbalta van, szárnyas és tokos formáját egyaránt megtaláljuk. /LIII.t.23. és 22. típ./ Hosszuk 8 és 20 cm közt váltakozik. A LIV.t.18. szám alatt bemutatott bőrvágókésekből ugyancsak több darab van birtokunkban. Vlsz. az ipari eszközök közé tartoztak a 10-40 cm h. köpűs és másik végén ellapított vasszerszámok. 5-6 darab széles

szalagrugójú vasolló ugyancsak szerepel. 11-19 cm h. vasvésők, néhány LV.t.6.tip. vaskalapács, 9-25 cm hosszúak, sok négyszöges átmetszetű, és végén ellaposodó 5-20 cm h. vasék, LV.t. 3. típusú harapófogó, a már fentebb is említett csonkakúp alakú vasúllók egészítik ki a műhelyek felszerelését. Ugyancsak szerepel egy szoritóvas /335.lap.19.ábra/ és igen sok vasszeg, karikában végződő vasrudacsákák, vaspántok törmelékei vaskapcsok, /LIV.t.14.típus/ és vaskarikák. Néhány kidolgozatlan nyers vasrög mutatja a hajdani vassfeldolgozást. Kiegészíti a képet a sok helyütt előjött fenékdő, mely az LIII.t.19.tipust mutatja, de átfúrták. A hajdani fémművesség bizonyítékai az LV.t.7-13 sz. alatt bemutatott öntőminták, melyeknek anyagába nyilván a tűzállóképesség fokozása céljából grafitot kevertek. Több vaskarikás akasztott kőszűlő egészíti ki a telepről alkotott képet.

A házi felszereléshez tartozott még a két vasvilla, egy háromágú /LIV.t.13/ és egy kétágú, üsttartó lánc. Még több hasonló darabnak a töredékéről tesz említést Lehoczky.

Ékszerek.

A Gallishegyen 1897-ben sok vással együtt /a múzeumi bejegyzés szerint/ került elő a XXXV.t.10.sz. alatt bemutatott bronzlánc /h. kb. 80 cm/. A négyszögletű összekötő tagokon keresztalakú plasztikus lécdíszítés foglal helyet. Ezzel a láncsal együtt találták a XXIX.t.9.sz. alatti 8.6 cm átm. bronzkarkötőt.^{1/} A XXXV.t.11.számú hasonló lánctöredék ugyancsak a Gallishegyen került elő. Lovácskáról származik a XXXV.t.12.számú lánctöredék. A Gallishegy nyugati lejtőjéről "LT-kori tanyahelyről" került elő a XXXIII.t.14.számú, zeg-zugban futó pontozással díszített 11.8 cm h. vas övkapocs. A Lovácskán egy "feketeszínű csontpántra részben felfűzve, részben mellette fekve" kerültek ki a XXVI.t.14.sz. alatti gyöngyök. A csontpántokon, milyeneket Lehoczky többször is emleget, vlsz. lignit, vagy gagát karpe-receket kell értenünk. Több hasonló, kék alapon sárga pávasze-

1/ Ábráját ld. AÉ, 1910, U.F. XXX.k.49.1.

mes gyöngy több helyen is előkerült. A XXXVII.t.12.sz. alatti bronzlemez lelőhelye a Lovácska keleti része. A bronzlap felületét finom bronzhuzalból formált filigrán díszítés takarja. Több vasfibula töredéke is helyet foglal a munkácsi múzeumban, a töredékek LT. típusú fibulákra jellemzőek. Ugyancsak a Lovácskán vastárgyakkal együtt egy pecsétlős végű rovátkolt bronzkarperec került elő, egy nagybabos vaskarperec lelőhelye bizonytalan. Ugyancsak a Lovácska északi részén sima, kissé ellapított végű, kerek átmetszetű nyitott bronzhuzal karperecet találtak, "kel-takori telepen".

Kerámia.

A legkevesebbé világos képet a kerámiai leletekben nyerünk. Lehoczky a lakóhelyek majdnem mindegyikéből megemlíti, hogy igen sok grafitos, fésűs díszítésű edény töredékeit találta meg. A munkácsi múzeumban a leletek közt valóban igen nagy tömegben lép fel grafitos fésűs árú, legnagyobbbrészt fal vagy peremtöredékek. Találunk köztük díszítetlen sima faltöredékeket is, legnagyobb-részükénél a perem alatt vertikális fésűzés kezdődik, néhány különösen díszített darab képét a LXXVI.t.9-11. szám alatt mutatjuk be. A töredékek profilját, a peremképzések típusait ld. a fésűs edények típusrajzánál A-E jelzés alatt. Sok töredéken a perem alatt vasabroncsot találunk, Lehoczky is említi ezt, szerinte arra szolgált, hogy az edényeket rá lehessen akasztani a bográcsláncra, mivel ezeket a tűzálló grafitos edényeket képze-li el főzőedények gyanánt. Másrészt azonban ez az abroncsozás a törött darabok megjavításaképpen is szerepelhetett. A munkácsi múzeumban találunk egy fésűs edényt is, mely a Lovácskán került elő, de nem Lehoczky ásatásai alkalmával, hanem újabb vétel. Teljesen hasonló a LXXV.t.4.számához. /M.11, száj 12, talp 9.5 cm/ Ugyancsak a munkácsi múzeumban, a Lovácska déli lejtőjéről, egy a LXIX.t.8. típusú téglásszürke bögre. /M.7, száj 8, atm. 10, talp 5 cm/. Ezekon a darabokon kívül igen gyér képünk van a Gallishegy-lovácskai kerámiáról. Már fentebb is említettük, hogy az egyik vaslelettel együtt nagy katlanszerű agyagedény került

elő, közelebbit azonban nem tudunk róla. 1906-ban /AÉ, 1906, 341-344. l./ említ Lehoczky egy 14 cm magas edényt, mely leírása szerint vlsz. korongolt hemorított fenekű kelta edény lehetett, mellette említ azonban egy barna csészét, melynek a nyakán és öblén félkörű vonalak és pontok vannak, melyek fehér színnel vannak kitöltve. 1901-ben /AÉ, 1901, 198 s köv. l./ ad egy ismertetést a kerámiáról és megállapítja, hogy "Ugy látszik a forgó korongot még általánosan nem ismerték..... sárga, vöröses, szürke és fekete színű különféle, kisebb-nagyobb, egy-vagy két füllel, vagy bütykökkel elátott" edényeket használtak. Ez a kerámia minden valószínűség szerint a kelták előtti, vagy utáni /dákok? ld. fent/ telepeseké, noha az kétségtelen, hogy az ipartelepen okvetlenül használatban kellett lennie egy durva jellegű kerámiának is. Lehoczky több helyen határozottan említi, hogy a tűzhelyek körül kis fekete, vagy vöröses, behajló szélű tálcáskákat talált, melyek mécsesül szolgálhattak szerinte. Határozottan a telep felszereléséhez tartozott a grafitból való, lapos köralakú, 6 cm magas és 13 cm átm. olvasztótégely. Itt említem meg azt a kőmozsarat, mely az egyik "tanyahelyen" került elő, szabálytalan hosszényszetű tömb, 31 cm magas 26 cm átm. és közepén 11 cm átm. üreg van.

Több kettőskúp alakú orsókarika is szerepel, és többször említ Lehoczky grafitos edényből kivágott, lapos kerek karikákat is.

Őrlőkövek

Külön tárgyalást érdemelnek még a feltűnően nagy számban előkerült kézi őrlőkövek. Lehoczky már 1901-ben 54 őrlőkőről beszél, melyeket szerzett, későbbi publikációban is több szerepel. Az őrlőkő két lapból áll, alsó része mindig négyszögalakú, a felső vagy négyszögű, vagy gömbölyű. A felső lapok átlagos átm. 30, az alsóké 50 cm körül mozog, de nem négyzet alakúak, hanem inkább téglalap formát vesznek fel, két szembenfekvő oldal mindig hosszabb. A felső kőnek tetejéről az aljáig vonul egy átlag fent 5 cm átmérőjű, lefelé szűkülő nyílás. A felső kő felső sima lapján 20-22 cm h., 1.5 cm széles bevájás húzódik, a két külső ol-

dalán pedig ugyancsak egy-egy bevágás. Lehoczky szerint ez a két külső bevágás szolgált a kő forgatására, a tölcsérszerű középső nyíláson töltötték be a magvakat.

....

VII. Fejezet

ROMÁNIA

Apa. Vaslándzsa a M.N.M.-ban.^{1/}

Apahida. A Kisszamos jobb partján fekvő község északi részén, kavicsbányászás közben bukkantak a kelta urnatemetőre, 1900 tavaszán. A következő évtizedekben bányászás közben állandóan kerültek elő leletek, ezeknek legnagyobb része Orosz Endre tanító birtokába került. 1910-ben a kavicsbánya közvetlen szomszédságában elterülő földön, az Erdélyi Nemzeti Múzeum Orosz Endre vezetése alatt ásásokat kezdett. Óskori telep és kelta urnatemető került felszínre. Ennek az ásásnak anyaga az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárába került.^{2/}

Az urnatemetőből 21 sirt tártak fel. A sírok közt hat db kőpad feküdt, ökölnagyságú, simán, kötőanyag nélkül egymásmellé helyezett kövekből állanak, hosszúságuk 2.40-2.80, szélességük : 0.90-1.20 méter közt váltakozik. Majdnem mindegyiken észlelhető a tűz nyoma, sőt nagyobb mennyiségű faszén is került elő a kavicsok közt. Mélysége mindegyiknek más, a legmélyebben fekvő 80, a legmagasabban 15 cm mélyen feküdt a föld alatt. Néhány mellett az óskori telephez - melybe a temető belete volt ásva - tartozó leletek kerültek elő, de előkerültek kelta leletek is, pl. vasolló és egyéb vastöredékek is. Orosz szerint talán a hullák elégetésére szolgáltak. Az óskori telephez nem tartozhattak, mert a 11. és 17. sirt a kőpadok alatt találták, későbbinek ugyan - csak nem véli, mert a 10. sír üregének megásása alkalmával szét-hullott.

A sírüregeket 80-120 cm mélyen minden rendszer nélkül ásták. Formájuk részben kör alakú, részben elliptikus, pár esetben négy - szögletű. A mellékleteket minden rendszer nélkül helyezték el, és a sírokat néha két vagy három terméskővel bélelték ki. Az

- 1/ Roska Márton, Szatmár vármegye múltja a legrégebbi időktől a honfoglalásig. Klny. A Magyar Városok és Vármegyék Monográfiája XXVIII.kötetéből. 1939. 19.1.
- 2/ A telep és temető részletes és kitűnő publikációját hozza: Orosz Endre, Az Apahidai óskori telep és La-Tene temető. Kolozsvári Dolg.II.1911.1-69.1. Jelentés a lelőhelyekről: La Tene sírmező Erdélyben, AE, 1901, U.F.XXI.k.288.1.Orosz Endre, Az Apahidai "Réti őstelep", AE, 1908, U.F.XXVIII.k. 172-179.1.

embercsontokat sohasem helyezték edénybe, hanem a földön szór-
ták szét. /A mellékletek elhelyezését Orosz Endre kitűnő alap-
rajzokban mutatja be./

I.sir. Három edény egymás mellett és tőlük nem messze egy ma-
réknyi égetett embercsont. A sir kerek átmetszetű. Barnásső-
tétészürke urna, kis talpon áll. Fényezett felületű, nyakán egy
sáv durván hagyva, ebben kétsorososan besimitott cikk-cakk disz.
M. 25.6, száj 14, átm. 24, talp 9.6 cm. Lt.sz.II.4143./LXXXIX.
t.4/ 2. Sötétészürke, vörössel lángolt, finoman fényezett kis
bögre, hasán benyomott koncentrikus körökből álló vonal fut.M.
8.4, száj 12.4, átm. 16.4, talp 8 cm. Lt.sz.II.4151 /LXX.t.4/.
3. Fekete, vastagfalú, de jól iszapolt tál. Talpa igen enyhén
beugrik. M. 9.2, száj 23.4, talp 8.6 cm. Lt.sz.4144/LVII.t.18/.

II.sir. Ellipszis alakú sirüreg, ennek egyik végénél kissé ol-
dalt egy urna, mellette egy teljesen széttört tál, ennek a tö-
redékei közt állatcsontok, vele szemben egy urnának peremtöre-
déke, emellett egy bögre. 1. Világos drapposzürke urna.M. 31,
száj 20, átm. 32, talp 12.4 cm. Lt.sz.II.4153 /LXXXV.t.6/. 2.
Fekete, LXXXVIII.t.2.tipusú tál töredéke. Fényezett, belsejé-
ben egy matton hagyott csikban besimitott szabálytalan cikk -
cakkdiszítés. Lt.sz.II.4154. Benne két disznósonkacsontot ta-
láltak. 3. Nagy urna sárgávöröses peremtöredéke. Lt.sz.II.4163
/LXXXIX.t.5/. 4. Világosdrapp vastagfalú bögre. M. 8.6, száj 8.6,
átm. 10.4, talp 5 cm. Lt.sz.II.4162 /LXIX.t.18/. Emelől még
egy vörös tál peremtöredékei kerültek elő.

III.sir. 180 cm mélyen kerek átmetszetű sirüreg. Egyik oldalán
négy edény egymás mellett, velük szemben egy csomó égett em-
bercsont, másik csomóban állatcsontok, harmadikban vastárgyak.
1. Sötétészürke, téglavörös alapú, fényezett, vastagfalú urna .
Talpán igen keskeny körgyűrű, ennek közepén lapos omphalos. M.
33, száj 17.6, átm. 29, talp 12.2 cm. LXXXVII.t.6.tipus, de di-
szítetlen. Lt.sz.II.4166. 2. Az urna mellett világos téglaszi-
nú tál. Fényezett felületű /LVII.t.17/.3. Emellett vöröses szür-
ke kis bögre, talpa egész laposan beugrik. M. 7.6, száj 9.4,

átm. 11.8, talp 6 cm. Lt.sz. II.4168 /LXVII.t.15/.

IV.sir. 90 cm mélyen kerek átmetszetű sírűreg. Urna nincs benne, ellenben feltűnően nagymennyiségű égetett embercsont ovális alakban elszórva. Közvetlen közelében és közte is égetetlen disznó és csirke csontok. Az embercsontok közelében négy vass-töredék.

V.sir. 110 cm mélyen 120 cm átmérőjű kerek sírűreg. Egyik oldalán egy sötétszürke, téglavörös alapú, töröttperemű urna. M. 32, átm. 27.6, talp 11 cm. Lt.sz.II.4189 /LXXXV.t.2/. Közvetlenül mellette disznókoponya töredékei. Az urnával szemben egy 4.8 cm h. Lt.2.tip. felsőhúros, 3-3 csav. bronzfibula. Lt.sz. 4194 /XX.t.2/. A disznókoponya és fibula közt égetett embercsontok közt 2 db négytagú hólyagos lábperec.4.tipus./XXXI.t. 5/ Vászondarabok nyoma rajta. A karperecek mellett, égett felkarcsonhoz forrva vaskarperec töredéke, és egy üregesen öntött 10 cm átm. másik vaskarika. A fibula másik oldalán egy hajlított pengéjű vaskés töredéke. Markolatán látszik, hogy nyelén csontborítás volt. Ugyanitt két nagyobb vaskésnek három db töredéke, és egy korongos fejű vasszegettöredék.

VI.sir. 110 cm mélyen 120-130 cm átm. köralakú sírűreg. Egyik szélén fekete, vörös téglalapú szűknyakú urna. Fényezett felületű, nyakán matton hagyott sáv ebben cikk-cakkban bekarcolt pontsor. Az edény kihalasodása alatt háromszögalakban elhelyezett, ugyancsak bevéselt félholdas diszítés. /LXXXIX.t. 6-7/. Lt.sz. II.4200. A sírgödör másik oldalán, kissé oldalt sötétfelete, fényezett felületű tál. Belsejében két fényezetlenül hagyott matt sáv. M. 7.5, száj 18, átm. 19.2, talp 8 cm. Lt.sz.II. 4201 /LXXXVIII.t.1,1a,1b/. Benne csirkecsontok. Az urna és a tál közt középszürke, fényezett bögre. Kis talpgyűrűn áll, ez egyszer profilált és kissé laposan behomorodik. M. 11, száj 13.2, átm. 17, talp 8 cm. Kihalasodása felett apró pontokból álló, ferde vonalsor. Lt.sz.II.4202 /LXX.t.5/. A bögre mellett disznócsontok.

VII.sir. 138 cm mélyen kerek átm. sírgödör. Egyik oldalán ső-

tétszürke, fényesre polirozott urna, talp közepén kis omphalos. Alja és a has közepén egy sáv fényezetlenül hagyva. M. 37.4, száj 21, átm. 33, talp 12.6 cm. Lt.sz.4209 /LXXXVII.t.6/. Az urnában két spalax csontváza. Mellette a sirgödör belseje felé fekete, téglavörös alapú töredékes tál, LXXXVIII.t.3.tipus. Fényezett felületű, belsejében egy fényezetlen sáv. M. 11.6, száj 17.6, talp 10.5 cm. Lt.sz.4214. A tálban disznócsontok. A tál és urna közt fényesdrapp omphalosos bögre. LXVIII.t.7.tipus, hasasodása kissé lejjebb esik. M. 9.4, száj 9.8, átm. 12, talp 5.6 cm. A sirüreg másik felében égett embercsontok heverték, mellettük 9 cm h. vaskard. Sz. 61 cm. A kard közelében vaslándzsa töredékei. A kardon feküdt egy vas pajzsfogantyú töredék és egy vasfibula töredéke.

VIII.sir. 150 cm mélyen kerek átmetszetű sirüreg. Egyik oldalon egy vörös urna töredékei és egy szürke bögre vagy táltöredék. A perem alatti részét két hornyolás közt ellentétesen vezetett besimitott hullámvonal díszíti. Az edények mellett felülően sok disznócsont. Az üreg másik oldalán égett embercsontok, köztük egy jellegtelen vastöredék.

IX.sir. 90 cm mélyen ellipszis alakú üreg, két végén két nagy terméskő. Az üreg közepén három edény, a köztük befogott területen állatcsontok, az üreg szélén vasnyilhegy és pajzsfogantyú töredékei. 1. Fényes barnásdrapp urna. Kis talpon áll, mely laposan befelé homorodik. Az edény alsó felén két fényezetlenül hagyott sáv, a kihasasodása felett három-három benyomott koncentrikus körből álló díszítmény. M. 32, száj 10, átm. 28, talp 11.6 cm. Lt.sz. II.4259./LXXXVII.t.5/ 2. Mellette fényes fekete, lapos omphalossal ellátott tál. LXXXVIII.t.2.tipus. M.10.6, száj 24.2, talp 8.6 cm. Lt.sz. II.4260. Benne csirkecsontváz. 3. LXVII.t.15.tipusú bögre. A disznókoponya közelében a 7. sírhoz hasonló vaspajzsdudor és egy vaslándzsának töredékei.

X.sir. 106 cm mélyen, elliptikus alakú sirgödör. Mellette 65 cm mélyen volt az egyik kőpad, melyet a sir leásása közben megrongáltak. Az üreg egyik végében három edény, másik végében a

többi mellékletek. 1. Vörössesszürke, polirozott felületű urna, kis talpon áll, közepén lapos omphalos. M. 38, száj 18.8, átm. 32.8, talp 12 cm. Lt.sz.II.4270/LXXXIV.t.7/. 2. Mellette fekete, vastagfalú, fényesre polirozott tál, belsejében egy fényezetlen csik halvány nyoma látszik. M. 10.4, átm. 25, talp 6.4 cm. Lt.sz. II.4271 /LXXXVIII.t.2-2a/. 3. Ezek mögött az urna sarkában sötétszürke, simított felületű bögre, kis talpon, laposan homorodik. LXVII.t.11.tipus. M. 12.6, száj 11.8, átm.16.6, talp 6 cm. Lt.sz.II.4272. A sirüreg szembeeső végében égett embercsontok közt három vasfibulának hiányos töredékei. Az edények és a csontok közt disznókoponya töredékei.

XI.sir. Közvetlenül egy kőpad alatt, a kőpadtól 30 cm mélységben kerek átmetszetű üreg. A kőpad maga 15 cm széles és így a sirnak mélysége 15 cm. A sirüreg közepe táján középszürke, vörössel lángolt, fényes, igen vastagfalú urna. Talpa közepén kis omphalos. M. 21.8, száj 18, átm. 25, talp 9.6 cm. Lt.sz. 4286. /LXXXVI.t.7/. Az urna mellett az üreg fala felé egy darab termékő. Az üreg másik oldalán égett embercsontok és egy vasláncnak 35 töredéke. Derékban összenyomott nyolcasokból áll. Az elszűkülésben kis vasgyűrű fogja át. Az urnával szemben az üreg másik oldalán disznócsontok és állkapocs töredék.

XII.sir. 28 cm mélyen kis gyermeksir. Négyszögletű átmetszetű, két hosszanti oldalán 70 cm hosszúságban apró kövek keretezik. Egyik fal mellett kis, törött peremű urna. Egyszerű kettőscsonkakúp alakú forma. Sötétbarna, téglavörös alapú. M. 15, átm.16.2, talp 7 cm. Lt.sz. II.4294. Mellette a sir belsejében sötétszürke, fényezett, téglavörös alapanyagú kis bögre. M. 8.2, száj 8.8, átm. 12, talp 4.2 cm. Lt.sz.II.4295./LXVIII.t.7/. A kettő közt disznócsontok. Embercsont nem volt a sirban.

XIII.sir. 83 cm mélyen kerek átmetszetű sirgödör. A gödör közepetáján egy urna és egy tál egymás mellett. Az urna fényes fekete, téglavörös alapanyagú. M. 22.4, száj 12.8, átm. 18.6, talp 8.8 cm. Lt.sz.II.4300 /LXXXVII.t.11/. Fényes fekete finom kidolgozású tál, belsejében finoman besimított spirális. M. 8.6,

száj 21.8, átm. 22.4, talp 8.4 cm. Lt.sz.II.4301 /LXXXVIII.t.3 3a-3b/. A tálban tyúksontok és egy görbepengéjű vaskés. A kés rövid nyelén fa- vagy csontrostok. A tál mellett disznó láb - szárcsont és a sirüreg másik falánál égett embercsontok.

XIV.sir. 90 cm mélyen kerek, átm. sirgödör, csak égett embercsontok.

XV.sir. 155 cm mélyen nagy terméskövek, melyek egy szabálytalan alakú területet zártak körül. A felsőbb rétegekben is megvoltak a terméskövek, tehát magasan befogták. Bolygatott sir, az edények töredékei részben a sirvédő kövek közt, részben azok alatt kerültek elő, másrészt az embercsontok is két helyen voltak elszórva. Lehetséges az is, hogy két temetkezés történt a gödörben. Az egyik sarokban kerültek elő vörössesszürke urna töredékei. Mellette ugyancsak vörösedény töredékei. Az üreg másik sarkában fekete, vöröstégla alapanyagú omphalosos tál. LXXXVIII.t.3.típus. M. 12, száj 27.4, talp 7.6 cm. Igen töredékes. Lt.sz.II.4339. Közeliében egy kék pávaszemés üveggyöngy. Az üreg szembeeső oldalában égett embercsontok között egy-egy vasfibula töredéke. Ugyancsak a két csomó csont közt egy kb. 30 cm h. szalagrugójú vasolló, mely egy hengeres, 20 cm h. fenőkővön feküdt.

XVI.sir. 120 cm mélyen ellipszis alakú üreg. Égett embercsontokkal vegyesen disznócsontok szétszórva. Melléklet a sirből nem került elő, de az üregben 90 cm mélyen vörös, fényezetlen edénytöredékek voltak.

XVII.sir. A sir fölött, 25 cm mélyen ugyancsak egy kőpad. A sirüreg 2 m mélyre nyúlt le. A sirüregben fent az őskori telephez tartozó edénytöredékek és LT.cserepek vegyesen kerültek elő, a sirban levő edények pedig töredékesek, tehát ez is bolygatott sir. A sirüreg maga kerek átmetszetű. A sirban szanaszétszórt ember, szárnyas és disznócsontok kerültek elő, és egy üregesen öntött vaskarika. Az üreg egyik falánál edénytöredékek. Ezek közt volt egy urna válltöredéke, egy világosdrapp, fényezett felületű tál peremtöredéke, vlsz. LXXXVIII.t.5.típus. Lt.sz.II.

4362, és egy vöröses sárgás harmadik edény kis-töredéke.

XVIII.sir. 115 cm mélyen ovális alakú sirüreg. Egyik végében, kissé oldalt középszürke urna. Jelenlegi m. 31, átm. 32, talp 12.4 cm. Lt.sz. II.4361 /LXXXV.t.7/. Szemben vele, az üreg másik végében világos téglavörös tál töredékei. Lt.sz.II. 4362. Ezzel szemben bögre peremtöredéke. A három edény közt szárnyas csontok, egy állkapocs töredék és égett embercsontok.

XIX.sir. 35-55 cm mélyen nagy terméskövek jöttek elő. A köztük levő területen égett embercsontok, mellette állatcsontok. Az embercsontok közelében szétszórva apró vastöredékek és edény-töredékek.

XX.sir. 180 cm mélyen kör alakú üreg, két oldalán két terméskő védte. Az üreg leásása közben 120 cm mélyen fekete, vastagfajú kis bögre. M. 7.6, száj 8.2, átm. 9.2, talp 5.4 cm. Lt.sz. II. 4383 /LXIX.t.9/. Az üreg alján néhány óskori kelta és római edénytöredék. Csontok nem voltak benne. Bolygatott sir.

XXI.sir. Ugyancsak bolygatott sir. 170 cm mélyre lenyúló kör alakú üreg, egyik oldalán 85 cm mélyen terméskő. 65 és 85 cm mélyen kelta cseréptöredékek és egy orsógomb. Alatta még néhány edénytöredék.

Szórványos leletek az Orosz-gyűjteményben.

1. Sötétvörös, simított felületű urna. Nyakán kiemelkedő kör-gyűrű, fényezetlen és ezen besimitott hullámvonal. M. 26.5, átm. 19 cm /LXXXIX.t.3/. 2. Sötétbarna fényezett felületű egyfülű bögre. Bekarcolt és bepontozott motívum díszíti. M. 10.3, száj 9.5 cm /LXXIV.t.7/. 3. Sötétszürke egyfülű bögre, füle alatt háromsoros bekarcolt vonaldísz. M. 10.5, átm. 11 cm /LXXIII.t. 12/. 4. Barnásszürke egyfülű bögre, füle alatt bekarcolt fél-kördíszítés vonul. M. 9.5, száj 7, talp 4.7 cm. /LXXIV.t.5/ Talpán bekarcolt keresztdísz. 6. Egészen sötétfekete egyfülű korsó. M. 14.5, átm. 11 cm /LXXIII.t.10/. 7. 33 cm h. keskenylevelű lándzsahegy. 8. Két darab 31 cm h. keskenylevelű, lent szög-

ben törő lándzsahegy. LT.6.típus. 9. 39 cm h. hajlitott pengéjű vaskés. Markolata sima. 10. Kétszeresavart nyolcasok által összekötött zabla. 11. Rozsdás vasfibula, LT.2.típus. H.14 cm. 12. Bronzsisak töredéke, a fül feletti rész. Ezen háromszög - formájú rátét. M. 11 cm. Közepén kerek trébelt rátét.

Aiud./Nagyenyed/ Hamvasztásos sir került elő, a mellékletek egy útszerű mélyedésben voltak elhelyezve. A sirhoz, mint utólag derült ki, egy urna is tartozott.^{1/} A mellékletek egykettéhajtott vaskard, lándzsa, kések és lószerszámalkatrészek, és egy diszitett bronzgomb. Jellegetes része a leletnek egy szkíta vaskés. Publ. ld. Roska Márton, Kelta sir Nagyenyeden - Keltisches Grab bei Nagyenyed, Dolg. V.1929, 82-86.1.

Alba de Jos /Alsó-Fehér vm/. 8 cm átm. bronzhuzal karperec, ritkán elhelyezett hármás gumózással /M.N.M. 28/1897/.^{2/}

Arad mellől, a pécskai bronzkori telepről származik egy kelta urnasir.^{3/} Közlebbit a sirról nem tudok. Anyagához tartoznak: 1. 68 cm h. vaskard, tokjának csak töredékei maradtak meg, hosszú fogójú kardfüggesztő, mely két karikában végződik. A hozzá tartozó kardkoptató töredék 2.típus. 2. 42 cm h. hosszú köpűjű vaslándzsa. 3. 20 cm h. lándzsa hegyes szögben törik. 4. 34 cm h. töredékes vaslándzsa. 5. 26 cm h. kétpengéjű vaskés, az összekötő nyélre kis vaskarika van húzva. 6. 10 cm h. kis hajlitott pengéjű széles levelű vaskés, nyélnyujtványa igen rövid és kis karika van belefűzve. 7. 9.5 cm h. tokos vasbalta. Ismertetése szerint egy "fegyverkovács jelével ellátott vaskard, egy nagy vas lándzsacsúcs és üveggyöngyök" tartoztak a lelet - hez. A szóbanforgó vaskard valószínűleg azonos a verseci múzeumban lelőhely nélkül szereplő, 1 m h. félhordalakú jeggyel ellátott példánnyal /XLVI.t.6./.

Diosig /Bihardiószeg/. 1. Két darab négytagú hólyagos karperec,

1/ Roska Márton szíves szóbeli közlése.

2/ Hampel József, A Nemzeti Múzeumi Régiségosztály gyarapódása, AE, 1897. U.F. XVII.k.277.1.

3/ Roska Márton szíves szóbeli felvilágosítása, akinek az anyag átengedését is köszönöm.

egy tag m. 6 cm összekötő tag 4. típus /M.N.M. Lt.sz. 62/1903, 1-2/. 2. Hattagú hólyagos bronzkarperec, átm. 10 cm /M.N.M. Lt.sz. 62/1903, 3¹/

Bihar vm. A M.N.M.-ba került be. 1. 3.8 cm h. "LT izlésű vas-kés."²/ 2. "LT izlésű csonka üveg karperec."³/ A két lelet a raktárrendezés közben még nem került elő.

Criseni /Pusztakalán/. Öttagú pálcákból álló, XXXVII.t.4-5. típusú kapoccsal ellátott asztragalos öv töredékei. /M.N.M. Lt.sz. 156/1880, 1-8⁴/

Detta /Detta/. Emberarcot ábrázoló edényfültöredék.⁵/ /M.N.M./2. Világos vörös, téglaszínű bögre. LXVIII.t.14. típus, kis talp -gyűrűn áll, mely laposan behomorodik. M. 9.2, száj 11.6, átm. 15.6, talp 5.4 cm /Vršac, Múz. Lt.sz. 902/.

Deva /Déva/. "Egy La Tène-korinak látszó korongon készült 14 cm m. fületlen bögre."⁶/

Dezmir /Dezmér/. Kolozsvári Múzeumban kelta és szkita leletek egy lelőhelyről. Sironkénti összefüggésüket nem tudjuk, de egymáshoz igen közel kerültek elő. A kelta leletek legnagyobb része a Kr.e. III-II.sz.-ra mutat. Publikálatlan.

Dolina Lupcova /Alsó Lupko/. 6 cm h. La Tène bronzfibulát találtak.⁷/

Dupus /Táblás/. 7.5 cm átm. bronzkarperec, záródása hasonlít a XXV.t.1. típusú torques tagjához, de ez nem álvégződés, hanem az

1/ Hampel József, A M.N.M. Régiségosztály Gyarapodása, AÉ, 1903.

2/ A M.N.M. Régiségosztály Szerzeményei. AÉ, 1893, U.F. XIII.k. 178.l.

3/ Hampel József, A Magyar Nemzeti Múzeum Régiségtár gyarapodása. AÉ, 1902, U.F. XXII. 86.l.

4/ Márton, Arch. Hung. 77.l. AÉ, 1890. U.F.X.k. 356.1.2. ábra.

5/ Márton, Arch. Hung. 111.l. 20.kép.

6/ Balázs Béla, Adatok a dévai Várhegy őstörténetéhez.

7/ Milleker Bódog, A Duna-Tisza-Maros köz La Tène-kori emlékei, Történelmi és Régészeti Értesítő, 1900, 25.l.

egyik kihegyezett vég belejár a másik profilált végbe. /Sibiu, Brukenthal Múzeum/ 2 db.^{1/}

Curtiuseni /Érkörtvélyes/. Égetőhegyről üvegkarperec töredékei kerültek Andrásy Ernő gyűjteményébe és más kelta leletek Belá-
sy Józsefné gyűjteményébe. Ligetdombon előkerült kelta sir mel-
léletei kerültek elő.^{2/}

Valea-lui-Mihai /Érmihályfalva/. Gorové-tanya. Sirban talált le-
letek, vlsz. urnasirról volt szó. 1. Vékony, finom jól iszapolt
urna. M. 29, száj 17, átm. 25, talp 7 cm /LXXI.t.21/. A fényké-
pen az edény alja le van vágva. 2. Sütéthomokszinű, behúzott
peremű tál, pereme alatt át van lyukasztva. M. 11, száj 27, talp
9 cm /LXXI.t.20/. 3. Két darab 11 cm átm. négytagú hólyagos láb-
perec. Összekötő tag 4. típus. /LXXI.t.18/ 4. 6 cm h. LT.2. típusú
bronzfibula, felsőhúros, 2-2 csav. /LXXI.t.19/. 5. 13 cm h. bronz-
lánctöredék. /LXXI.t.19/ A LXXI.t. 18-19. kép mérete a táblán 1/6
helyett tévesen van 1/3-nak megadva. A leletek magántulajdonban
vannak.^{3/} A debreceni múzeumban hajlított pengéjű vaskés. H. LII.
t.6. típus. /Debrecen, Múz. Lt.sz. IV.13/1921/.

Jucul-de-Sus /Felsőzsuk/. Kőfejtés közben előkerült égetéses sir
Orosz Endre szállt ki helyszínre és mentette meg a leleteket. A
mellékelt rajzon feltüntette a leletek elhelyezését is. Az 1,2,
3,4. számok kőtuskókat jeleznek. Az 5-ös szám alatt szürke ur-
na peremtöredéke, a perem alatt besimitott hullámdisz. Egy má-
sik töredéken ferde pontsoros diszítés. Feneke homorú volt. 6.
szám alatt szürke, 25 cm átm. 10 cm magas tál. 7. számú helyen,
beponcolt vaskardkötő lánc 41 cm h. töredéke, olvadási nyomok
látszanak rajta. Ugyanott négytagú hólyagos lábperec töredékei.
Egy tag h. 7.6, átm. 2.5 cm.

1/ Ion Nestor, Keltische Gräber bei Mediasch, Dacia, VII-VIII.
k. 1937-1940. 166.1.4.kép.

2/ Roska, u.o. 19.1.

3/ Roska Márton, Bihar vármegye multja a legrégibb időkől a
honfoglalásig. Különlenyomat a Magyar Városok és Vármegyék
Monográfiája XXV. "Bihar-vármegye" c. kötetéből. 1938. 18-
19.1.

Grind /Gerend/ 10.5 cm h. bronzvadkan ábrázolás. /Kolozsvár, Múz. Lt.sz. 165¹/ XXXVIII.t.2/.

Hateg /Hátszeg/. 14 cm átm. bronztorques, XXV.t.2.tipus /M.N. M. Lt.sz. 98/1901/²/

Iclodul Mare /Nagy Iklód/. A nagyváradi múzeumban egy kora kelta fibula.³/

Cheresig Kőrösszeg/. Feketére polirozott urna. M. 22.1, száj 12, átm. 17, talp 7.5 cm.⁴ /Nagyvárad, Múz. LXXX.t.11./

Medias /Medgyes/. 1938-ban került elő egy urnasír. Anyagát munkások szedték össze, LXXXVI.t.4.tipushoz hasonló urna, erősvál-lú szitulaformájú edény, lapos bögre és a XXVII.t.3.tipusú karperecek tartoztak hozzá. Ezenkívül Mediasból több szórványos lelet is került elő, két füles bögre és urnák és lószerszámve-retek.⁵/

Band /Mezőbánd/. Kovács István a bronzkori lakótelep és sirme-ző és a népvándorlaskori sirmező ásatása közben 15 cm mély sir-fészkekben egy maroknyi emberi csontot, egy halom vastöredéket, és egy égetett orsógombot talált. A vastöredékek egy tokjában összehajtott LT.2.tip. kardhoz tartoztak, kardkoptató 7.tipus, nem messze a kard végétől még egy keresztvas. Egy hosszabb vas-lándzsa és a publikáló szerint vékony vaslemez töredékei kerül-tek elő. Ez utóbbiak valószínűleg pajzsedudor töredékei.⁶ / A M. N.M.-ba kis hólyagos karperec töredékei kerültek be. / Lt. sz.

1/ Roska Márton; A Székelyföld őskora, Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára, Sepsiszentgyörgy, 1929. 322. l.

2/ Márton, Arch. Hung. 37. l. IX. t. 5.

3/ Roska Márton, Kelta sírok és egyéb emlékek Balsáról - Tom - beaux celtiques et autres monuments de Balsa, Dolg. 1915, VI. k. 43. l.

4/ Ion Nestor, Der Stand der Vorgeschichtsforschung in Rumäni-en. Bericht, 1932. 19. t. 5. kép.

5/ Részletes publikációját ld. Nestor, i. m. 159-182. l.

6/ Roska Márton, A Székelyföld őskora, Emlékkönyv a Székely Múzeum 50 éves jubileumára, Sepsiszentgyörgy, 1929. 314-15. l. 82 k.

58/1905/^{1/}

Moldova Veche /Ómoldova/. Egy La Tène-kori bronzfibula töredékei.^{2/}

Oradea /Nagyvárad/. Világos téglaszínű urna, nyaka alatt egy festett vörös sáv húzódik körbe. Pereme letört. XCV.t.2.típus. M. 217, száj 5.2, átm. 17.5, talp 6.8 cm /Nagyvárad, Múz./

Oradea /Nagyvárad vidéke/. 6 cm h. LT.1.tip. rovátkolt kengyelű bronzfibula, lába madárfej-szerű képződményben hajlik vissza. M.N.M. Lt.sz. 119/1897,5.

Orșova /Orsova/. Egy vaskardot és egy vasvésőket és sarlókat tartalmazó lelet került itt elő.^{3/}

Râșnov /Barcarozsnyó/. LT.1.tip. bronzfibula, visszahajló lábbon koncentrikus kördiszítés. Négycsavarulatú, felsőhúros.^{4/}

Beșeneu /Sepsibesenyő/. 30 cm h. LT.4.típus vaslándzsa.^{5/}

Sânpetru-l-Geamăni /Németszentpéter/. Vlsz. eredetileg 3 tagú hólyagos lábperec töredéke. Kapcsolótag.1.típus /M.N.M. Lt.sz. 122/1897,18/.

Sibiu /Nagyszeben/. Két, 6.5 és 6.3 cm átm. XXVII.t.3. típusú karperec.^{6/}

A sibiui Brukenthal múzeumba került Reinecke szerint^{7/} egy két gombbal diszített közép La Tène fibula.

Silivaș /Oláhszilvás/. Vlsz. egy sir anyagához tartozó sisak, 2. típusú kardkoptató, két vaslándzsa és egy vaskés. Publ.M.Roska^{8/}

1/ Hampel József, A Nemzeti Múzeumi Régiségtár gyarapodása, AÉ, 1906, U.F.XXVI.t.78.l.

2/ Milleker, u.o. 25.l.

3/ Mill. i.m. 26, 81.l.

4/ Nestor, i.m. 180.l.

5/ Roska, i.m. 320.l. 81.l.

6/ Nestor, i.m. 166.l.5.kép 4-5.

7/ P.Reinecke, loo.

8/ Prähist. Zeitschrift, Berlin, Bd.XVI.1925, 210-221.l., Márton, Dolg. 161.l.IVII.t.

Sedriag /Szederjes/. Kora La Tène fibulát említ Gooss és Reinecke.^{1/}

Cristur /Székelykeresztúr/. Széttört kádalakú agyagtálban, vasabroncsok közt egy vaskardot, bronzgombot és szkíta lófejben végződő vaskést és nyilhegyet találtak.^{2/}

Sânt Andrei /Szentandrás/. Vlsz. a Bihar Szentandrásról került a M.N.M.-ba egy sötétszürke, hurkafülű, egyfülű bögre. Füle tövéénél félhold alakú benyomások futnak körbe. M. 11, száj 9, átm. 10,8, talp 5.6 cm /M.N.M. Lt.sz. 11/1887.LXXIII.t.7/.

Sind /Szind/. Szórványos leletek. 1. 28 cm h. LIII.t.2.típusú vaszabla. 2. 33 cm h. LII.t.7.típusú vaskés.^{3/}

Toarcla /Kisprázsmár/. Kocsisir, publ.Reinecke emliti.^{4/}

Turia /Torja/. Bálványos várban kelta gyöngyök kerültek elő.^{5/}

Turda /Torda/. 10.6 cm h. filigrán díszítésű bronzövkapocs /Kolozevár, Múz. Lt.sz. 5578, XXXVI.t.2./^{6/}

Vănători /Vadász/. Barnásszürke simítottfelületű egyfülű bögre. Füle letört, kis talprészen áll. LXXII.t.10.típus. /M.N.M. Lt. sz. 4/1879/.

Vársánd /Gyulavarsánd/. I.lelet. Földmunka közben került elő az edény, és ez alatt 60 cm-re egy csontváz. A csontváz nyakán egy nyakperec, a csontváz mellett egy tál, mely teljesen szétmállott.

1/ Gooss, Skizzen zur vorrömischen Culturgeschichte Siebenbürgens, 1877, Taf. VII.3, P.Reinecke.

2/ Roska Márton, i.m. 315-320.l. 83.kép, Márton, Dolg. 161-162.l. LVII.t.

3/ Roska Márton, A Székelyföld őskora, Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára. Sepsiszentgyörgy 1929, 322.l.

4/ Márton, Dolg. 161.l.Reinecke, 27.J. Nestor, i.m.179.l.

5/ Roska, i.m.314.l.

6/ A.Riegl, Spätromische Kunstindustrie, Wien, 1927.V.t.2.

1. Sötétszürke urna, igen vékony kis talpgyűrűn áll, mely laposan behomorodik. Nyakán grafitozott csikozás. M. 19.5, száj 9.8, átm. 17, talp 8.2 cm. /Gyula, Múz. Lt.sz.1328, LXXXVII.t. 10/. 2. A nyakperec több részre hullva került elő. A hólyagos karperecek mintájára készült, záródása egyszerű, az egyik tag lapos gombként végződő nyúlványát akasztották a másik tagba. /Gyula, Múz. XXV.t.6/^{1/}

II.lelet. A Lopós-halmon, a halom keleti felében négy egész és egy töredék amphoragyöngy került elő.^{2/}

Szörványos leletek a Lopóskafőmről a békéscsabai múzeumban: 1. Feketére polirozott gömbölyű fenékrészű, egyenes nyakú urna, LXIX.t.16-hoz hasonlít, de bővebb és egyeneesebb a nyaka. M.14.5, száj 13.6, átm. 17.6, talp 6.2 cm. Lt.sz. B.N. 1074. 2. Fényes feketére polirozott, bőszejű, lapos urna, nyakrésze körgyűrűkkel profilált. M. 17.7, száj 16.4, átm. 22, talp 7.5 cm. Lt.sz. B.N. 1074. 3. Sötétszürke fényesre polirozott lapos bögre, LXIX.t.4.típus, de szélesebb. M. 8.6, száj 14.7, átm. 18.8, talp 8.6 cm. Lt.sz. B.N. 1074. 4. Sötétszürke, fényesre polirozott omphalosos bögre.

Sántioana /Vasaszentiván/. 8.5 cm átm. háromtagú hólyagos lábperec, kapcsolótág 2.típus.^{3/} Bekarcolt indadisz disziti.

Vetel /Vecel/. Bronzövlánc három db. töredéke, téglalap alakú kapcsolótágok. /Kolozsvár, Múz. Lt.sz. 4816/.

1/ Domonkos János, A gyulavarsándi nyakperec, Múz. és Könyvt. Ért. 1910. 50.1.

2/ Domonkos János, A Lopós-halom, AÉ, 1908. U.F. XXVIII.k.78.1.

3/ Temesváry János, Szolnokdoboka-megyei leletek, AÉ, 1897. U. F. XVII.k. 107.1., Márton, Dolg. 162.1. Márton, Arch. Hung. 40-41.1.6-6a.kép.

VIII. Fejezet.

JUGOSZLÁVIA

Apatin. Mon. Bács-Bodrog 7.lap mint kelta lelőhelyet említi.

Báč /Bács/. Mon. Bács-Bodrog 7. lap, kelta lelőhelyként említi.

Bácsborsod. Mon. Bács-Bodrog 7.1. mint kelta lelőhelyet említi.

Bačko Gradište i Stari Bečej /Bácsföldvár és Óbecse/ közt a Ferenc-csatorna torkolatának építése közben nagyszámú kelta, római és népvándorlaskori lelet került elő, melyeket a M.N.M. - nak küldtek be.¹/ 1. Háromrészbe hajlitott vaskard. H. 105 cm, sz. 4.6 cm, Tokjából megmaradt fent a keresztvas, kadmoktató 7. típus. /Lt.sz. 42/1900,1, XLIII.t.9/. 2. Három részbe hajtott hasonló vaskard töredéke, h. 60 cm., sz. 4 cm /Lt.sz.42/1900, 2/. 3. Vaskard töredéke, gömbölyű ívben összefutó csúcs./Lt.sz. 42/1900,3/. 4. Kardtok töredékei, egyiken XLIII.t.11.típusú kardfüggesztő, csak a felső szárnyai rövidebbek. /Lt.sz.42/1900, 4-6/. 5. 28 cm h. hosszúköpűjű, keskenylevelű vaslándzsahegy. /Lt.sz. 42/1900,9/. 6. U.a. 24 cm h. /Lt.sz. 42/1900,10/. 7. Pajzsudor töredéke, XLIX.t.3. tipushoz tartozhatott, megvan belőle a felerősítésre szolgáló egyik szárny. /Lt.sz.42/1900, 11/. 8. 24 cm h. vasolló féltöredéke, LIII.t.25.típus. Rugórésze kissé szögletesebb. /Lt.sz. 42/1900,15/. 9. 13.5 cm h.LII.t.11.típusú vaskés. /Lt.sz. 42/1900,17/. 10. 9 cm h. 6-6 csav. felsőhúros LT.2.tip. vasfibula. A lábán lévő négyszögű lapban vlsz. email lehetett. /Lt.sz. 42/1900,18/. 11. 9 cm h. 10-10 csavarodású, felsőhúros vasfibula, kengyelének feje széles, a láb a fej mellett kapcsolódik a kengyelre, és egy gombbal van díszítve. /Lt.sz. 42/1900,19/. 12. 10 cm h. vasfibula,14-14 csavarodású, töredékes, a kengyel szögletesen török és vastag, erre ugyancsak vaskos gombban kapcsolódik a láb. /Lt.sz.42/1900, 20/. 13. 2.5 cm átm. vaskarika /42/1900,24/. 14. 4 cm átm.vaskarika, LIII.t.5-6.típus /Lt.sz. 42/1900,25, 15. Bronzlánc töredékei Lt.sz. 42/1900,26-27,XXXV.t.13-14. 16. Bronzláncvég,h. 17, szélessége 7 cm. /Lt.sz. 42/1900,XXXIV.t.1/. 17. 17.5 cm h. vasolló, LIII.t.26.típus /Lt.sz. 42/1900, 14/. 18. 2 db 4.7 cm

1/ Hampel József, A Nemzeti Múzeum Régiségosztályának gyarapodása, AÉ,1901.U.F.XXI.k.187.1.

átm. vaskarika.

Bácska. 102 cm h. vaskard.

Boljevci. 1. Sárgásdrapp, kis talpon álló egyfülű bögre, m.5.6, száj 11.2, átm. 16.4, talp 7.8 cm. LXXII.t.14. típushoz hasonló, de felső része nem olyan karcsú. /Turčiansky Svätý Martin, Múz.Lt.sz.873/ 2. Középszürke, kétfülű bögre, kis talpon áll, hasonló a LXVI.t.1.számhoz, de nyakrésze jobban összeszűkül és a fent a fülek felé kiszélesedik. M. 15, száj 11.4, átm. 15.6, talp 7.2, fültáv 16.8 cm /Turčiansky Svätý Martin, Lt.sz.988/. Belsejében erős korongolásnyomok. 3. 8.5 cm h. felsőhúros LT. 2.típusú fibula. XXI.t.11.típus, a kengyel fejlapban szélesedik ki, de a fejlap nem hajlik rá a spirálisra, mint a bemutatott példánynál, hanem ehhez kapcsolódik a spirális szerkezet. A kengyelen piros és kék üvegpasztával kitöltött háromszög alakú és kerek bemélyedésekkel díszített téglalap. /Turčiansky Svätý Martin, Mus./ 4. 5 cm h. bronzfibula, hosszú spirálisos /11-10/, lába letört, vlsz. az "ornavassoi típushoz" tartozott. /Turč. Svätý Martin, Mus./ 5. A 4.számúhoz hasonló LT.2.tip. bronzfibula. 5.8 cm h., a fejből a fejlap ráhajlik, mint a XXI t.11.típusnál, a téglalapon két hegyével szembefordult háromszög által alkotott, eredetileg vlsz. pasztával v. emallalkitöltött mélyedés. 6-7. 6 és 5 cm h. hosszúspirálisú, felsőhúros, "ornavassoi" tip. bronzfibula, a visszahajló láb elején egy gomb. Dragutin Lichner földjén kerültek elő a köv. leletek 8. 51 cm h. vaskasza. 9. 18 cm h. hajlott vaskés, LII.t.11.típus. 10. 42 cm h. LII.t. 6.típusú vaskés. 11. 40 cm h. LT.6.típusú lándzsa. 12. Lh.Boljevci, vaskések töredékei. Az 5-11.sz. leletek a zagrebi múzeumban őriztetnek.

Čurug /Csurog/. A belgrádi múzeumba került egy kora La Tène típusú fibulákat és csuklós ezüst ivfibulákat tartalmazó lelet.^{1/}

1/ Grbič, Glasnik Hist. Društvo Novi Sad 1928. I. 1. 13. Márton, Arch. Hung. VI. t. 6. 83-84. l. 14. jegyz.

Dalj /Dálya/. Hamvasztásos sár, LT.2.jellegű kardot, fibulát, pontolt kardlancot, inkrusztált köpűjű lándzsahegyet, összehajtott pajzsdudort és germán típusú övkapcsot tartalmazott. Az anyag, a Mus.f.V.-u. Frg.Berlinben van.^{1/}

Középszürke, egyfülű bögre, gömbölyű testű. M. 9.5, száj 9, átm. 13.4, talp 5.7 cm. A keszthelyi múzeum Darnay gyűjteményében a köv. szórványos leletek származnak Dályáról: Középszürke, omphalosos, gömbölyűtestű kis bögre. LXIX.t.8.típus, de gömbölyűbb.M 9.7, száj 10, átm. 12.6, talp 5.2 cm. Lt.sz. D 2691. 2. Középszürke, omphalosos tál, LXXXVIII.t.3.típus. M. 7.7, száj 21, talp 7.5 cm. Lt.sz. D 2566. 3. 44 cm h. LT.6.típusú lándzsa. Lt. sz. D 1643. 4. 29 cm h. széles levelű lándzsahegy. LI.t.1.típus.Lt. sz. D 1891.^{2/}

Dec. Középszürke simított felületű urna, XCII.t.5.forma, de nyakrészre nincs, hanem kis kurta, ki nem hajló peremben végződik, melyhez még fedő is járult, vlsz. hasonló, mint a XCIV.t.2.típusé, ez azonban hiányzik. A vállán két hornyolás alatt besimított hullámvonal. M. 39.5, száj 20.5, átm. 34.6, talp 14.6 cm.

Drenova. LT.fibulát említ Brunšmid.^{3/}

Erdut /Erdőd - Varasdhegy/. Jenny egy, a Múzeum f.V.-u.Frg.Berlinben levő, a dályaihoz hasonló pajzsdudort említ.^{4/}

Bogojevo /Gombos/. Három csavartnyelű, két pengéjű vaskés.H.20, és 24 cm, a harmadik töredék. LIII.t.16.típus.^{5/}

Gajič /Herceg-Márok⁶ 12x14 cm átm. trébelt aranylemezből hajlított torques. Belül üres, a torques ötös gyöngyözésű bogyszerű

1/ W.A. v. Jenny, Latenezeitliche Grabfunde aus Dalja /Slawonien PZ, XXIII. 1932. 238-240.l./Osijek, Múz./

2/ Mihalik József, a sümegi Darnay Múz. Múz. és Könyvt.Ért.1912. 130.l.

3/ Brunšmid, u.o. 70.l.

4/ Jenny, u.o. 240.l.

5/ Cziráky Gyula, Bogojeva régi emlékeiről, AÉ, 1900, U.F.XX.k. 261.l. 7, 8. ábra. Mon.Bács-Bodrog, 7.l.

6/ Éber László. Két vaskori aranyékszer a M.N.M.-ban. AÉ, 1903. U.F. XXIII.22-30.l.

tagokból áll, melyeket cca 2 cm széles köz választ el egymástól. Egyik végén T alakú pecek van, amely a másik vég trapéz alakú nyílásába jár bele. E nyílás körül két, hét bogyóra osztott széles karika van. /M.N.M.XXVI.t.2/.

Odžaci^{1/} / Hódság/. A község északnyugati részén az u.n. "Római sánc" nyugati árkában 70 cm mélyen az árok szintje alatt került elő a sír. A "második ásonymnál", egy lókoponya és a lovat körülvevő 3.5 cm széles, 3-4 mm vastag vaspánt, melyen az össze-szegecselesi helyeknél bőrmaradványok látszanak. Ugyaninnen kerültek elő vaspántok. Sz. 7.6 cm és a 31. cm h. és 16.5 cm széles pajzsudor. A lelet többi tárgyai a lómaradványok alatt egy "vörös alapanyagú, de szürkére festett, korongon készült agyag-urna körül voltak elhelyezve. Ezen feltűnően lapos 29.7 cm sz. 18.8 cm magas urnában - égett csontokat találtak. Az urna kihajló pereme alatt hármasszoros párhuzamos ormóval van díszítve és a lábán két, simítással képezett hullámvonallal. Fenekén kettős, kiemelkedő gyűrű. Fedele nem volt."

Az urna körül a köv. tárgyak voltak elhelyezve: 1. 92 cm h. vaskard hüvelyében. A kard eredetileg három részbe volt hajtva, csak a munkások egyenesítették ki. Ekkor pusztult el a hüvely is. A szélessége 5.8 cm. Csúcsa félkörös. Hasonlóan háromrészbe hajtott és kiegyenesített, 92 cm h. 4.7 cm sz. vaskard, 19.3 cm h. vaskés, 25 cm h. vasolló. - 54 cm h. vaslándzsa a köpűn két oldalt szögek. Égésnyomok látszanak rajta. A publikáló megjegyzi, hogy úgy hat, mintha éleit ki-be hajlitgatták volna. - 49.5 cm h. széles levelű vaslándzsa, élei ugyancsak hajlitgattak. Köpűjén ugyancsak szögecseles. Ezen is tűznyomok. - Széleslevelű vaslándzsa, háromszorosan összehajtott, mai állapotában hossza 26.7 cm, eredetileg mintegy 48 cm. - Egyszer összehajlitott, így 27 cm h. vaslándzsa. - Széles levélalakú vaslándzsa töredéke. A letört rész elkallódott, így 27 cm h. Az

1/ Roediger Lajos, A hódsági keleti lovas urnás sírleletről, A. 1904. U.F. XXIV. 350-352. l. Mon. Mács-Bodrog, 7. l.

előbbin és ezen is tűznyomok.- 35 cm h. vaslándzsa töredék. -
8.6 cm átm. kétszercsavarodó vas karperec.- 30 cm h. vaszabla.

Jakovo. Középszürke, simitott felületű XCIV.t.5.tipus, belsejében erős korong nyomok. M. 31.6, száj 24.4, átm. 29.5, talp 12 cm /Zagreb, Muz./.

Karlovcí /Karlóca/. Hosszú, keskeny típusú vaskardok töredékei. LT.2.tipusú vaskard, vaslándzsa, olló és vaskés a zagrebi múzeumban. Brunšmid szerint égetett sirokból származnak.^{1/}

Batina /Kiskőszeg/. A Naturhistorisches Museum /Wien/ birtokába egy égetéses sir leletei és több szórványos lelet került be. A sirhoz a köv. darabok tartoztak: 1. 2 db 8 cm átm. vasrosetta. A rosetta két vaslemezről áll, mindkettőnek a széle cakkzott. Az alsó lap sima, a felső közepén kidomborodik. A két lemezt egy vasszeg tartja össze. A pajzsfogó alkatrésze volt. /Lt.sz. 37855 /XVI.t.11.2. 3 db 12 cm h. háromszögletű, kissé domború vaslemez, két nagy vasszög a keskeny oldalán. Lt. sz. 37855. /XVI.t.10/. 3. Eredetileg két részbe hajlitott, szétört vaskard. 76 cm h. A tok előlapján inkrusztált díszítés, a kopotató 2.tipus. Lt.sz. 37856 /XVI.t.1,4,6,13/. 4. 19 cm h. pajzsfogó. Lt.sz. 37859. /XVI.t.12/. 5. 2 db 10.5 cm h. félkörívben meghajlitott vaslemez, vlsz. a pajzshoz tartozott. Lt.sz.37860. /XVI.t.7./ A leltárkönyv szerint ehhez a lelethez tartozott még egy 47 cm h., keskeny, lapos levelű lándzsahegy, egy kétszer csavart vashuzalból álló, egyik végén horoggal ellátott vaslanc, és egy félkörformájú, tetején dupla gombbal ellátott, összenyomott sisak.

Az alább felsorolt leletek összetartozásáról nincs tudomásunk; nem tartjuk kizártnak azonban, hogy az előbbi sir anyagához tartoztak: 1. 2 db háromtagú hólyagos lábperec, átm. 11 cm, egy tag h. 7.6x5 cm, kapcsolótág 3.tipus. Lt.sz. 37853 /XVI.t.8./ 2.

^{1/} Brunšmid u.o.70.1.

9.2 cm átm. héttagú, plasztikus díszítésű bronzkarperec. Lt.sz. 37882./XVI.t.9/. 3. 42 cm h. vaskés. Lt.sz. 40044./XVI.t.5/ 4. Világosszürke edény, a korongolás nyomai látszanak. M. 15.5, száj 13.2, átm. 18.4, talp 7 cm. Lt.sz. 37849./XVI.t. 3-3a/5. Középdrapp, omphalosos bögre. M. 16.7, száj 19.2, átm. 23, talp 9 cm. Lt.sz. 37847 /XVI.t.2-2a/.

Keszthelyi Múzeumban: 1. Középszürke, omphalosos bögre, LXVII.t. 17. típus. M. 9.6, száj 10, átm. 14.2, talp 6 cm. Lt.sz. D 2502. 2. 26 cm h. vaskés. Nyelének vége karikában hajlik vissza és egy másik vaskarika van belefűzve. Lt.sz. D 2754.

Pécsi Múzeumban: 1. Hólyagos karperec két töredéke. Lt.sz. 567. 2. Asztragalos övtag töredéke. Lt.sz. 568. 3-4. Egy négy- és egy öttagú asztragalos övtag. Lt.sz. 569.

Krčedin. Mladina Sekisa szőlőjében egy 72 cm h. csúcsban hegyesen összefutó vaskard és egy 32 cm h. szélespengéjű LII.t.5. típusú vaskés, a penge legszélesebb részének a végén egy nagy gomb. /Zagreb, Muz./

Kupinovo. Vendelina Klema földjéről igen sok lelet került a zagrebi Nemz. Múzeumba. Brunšmid¹/ szerint hamvasztott sirok anyagáról van szó. 1. Középszürke, simított felületű kétfülű bögre, közepén bemélyedő szalagfülei vannak, talpa magasan behomorodik. M. 12.5, száj 8, átm. 7.5 talp 7.5 cm /LXVI.t.4/. 2. Sötétszürke, fényezett felületű kétfülű bögre, hasonló tip. M. 8, száj 7.2, talp 4, fültáv 12.7 cm /LXVI.t.3/. 3. Világossárga, hasonló, egyik füle letört. M. 7.2, fülmagasság 9.2, talp 5 cm. 4. 15.5 cm magas hasonló tip. bögre /Wien, Naturhist. Mus.²/ 5. Sötétszürke, durva anyagú, kézzel formált kétfülű edényke. M. 6, fültáv 11, talp 2.5 cm /LXVI.t.8/. 6. Szürke urna, vlsz. kézzel formált, kis talpon áll, LXVIII.t.6. típus. M. 15.5, száj 15.8,

1/ Brunšmid, u.o. 70.1.

2/ Márton, Arch. Hung. 112.1.XXII.t.5.

átm. 20, talp 9 cm. 7. Középszürke, simított felületű kis tál, 11. típus. M. 3.8, száj 13, talp 5 cm. 8. Középszürke, simított felületű tál. Kis talpon áll, mely felhomorodik. M. 9.8, száj 12.2, talp 6 cm. /LVIII.t.9/ 9-11. Három db 5 cm h. LT.1. típusú 4-4 csavarodású, felsőhúros, "madárfejú" bronzfibula, szalagformájú kengyelén csavart plasztikus diszítés. A túszerke zetről két-két bronzlánc lóg. /XIX.t.8./ 12-13. 5 cm h. hasonló bronzfibula, a szalagszerű kengyelen keretezés. 2 db. 14. 4 cm h. XIX.t.6. típusú bronzfibula, rovátkolt kengyelű, a lábón a gomb valamivel erősebben van kiképezve. 15. Sima kengyelű III. 1. tip. bronzfibula, lábán egy gomb. H. 7.5 cm. 16. 8 cm h. 1-1 csavarodású vasfibula /XIX.t.17/. 17. 7 cm h. LT.2. tip. bronzfibula, kengyelén filigrán művű kúpdisz /XXI.t.8/. 18. 17 cm h. vasfibula /XXII.t.2/. 19. Alsóhúros, LT.2. tip. 12 cm h. vasfibula, 1-1 csavarodású, a láb rovátkolt, simán kapcsolódik a kengyelre. 20. Kicsi liláskék, zöld alapon lila pávaszemes, kék alapon sárga pávaszemes üveggyöngyök. 21-22. Rovátkolt, kiszélesedő végű bronzkarperecek töredékei. 23-24. Két darab sima, egymásra futó végű sima bronzkarperec. 25. Bronzkarperec töredéke, babos karperec, a babok profiláltak.^{1/} 26. Bronzkarperec töredékei, filigrán művű, két bronzszél, mely helyenként rombuszalakúan szélesedik ki és csavart filigrán munka tölti ki. 27. Hólyagos bronzkarperec töredékei. 28. Hármás gyöngyözésű bronzkarperec töredékei. 29. Asztragalos övtag. 30. 11 cm h. vaskapocs /XXXIII.t.13/. 31. 2 cm átm. bronzgyűrű /XXXIII.t.9/. 32. Vaskard 60 cm h. töredéke, eredetileg cca 80 cm lehetett /XLIII.t.12/. 33. Kb. 55 cm h. kettéhajtott vaskard töredék. /XLIII. t. 10/. 34. Kb. 90 cm h. kettéhajtott vaskard, markolatán egy korong. 35. Kb. 80 cm h. LT.2. tip. vaskard, koptató 7. típus. 36. Vaskard töredéke, kardfüggesztő 3. típus. 37. Kb. 80 cm h. egyenes pengéjű LT.2. tip. vaskard. 38. Cca 80 cm h. vaskard, LT.2. tip. a tok töredékén 3. tip. kardfüggesztő. 39. Szélespengéjű, kb. 70 cm h. vaskard, gömbölyű hegyű késői típus, kardfüggesztő

^{1/} Márton, Dolg. XXXI.t.4a-4b, típus.

7. típus. 40. Cca 70 cm h. vaskard két töredéke, keskeny, korai típus, koptató 1. típus. 41. Kardtok töredék rajta 5. típusú kardkoptató, de fordítva, mint az ábrán, a megnyúlt rész lefelé fordul. A függesztő és a tok körben plasztikus S diszítésekkel van ellátva. 42. 15 cm h. hajlitott kis vaskés, végén csontfogó, melyet koncentrikus körök diszitenek. 43. 18 cm h. LII.t.17. típus, de nem annyira széles. 44. 33 cm h. vaskés, LII.t.6. típus. 45. 35 c, h. LII.t. 4. típusú vaskés. 46. 19 cm LII.t.11. típusú vaskés. 47. 15 cm h. vaskés /LII.t.18/. 48-50. Három db 22-24 cm h. LII.t.11. típusú vaskés. 51. 45 cm h. LT.6. típusú vaslándzsa. 52. U.a. H. 19, LT.11. típus. 53. U.a. 29 cm h. széles levelű, cca LT.12. típus, de gömbölyűbb. 54. 30 cm h. LT.3. típusú vaslándzsa. 55. Pajzsdudor 19 cm h. töredéke, XLIX.t.1. típus. 56. 17 cm h. pajzsdudor, a szárnyai cakkozottak. 57. 80 cm h. kétszeresen csavart nyolcasokból álló vaslanc. /LI.t.7./ 58. Fonott, végig poncolt vaslanc, cca 49 cm h. 59. Háromszor csavart nyolcasokból álló vaslanc. 60. 45 cm h. vaslanc, csavart láncrezsek, melyeket karikák fűznek össze. /LI.t.8./ 61-62. 6 cm átm. vaskarika /LIII.t.5-6./

Gederovci /Kőhida/. 1. Világosbarna agyagból kézzel formált kis bögre. M. 3.9, száj 8.4, talp 6 cm. /LXII.t.3, Sopron, Storno gyűjt./ 2. Középszürke, helyenként sárgával lángolt tál. Talpán kis omphalos. Az omphalos körül benyomott futókutya motívum. M. 8, száj 23, talp 7 cm. /LIX.t.6,2.f. Sopron, Storno gyűjt./

Lovas. Világosszürke, talpon álló tál, a feneke rekonstruált, így nem tudni, hogy behomorodott-e. M. 4.2, száj 10.7, talp 6.2 cm /LVIII.t.10/ Zagreb, Mus./.

Mackovac. Fibulákat említ innen Brunsmid.^{1/}

Malino. A temető közelében összehajlitott vaskard töredékei é. 20 cm h. LT.4. típusú lándzsahegy került elő. /Zagreb, Mus./

Malunje Kod Jaske. Több hamvasztásos sír anyaga került be a zágربی múzeumba. Brunsmid bronz- és vasfibulákat, kardokat és vas-

1/ Brunsmid, u.o. 70.1.

szerszámokat említ.^{1/}

Medovarce /Méznevelő/ Késő LT.cserepek. Eisner, 186.1.

Mitrovica.I. A Naturhist. Museumban /Wien/ egy kard és két vaslándzsa, vlsz. egy sir anyaga. 1. Kardtöredék, felső részén megmaradt a tok, melyen inkrusztált volutás diszítés van, a közöket vonalkázás tölti ki.^{2/} 2. 53 cm h. LT.2.tipusú vaslándzsa. 3. 32 cm h. hasonló típusú vaslándzsa.^{3/}

II.lelet. Brunsmid^{4/} publikált egy sirleletet, melynek a jellegét csuklós ezüst ivfibulák adják meg.^{5/} Bemutat 7 amphora-gyöngyöt és egy dinnye alakú üvegyöngyöt, a szöveg szerint 262 fehér üvegyöngyöt tartalmazott a sir. Nem lehet pontosan tudni, hogy ezekből hány volt amphoraalakú.

III.lelet. A Mitrovica melletti Jarka községben két ezüstfibula került elő, XXIII.t.2.tipus.^{6/} A nagyobbik 14.9 cm h. 2o-2o csavarodású, a második 13 cm h. és ugyancsak hosszúspirálisú.

Szórványos leletek Mitrovicáról: 1. A Mitrovica melletti Platicev faluból került a zágrábi múzeumba egy középszürke, omphalosos bögre, benne állkapocstöredékek. LXVIII.t.4.tipus. M. 7.8, száj lo.4, átm. 12.5, talp 4 cm.^{7/} 2. 12 cm h. vasfibulátöredék, a láb végső része hiányzik, a spirális is-töredékes. XXI.t.12.tipus., kengyele szögben törik, a két gomb közt a hu-

- 1/ Josip Brunsmid, Prehistorijski predmeti zeljeznoga doba iz Sarengrada u srijemskoj zupaniji. II.La-tenski mac iz Sarengrada. Vjesnik hrvatskoga archeoloskoga drustva, 1900, 68-70.1.
- 2/ Déchelette, Manuel, IV.k.463.kép.8.
- 3/ A lelőhelyet említi Milleker, a Duna-Tisza-Maros köz La-Tène kori emlékei, Történelmi és Régészeti Értesítő, 1900, 23.1.
- 4/ J. Brunsmid, Prehistorijski predmeti iz srijemske zupanije, Vjesnik, 1902, 80.1.39.kép.1-8.
- 5/ Márton, Arch. Hung. XXVIII.t.4.tipus.
- 6/ J. Brunsmid, Srební nakiti latenskoga doba iz Jarka kod Mitrovice, Vjesnik, 1902, 84-86.1. 43. és 44.kép.
- 7/ Brunsmid is beszél egy hamvasztásos sirről, melyben vaslándzsa, vas LT.fibula volt. Brunsmid, Prehistorijski predmeti zeljeznoga doba iz Sarengrada u srijemskoj zupaniji. II.La-tenski mac iz Sarengrada, Vjesnik, 1900, 69.1.

zal szögletesen betörik és nyerget képez. /Zagreb, Mus./ 3. LT 1.tip. 5.4 cm h. bronzfibula /M.N.M. Lt.sz. 78/1901,1,XVIII.t. 12/.^{1/} 4. Négytagú asztragalos övtörredékei az összekötő pálcák diszitetlenek. /M.N.M. 54/1901,1-15./^{2/} 5. A berlini Mus. f.VII. kerkunde-ból egy poncolt díszű kardot említ Jahn.^{3/} 6. Közép - szürke, simított felületű tál. M. 6.4, száj 19, talp 6.5 cm. /LVIII.t.2./ 7. Kb. 90 cm h. vaskard, széles koptatója 7.tipus. 8. Emailozott övlánc 8 db törredéke.^{4/}

Bácki Monostor /Monostorszeg/. Gubitza Kálmán La Tène urnákat és tálakat említ a Szauerborn telepről.^{5/}

Miletić /Nemesmilitics/. Mon. Bács-Bodrog, 7.1.mint kelta le - lőhelyet említi.

Novi Banovci. Szórványos leletek a zágrábi múzeumban. Brunsmid szerint a lelőhely a Duna partján fekszik. 1. Sötétszürke kézzel formált kétfülű edény, nyakán besimitott cikk-cakk díszítés. M. 10.5, száj 10, fülész. 20, talp 5 cm /LXVI.t.5./

Novi Jankovci. Brunsmid tudósít arról, hogy csontvázsírból 2 bronz LT.fibula és pajzstörredékek kerültek be a zagrebi múzeumba.^{6/}

Osijek /Eszék/. Szórványos leletek az osijeki múzeumban: 1. Sötétszürke, kis lapos kétfülű bögre, talpa kissé visszahomorodik. M. 3, száj 5.6, átm. 6.8, talp 3.5, fültáv 9.8 cm. Formája hasonlít a LXVI.t.5.tipushoz. 2. Középszürke kétfülű bögre, fülei

- 1/ Hampel József, a N.M. Régiségtár gyarapodása, AÉ,1901,U.F. XXI.k. 381.1.
- 2/ Brunsmid is mutat be hasonló övrészletet, Márton,Arch.Hung. 72.1.
- 3/ M.Jahn, Die Bewaffung der Germanen, Mannus-Bibliothek, XVI. Würzburg 1916, 120.1.
J.Brunsmid, Predhistorijski predmeti zeljeznoga doba iz Sarengrada u srijemskoj zupaniji.II.La-tenski mac iz Sarengrada. Vjesnik,1900.69.1.
- 4/ I.Sellye, Les bronzes émailles de la Pannonie romaine, Diss. Pann. Ser.II.No.8, 47.1.II.t.1-8.
- 5/ Gubitza Kálmán, A monostorszegi ősemberi telepről. A Bács - Bodrog vármegyei Történelmi Társulat évkönyve,1904,140-142.1.
- 6/ J.Brunsmid, u.o. 70.1.

letörtek. Talpa behomorodik, vállán körgyűrű fut, formája a LXVI.t.7.hez hasonlít. 3. Sötétszürke, egyfűlű, gömbölyütestű bögre, hasonlít a LXXIV.t.6.formához, nyakán rácsozott besimitott mustra. 4. Középszürke kis bögre, gömbölyütestű, LXIX.t. 4.tipushoz hasonlít, de nem annyira lapított, nyakán besimitott hullámvonal. M. 8.2, száj 6.8, átm. 11, talp 4.5 cm. 5. Középszürke bögre, kis talpgyűrűn áll, mely behomorodik. M. 8, száj 9.6, átm. 13.4, talp 5 cm. 6. Sötétszürke, élesprofilú bögre, pereme letört. LXVII.t.9.tipus, de nincsenek rajta bordák. Talpa közepén lapos omphalos. M. 13.2, száj 12.8, átm. 20.9, talp 8.8 cm. 7. Behúzott peremű lapos tál, talpa kissé behomorodik. LVIII.t.13.tipus. M. 3.4, száj 15, talp 5 cm. LVIII.t.5.tipusú fekete tál. M. 10.5, száj 28, talp 7.5 cm. /Pécs, Múz. Lt.sz. 571./

Osztrovai sziget. La Tène-kori sírlelet vrsaci múzeumba való bekerüléséről tudósít Milleker.^{1/}

Popinci. Szórványos leletek a zagrebi múzeumban: 1. 52 cm h. igen töredékes vaslándzsa. 2. 35 cm h. pajzsdudor, hasonló a XLIX.t.4.számhoz, de a levelei szögletesek. 3. 42 cm h. LII.t. típusú vaskés. 4. 86 cm h. vaskard, hegye gömbölyűen fut össze, felső részén megmaradt a toktöredék, melyen kis vaspálya fut keresztben.

Progar. 2 db négyrészes asztragalos övtag a zágrábi múzeumban.

Ridica /Regőce/. Mon. Bács-Bodrog, 7.1. kard és zabla melléklettel ellátott urna.

Ruma. 1. Középszürke fazék, m. 19, száj 14.6, átm. 20.5, talp 7 cm. /Zagreb.Mus.XCIII.t.11/.2. Hasonló, de már rómaiásabb formájú fazék, teste gömbölyűbb és szája szélesebb. M. 17, száj 13.4, átm. 17, talp 8 cm. /Zagreb, Múz./

Sajkáslak. A titeli fensik tövén putrilakások és tűzpadok nyomai. "A cseréptöredékek a La Tène korra utalnak."^{2/}

^{1/} Milleker Bódog, A verseci városi múzeum és könyvtár, AÉ, 1908. U.F. XXVIII.k.188.1.

^{2/} Gubitza Kálmán, Újabb régészeti adatok a Tisza vidékéről, A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társ. évkönyve, 1909, 181.1.

Sarengrad. 76 cm h. vaskardot publikál Brunsmid^{1/}. Sz.4 cm. Felső részen keresztvas, LT.2.tip.

Simunovec. A M.N.M.-ba került be egy sirlelet, mely a köv. leleteket tartalmazta: 1. 74 cm h. kettéhajtott vaskard és tokjának töredékei. 2. 73 cm h. vaslándzsa. 3. 9 cm h. rozsdás vasfibula /XX.t.13/. 4. Két szálból csavart vaslánc, két végén karika. 5. Hasonló vaslánc töredéke /M.N.M. Lt.sz. 6/1902/.

Sziszek. /Sisak.Siscia/. Szórványos leletek a zágrábi múzeumban: 1. 4.2 cm h. felsőhúros madárfejű LT.1.tipusú bronzfibula, XIX.t.lo.tipus. 2. 6.7 cm h. LT.2.tipusú bronzfibula, alsóhúros, 2-2 csavarodású, a láb simán kapcsolódik a kengyelre, a kengyel szögben törik. 3. 7.2 cm h. hasonló és még öt darab hasonló darab. 4. 12 cm h. LT.2.tipusú bronzfibula, hosszú spirálisos, gyöngyözött lábú. 5. 9 cm h. hasonló, 10-11 csavarodású. 6. 8.6 cm h. bronzfibula, hasonló törött spirálisú. 7. 13.6 cm h. hasonló típusú, gyöngyözött kengyelű, hosszú spirálisú, a tüttartóján bekarcolt kördiszítés. 8. 12 cm h. hasonló típusú, 4-4 csavarodású, felsőhúros. 9. 13 cm h. LT.2.tipusú törött spirálisú bronzfibula, lábán, mely nem simul hozzá a kengyelhez, kétszeres profilált gombdiszítés. 10. 9 cm h. LT.2.tipusú alsóhúros, 7-7 csavarodású, a húr a fej körül meg van csavarva. Kengyelfeje kissé megvastagodik, a láb egy profilált gombban kapcsolódik a kengyelhez. 11. Felsőhúros, hosszú spirálisú LT.2. bronzfibula, hasonló az előbbihez. /Zagreb, Muz./^{2/}

Šotin. Szórványos leletek a šotini szőlőkől a zágrábi múzeumban: 1. Fényesre polirozott, fekete kétfülű bögre, omphalosos. Nyakán besimitott rácsozott cikk-cakk diszítés. M. 6.8, száj 5, fültáv 10.4, talp 3.4 cm /XCI.t.11/. 2. Világosszürke kétfülű edény. Talpa laposan behomorodik. M. 10, száj 8.4, fültáv 18, talp 6.4 cm /LXVI.t.7/. 3. Világosszürke, egészen hasonló formájú edényke. Benne égett csontok és hurokszerűen meg-

1/ J. Brunsmid, Prehistorijski predmeti zeljeznoga doba iz Sarengrada u arijemskoj zupaniji. II. La-tenski mac iz Sarengrada. Vjesnik. 1900. 68-70.l.

2/ Brunsmid, u.o. 70.l.

csavart bronzszál, és benne még egy táltöredék. M. 10.8, száj 8.4, fültáv 17.4, talp 5.8 cm. 4. Feketésszürke, fényesre polirozott, kézzel formált kétfülü edény, az előbbiekhöz hasonló forma, de füle letört és kiegészített. M. 10, száj 10.5, talp 5.8 cm. 5. Világosszürke, egyfülü bögre. M. 8.5, száj 7.5, átm. 10, talp 4.6 cm /LXXII.t.11/. 6. Világos hamuszürke omphalosos tálka, 11. típus, a pereme alatt élesen törik. M. 3.2, száj 13.1, talp 5.6 cm. 7. Hármagyöngyözésű bronzkarperec töredéke.

Stari Banovci. Három db LT.2. típusú fibula a zágrábi múzeumban. A kengyelén bemélyített, eredetileg vlsz. üvegpaszta, v. email-lal kitöltött háromszögekkel diszitett téglalap. A kengyelből egy védőlap fejlődik ki, mely ráborul a spirálisszerkezetre. M. 5 cm /XXI.t.11/.

Surčin. Szórványos leletek a zagrebi múzeumban. A leleteknek nagyrésze Ant. Poturicića földjén került elő, vlsz. tehát egy hamvasztásos sirmező leleteiről van szó.

Ant. Poturicića földjén előkerült leletek: 1. Középszürke urna, kis peremes talpgyűrűn áll, mely laposan behomorodik. Belsejében erős korongolásnyomok. M. 46, száj 16.6, átm. 34, talp 126 cm. Nincs rajta besimitott diszítés. /XCII.t.4. típus./ 2. Hasonló letört szájú urna, nyaka végződésénél egy körgyűrű, alatta besimitott hullámvonal diszítés, az edény alsó harmadában egy sor ékrovás diszítés. M. 43, száj 11, átm. 30, talp 13 cm. /XCII.t.5a,5b/. 3. Egészen világosszürke, peremes talpgyűrűn álló urna. M. 30, száj 15.8, átm. 26, talp 10.7 cm /XCIII.t.9/. 4. Hasonló, valamivel gömbölyűbb formájú urna. M. 29, száj 16, átm. 24, talp 10.5 cm. 5. Igen finoman iszapolt középszürke urna, pereme letört. Vállán két körgyűrű közt függőlegesen besimitott vonaldiszítés. M. 18.5, átm. 22.5, talp 8.3 cm. /XCI.t.10/. 6. Középszürke, fényesre polirozott, befelé homorodó talpgyűrűn álló urna, pereme letört. Vállán egy matton hagyott csikban besimitott cikk-cakk diszítés. /XCI.t.8./ 7. Durva, grafitos, féstűs diszű edény. M. 13.2, száj 15, talp 10 cm /LXXV.t.4/. 8. Világos hamuszürke, omphalosos tál. LVII.t.15. típus. M. 8.2,

száj 19, talp 6.6 cm. 9. Világos hamuszürke tál, LVIII.t.11.ti-
pus, a száj beugrik és peremet képez, melyre vlsz. fedő jártrá.
M. 3.8, száj 12.8, talp 4.2 cm. 10. Világos hamuszürke, talpon
álló tál. M. 10.8, száj 25, talp 8.6 cm /LVIII.t.6/. 11. Közép-
sürke egyenesfalú tál, LVIII.t.13.tipus. M. 5, száj 16.4, talp
5 cm.

Surcínból, közelebből meg nem határozható lelőhelyről származ-
nak: 1. Világosszürke urna, vállán két körgyűrű közt besímitott
hullámvonal /XCII.t.4 4a/. M. 60, száj 20, átm. 35, talp 13.5.
2. Világosdrappos-szürke urna, m. 46.5, száj 20, átm. 29.8, talp
13.4 cm /XCII.t.6/. 3. Világos hamuszürke urna, hasonló a for-
mája a LXXXVI.t.10. számhoz, de peremes talpgyűrűn áll. M. 20,
száj 16.6, átm. 23.5, talp 8.8 cm. 4. Világosszürke hombár. M.
54, száj 34, átm. 48.6, talp 18.5 cm /XCIV.t.5/. 5. Világos-
sürke urna. M. 35, száj 17, átm. 28, talp 11.5 cm /XCIII.t.8/
6. Világoshamuszürke peremes talpgyűrűn álló tál, pereme alatt
három erős hornyolás. M. 9.4, száj 25.4, talp 8.6 /LVIII.t.3/.
7. Világoshamuszürke, hasonló tál, pereme igen vastagon hajlik.
M. 9, száj 26.7, talp 9.6 cm. 8. U.o. talpa tömör. M. 9.8, száj
27.8, talp 9.7 cm. 9. Középszürke hasonló tál. M. 10.5, száj
25.8, talp 7.5 cm. 10. Világos hamuszürke, kis talpgyűrűn álló,
LVIII.t.2.tipusú tál. M. 8.6, száj 22.7, talp 7.1 cm. 11. Kö-
zépszürke, 11.tipusú tál, gömbölyű pereme van. M. 4.8, száj
16.6, talp 6.2 cm. 12. Világos hamuszürke tál, szája beugrik és
kis peremet képez, melyre fedő járt. M. 23.4, talp 8.6 cm /LVIII.
t.11/. 13. Hasonló forma, világosszürke. M. 11, száj 26, talp 5
cm. 14. Középszürke tál. LVIII.t.2.tipus. M. 6, száj 16, talp 5
cm. 15. Drapposszürke tál, hasonló a LVIII.t.3.tipushoz, de é-
lesebben profilált és törésvonala kissé lejjebb esik. M. 12.4,
száj 28, talp 9.6 cm.

Susek. Középszürke, drappos kétfülű edény. M. 4.5, száj 4, fül-
táv 9.8, talp 2.2 cm /LXVI.t.9/.

Svilojevo /Szilágyi/. Mon.Bács-Bodrog 7.1., mint kelta lelőhe-
lyet említi.

Novisad /Ujvidék/. 1 m hosszú asztragolos öv. Négytagú pálcák-ból áll, végződése három hurok./M.N.M. Lt.sz.108/1907/^{1/}

Valpovo /Valpó/. Valpovotól északnyugatra 75 cm h. 4.5 cm sz. vaskard, kardfüggesztő 3.típus, a koptató nem maradt meg./Zagreb, Muz./

Vinkovci. Világos hamuszürke urna. Vállán két hornyolás közt, két besimitott hullámvonal. Alatta az edény falában több lyuk van. M. 36.5, száj 14.4, átm. 31, talp 9 cm /XCII.t.3,3a/.

Vojakovac. Szórványos leletek a zágrábi múzeumban: 1. 1898-ban került elő 8.5 cm átm. héttagú, plasztikusan díszített kp./XXX. t.7/. 2. 1902-ben bekerült leletek: 13 cm h. felsőhúros, rövidspirálisú LT.2.típusú bronzfibula, a hosszú lábon egy gomb és egy másik gombbal kapcsolódik a kengyelhez. 3. 32 cm h.vaskés. LII.t.7.típus. 4. Poncolt fonott vaslánc töredékei. 5. Kardtoknak és pajzsfogónak töredéke.

Zmajevac /Vörösmart/.Szórványos leletek a M.N.M.-ban. 1. 14 cm h. vasolló, melyhez 70 cm h. vaslánc kapcsolódik. Lt.sz.89/1902 41. /LIII.t.24/. 2. Vashuzalból meghajlitott hurok, hét darab. Lt.sz. 89/1902,42,43,44,45,46,47,48/. 3. 4 db vaseszköz. Egy vaspálca, melyre hasonlóan meghajlitott hurok van ráhúzva. Lt. sz. 89/1902,49,50,51,52. 4. 25 cm h. vaskés. Pengéje félkör formában visszahajlik, nyele csavart és trapézalakú lapban végződik. A nyélre két vaskarika van ráhúzva. Lt.sz.129/1908. 5. 24 cm h. vaskés. Hajlitott penge, hosszú, sima, trapézalakúan végződő nyél. Lt.sz. 129/1908. 6. 20 cm h. tömör vasék .Felében négyszögletes átmetszetű, vége összekeskenyedek, másik fele ke-rek átmetszetű. Lt.sz. 129/1908.

Vršac /Versec/. A "Kápolnahegy" északi lejtőjéről csontvázsírok jöttek elő, melyekből kelta vágókések és cserepek kerültek a

1/ Márton, Arch. Hung. 72.1.XV.t.1.

vrásaci múzeumba. Vrásac más pontjairól is több lelet került be. Milleker ismertet egy sirt is, melyhez egy vaskard, vaskardkö-tőlánc és pajzsdudor töredékei tartoztak.^{1/}

Szórványos leletek a vrásaci múzeumban: 1. Ezüst gyűrű, a fej-részébe emberalak van bekarcolva.^{2/} 2. 5 cm átm. bronzkarika, négy gumóval diszítve.^{3/} 3. 25 cm h. csavart nyelű vaskés. LIII. t. 12.^{4/} 4. 25 cm h. kétpengéjű vaskés /LIII. t. 16./ 5. Három csavart nyelű vaskés, 28, 21 és 20 cm hosszúak.^{5/} 6. Nagy szürke urna peremtöredéke.

A vrásaci múzeumban igen sok lelhelytelen darab foglal helyet, melyek Milleker Bódog szíves szóbeli felvilágosítása szerint, azonban mind Temes vagy Torontál vármegyék területéről származnak.

1. Középszürke urna, hasán négy lapos bütyök. M. 22, száj 13.6, átm. 22.6, talp 9.6 cm /XCI. t. 2/. 2. Világosszürke, gömbölyű testű urna, LXXXVI. t. 1. típus. M. 24.4, száj 18, átm. 26.2, talp 10.8 cm. 3. Középszürke, csonkaperemű urna. Hasa felett cikk-cakk alakban benyomott pontsor, a csúcson három benyomott kör. M. 23.5, átm. 21.5, talp 8 cm /LXXXII. t. 6/. 4. Szürkésárga, csoportosan fészült diszű edény. M. 20, száj 10 cm /LXXV. t. 11/. 5. Sötétszürke egyfülű korsó, füle csavart, formája LXXII. t. 15. M. 21.5, száj 8.4, átm. 14.5, talp 7.2 cm. 6. Sötétszürke, kis talpgyűrűn álló fazék. M. 15, száj 16, átm. 21, talp 9.2 cm. /LXVIII. t. 6/. 7. Középszürke, omphalosos bögre /LXVIII. t. 16. típushoz hasonló, nyakán korongolásnyomok. M. 6.2 cm. 8. 7. típusú tálak peremtöredékei. 9. 70 cm h. vaskard, tokjából néhány töredék maradt meg, ezen inkrusztált diszítés. /XLVI. t. 2./ 10. Széles levelű vaslándzsák töredékei. 11. 26 cm h. csavartnyelű

1/ Milleker, i. m. 27-31., Milleker, Dél-Magyarország az őskorban. I. 150-152. l., II, 71-76. l. Milleker Bódog, A verseci múzeum régiségeiről, AE, 1898. U. F. XVIII. k. 410. l.

2/ Milleker, AE, 1898, 408. l. 6. ábra.

3/ Milleker, AE, 1898, 409. l. 9. ábra.

4/ Milleker, AE, 1898, 408. l. 2. ábra.

5/ Milleker, AE, 1898, 408. l. 3. 4. 7. ábra.

vaskés. /LII.t.14/ 12. 26.5 cm h. vaskés /LII.t.13.típus/. 13. 2.5 cm h. rovátkolt kengyelű bronzfibula töredék. 14. 1.6 cm h. gyöngyözött kengyelű bronzfibula-töredék. 15. 3.4 cm h. felsőhúros, LT.1.típusú bronzfibula, XIX.t.6.típus. 16. 3.8 cm h. LT.2.típusú felsőhúros, 4-4 csavarodású bronzfibula. A visszakapcsolódó lábón két kis gomb. 17. 4 cm h. törött spirálisú lemezis dobkengyelű fibula, XX.t. 7.típus. 18. Embert ábrázoló bronzszobrocska. H. 7 cm /XXXVII.t.11/.

Vukovár. Brunšmid publikál egy hallstatti jellegű sirt a Vukovár melletti Vučedolból. A lelet jellegzetességét egy négytagú asztragalos öv és Certosa-fibula adja meg.^{1/} Az asztragalos öv típusa megfelel Márton, Arch. Hung. XI.XV.t.1-2.típusnak.

Szórványos leletek a zagrebi múzeumban: 1. Középszürke, kétfü-lű bögre, LXVI.t.5.forma lehetett, de fülei letörtek és kiegészítettek. M. 8, száj 11.6, talp 5.5 cm. 2. Világosszürke hombár. M. 41.8, száj 26.4, átm. 26, talp 17.6 cm /XCIV.t.6/. 3. Világosszürke kis bögre, talpa laponosan behomorodik. M. 11.2, száj 10.6, átm. 14, talp 5 cm. /LXVIII.t.18/. 4. Középszürke, peremes talpgyűrűn álló, LVIII.t.3.típusú tál. M. 9, száj 26.8, talp 7.8 cm. Kívül erősen fazettált. 5. Középszürke, omphalo - sos, LVIII.t.2.típusú tál. M. 4.2, száj 15.4, talp 6 cm. 6. Középszürke, 11.típusú tál, vállán körgyűrű. M. 5.3, száj 15.6, talp 5.6 cm. 7. Világosszürke, behomorodó fenekű, 11.típusú tál. M. 3.6, száj 14.8, talp 4.5 cm. 8. 12 cm h. eredetileg emaildíszítéssel ellátott bronz övkapocs /XXXVI.t.1/.

Sombor /Zombor/. Egy "La Tène izlésű bronzfibula és füles bögre" került Frey Imre gyűjteményébe.^{2/}

-
- 1/ J. Brunšmid, Prehistorijski predmeti iz srijemske županije. Vjesnik, 1902. 68-73.1.
2/ ifj. Frey Imre, Régészeti tallózások Bácskában, Bács-Bodrog megyei Történelmi Társulat Közlönye, 1907, 166.1.

IX. Fejezet.

A

BURGENLAND /Ausztia/

Burgenland.

Drassburg. /Darufalva/. Az AÉ, 1904. U.F.XXIV.k.88.lapon a pozsonyi múzeumban egy XXVIII.t.12.típusú karperec van bemutatva.

Eisenstadt /Kismarton/. 5.6 x 4.2 cm átm. héttagú hólyagos karperec /Eisenstadt, Muz.Lt.sz.248/.^{1/}

Nois /Nyulas/. Kerámia töredékeket és egy bronzgyűrűt publikál Pittioni.^{2/}

Klein-Höflein /Kishöflány/. Két, a LT.C-be datált sir leletei, publikálta Pittioni.^{3/}

Klingenbach /Kelénpaták/. Két pecsétlősvégű karperec és egy bronzgyűrű, publ. Pitt.^{4/}

Mörbisch /Pertőmeggyes/. A La Tène B-C-be tartozó kilenc sirt publ. Pittioni.^{5/}

Neusiedl am See. /Nezsider/. Bolygatott sirből származó edény és csontváz-töredékek.^{6/}

Oggau /Oka/. A LT. B és C-be tartozó csontvázassir anyagát publikálta Pittioni.^{7/}

Pöttelsdorf. /Petőfalva/. 1. Csontváz-sirből származó két kézzel formált edény és egy pecsétlős karperec. Publ. Pittioni és Márton.^{8/} 2. Szórványos leleteket /két korai típusú kardot, egy vágókést és két torquest /mutat be Márton.^{9/}

Potzneusiedl /Lajtafalu/. Üvegkarperec töredékét és egy orsókarikát mutat be Pittioni.^{10/}

1/ Pittioni, 2. 98.1.XVII.t.1.

2/ Pitt. 2. 98.1.XVII.t.2.

3/ Pitt. 2. 98-100.1. XVII.t.3-10.

4/ Pitt. 2. 100.1.XVII.t.11-13.

5/ Pitt. 2. 100-105.1.XVIII.t.XIX.t.1-6.

6/ Pitt. 2. 105.1.

7/ Pitt.2. 105-109.1.XIX.t.7-13,XX.t.1-15.

8/ Márton,Dolg.141.1.XXXII.t.fent,jobboldalon,Pitt.i.m.109.1. XX.t.16-18.

9/ Márton, Dolg. 140.1.XXXII.t.2-4, 7-8.

10/ Pitt.2. 110.1.XX.t.19-20.

Rust. /Ruszt/ LT.1.tipusú, 7.2 cm h. bronzfibula./XVIII.t.11/^{1/}

Schützen am Gebirge /Sérc/. A LT. C-be tartozó két csontvázcsir anyaga. Publ. Pittioni.^{2/}

Siegenderf /Ginfalva/. Csontvázcsir leletei, publ.Pitt.^{3/}

Stinkenbrunn /Büdöskút/. Szórványos kerámialeletek kerültek elő. Publ. Pittioni.^{4/}

Zagersdorf /Zárány/. Bronzfibula töredéke, XXI.t.21.tipus.^{5/}

.....

1/ Pitt. 2.110.1.XX.t.21.

2/ Pitt. 110-111.1.XX.t.22-24.

3/ Pitt. 2. 111.1.XXI.t.1-3.

4/ Pitt.i.m.111-112.1.XXI.t.4-5.

5/ Pitt. 2. 112.1.XXI.t.6.

I N D E X .

A.

- Aba /Fejér m./
Abaujszántó /Borsod- Abauj-Zemplén m./
Abony /Pest m./
Abraham = /Ábrahám/ /Csehszlovákia./
Adony /Fejér m./
Agárd, Gárdony községhez /Fejér m./
Ágy = /Bótrágy/ /Szovjetunió/
Aiud = /Nagyenyed/ /Románia./
Aka* /Komárom m./ Szövegben ld.:Veszprém m.
Alattyan /Szolnok m./
Alba de Jos = /Alsófehér m./ /Románia./
Alcsút /Fejér m./
Almásfűzitő /Komárom m./
Alsógellér = ld. Alšogeller /Csehszlovákia/
Alsópáhok /Veszprém m./
Alsópél /Udvari község/ /Tolna m./
Alsózsolca /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Andocs /Somogy m./
Andráshida /Zala m./
Anyaka /Csehszlovákia/
Apa /Románia/
Apahida /Románia/
Apar /Tolna m./
Apátfalva /Csongrád m./
Apatin /Jugoszlávia/
Apáti-puszta /Pusztapáti/ Szedres község /Tolna m./
Arad /Románia/
Árpás /Győr-Sopron m./
Aszód ld. Vác /Pest m./

* A csillaggal jelölt helynevek a szövegben a régi közigazgatási beosztást követik.

B

- Bábony Kúnszentmiklós községhez /Bács-Kiskún m./
Bač = Bács /Jugoszlávia/
Bački Monoštor = Monostorszeg /Jugoszlávia/
Bačko-Gradište i Stari Bečej, Bácsföldvár és Óbecse/Jugoszlá-
via/
Badacsony /Veszprém m./
Badacsony-Lábdiegy /Veszprém m./
Bágyogszovát /Győr-Sopron m./
Baj /Komárom m./
Baja /Bács-Kiskun m./
Bakonya /Baranya m./
Bakonygyepes /Veszprém m./
Balatonboglár /Somogy m./
Balf /Győr-Sopron m./
Balkány /Szabolcs-Szatmár m./
Balsa /Szabolcs-Szatmár m./
Baracska /Fejér m./
Baranyakisfalud községhez /Baranya m./
Barnahát-pusztá, Koppányszántó község /Tolna m./
Basaharc, Pilismarót községhez /Komárom m./
Báta /Tolna m./
Bátaszék /Tolna m./
Bátmonostor /Bács-Kiskún m./
Battonya /Békés m./
Békásmegyér, Budapesthez csatolva /Pest m./
Békés- Homokgyödör /Békés m./
Békéscsaba /Békés m./
Békésszarvas, ld. Szarvas /Békés m./
Békésszentandrás /Békés m./
Beled /Győr-Sopron m./
Belvárd ld. Belvárdgyula. /Baranya m./
Benczúrfalva /Nógrád m./
Bercel /Nógrád m./
Berekbőszörmény /Hajdu-Bihar m./

Berettyóujfalu /Hajdu-Bihar m./
Bertotovce = /Bertót/ /Csehszlovákia/
Bicske /Fejér m./
Bihardiószeg = ld. Diosag /Románia/
Bikács /Tolna m./
Boba /Vas m./
Bocsárlapujtő /Nógrád m./
Bodrogkeresztur /Zemplén m./
Bogojevo = Gombos /Jugoszlávia/
Boljevci /Jugoszlavia/
Bonyhád /Tolna m./
Bonyhádvarasd /Tolna m./
Borjád-sziget /Tolna m./
Bošaca /Bosác/ /Csehszlovákia/
Bökénytelep Magyarcsanád községhez /Csongrád m./
Bököny /Szabolcs-Szatmár m./
Bölcske /Tolna m./
Bölcske-Madocsahegy /Tolna m./
Bősárkány /Győr-Sopron m./
Bratislava /Pozsony/ /Csehszlovákia/
Brestov = /Alsóberek/ /Csehszlovákia/
Budapest-Békásmegyér /Pest m./
Budapest-Gellérthegy-Tabán /Pest m./
Buj /Szabolcs-Szatmár m./
Eystricka = /Túrócbeszterce/ /Csehszlovákia/

C

Cece-Hard-pusztá /Fejér m./
Cerovo /Cseri/ /Csehszlovákia/
Cifer /Csehszlovákia/
Čachtice /Csejte/ /Csehszlovákia/
Cacov /Csácsó/ /Csehszlovákia/
Čata = /Csata/ /Csehszlovákia/
Crişeni = Pusztakalán /Románia/
Curug = Csurog /Jugoszlávia/

Csabrendek /Veszprém m./
Csákberény /Fejér m./
Csanytelek /Csongrád m./
Csécse /Nógrád m./
Csepel sziget /Pest m./
Cserkút /Baranyamegye/
Cserszegtomaj /Veszprém m./
Csongrád /Csongrád m./
Csorna /Győr-Sopron m./

D

Dalj = Dálya /Jugoszlávia/
Damašd = /Garamdamásd/ /Csehszlovákia/
Dány /Pest m./
Dávod /Bács-Kiskún m./
Debrecen /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Bellegelő /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Gút /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Haláppusztá /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Pallagpusztá /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Pozsonyi út 35 /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Szepespusztá /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Szövetkezeti szőlőtelep /Hajdu-Bihar m./
Debrecen-Tácskert /Hajdu-Bihar m./
Deč /Jugoszlávia/
Deta /Deta/ /Románia/
Deva = Déva. /Románia/
Devin /Dévény/ /Csehszlovákia/
Devinská nova ves /Dévényújfalú/ /Csehszlovákia/
Dezmér = ld. Dezmír /Románia/
Dinnyés, Gárdony községhez /Fejér m./
Domaszék, Szeged városhoz /Csongrád m./
Dolina Lupcova = Alsólupkó /Románia/
Dolné Stitary /Alsószernye/ /Csehszlovákia/
Dolni Badin /Alsóbágyon/ /Csehszlovákia/

Dolnie Srnie /Alsószernye/ /Csehszlovákia/
Dömsöd /Pest m./
Drahňov = /Deregyő/ /Csehszlovákia/
Drassburg /Darufalva/ /Burgenland /Ausztria/
Drenova /Jugoszlávia/
Dunaalmás /Komárom m./
Dunaföldvár /Tolna m./
Dunapentele = ld. Sztálinváros /Fejér m./
Dunaszekcső /Baranya m./
Dunaszentgyörgy /Tolna m./
Dupuş = Táblás /Románia/

E

Ecseny /Somogy m./
Egreskáta, Nagykáta községhez /Pest m./
Egyházásfalu /Győr-Sopron m./
Eisenstadt /Kismarton/ Burgenland /Ausztria/
Ercsi /Fejér m./
Érd-Gyulamajor /Pest m./
Érkörtvélyes = ld. Curtiugeni /Románia/
Érsekújvár ld. Nové Zamky /Csehszlovákia/
Esztergom-Méhesvölgy /Komárom m./
Esztergom-Szentgyörgymező /Komárom m./
Esztergom-Szentkirályföldek /Komárom m./

F

Fecskés, Hódmezővásárhely városhoz. /Csongrád m./
Fegyvernek /Szolnok m./
Fehértó, Ó, vagy Ujfehértó? /Szabolcs-Szatmár m./
Feled /Csehszlovákia/
Felsőgalla /Komárom m./
Felsőméra /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Felsőnána /Tolna m./
Felsőnyék /Tolna m./

Felsőórs /Veszprém m./
Felsőszentiván, Aba községhez /Fejér m./
Felsőtöbörzsökpuszta, Sárszentágota községhez /Fejér m./
Felsőzsuk = ld. Jucul-de-Sus /Románia/
Fenekpuszta, Keszthelyhez /Veszprém m./
Folkušova = /Folkusfalva/ /Csehszlovákia/
Földeák /Csongrád m./
Földesi puszta, Nagydorog község /Tolna m./
Főveny, Székesfehérvár városhoz /Fejér m./
Füzítő ld. Almásfüzitő /Komárom m./

G

Gajary /Gajár/ /Csehszlovákia/
Galambok /Zala m./
Ganovce /Gánóc/ /Csehszlovákia/
Gáva /Szabolcs-Szatmár m./
Gáva-Órhegy /Szabolcs-Szatmár m./
Gáva-Plébániakert /Szabolcs-Szatmár m./
Gellérthegy ld. Budapest-Gellérthegy-Tabán /Pest m./
Gerendáspuszta, Gerendás községhez /Békés m./
Gerenyáspuszta, Gyöng községhez /Tolna m./
Gerézdpuszta, Somogyacsa községhez /Somogy m./
Gerlapuszta, Doboz községhez /Békés m./
Gocnód /Dajta/ /Csehszlovákia/
Gomba /Pest m./
Gorzsa, Hódmezővásárhely városhoz /Csongrád m./
Gödöllő /Pest m./
Gönyü /Győr-Sopron m./
Görbő, Pincehely községhez /Tolna m./
Göröcsöny /Baranya m./
Grind = Gerend /Románia/

Gy

Gyerk = ld. Hrkovce /Csehszlovákia/
Gyoma /Békés m./

Győr /Győr-Sopron m./
Győr-Kálvária /Győr-Sopron m./
Győr-Szeszgyár /Győr-Sopron m./
Győr-Ujszállás /Győr-Sopron m./
Győrszemere /Győr-Sopron m./
Gyula /Békés m./
Gyula-Törökzug /Békés m./
Gyulaj /Tolna m./
Gyulavarsánd ld. Várşand /Románia/

H

Hajdubagos /Hajdu-Bihar m./
Halimba /Veszprém m./
Hangospusztta, Tengelic község /Tolna m./
Harc /Tolna m./
Hateg = Hátszeg /Románia/
Hatvan-Boldog /Heves m./
Hegykő /Győr-Sopron m./
Hejőcsaba /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Helemba /Csehszlovákia/
Hercegmárok = ld. Gajič /Jugoszlávia/
Heréd /Nógrád m./
Hernádkércs /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Heves /Heves m./
Hidashát, Békés községhez /Békés m./
Hidjapusztta-Szedres község /Tolna m./
Hódmezővásárhely-Városi téglagyár /Csongrád m./
Hódmezővásárhely - Solt-Pálé /Csongrád m./
Holič = /Holics/ /Csehszlovákia/
Hontnadas ld. Nadaşany /Csehszlovákia/
Hornie Mladonice /Felsőlegénd/ /Csehszlovákia/
Hornie Plachtnice /Felsőpalojta/ /Csehszlovákia/
Hornie Vadičov /Felsővadas/ /Csehszlovákia/
Hortobágy-Árkus, Debrecen városhoz./Hajdu-Bihar m./

I

Igal /Somogy m./
Iklód /Románia/
Ilava /Illava/ /Csehszlovákia/
Imely = ld. Imel /Csehszlovákia/
Ipolykürt /Nógrád m./
Ipolynyék ld. Nekije /Csehszlovákia/
Ipolyszakálás ld. Sakálóš /Csehszlovákia/
Ipolyszalka ld. Salka /Csehszlovákia/

J

Jak ro /Jugoszlávia/
Janyapuszta, Harc községhez /Tolna m./
Jászapáti /Szolnok m./
Jászberény /Szolnok m./
Jászberény-Jákóhalma /Szolnok m./
Jászladány /Szolnok m./
Jois /Nyulas/ Burgenland /Ausztria/
Jutas, Veszprém városhoz /Veszprém m./

K

Kaján, Szentes városhoz /Csongrád m./
Kajászászentpéter /Fejér m./ most /1950 óta/ Kajászó.
Kakasd /Tolna m./
Kalocsa /Bács-Kiskun m./
Kánya /Somogy megye/ Szövegben ld. Tolna m.
Kaposmérő /Somogy m./
Kaposvár /Somogy m./
Kaposvár-Iszákdomb /Somogy m./
Karlovcı = Karlóca /Jugoszlávia/
Karud? községhez /Szabolcs-Szatmár m./
Kazalosi puszta Uzdborjád községhez /Tolna m./
Kehnec = /Kenyhec/ /Csehszlovákia/

Kéménd = ld. Kamendin /Csehszlovákia/
Keszthely, Keszthely-Csórégödör /Veszprém m./
Kéttornyúlak /Veszprém m./
Kežmarok = /Késmárk/ /Csehszlovákia/
Királytelekpuszta, Nyíregyháza városhoz /Szabolcs- Szatmár m./
Kisárpás ld. Móríchida /Győr-Sopron m./
Kisdorog /Tolna m./
Kisdorog-Tabód /Tolna m./
Kisgyarmat, ld. Ďarmotky /Csehszlovákia/
Kishartyán /Nógrád m./
Kishomok, Hódmezővásárhely városhoz /Csongrád m./
Kiskőszeg = ld. Batina /Jugoszlávia/
Kiskúnfélegyháza /Bács-Kiskún m./
Kismánya, ld. Malá Maňa /Csehszlovákia/
Kispest, Budapesthez csatolva /Pest m./
Kisszékely /Tolna m./
Kissziget /Zala m./
Kisterenye /Nógrád m./
Kisvárad ld. Malý Várád /Csehszlovákia/
Kiszombor /Csongrád m./
Klein Höflein /Kishőflány/ Burgenland /Ausztria/
Klingenbach /Kelénpatak/ Burgenland /Ausztria/
Koroncó /Győr-Sopron m./
Kósd /Nógrád m./
Kótaj /Szabolcs-Szatmár m./
Kőhida = ld. Gedérovci /Jugoszlávia/
Kőhidgyarmat = ld. Kamenné Ďarmoty /Csehszlovákia/
Kölesd /Tolna m./
Környe /Komárom m./
Kőröshegy /Somogy m./
Kőrösnagyarsány /Békés m./
Kőrösszeg = ld. Cheresig /Románia/
Kőszeg /Vas m./
Krčedin /Jugoszlávia/
Krivoklát /Széppatak/ /Csehszlovákia/

Kúnszentmárton /Szolnok m./
Kúp /Veszprém m./
Kupinovo /Jugoszlávia/
Kural /Csehszlovákia/
Kustánfalva = Kuštanovo /Szovjetunió/
Kúty = /Jókút/ /Csehszlovákia/

L

Láb /Csehszlovákia/
Lábatlan /Komárom m./
Ladzany /Ledény/ /Csehszlovákia/
Lakihegy, Szigetszentmiklós községhez /Pest m./
Lengyel /Tolna m./
Levice = /Léva/ /Csehszlovákia/
Likócspusztá, Győrszentiván községhez /Győr-Sopron m./
Litér /Veszprém m./
Lók = Sajkáslak /Jugoszlávia/
Lontó ld. Lontov /Csehszlovákia/
Lovaš /Jugoszlávia/
Lovasberény /Fejér m./

M

Machalovce = /Mahálfalva/ /Csehszlovákia/
Mackovac /Jugoszlávia/
Magyaregres /Somogy m./
Magyarszerdahely /Zala m./
Makó /Csongrád m./
Maláčov = /Malakóperesény/ /Csehszlovákia/
Malacky /Malacka/ /Csehszlovákia/
Malé Ostratice /Kissándori/ /Csehszlovákia/
Malunje kod Jaške /Jugoszlávia/
Marcelháza = Marcelháza /Csehszlovákia/
Margitsziget-Budapest /Pest m./
Medgyesegyháza /Békés m./
Medias = Medgyes /Románia/

Medovarce = Mészzevelő /Jugoszlávia/
Méhész = /Méhészke/ /Szovjetunió/
Mezőbánd = Bánd /Románia/
Mezőberény /Békés m./
Mezőkomárom = Mezőhidvég /Fejér m./
Mezőkövesd /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Mezőtúr /Szolnok m./
Miletic = Nemesmilitics /Jugoszlávia/
Miskolc /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Miszla /Tolna m./
Mitrovica /Jugoszlávia/
Močola = /Macsola/ /Szovjetunió/
Moldova-Veche, Ómoldova /Románia/
Monaj /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Monostél /Heves m./
Moravany nad váhom /Morván/ /Csehszlovákia/
Moravský Svätý Jan = /Morvaszentjános/ /Csehszlovákia/
Mošovce = /Mosóc/ /Csehszlovákia/
Mörbisch /Fertőmeggyes/ Burgenland /Ausztia/
Muhipusztá, Muhi községhez /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Munkačevo = /Munkács/ /Gallishegy-Lovácska/ /Szovjetunió/

N

Nágócs /Somogy m./
Nagydém /Veszprém m./
Nagydorog /Tolna m./
Nagyécs ld. Écs /Győr-Sopron m./
Nagyhalász /Szabolcs-Szatmár m./
Nagyharcsás = Harcsás /Csehszlovákia/
Nagyhőrösökpusztá, Kálóz-községhez /Fehér m./
Nagykajdacs = Kajdacs /Tolna m./
Nagykamond /Veszprém m./
Nagykátá /Pest m./
Nagykörü /Szolnok m./
Nagymórichida-Kisárpás ld. Mórichida /Győr-Sopron m./

Nagymórichida-Öregárpás ld. Mórichida /Győr-Sopron m./
Nagysurány ld. Surany /Csehszlovákia/
Nagyszékely /Tolna m./
Nagytétény, Budapesthez csatolva /Pest m./
Nagytőke, Szentes városhoz /Csongrád m./
Nagyvárad = ld. Oradea /Románia/
Némedi = Tolnanémedi /Tolna m./
Németkér /Tolna m./
Neszmély /Komárom m./
Neusiedl a.See /Nezsider/ Burgenland /Ausztria/
Nížnia = /Nizsna/ /Csehszlovákia/
Novi Banovci /Jugoszlávia/
Novi Jankovci /Jugoszlávia/
Novi Sad = Ujvidék /Jugoszlávia/
Nyergesujfalu /Komárom-Esztergom m./
Nyíregyháza /Szabolcs-Szatmár m./
Nyúlfalu ld. Nyul. /Győr-Sopron m./

O

Óbuda Budapest III.ker. /Pest m./
Ócsa /Pest m./
Ódány, Dőrypatlan községhez /Tolna m./
Ódzaci = Hódság /Jugoszlávia/
Oggau /Oka/ Burgenland /Ausztria/
Ógyalla-Abadomb = ld. Stará Ďala /Csehszlovákia/
Óhuta-Nagysánc, Óhuta községhez /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Ókércse /Bács-Kiskún m./
Oltárc /Zala m./
Onokovce = /Felsődomonya//Szovjetunió/
Ordód-Babót, Babót községhez /Győr-Sopron m./
Oros /Szabolcs-Szatmár m./
Orsova = Orsova /Románia/
Osijek = Eszék /Jugoszlávia/
Osli /Győr-Sopron m./
Osztrovai sziget /Jugoszlávia/

Öreglak /Somogy m./

P

Paks /Tolna m./

Pálfa /Tolna m./

Paradicsompuszta, Dőrypatlan községhez /Tolna m./

Pázmándfalu /Győr-Sopron m./

Pécs /Baranya m./

Pécs-Belváros /Baranya m./

Pécs-Köztemető /Baranya m./

Pécs-Makárhegy /Baranya m./

Pécs-Rákóczi-út /Baranya m./

Pécs-Téglagyár /Baranya m./

Perkáta /Fejér m./

Petőháza /Győr-Sopron m./

Piliny /Nógrád m./

Pincehely /Tolna m./

Plavecky Podhradie = /Detrekőváralja/Csehszlovákia/

Ploštin = /Plostin/ /Csehszlovákia/

Popinci /Jugoszlávia/

Potypuszta, Csehimindszent községhez /Vas m./

Potzneusiedl /Lajtaújfalu/ Burgenland /Ausztria/

Pöttelsdorf /Petőfalva/ Burgenland /Ausztria/

Prencov /Berencsfalu/ /Csehszlovákia/

Progar /Jugoszlávia/

Puchov /Puhó/ /Csehszlovákia/

Pusztagéc, Magyargéc községhez./Nógrád m./

Pusztaszentistván/háza/ Mende községhez /Pest m./

Püspökhatvan /Pest m./

R

Rábatamási /Győr-Sopron m./

Rácalmás-Kulcstelep /Fejér m./

Rácegres Zimány községhez /Somogy m./

Rádfa, Baksa községhez /Baranya m./

Rádola /Csehszlovákia/

Radóšina /Radosna/ /Csehszlovákia/
Radostyán /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Rákos = /Gömör-rákos/ /Csehszlovákia/
Rákoskeresztúr Budapesthez csatolva /Pest m./
Rákospalota, Budapesthez csatolva /Pest m./
Ráró /Győr-Sopron m./ Ráró + Ásvány = Ásványráró
Râşnov = Barcarozsnyó /Románia/
Rastislavice /Récse/ /Csehszlovákia/
Ravasz /Győr-Sopron m./
Ridica = Regöce /Jugoszlávia/
Rozvány /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Rudina /Rudas/ /Csehszlovákia/
Ruma /Jugoszlávia/
Rust /Ruszt/ Burgenland /Ausztria/

S

Sajókaza /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Sámsonháza /Nógrád m./
Sânpetru-German = Németszentpéter /Románia/
Şarengrad /Jugoszlávia/
Sarkad vidéke /Hajdu-Bihar m./
Sárosd /Fejér m./
Sárkeszi /Fejér m./
Sárszentlőrinc /Tolna m./
Sárszentlőrinc községhez Rácegres /Tolna m./
Schützen am Gebirge /Sérc/ Burgenland /Ausztria/
Sényő /Szabolcs-Szatmár m./
Sepsibesenyő = ld. Beşineu /Románia/
Seregélyes /Fejér m./
Sibiu = /Nagyszeben/ /Románia/
Siegendorf /Cinfalva/ Burgenland /Ausztria/
Sikátor /Veszprém m./
Silica = /Szilicze/ /Csehszlovákia/
Silivaş = Oláhszilvás /Románia/
Simontornya /Tolna m./

Šimunovec /Jugoszlávia/
Sind /Szind/ /Románia/
Sisak = Sziszek /Jugoszlávia/
Skala /Vágsziclás/ /Csehszlovákia/
Smolenice /Szomolány/ /Csehszlovákia/
Sombor = Zombor /Jugoszlávia/
Somlóvásárhely /Veszprém m./
Somlóhegy, Somlóvásárhely községhez /Veszprém m./
Somgyaszaló /Somogy m./
Somogybüssü = ld. Büssü /Somogy m./
Somogyvár /Somogy m./
Sopron-Bécsidomb /Győr-Sopron m./
Sopron-Burgstall /Győr-Sopron m./ld. Sopron-Várhely.
Sopron-Häusterberg /Győr-Sopron m./
Sopron-Kőhida /Győr-Sopron m./
Sopron-Marbersatz /Győr-Sopron m./Pertóparti szőlők/
Sopron- Régi Evangelikus temető /Győr-Sopron m./
Sopron-környéke /Győr-Sopron m./
Sopronhorpács /Győr-Sopron m./
Sóshartyán /Nógrád m./
Šotin /Jugoszlávia/
Stari Banovci /Jugoszlávia/
Stinkenbrunn /Büdöskút/ Burgenland /Ausztia/
Štupava /Stomfa/ /Csehszlovákia/
Surčín /Jugoszlávia/
Susek /Jugoszlávia/
Sülyedtvár, Tolna községhez /Tolna m./
Süttő /Komárom-Esztergom m./
Svilojevo = Szilágyi /Jugoszlávia/

Sz

Szabadhidvég = Mezőhidvég /Fejér m./
Szabatonpuszta, Gyöng községhez /Tolna m./
Szada /Pest m./
Szalacskapuszta, Nagyberki községhez /Somogy m./

Szántód, Zamárdi községhez /Somogy m./
Szárász-Regőly /Tolna m./
Százhalombatta /Pest m./
Szebény /Baranya m./
Szederjes = ld. Sedriaş /Románia/
Szeged /Csongrád m./
Szeged-Kenyérváródomb /Csongrád m./
Szeged-Székhát /Csongrád m./
Székelykeresztúr = ld. Cristur /Románia/
Székesfehérvár /Fejér m./
Szekszárd /Tolna m./
Szekszárd-Bakta /Tolna m./
Szekszárd-Gulyásvölgy /Tolna m./
Szekszárd-Jajdomb /Tolna m./
Szendrő /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Szendrő-Csengőbarlang, Szendrő községhez /Borsod-Abauj-Zemplén/
Szennyospuszta /Szabolcs-Szatmár m./
Szentandrás, Sânaandrei /Románia/
Szent-András-puszta, Bölcske községhez /Tolna m./
Szentes /Csongrád m./
Szentes-Berekhát-Debreceni telep /Csongrád m./
Szentes-Donátvár /Csongrád m./
Szentes-Jaksor /Csongrád m./
Szentes-Nagyhegy /Csongrád m./
Szentes-Szeder Rokkantelep /Csongrád m./
Szentes-Técs /Csongrád m./
Szentes-Veker /Csongrád m./
Szentes-Zalota /Csongrád m./
Szentgál. ld. Kakasipaprikahalom /Tolna m./
Szentmária-puszta /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Szentmártonkáta /Pest m./
Szentvid, Velem községhez /Vas m./
Szepetk = Pókafa = Pókaszepetk/1943/ /Zala m./
Szin /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Szind = ld. Sind /Románia/

Szirák /Nógrád m./
Szirmabesenyő /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Szob /Hont m./
Szólad /Somogy m./
Szombathely /Vas m./
Szorosad /Somogy m./
Szőny /Komárom m./
Szőreg /Csongrád m./

T

Taliándörögd /Veszprém m./
Tápiófarmos ld. Farmos /Pest m./
Tapolca-Avardomb /Veszprém m./
Tapolca-Poszdomb /Veszprém m./
Tapolca vidéke /Veszprém m./
Tápszentmiklós /Győr-Sopron m./
Tardoskedd ld. Tardošked /Csehszlovákia/
Tarján /Komárom m./
Tatabánya /Komárom m./
Tátika /Veszprém m./
Tekenye /Zala m./
Telekpart, Kúnszentmárton községhez /Szolnok m./
Tengelic /Tolna m./
Tengeri /Baranya m./
Tengőd-pusztá, Tengőd községhez /Tolna m./
Tét /Győr-Sopron m./
Tétény ld. Nagytétény, Budapesthez csatolva /Pest m./
Tevel /Tolna m./
Tinód /Fejér m./
Tiszadob /Szabolcs-Szatmár m./
Tiszaeszlár /Szabolcs-Szatmár m./
Tiszaföldvár /Szolnok m./
Tiszalök /Szabolcs-Szatmár m./
Tiszaluc /Borsod-Abauj-Zemplén m./
Tiszarád /Szabolcs-Szatmár m./

TARTALOMJEGYZÉK:

<u>I. Dunántúl.</u>	
1. Győr-Sopron m.	1 - 21
2. Vas m.	21 - 27
3. Zala m.	27 - 30
4. Veszprém m.	30 - 46
5. Somogy m.	46 - 54
6. Komárom m.	55 - 59
7. Pest m. /Dunántúli rész/	59 - 67
8. Fejér m.	68 - 82
9. Tolna m.	82 - 107
10. Baranya m.	107--112
<u>II. Duna-Tisza köze.</u>	
1. Pest m. /Szobi járás kiv./	114-118
2. Szolnok m.	118-119
3. Bács-Kiskún m.	120
<u>III. Tiszántúl.</u>	
1. Szolnok m. /Tiszántúli rész/	120-121
2. Csongrád m.	122-139
3. Békés m.	139-142
4. Hajdu-Bihar m.	142-144
5. Szabolcs-Szatmár m.	144-152
<u>IV. Észak-Magyarország.</u>	
1. Pest m. /Szobi járás/	154-161
2. Nógrád m.	161-175
3. Heves m.	175
4. Borsod-Abauj-Zemplén m.	175-186
<u>V. Csehszlovákia</u>	
	187-204
<u>VI. Szovjetunió</u>	
	205-213
<u>VII. Románia</u>	
	214-228
<u>VIII. Jugoszlávia</u>	
	229-246
<u>IX. Burgenland /Ausztria/</u>	
	247-249
<u>Index</u>	
	250-268

.....

